

КОДЕКСИ АНДОЗИ ҚУМХУРИИ ТОЧИКИСТОН

(Дар таҳрири қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон №901 аз 17.09.2012, №1045 аз 28.12.2013, №1046 аз 28.12.2013, №1188 аз 18.03.2015, №1244 аз 23.11.2015, №1245 аз 23.11.2015, №1297 аз 15.03.2016, №1367 аз 14.11.2016, №1423 аз 30.05.2017, №1510 аз 21.02.2018, №1511_аз 21.02.2018);

ҚИСМИ I. ҚИСМИ УМУМӢ ФАСЛИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ

Моддаи 1. Муносибатҳое, ки Кодекси мазкур танзим менамояд

1. Кодекси мазкур муносибатҳои омионаро оид ба муқаррар намудан, тағиیر додан, бекор кардан, ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳо, инчунин муносибатҳои байни давлат ва андозсупорандаро (агенти андозро) вобаста ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз (минбаъд – муносибатҳои андозӣ) танзим менамояд.

2. Муносибатҳои вобаста ба ситонидани боҷҳои гумруқӣ, андозҳо аз молҳо ва воситаҳои нақлиёти тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқолёбанда бо Кодекси мазкур ва қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешаванд.

3. Муносибатҳои вобаста ба ситонидани боҷи давлатӣ ва дигар пардоҳтҳои ҳатмӣ ба буҷет бо қонунҳои даҳлдор ва Кодекси мазкур ба танзим дароварда мешаванд.

Моддаи 2. Қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва амали он

1. Қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Кодекси мазкур, санадҳои меъёрии ҳукуқии мутобиқи он қабулшуда ва санадҳои ҳукуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон, ки муносибатҳои андозиро ба танзим медароранд, иборат мебошад.

2. Мағҳумҳо ва истилоҳоти қонунгузории гражданӣ, оилавӣ ва соҳаҳои дигари қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар Кодекси мазкур истифода шудаанд, бо ҳамон маънное татбиқ мегарданд, ки дар ҳамин соҳаҳои қонунгузорӣ истифода мешаванд, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

3. Дар ҳолати мухолифат байни муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бо мақсадҳои андозбандӣ муқаррароти Кодекси мазкур истифода бурда мешаванд. Санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки масъалаҳои андозбандиро дар бар мегиранд, бояд ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд.

4. Ба қонунгузории ғайриандозӣ ворид намудани муқаррарот оид ба муносибатҳои андозӣ манъ аст, ба истиснои:

- муқаррарот дар бораи ҳукуқвайронкуниҳои маъмурӣ, ки бо қонунгузорӣ оид ба ҳукуқвайронкуниҳои маъмурӣ пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба чиноятҳои соҳаи андоз, ки бо қонунгузории чиноятӣ пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба афзалияти ўҳдадориҳои андоз, ки бо қонунгузорӣ оид ба муфлишшавӣ пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба андоз, ки бо қонунгузории гумрук пешбинӣ шудаанд;
- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ оид ба бочи давлатӣ пешбинӣ шудаанд;
- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ дар бораи бучети давлатӣ барои соли тақвимии даҳлдор пешбинӣ шудаанд;
- муқаррароте, ки бо қонунгузорӣ дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба бучет пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба андозҳое, ки бо созишномаҳои сармоягузорӣ, консессионӣ ва қарзӣ (грантӣ), инчунин бо дигар санадҳои ҳукуқии байналмилаӣ пешбiniшуда, ки аз ҷониби Мачлиси намояндагони Мачлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудаанд;

5. Барои давлату ҳукumatҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилаӣ, намояндагиҳои дипломатию консулгарии давлату ҳукumatҳои хориҷӣ ва кормандони дипломатию консулии онҳо, инчунин намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилаӣ, кормандони онҳо ва аъзои оилаи шахсони дар боло номбаршуда озод намудан аз андозҳо ва истифодаи дигар имтиёзҳои мутобиқи Кодекси мазкур пешниҳодшаванд ё санадҳои ҳукуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон пешбiniшуда, тибқи расмиёти муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин карда мешаванд.

6. Имтиёзҳои пешбiniнамудаи санадҳои ҳукуқии байналмилаӣ дар бораи пешгирии андозбандии дукаратা нисбат ба резиденти давлати хориҷӣ татбиқ намегарданд, агар ин резидентро дигар шахсе, ки резиденти чунин давлат нест, барои ба даст овардани имтиёзҳо истифода барад.

Моддаи 2¹. Тартиби мавриди амал қарор додани санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи андоз

1. Қонунҳое, ки андози навро муқаррар мекунанд, шароити андозсупорандагонро вазнин менамоянд ва (ё) барои ҳукуқвайронкуни андоз ҷавобгариро муқаррар мекунанд, уҳдадории нави андозсупорандагон ва иштирокчиёни дигари муносибатҳоеро, ки қонунгузории андоз танзим менамояд, муайян мекунанд, қувваи бозгашт надоранд.

2. Ба санадҳои қонунгузории андоз, ки ҷавобгарӣ ва (ё) уҳдадориро оид ба вайрон кардани қонунгузории андоз бартараф ё сабуктар мегардонанд, ё барои ҳимояи ҳукуқҳои андозсупорандагон, агентони

андоз ва намояндагони онҳо кафолати иловагиро пешбинӣ менамоянд, мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мумкин аст қувваи бозгашт дода шавад.

3. Санади меъёрии ҳуқуқие, ки муқаррар ё пурзӯр намудани ҷавобгарии ҳуқуқиро дар соҳаи андоз пешбинӣ менамояд, андозҳои навро муқаррар мекунад ва (ё) шароити андозсупорандагонро вазнин менамояд, баъд аз як моҳи интишори расмӣ мавриди амал қарор мегирад, агар дар санади меъёрии ҳуқуқӣ ҳолати дигар муқаррар нашуда бошад.

4. Дар сурати вучуд доштани духӯрагӣ ва (ё) ихтилофот байни муқаррароти Кодекси мазкур ва (ё) мавҷуд набудани муқаррароти зарурӣ (норасоӣ) ҷиҳати танзими муносибатҳои андозӣ, мақомоти андоз ва (ё) суд ба фоидай андозсупоранд қарор қабул менамоянд.

Эзоҳ: Таҳти мағҳуми духӯрагӣ ва (ё) ихтилофот байни муқаррароти Кодекси мазкур гуногунфаҳмии меъёрҳо ва (ё) вучуд доштани ду ё якчанд муқаррарот фаҳмида мешавад, ки аз ҷиҳати мазмун ва мундариҷа ба ҳам мухолиф мебошанд.» (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 3. Тартиби муқаррар намудан, тағйир додан ва бекор кардани андозҳо

1. Муқаррар намудани андозҳои нав, тағйир додан ва ё бекор кардани андозҳои муқарраркардашуда танҳо бо роҳи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мазкур ва (ё) ба қонунгузории дар қисми 4 моддаи 2 Кодекси мазкур муқарраршуда дар асоси ҳуқуқи ташабbusи қонунгузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

2. Ҳангоми муқаррар намудани андозҳо бояд ҳамаи унсурҳои андозбандӣ муайян карда шаванд.

3. Лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ вобаста ба масъалаҳои андозбандӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ва дигар мақомоти давлатии дахлдор тибқи тартиби муқарраргардида пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 4. Системаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Системаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон маҷмӯи муносибатҳои андозии дар Кодекси мазкур пешбинишуда ва андешидани тадбирҳои таъмини пардоҳти андозҳо, инчунин соҳтори ташкилии мақомоти андоз ва шаклҳои ташкилии онҳо, ҳуқуқу ўҳдадориҳои онҳо, шаклу усулҳои назорати андоз ва ҷавобгарӣ барои вайрон кардани қонунгузории андозро дар бар мегирад.

Моддаи 5. Принсипҳои системаи андоз

1. Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ўҳдадоранд ҳамаи намуди андозҳоро, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст ва мутобики Кодекси мазкур нисбат ба онҳо андозсупоранд мебошанд, супоранд.

2. Ба зиммаи шахс гузоштани ўҳдадорӣ оид ба пардохт намудани андозҳои дар Кодекси мазкур пешбининашуда манъ аст.

3. Андозе, ки мутобиқи Кодекси мазкур ҳисоб карда шудааст, аз ўҳдадории пулий дар назди давлат иборат буда, бояд ба буҷети давлатӣ пардохт карда шавад.

4. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳуқуқ доранд танҳо андозҳои маҳаллии муқаррарнамудаи Кодекси мазкурро ҷорӣ намоянд.

Моддаи 6. Андозҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозҳои умумидавлатӣ ва андозҳои маҳаллӣ муқаррар карда мешаванд. Дар ҳолатҳои даҳлдор тибқи тартибе, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, андозсупорандагон низоми андозбандии маҳсус ё имтиёзномоно истифода мебаранд.

2. Ба андозҳои умумидавлатӣ инҳо дохил мешаванд:

- андоз аз даромад;
- андоз аз фоида;
- андоз аз арзиши иловашуда;
- аксизҳо;
- андози иҷтимоӣ;
- андозҳо барои захираҳои табииӣ;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз фурӯши алюминийи аввалия.

3. Ба андозҳои маҳаллие, ки бо Кодекси мазкур муқаррар шуда, бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳо мавриди амал қарор дода мешаванд, инҳо дохил мешаванд:

- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул.

4. Дар фасли XVI Кодекси мазкур низомҳои маҳсуси андозбандӣ муқаррар карда шудаанд, ки тибқи онҳо категорияҳои алоҳидаи андозсупорандагон ўҳдадоранд баъзе андозҳои умумидавлатӣ ва маҳаллии дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда нишондодашударо тибқи тартиби соддакардашуда супоранд.

5. Ба низомҳои маҳсуси андозбандӣ инҳо дохил мешаванд:

- низоми андозбандии шахсони воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро тибқи патент ё шаҳодатнома амалӣ менамоянд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (андози ягона);
- низоми маҳсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ.

6. Дар фасли XVII Кодекси мазкур низомҳои имтиёзномои андозбандӣ муқаррар карда шудаанд, ки барои ҷалби сармоя ва дастгирии соҳаҳои афзалиятноки иқтисодиёт додани имтиёзҳои андозии иловагиро пешбинӣ менамоянд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

7. Бочи давлатӣ, бочи гумрукӣ ва дигар пардохтҳои гумрукӣ, дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет, ки тибқи қонунгузории даҳлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, дар ҳаҷм ва бо тартибе пардохт карда мешаванд, ки қонунгузории зикргардида ва Кодекси мазкур муқаррар намудаанд. Расмиёти маъмурӣ оид ба назорати андоз аз ҷониби мақомоти даҳлдори ваколатдор ва мақомоти андоз ҷиҳати дуруст ҳисоб ва пардохт намудани онҳо тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории даҳлдор амалӣ карда мешавад.

8. Маблағҳо аз андозҳои умунидавлатӣ тибқи қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон байни буҷети ҷумҳурияйӣ ва буҷетҳои маҳаллӣ тақсим карда мешаванд. Пардохтҳо аз рӯи андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои даҳлдори маҳаллӣ ворид мешаванд.

9. Ҷамъоварии андозҳои дар қисми маҳсуси Кодекси мазкур муқарраргардида аз ҷониби мақомоти андоз таъмин карда мешавад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

БОБИ 2. МАФҲУМҲОИ АСОСӢ

Моддаи 7. Андоз

1. Андоз пардохти ҳатмии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба буҷет ба ҳисоб рафта, ба андозаи муайян амалӣ гардида, хусусияти ҳатмии бебозгашт ва беподош дорад.

2. Андозҳо бо воҳиди пули ҳисоб карда шуда, бо пули миллӣ пардохт мешаванд, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

Моддаи 8. Фаъолияти соҳибкорӣ ва ғайрисоҳибкорӣ

1. Барои мақсадҳои андозбанӣ ҳамчун фаъолияти соҳибкорӣ фаъолияти мустақиле дониста мешавад, ки таҳти таваккали худи шахсоне, ки мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ бояд ба ҳамин сифат ба қайди давлатӣ гирифта шаванд, амалӣ карда мешавад ва барои ба даст овардани фоидай (даромади, ҷуброни) мунтазам аз истифодаи молу мулк, фурӯши молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасонӣ равона гардидааст.

2. Намудҳои зерини фаъолият ба сифати фаъолияти соҳибкорӣ эътироф карда намешаванд:

- фаъолияти тамоми зинаҳои мақомоти ҳокимиюти давлатӣ, мақомоти худидоракуни шаҳрак ва деҳот, ки мустақиман бо амалӣ намудани ваколатҳои ба онҳо voguzorkarдашудаи давлатӣ алоқаманд мебошанд;

- фаъолияти эҳсонкорӣ;
- фаъолияти динӣ;
- фаъолияти ташкилотҳои ҷамъияти;
- фаъолияти муассисаҳое, ки аз ҳисоби муассис маблағгузорӣ карда мешаванд;
- аз ҷониби шахсони воқеӣ иҷро гардидани кори кироя.

3. Барои мақсадҳои андозбандӣ амалӣ намудани намудҳои зерини фаъолият аз ҷониби шахси воқеӣ, муассисаи аз ҳисоби муассис маблағузоришаванда ва (ё) ташкилоти ғайритиҷоратӣ фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад, ба шарте ки ин фаъолият барои шахси онро амаликунанда фаъолияти асосӣ набошад:

- ҷойгир намудани маблағҳои пулӣ дар ташкилотҳои қарзӣ;
- ба иҷора додани молу мулки манқул ва (ё) ғайриманқул;
- додани молу мулк ба идоракуни боеътиමод;
- ҳаридан (фурӯҳтан) ё ба дигар шахс додани ҳисса дар сармояи оинномавии шахси ҳуқуқӣ ё қофазҳои қиматноки он;
- ҳаридан (фурӯҳтан) ё ба дигар шахс додани вомбаргҳо ё ҳама гуна векселҳои дигар;
- ҳаридан (фурӯҳтан) ё ба дигар шахс додани саҳм дар фонди ҳиссавии сармоягузорӣ ва (ё) ҳуқуқи муаллифӣ ва ҳама гуна ҳуқуқҳои шабеҳи ба фурӯшандагӣ тааллукдошта;
- кори кирояи дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) хусусияти гражданини ҳуқуқидошта ё ин ки бе шартномаҳо (қарордодҳо) амалишаванда.

4. Дар он қисме, ки шахсони анҷомдиҳандай фаъолияти дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда фаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, фаъолияти соҳибкории чунин шахсон бояд андозбандӣ гардад, дороиҳо ва фаъолияти онҳо, ки бевосита ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманданд, бояд дар алоҳидагӣ (чудо аз фаъолияти асосӣ) ба ҳисоб гирифта шаванд.

5. Фаъолияти муассисаҳои давлатӣ, ки қисми маблағҳои маҳсусашон дар ҳаҷм ва бо тартиби муайяннамудаи қонунгузорӣ ба буҷет ситонида мешавад, фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад, агар қонунгузорӣ тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

Моддаи 9. Кори кироя

1. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур мағҳуми «кори кироя» маънизи зеринро дорад:

- аз ҷониби шахси воқеӣ иҷро шудани ӯҳдадориҳо дар доираи муносибатҳои тибқи қонунгузории гражданини Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат ё дар соҳаи хизмати давлатӣ танзимшаванда;

- аз ҷониби шахси воқеӣ иҷро шудани ӯҳдадориҳо, ки бевосита ба хизмат дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ ё мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва (ё) мақомоти (муассисаҳои) ба онҳо баробаркардашуда алоқаманданд;

- кори шахси воқеӣ дар мансаби роҳбарикунандай корхона ё ташкилот.

2. Шахси воқеие, ки кори кирояро иҷро карда буд, иҷро карда истодааст ё минбаъд иҷро мекунад, дар Кодекси мазкур «корманд» номида мешавад. Шахсе, ки ҳаққи хизматрасонии чунин шахсро мепардозад «корфармо» ва чунин пардоҳт «муздӣ меҳнат» номида мешавад.

3. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур ҷои кори асосии корманд ҷои коре ҳисобида мешавад, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат корфармо ӯҳдадор аст аз рӯи он дафтарчай меҳнатии кормандро пеш барад.

Моддаи 10. Фаъолияти эҳсонкорӣ

1. Фаъолияти эҳсонкорӣ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти эҳсонкорӣ» амалӣ карда мешавад.

2. Барои мақсадҳои андозбанӣ расонидани кӯмак (дастгирӣ) ба шахсон фаъолияти эҳсонкорӣ ба ҳисоб намеравад, агар яке аз шартҳои зерин ҷой дошта бошад:

- шахси қабулкунандаи чунин кӯмак (дастгирӣ) дар назди шахси кӯмакрасон ӯҳдадории дорои хусусияти молумулӣ ё гайримолумулкиро қабул кунад (ба истиснои ӯҳдадориҳои истифодаи мақсадноки маблағ ё молу мулки гирифташуда);

- шахси кӯмакгиранда (дастгирӣ-банда) ва шахси кӯмакрасон (дастгиркунанда) шахсони мутақобилан вобаста ҳисобида шаванд;

- агар чунин кӯмак (дастгирӣ) ба ҳар шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ барои иштирок дар ҳама гуна маъракаҳои интихоботӣ расонида шавад.

Моддаи 11. Шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайрирезидентҳо

1. Шахси воқеие, ки дар давоми ҳар давраи 12-моҳаи пай дар пай гузаранда, ки дар ҳамин соли тақвимии ҷорӣ ба охир мерасад, дар ҳақиқат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бештар аз 182 рӯз қарор дошта бошад, аз рӯзи 183-юм барои соли ҷории тақвимӣ резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд -резидент) ба ҳисоб меравад. Агар чунин шахси воқеӣ дар соли гузаштаи тақвимӣ резидент ба ҳисоб рафта бошад, пас он аз 1 январи соли ҷорӣ низ резидент ба ҳисоб меравад.

2. Шахси воқеие, ки дар давоми ҳамин соли тақвимии ҷорӣ дар хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, дар ҳамин соли тақвимии ҷорӣ, новобаста ба давомнокии чунин хизмат, резидент ба ҳисоб меравад.

3. Шахсони воқеие, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, шахсони воқеие, ки барои қабул шудан ба шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар бораи гирифтани иҷозат барои истиқомати доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе қабули шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ариза додаанд, сарфи назар аз мӯҳлати дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон буданашон ва дигар омилҳои муайяннамудаи ҳамин модда, ҳамчун шахсони воқеӣ-резидентон эътироф мешаванд, аз ҷумла:

- аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷа ба сафари хизматӣ фиристодашуда, аз ҷумла кормандони дипломатию консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, намояндагиҳои тиҷоратии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ташкилотҳои байналмилалӣ ё байниҳукуматӣ, инчунин аъзои оилаи шахсони воқеии зикргардида;

- аъзи экипажҳои воситаҳои нақлиёти ба шахсони ҳуқуқӣ ё шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллукдошта, ки ҳамлу нақли байналмилалиро анҷом медиҳанд;

- хизматчиёни ҳарбӣ ва кормандони гайринизомии пойгоҳҳои ҳарбӣ, қисмҳои ҳарбӣ, гурӯҳҳо, қисмҳо ва ҷузъу томҳои ҳарбие, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир шудаанд;

- шахсоне, ки дар обьектҳои воқеъ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки моликияти Ҷумҳурии Тоҷикистон ё резидентҳо ё субъектҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд (аз ҷумла дар асоси шартномаҳои консессионӣ), кор мекунанд;

- хонандагон, донишҷӯён, коромӯзон ва таҷрибаомӯзон, ки бо мақсади таҳсил ва коромӯзӣ дар давоми тамоми мӯҳлати таълим ва коромӯзӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд;

- муаллимон ва кормандони илмӣ, ки бо мақсади таълимдиҳӣ, машварат ё иҷрои корҳои илмӣ дар давоми тамоми мӯҳлати таълим ё иҷрои корҳои номбаршуда берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд.

4. Барои мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда вақте, ки дар давоми он шахси воқеии хориҷӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошт, вақти воқеии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доштан ба ҳисоб намеравад, агар чунин шахс:

- ба сифати шахси дорои мақоми дипломатӣ ё консулӣ (ё узви оилаи чунин шахс) қарор дошта бошад;

- ба сифати корманди ташкилоти байналмилалӣ ё ба сифати шахсе, ки дар хизмати давлатии кишвари хориҷӣ кор мекунад (ё аъзи оилаи чунин шахс) қарор дошта бошад;

- танҳо барои гузаштан аз як давлати хориҷӣ ба давлати хориҷии дигар тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта бошад.

5. Ҳар рӯзе, ки дар давоми он шахси воқеӣ ҳақиқатан дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошт, сарфи назар аз давомнокии қарор доштанаш, рӯзи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доштан ҳисобида мешавад.

6. Шахси воқеие, ки мутобиқи ҳамин модда резидент намебошад, ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

7. Шахси воқеӣ дар давраи аз рӯзи охирини ҳамин соли тақвимӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон буданаш то охири ҳамин соли тақвимӣ ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - ғайрирезидент) ба ҳисоб меравад, агар чунин шахс бевосита дар соли минбаъдаи тақвимӣ ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад.

8. Мақоми резидент ва ғайрирезидент нисбат ба шахси воқеӣ барои ҳар соли тақвимӣ муайян карда мешавад.

9. Шахси воқеие, ки ғайрирезидент эътироф мешавад, ӯҳдадор аст, ки ба агенти андоз ё мақомоти андози маҳалли будубош (истиқомат) на дертар аз рӯзи гирифтани даромад ё лаҳзаи пешниҳод кардани ҳисботи андоз ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намояд:

- ҳүччати тасдиқкунандай резиденттің ё шахси бешахранда дар давлати хорицің буданы ин шахс;
- тарчумай ба таври нотариалті тасдиқшудаи ҳүччати муайянкунандай шахсият (шиноснома) ба забони давлатті.

Моддаи 12. Муассисай доимии ғайрирезидент (корхонаи хорицің ё шахси воқеи ғайрирезидент)

1. Таҳти мағұхуми муассисай доимии ғайрирезидент (корхонаи хорицің ё шахси воқеи ғайрирезидент) дар Құмхурии Тоҷикистон (минбаъд - муассисай доимій), агар ҳамин модда тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, маҳалли доимие фаҳмида мешавад, ки тавассути он ғайрирезидент фаъолияти соҳибкорӣ, аз ҷумла фаъолияти тавассути шахси ваколатдор ичрошавандаро пурра ё қисман анҷом медиҳад.

2. Муассисаҳои доимій, аз ҷумла инҳо ба ҳисоб мераванд:

- ҳар маҳалли амалй намудани фаъолияти марбут ба истеҳсол, коркард, ҷамъу такмил (комплекткуній), баставандӣ (фасовка), борбандӣ ва таҳвили мол, новобаста ба мӯҳлати ичрои чунин фаъолият;
- ҳар маҳалли идоракуни ғайрирезидент (аз ҷумла филиал, шұъба, намояндагӣ, бюро, идора, офис, хуҷраи корӣ, агентӣ, фабрика, устохона, сех, лаборатория, мағоза, анбор), новобаста ба мӯҳлати ичрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли фаъолият, аз ҷумла дастгоҳ ё майдонча, таҷхизоти пармакуній ё дигар таҷхизоти барои ҷустуҷӯи захираҳои табиӣ истифодашаванда, кон, ҷоҳи нафт ва (ё) газ, карер, манораҳои рӯизаминий ё рӯиобӣ ва (ё) ҷоҳҳо, новобаста ба мӯҳлати ичрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли фаъолияти (аз ҷумла фаъолияти назоратиу нозиротӣ ё мушоҳидакуній) вобаста ба қубургузорҳо, қубурҳои газу нафт, ҷустуҷӯи ва (ё) коркарди захираҳои табиӣ, насб, васл, ҷамъкуній, танзим, баистифодадиҳӣ ва (ё) хизматрасонии таҷхизот, новобаста ба мӯҳлати ичрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли дигари фаъолияти вобаста ба истифодай автоматҳои бозӣ (аз ҷумла воситаҳои иловагии онҳо), шабакаҳои компьютерӣ ва алоқа, аттраксионҳо, инфрасоҳтори нақлиётӣ ва ғайра, новобаста ба давомнокии истифодабарии онҳо;

- пойгоҳи доимие, ки шахси воқеи ғайрирезидент барои ичрои фаъолияти соҳибкорӣ истифода мебарад.

3. Майдончай (объекти) соҳтмонӣ, обьекти васл ё ҷамъкуній, ичрои фаъолияти назоратӣ вобаста ба чунин обьектҳо, гузаронидани корҳои лоиҳакашӣ, новобаста ба давомнокии ичрои ин корҳо, муассисай доимиро ташкил мекунанд. Барои мақсадҳои ҳамин модда таҳти мағұхуми майдончай (объекти) соҳтмонӣ, аз ҷумла маҳалли фаъолият оид ба бунёд ва (ё) таҷдиidi обьектҳои ғайриманқул, аз ҷумла соҳтмони биноҳо, иншоот ва (ё) ичрои корҳои васлкуній, соҳтмон ва (ё) таҷдиidi пулҳо, роҳҳо, каналҳо, гузоштани қубурҳо, васли таҷхизоти барқӣ,

технолоғӣ ё дигар таҷҳизот ва (ё) ичрои корҳои дигари шабеҳ дар назар дошта мешавад. Майдончай (объекти) соҳтмонӣ аз рӯзи дуюми баъд аз рӯзи имзо шудани санади қабули давлатии объект барои истифодабарӣ (ҳаҷми корҳои ичрошуда) ва пардоҳти пурраи арзиши соҳтмон қатъгардида эътироф мешавад.

4. Файрирезидент ҳамчунин дорои муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобида мешавад, агар:

- тавассути агенти ваколатдор ҷамъоварии подоши сугуртавӣ ва (ё) сугуртакунӣ ё аз нав сугуртакуни таваккалро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳад;

- тавассути кормандон ё ҳайати кормандони барои ин мақсадҳо кирояшуда зиёда аз 90 рӯзи тақвимӣ дар тамоми давраи муттасили дувоздаҳмоҳае, ки дар ҳамин давраи андоз хотима меёбад, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пайваста хизмат расонад;

- иштирокчии шартномаи фаъолияти якҷоя (ширкати oddī) бошад, ки мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфта, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад;

- дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намоишгоҳҳои пулакӣ гузаронад ва (ё) дар ин намоишгоҳҳо таҳвили (furӯши) молро анҷом диҳад;

- дар асоси муносибатҳои шартномавӣ ба резидент ё файрирезидент ҳуқуки манфиатҳои ҳудро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намояндагӣ кардан, аз номи ӯ амал намудан ва ё қарордодҳо (шартномаҳо, созишишномаҳо) бастанро диҳад.

5. Таанаффусҳои муваққатӣ ё мавсими ҳангоми ичрои фаъолияти дар ҳамин модда пешбинишуда боиси барҳам додани муассисаи доимӣ намегарданд.

6. Файрирезиденте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти соҳибкориро тавассути миёнарави мустақиле (брокер ва (ё) дигар агенти мустақиле, ки дар асоси шартномаи супориш, комиссия, консигнатсия ё дигар шартномаи шабеҳ амал мекунад) анҷом дода, барои аз номи ин файрирезидент имзо намудани шартномаҳо (қарордодҳо) ваколат надорад, муассисаи доимӣ ба ҳисоб намеравад. Таҳти мағҳуми миёнарави мустақил шахсе фаҳмида мешавад, ки дар доираи фаъолияти муқаррарии (асосии) ҳуд вазифаи миёнаравиро бо мақсади ҳамкории тарафҳо амалий намуда, аз нигоҳи ҳам ҳуқуқӣ ва ҳам иқтисодӣ ба файрирезидент вобаста намебошад.

7. Корхонаи фаръии шаҳси ҳуқуқӣ – файрирезидент, ки мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфтааст, ҳамчун муассисаи доимии корхонаи асосӣ - файрирезидент баррасӣ намешавад, агар байнин корхонаҳои фаръӣ ва асосӣ муносибатҳое ба миён наоянд, ки ҷавобгӯи муқаррароти сарҳати панҷуми қисми 4 ҳамин модда мебошанд.

8. Маҳалле, ки барои мақсадҳои зерин истифода бурда мешавад (новобаста ба он, ки онро қадом шаҳс истифода мебарад), муассисаи доимии корхонаи хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб намеравад:

- нигоҳ доштани мол ё маҳсулоти ба корхонаи хориҷӣ тааллуқдошта (то лаҳзай фурӯши онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон);
- харидани мол ё маҳсулот, ҷамъоварии маълумот барои корхонаи хориҷӣ;
- иҷрои ҳар фаъолияти дигари дорои ҳусусияти омодасозӣ ё ёрирасон ба манфиатҳои корхонаи хориҷӣ;
- иҷрои ҳама гуна шаклҳои фаъолияте, ки дар сарҳатҳои якум, дуюм ва сеюми ҳамин қисм пешбинӣ шудаанд.

9. Намояндагӣ ва (ё) филиали корхонаи хориҷии ба қайд гирифташуда, муассисаи доимии корхонаи хориҷӣ ба ҳисоб меравад.

10. Фаъолияти гайрирезидент мутобики мӯқаррароти ҳамин модда, сарфи назар аз он ки он дар мақомоти андоз ба қайд гирифта шудааст ё не, маъни таъсиси муассисаи доимиро дорад.

Моддаи 13. Агенти андоз

1. Ташкилот ё соҳибкори инфириodie, ки мутобики Кодекси мазкур ба зиммаашон вазифаи ҳисоб намудани андоз, аз андозсупоранда ё аз манбаи пардоҳт нигоҳ доштан ва ба буҷети даҳлдор гузаронидани он гузошта шудааст, агенти андоз мебошад.

2. Агенти андоз дорои ҳамон ҳуқуқу ӯҳдадориҳое мебошад, ки андозсупоранда дорад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре мӯқаррар нашуда бошад.

3. Агенти андоз вазифадор аст:

- андозҳои мутобики Кодекси мазкур аз андозсупоранда ё аз манбаи пардоҳт нигоҳдошташавандаро дуруст ва сари вақт ҳисоб намояд, нигоҳ дорад ва ба буҷет гузаронад;

- даромадҳои ба андозсупорандагон пардоҳтшуда, андозҳои аз андозсупорандагон (ё аз манбаи пардоҳт) нигоҳдошташуда ва ба буҷети даҳлдор гузаронидашударо ба ҳисоб гирад, аз ҷумла оид ба ҳар як андозсупоранда ҳисоби чудогона барад;

- ба мақомоти андози маҳалли баҳисобирии худ мувофиқи тартиби мӯқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳисботи андоз пешниҳод намояд;

- дигар вазифаҳоеро, ки қонунгузории андоз пешбинӣ намудааст, иҷро намояд.

Моддаи 14. Шахсони мутақобилан вобаста

1. Шахсони мутақобилан вобаста шахсоне мебошанд, ки муносибатҳои байни онҳо метавонанд ба шароит ва натиҷаи иқтисодии фаъолияти байни онҳо ё фаъолияти шахсоне, ки онҳоро намояндагӣ менамоянд, таъсир расонанд, аз ҷумла дар ҳолатҳое, ки:

- шахсон муассисони (иштирокчиёни) ҳамон як корхона бошанд, агар ҳиссаи ҳар яки онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил намояд;

- як шаҳс мустақим ва (ё) гайримустақим дар шаҳси дигар иштирок намояд ва ҳиссаи умумии чунин иштирок зиёда аз 20 фоизро ташкил дихад;

- як шахс ба шахси дигар мувофиқи вазъи вазифавӣ тобеъ бошад ё як шахс таҳти назорати (мустақим ё ғайримустақими) шахси дигар қарор гирифта бошад;
- шахсон таҳти назорати мустақим ё ғайримустақими шахси сеюм қарор дошта бошанд;
- шахсон мустақиман ё ғайримустақиман шахси сеюмро назорат кунанд, агар ҳуқуқи овози ҳар қадоми онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил дихад;
- шахсон бо ҳамдигар дар қайди никоҳ бошанд ё муносибатҳои хешовандӣ дошта бошанд.

2. Суд метавонад бо дигар асосҳое, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, шахсонро мутақобилан вобаста эътироф намояд, агар муносибатҳои миёни ин шахсон ба натиҷаҳои аҳдҳо оид ба таҳвили (furӯши) молҳо (ичрои корҳо, хизматрасонӣ) таъсир расонида тавонанд.

Моддаи 15. Ичораи молиявӣ (лизинг)

1. Ба шахси дигар додани молу мулки моддии истеҳлокшаванда, аз ҷумла ҳавопаймоҳо (ба истиснои молу мулки ғайриманқул, мебел, мошинҳои сабукрав) дар асоси шартномаи ичораи молиявӣ (лизинг), ки мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ичораи молиявӣ (лизинг)» баста шудааст, ичораи молиявӣ мебошад, агар он ба яке аз шартҳои зерин ҷавобгӯ бошад:

- ба моликияти ичорагир интиқол дода шудани молу мулк ва (ё) ба ичорагир додани ҳуқуқи ҳариди молу мулк бо нархи устувор дар шартномаи лизинг муайян шуда бошад;
- мутобиқи шартномаи ичораи молиявии молу мулк мӯҳлати ичора нисбат ба мӯҳлати хизмати муфиди молу мулки ичорагирифташуда 75 фоиз бештар бошад;
- арзиши ҷории таҳифшудаи пардохти ҳадди ақал дар тамоми давраи мӯҳлати ичора аз 90 фоизи арзиши бозории молу мулки мутобиқи ичораи молиявӣ ба ичора додашаванда бештар бошад;
- арзиши боқимондаи баҳододашудаи молу мулк баъди ба охир расидани мӯҳлати ичора камтар аз 20 фоизи нархи бозории онро то оғози ичора ташкил дихад;
- молу мулки ба ичораи молиявӣ додашаванда тибқи фармоиш барои ичорагир таҳия шуда, баъди ба охир расидани мӯҳлати ичора ба ҷуз ичорагир наметавонад аз тарафи шахси дигар истифода шавад.

2. Сарҳати сеюми қисми 1 ҳамин модда нисбат ба ичораи молиявие, ки оғози он ба 25 фоизи охирини мӯҳлати хизмати молу мулк рост меояд, татбиқ намегардад.

3. Барои мақсадҳои ҳамин модда меъёри баҳисобгирие, ки барои муайян намудани арзиши ҷории таҳифшудаи пардохтҳои ичора истифода мегардад, ба меъёри фоизи барои сари вақт напардохтани андозҳо баробар аст.

4. Барои мақсадҳои ҳамин модда мӯҳлати ичора мӯҳлати иловагиеро дар бар мегирад, ки ичорагир ҳуқуқ дорад ба он ичораро мутобики шартномаи ичора аз нав оғоз намояд.

Моддаи 16. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон - лоиҳаҳое, ки дар заминаи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағузории (амалисозии) онҳо байни Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва давлатҳои хориҷӣ (ҳукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои ватанӣ, хориҷӣ ва байналмилалии молиявӣ пешбинӣ гардида, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ба феҳристи лоиҳаҳои сармоягузорӣ (имтиёзнома) ворид карда шудаанд. Ба феҳристи мазкур инчунин лоиҳаҳо оид ба соҳтмони иншоотҳои иҷтимоӣ, ки аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ба мақомоти дахлдори давлатӣ ройгон дода мешаванд, ворид мегарданд. Тартиби пешбуруди феҳристи лоиҳаҳои сармоягузорӣ бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия ва мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

2. Лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо истифодаи имтиёзҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур татбиқ мешаванд.

3. Созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағузории (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки додани имтиёзҳои иловагии андозро пешбинӣ менамоянд, аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд. Чунин созишномаҳо наметавонанд муқаррароти аз андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ озод намудани шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар гиранд.

4. Дар ҳолати бад шудани шартҳои андозбанӣ барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, то анҷом ёфтани чунин лоиҳаҳо нисбат ба онҳо шартҳои андозбандии дар лаҳзаи баймзорасонии созишномаҳои даҳлдор амалкунанда истифода мешаванд.

Моддаи 17. Мағҳумҳои асосии дигаре, ки дар Кодекси мазкур истифода мешаванд

Дар Кодекси мазкур инчунин мағҳумҳои асосии дигари зерин истифода мешаванд:

1) Унсурҳои андозбанӣ - маълумотҳое, ки мавҷудияти онҳо дар санади меъёрии ҳуқуқӣ ҳангоми муқаррар намудани андозҳо ҳатмӣ мебошад, аз ҷумла андозсупоранд, объекти андозбанӣ, манбаи андоз, меъёри андоз, давраи андоз, тартиби ҳисоб кардани андоз, тартиб ва

мұхлати пардохти андоз, имтиёзҳои андоз, агар онҳо муқаррар гардида бошанд.

2) Андозсупоранда (супорандаи андоз) - шахсе, ки мутобиқи Кодекси мазкур ба зиммааш үхдадории пардохти андозҳо гузошта шудааст. Аз чумла, шахси воқеи андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар чунин шахс резидент бошад. Инчунин шахси воқеи (ташкилот) андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар ин шахс:

а) дар Ҷумхурии Тоҷикистон фаъолиятеро амалӣ намояд, ки даромад медиҳад ё аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумхурии Тоҷикистон даромад мегирад;

б) молики (истифодабарандай) молу мулке бошад, ки бояд андозбандӣ шавад;

в) дар ҳудуди Ҷумхурии Тоҷикистон ҳаракатҳо ё амалиёти андозбандишавандаро ичро намояд.

3) Объекти андозбандӣ (объекте, ки бо андозбандӣ алоқаманд аст) - ҳолатҳо, ҳуқуқҳо ва (ё) ҳаракатҳои аз рӯи ҳар як намуди андоз муайяншаванда, ки аз мавҷудияти онҳо үхдадории андоз ба миён меояд.

4) Манбаи андоз – баҳои арзишӣ, ҷисмонӣ ё тавсифи дигари объекти андозбандӣ (объекти бо андозбандӣ алоқаманд), ки дар асоси он маблағи андоз ҳисоб карда мешавад.

5) Меъёри андоз – микдори андози ситонидашаванда, бузургии ҳисоб кардани андозҳо ба воҳиди ченаки манбаи андоз, ки нисбат ба воҳиди ченаки манбаи андоз бо фоиз ё маблағи мутлақ муқаррар карда мешавад.

6) Давраи андоз – мұхлате, ки дар давоми (бо ба охир расидани (анҷом ёфтани) он манбаи андоз муайян ва маблағи андоз ҳисоб карда мешавад. Давраи андоз метавонад ба якчанд давраҳои ҳисботӣ тақсим карда шавад, ки аз рӯи натиҷаи онҳо үхдадории пешниҳод намудани ҳисобҳо ва пардохти маблағи зарурии андоз ба вучуд меояд.

7) Тартиби ҳисоб кардани андоз – қоидаҳои ҳисоб кардани маблағи андоз барои давраи андоз бо дарназардошти манбаъ, меъёр, инчунин имтиёзҳои андоз.

8) Тартиб ва мұхлатҳои пардохти андоз – қоидаҳое, ки мұхлат ва тартиби пардохти андозҳо ба буҷетро (буҷетҳоро) муайян менамоянд. Мұхлати пардохти андоз санаи тақвимие мебошад, ки мутобиқи Кодекси мазкур муайян шуда, то ин мұхлат ё дар лаҳзаи фарорасии он маблағи ҳисобшудаи андоз бояд ба буҷет пардохт шавад, яъне үхдадории андоз бояд ичро гардад.

9) Имтиёзҳои андоз – афзалиятҳое, ки мутобиқи Кодекси мазкур ё санадҳои ҳуқуқии байнамилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон ба андозсупорандагон дода мешаванд, аз чумла додани имконияти напардохтан ё дар ҳаҷми камтар ё дар мұхлати нисбатан дертар супоридани андоз.

10) Иштирокчиёни муносибатҳои андозӣ – андозсупорандагон, агентҳои андоз, мақоми ваколатдори давлатӣ ва дигар мақомоти андоз,

мақомоти гумрук, дигар мақомот, ки ваколатдоранд андозҳоро ҳисоб ва (ё) чамъоварӣ намоянд.

11) Ташкилотҳо – шахсони ҳуқуқӣ, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудаанд (минбаъд - ташкилотҳои резидентӣ), шахсони ҳуқуқии хориҷӣ, ки тибқи қонунгузории давлатҳои ҳориҷӣ таъсис дода шудаанд, ташкилотҳои байналмилалӣ, аз ҷумла тавассути филиалҳо ва намояндагиҳои амалқунандае, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудаанд (минбаъд – ташкилотҳои хориҷӣ).

12) Маъмурикунонии андоз – маҷмӯи чораҳои аз ҷониби мақомоти андоз амалишавандай назорати андоз, маҷбуран ситонидани андоз нисбат ба ӯҳдадории андози дар мӯҳлаташ иҷронашуда, инчунин хизматрасониҳо ба андозсупорандагон (агентҳои андоз) ва мақомоти ваколатдор.

13) Корхона (ташкилоти соҳибкорӣ) – ташкилоте, ки фаъолияти соҳибкориро анҷом медиҳад ё барои иҷрои чунин фаъолият таъсис дода шудааст.

14) Низоми маҳсуси андозбандӣ – тартиби маҳсуси андозбандӣ, ки барои ғурӯҳҳои алоҳидаи андозсупорандагон муқаррар карда шуда, тарзу усули соддакардашудаи ҳисоб кардан ва пардохтани намудҳои алоҳидаи андозҳо, пешниҳоди ҳисботи андозро пешбинӣ менамояд.

15) Низоми имтиёзноми андозбандӣ – тартиби маҳсуси андозбандӣ, ки барои ҷалби сармоя ва дастгирии соҳаҳои афзалиятноми иқтисодӣ ё додани имтиёзҳои андозии иловагиро пешбинӣ менамояд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

16) Низоми умумии андозбандӣ – тартиби ҳисоб кардан ва пардохти андозҳои умумидавлатӣ ва маҳаллии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, ба истиснои низомҳои маҳсус ва имтиёзноми андозбандӣ.

17) Соҳибкори инфириодӣ – шахси воқеи, ки фаъолияти соҳибкориро бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ тибқи патент ё шаҳодатнома амалӣ менамояд.

18) Ҳарочоти тасдиқгардида – ҳарочоти бо ҳуҷҷатҳо тасдиқгардидае, ки имконият медиҳанд сана, маблаг, ҳусусияти амалиёт муайян ва иштирокчиёни он мушахҳас карда шаванд.

19) Дороиҳо – молу мулк, дороиҳои молию моддии дигар, фондҳои пулӣ ё ҳуқуқҳои молумулкие, ки маблаги умумии воситаҳои (фондҳои) асосӣ ва муомилотии шахсро ташкил медиҳанд; ҳар сарвати ба шахс тааллуқдошта; категорияи ҳисобие, ки арзиши молу мулки шахсии субъект, инчунин восита ва захираҳоеро дар бар мегирад, ки барои пардохти (пӯшонидани) қарзҳо (ӯҳдадориҳо) пешбинӣ шудаанд.

20) Бақияпулӣ - маблагҳои андозҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳо, ки барои пардохтан ба буҷет ҳисоб карда шуда, дар мӯҳлати муқарраргардида, аз ҷумла дар мӯҳлати тағйирдодашуда, пардохт нашудаанд.

21) Бурдҳо - ҳар намуди даромадҳо, подошҳо ва манфиатҳои дар шакли аслӣ ё пулӣ, ки андозсупорандагон дар озмунҳо, мусобиқаҳо

(олимпиадаҳо), фестивалҳо, бо лотереяҳо, дар бозиҳои пулӣ, аз чумла бозиҳо тавассути пасандозҳо ва қоғазҳои қиматноки қарзӣ дастрас менамоянд.

22) Воситаҳои асосӣ – дороиҳое, ки ҳамзамон ба шартҳои зерин ҷавобӣ мебошанд:

а) мӯҳлати хизмати онҳо зиёда аз як сол мебошад;

б) ҳангоми истеҳсоли молҳо (ичрои корҳо, хизматрасониҳо) ё барои эҳтиёҷоти идоравӣ ба сифати воситаҳои меҳнат истифода мешаванд;

в) чун қоида, арзиши ҳар як воҳиди чунин дороиҳо аз ҳадҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои баҳисобигрии муҳосибӣ барои ба воситаҳои дар гардишбуда мансуб донистани дороиҳои моддӣ зиёд мебошад;

г) онҳо истеҳлокшаванда мебошанд.

23) Грант – воситаҳои пулӣ ва (ё) молу мулки дигари ройгон ва бебозгашти барои ноил шудан ба мақсадҳои (вазифаҳои) муайян аз ҷониби шахсони зерин додашаванда (супоридашаванда):

а) давлатҳои хориҷӣ (хукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои байналмилалӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки бо мақсади бартараф намудани оқибатҳои оғатҳои табиӣ ё ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ иншооти заруриро бунёд намуда, ба таври ройгон ба моликияти мақомоти даҳлдори давлатӣ месупоранд;

в) ташкилотҳои зерине, ки фаъолияти онҳо хусусияти эҳсонкорӣ ва (ё) байналмилалӣ дошта, хилофи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- ташкилотҳои байналмилалӣ ва хориҷӣ;
- ташкилотҳо ва фондҳои хориҷии ғайриҳукуматии ҷамъиятӣ.

24) Даромад аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон – ҳар воридот, манфиат дар шакли пул, моддӣ ё ғайримоддӣ ё (бе тарҳ намудан аз онҳо) аз ҳама намудҳои фаъолият, молу мулк (ҳуқуқҳои молумулкӣ) ва асосҳои дигар дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба маҳалли пардоҳти даромад, аз чумла:

а) даромад аз кори кироя дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) даромад аз таҳвили молҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолнамудаи истеҳсолкунанда, инчунин даромад аз ичрои кор ва хизматрасониҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) даромад аз фаъолияти соҳибкорие, ки метавонад ба муассисаи доимии ғайрирезиденти дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта мансуб дониста шавад, аз чумла:

- даромаде, ки метавонад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фурӯши ҳамон навъи молҳо ё навъи шабехӣ молҳои тавассути чунин муассисаи доимӣ таҳвилшаванда (фурӯҳташаванда) мансуб дониста шавад;

- даромад аз фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки

дорои ҳамон хусусият ё хусусияти шабеҳе мебошад, ки фаъолияти тавассути чунин муассисай доимӣ анҷомшаванда дорад;

г) даромади вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисай доимӣ, аз ҷумла аз ҳисоб баровардани қарзҳои беэътиимида андозсупоранда аз ҷониби қарзиҳандагон, (ба истиснои ҳолатҳои дар моддаҳои 64 ва 78 Кодекси мазкур пешбинишуда) аз фурӯши воситаҳои асосии мутобиқи моддаи 118 Кодекси мазкур ба даромад дохилшуда, аз ҷуброни ҳароҷот мутобиқи моддаи 151 Кодекси мазкур (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018);

д) даромади дар шакли дивидендҳои аз шахси ҳуқуқии резидентӣ гирифташуда, инчунин даромаде, ки аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин шахси ҳуқуқӣ ба даст омадааст;

е) даромади дар шакли фоизҳо аз резидентон бадастомада;

ё) даромади дар шакли фоизҳо аз шахси гайрирезиденти дорои муассисай доимӣ ё молу мулк дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст омадааст, агар қарзи чунин шахс бо ҳамин муассисай доимӣ ё молу мулк алоқаманд бошад;

ж) нафақа, агар онро резидент пардоҳт намояд;

з) даромад дар шакли роялти, ки барои молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта ё истифодашаванда ба даст оварда мешавад, ё даромад аз фурӯш ё ба дигар шахс додани молу мулки дар банди 41 ҳамин модда пешбинигардидае, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад ё истифода мешавад;

и) даромаде, ки аз ҳисоби ба иҷора додани молу мулки манқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда ба даст оварда мешавад;

к) даромаде, ки аз ҳисоби молу мулки гайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта ба даст оварда мешавад, аз ҷумла даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин молу мулк;

л) даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани саҳмияҳо ё ҳиссаи иштирок дар корхонае, ки арзиши дороиҳои он мустақиман ё гайримустақим бештар аз ҳисоби арзиши молу мулки гайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта иборат аст;

м) дигар даромадҳо аз фурӯш ё ба шахси дигар додани молу мулк аз ҷониби резидент, ки ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест;

н) даромаде, ки аз хизматрасониҳои идоракунӣ, молиявӣ ё сугуртавӣ, аз ҷумла хизматрасониҳои азнавсугуртакунӣ ба даст оварда шудааст, агар он аз тарафи корхонаи резидентӣ ё муассисай доимии гайрирезидентии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта пардоҳт шавад ё агар он дар асоси шартнома бо чунин корхона ё муассисай доимӣ ба даст оварда шуда бошад;

о) даромаде, ки дар шакли подоши сугуртавӣ аз рӯи шартнома дар бораи сугурта ё азнавсугуртакуни тавакkal дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешавад;

п) даромад аз хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми амалӣ намудани алоқа ё ҳамлу нақли байналмилалӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои дигар;

р) даромад аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ё шартномаҳои дигари дорои хусусияти гражданини ҳуқуқӣ;

с) подошироҳбарон ва (ё) пардохтҳои дигаре, ки аъзои мақоми олии идоракуни (шурӯрои директорон, идора ё мақоми дигари шабехи) шахси ҳуқуқӣ-резидент, сарфи назар аз маҳалли воқеии иҷрои вазифаҳои ба зиммаи чунин шахсон гузашташуда мегиранд;

т) иловапулиҳое, ки бинобар истиқомат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешаванд;

у) даромаде, ки шахсони воқеӣ-гайрирезидентони дар Ҷумҳурии Тоҷикистон коркунанда дар шакли ҷубронпулии ба онҳо аз тарафи (аз ҳисоби) корфармоён ё кирокунандагон барои ҳарочоти ин шахсони воқеӣ-гайрирезидентон барои неъматҳои моддӣ, иҷтимоӣ ва неъматҳои дигари моддӣ, аз ҷумла ҳарочот барои озуқа, будубош, таҳсили қӯдакон дар муассисаҳои таълимӣ, ҳарочоти марбут ба истироҳат, аз ҷумла рафтӯ омади аъзои оилаи онҳо ҳангоми рухсатӣ гирифтаанд;

ф) пардохтҳои нафақавие, ки фондҳои нафақаи андӯхтшавандай резидентӣ амалӣ менамоянд;

х) даромадҳое, ки ба ҳунармандони театр ва кино, кормандони радио ва телевизион, мусиқинавозон, рассомон ва варзишгарон бинобар фаъолияти онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешаванд, сарфи назар аз он, ки чунин даромадҳо ба кӣ пардоҳт мешаванд;

ҷ) бурдҳое, ки аз тарафи резидентон пардоҳт мешаванд;

ш) даромадҳое, ки аз хизматрасониҳои мустақили шахсӣ (касбӣ) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда мешаванд;

ез) фарқияти мусбии қурби асъори ҳориҷӣ, аз ҷумла аз ҳарид ва фурӯши асъори ҳориҷӣ;

ю) даромадҳо аз ройгон гирифтани молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта, аз ҷумла даромад аз чунин молу мулк;

я) дигар даромадҳое, ки дар ҳамин банд пешбинӣ нашудаанд.

25) Имзои электронии андозсупоранда – воситаи маҳsusи криптографии таъмини ҳаққоният, пуррагӣ ва муаллифии ҳучҷатҳои электронӣ.

26) Андозсупорандай электронӣ – андозсупорандае, ки бо мақомоти андоз бо тарикӣ электронӣ дар асоси созишномаи бо онҳо басташуда оид ба истифода ва эътироғи имзои электронии рақами ҳангоми мубодилаи ҳучҷатҳои электронӣ ҳамкорӣ менамояд.

27) Кор - фаъолиятест, ки натиҷаҳои он ифодаи моддӣ дорад, аз ҷумла корҳои соҳтмонӣ, васл ва таъмир, таҳқиқоти илмӣ, корҳои таҷрибавию конструкторӣ ва лоиҳакашӣ.

28) Суди саҳмияҳо (дивидендҳо) - ҳама гуна тақсимоти восита ё молу мулки шахси ҳуқуқӣ байни иштирокчиёни (саҳмдорони) он, ба истиснои даромади дар шакли саҳмияҳои худро дар байни саҳмдорон

тақсим намудани шахси ҳуқуқӣ-эмитент бадастовардаи иштирокҷӣ (саҳмдор), ки он (тақсимот) таносуби фоизии (хиссаи) саҳмияҳои саҳмдоронро дар сармояи оинномавии (шарикии) шахси ҳуқуқӣ-эмитент тағйир намедиҳад, аз ҷумла:

а) даромаде, ки саҳмдор (иштирокҷӣ) аз шахси ҳуқуқӣ - эмитент ҳангоми тақсимоти фоидай ҳарсолаи баъди андозбандӣ боқимонда мутаносибан ба миқдори (хиссаҳои) саҳмияҳои саҳмдор дар сармояи оинномавии (шарикии) ин шахси ҳуқуқӣ гирифтааст. Агар дар мӯҳлати шаш моҳи тақвимӣ пас аз соли ҳисоботӣ доир ба истифодабарии фоидай баъди андозбандӣ боқимонда қарори даҳлдор қабул нашуда бошад, новобаста ба истифодабарии минбаъдаи он, барои мақсадҳои андозбандӣ фоидай мазкур байни саҳмдорон (иштирокчиён) тақсимшуда ҳисобида мешавад (ҚЧТ №1188 аз 18.03.2015);

б) суди саҳмияе (дивиденде), ки саҳмдор (иштирокҷӣ) таҳти дигар пардохтҳои пардапӯшшуда гирифтааст;

в) даромаде, ки саҳмдор (иштирокҷӣ) аз тақсими маблағ ва молу мулк тибқи тартиби аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ - эмитент харидани саҳмияҳои худ гирифтааст ва даромаде, ки саҳмдор (иштирокҷӣ) аз тақсими молу мулки шахси ҳуқуқӣ ҳангоми барҳамдӣ гирифтааст, бо тарҳи (дар ҳарду маврид) арзиши молу мулке (саҳмияҳо), ки муассис дар шакли саҳм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ) гузаронидааст.

29) Қўмаки башардӯстона (гуманитарӣ) - молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), ки ройгон ба Ҷумҳурии Тоҷикистон аз кишварҳои ҳориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ барои беҳбуди шароити зисту майшии аҳолӣ, инчунин пешгириӣ ва рафъи оқибатҳои ҳодисаҳои фавқулоддаи дорои ҳусусияти ҳарбӣ, экологӣ, табиӣ, техногенӣ ва ғайра фиристода шудааст ва он мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақсим мешавад.

30) Қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ - ин заминҳои таъиноти кишоварзӣ, аз ҷумла майдони замин барои соҳтмон ва ҳавлӣ, ки тибқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеӣ чудо гардидаанд. Қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ қитъаҳои заминеро, ки тибқи тартиби муқарраршуда барои ташкили ҳочагиҳои дехқонӣ (фермерӣ) чудо гардидаанд, инчунин қитъаҳои заминеро, ки ба шахсони воқеӣ ба иҷора дода шудаанд, дар бар намегиранд.

31) Манбай пардохти даромади андозсупоранда - ташкилот ё шахси воқеие, ки аз он (аз ҳисоби он) андозсупоранда даромад мегирад.

32) Қарзи беътиҳод (шубҳанок) – маблағест, ки бояд ба андозсупоранда пардохт шавад, вале бо сабаби ғайри қобили пардоҳт будан ё барҳам дода шудани қарздор, андозсупоранда онро пурра гирифта наметавонад ё имконияти гирифтани он аз шахси қарздор ё шахси сеюм аз эҳтимол дур аст. Дар ҳар ҳолат қарзи беътиҳод (шубҳанок) қарзе мебошад, ки ба суратҳисоби пардохти он дар давоми се сол аз лаҳзасе, ки чунин пардоҳт бояд анҷом дода мешуд, ягон пардоҳт сурат нағирифтааст.

33) Мақоми ваколатдори давлатӣ - мақоми ичроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян шуда, назорати андозиро оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз дар назди давлат таъмин мекунад.

34) Мақомоти ваколатдор - мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои мақомоти андоз, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳисоб ва (ё) ҷамъоварӣ намудани андозҳои алоҳида ва (ё) ичро намудани дигар вазифаҳои вобаста ба андозбандӣ ваколатдор шудаанд.

35) Воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ - воҳиди он (филиал, намояндагӣ ё дигар), новобаста ба дарҷ намудани он дар ҳучҷатҳои таъсисдихӣ ва (ё) дигар ҳучҷатҳои шахси ҳуқуқӣ, ки дар маҷмӯъ ба шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошад:

- а) фаъолияти соҳибкорӣ ё гайрисоҳибкориро амалӣ менамояд;
- б) дорои ҷудоияти минтақавӣ ва (ё) молумулкӣ аз шахси ҳуқуқӣ мебошад;

в) дорои ҷойҳои кории ба мӯҳлати зиёда аз як моҳи тақвими ташкилшуда ва (ё) ҳайати кормандоне мебошад, ки бо ташкилот ё ҳамин воҳид бо муносибатҳои бо Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон танзимшаванда алоқаманданд.

36) Маҳалли ҷойгиршавии воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ - маҳалле, ки шахси ҳуқуқӣ тавассути воҳиди алоҳидаи худ фаъолиятро анҷом медиҳад (маҳалли дар асл воқеъбудаи воҳиди алоҳида).

37) Маҳсулоти қишоварзӣ - натиҷаи ибтидоии (маҳсули) парвариши растаниҳои қишоварзӣ, ҷорво ва дороиҳои дигари биологӣ, ки таҳти коркарди минбаъда қарор нағирифтааст.

38) Мол - ҳама гуна молу мулки моддӣ, аз ҷумла қувваи барқ ё қувваи гармӣ, газ ва об. Барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда молҳо воситаҳои пулӣ ва заминро дар бар намегиранд.

39) Ташкилотҳои қарзӣ – шахсони ҳуқуқие (бонкҳо, ташкилотҳои қарзии ғайрибонкӣ, аз ҷумла ташкилотҳои маблағгузории хурд), ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳама ё баъзе аз амалиётҳои бонкии дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо ичро менамоянд, инчунин Бонки миллии Тоҷикистон, ки бо мақсадҳои андозбандӣ дар асоси қонун ҳама ё баъзе аз амалиёти бонкии дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо ичро менамояд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

40) Номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ - системаи рамзҳои таснифи молҳо, ки мутобиқи Системаи ҳамоҳангсоҳташудаи тасвир ва рамзгузории молҳо қабул шудааст.

41) Роялти – пардоҳти маблағ барои:

- а) ҳуқуқи истифодаи сарватҳои табиӣ дар ҷараёни истихроҷи маъданҳои фоиданок ва (ё) коркарди зуҳуроти техногенӣ;

- б) истифодаи ҳуқуқҳои муаллифӣ, таъминоти барномавӣ, патентҳо, нақшаҳо, тамсилаҳо, тамғаҳои савдо ё дигар моликияти зеҳнӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

в) истифодаи таҷхизоти саноатӣ, тиҷоратӣ ё илмию таҳқиқотӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

г) ба кор бурдани ноу-хау;

д) истифодаи кинофильмҳо, видеофильмҳо, сабтҳои овоз ё дигар шаклҳои сабт ё додани ҳуқуқҳои истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

е) расонидани кӯмаки техникии вобаста ба ҳуқуқҳои дар ҳамин банд пешбинишуда ё даст қашидан аз истифодаи ин ҳуқуқҳо.

42) Ҳарочоти намояндагӣ - ҳарочоти марбут ба қабул ва хизматрасонии ҳама гуна шахсон, аз ҷумла ҳарочоте, ки барои мақсадҳои муқаррарсозӣ ё дастгирии ҳамкориҳои мутақобила, инчунин барои иштирокчиёни ба маҷлиси шӯрои директорон, комиссияи тафтишотӣ, маҷлиси саҳмдорон ташрифоварда сурат гирифтааст. Ба ҳарочоти намояндагӣ ҳарочоти вобаста ба қабули расмии шахсони зикргардида, хизматрасонии буфетӣ (форшетӣ) ҳангоми гуфтушунид дохил мешавад.

43) Хизматрасонӣ - ҳама гуна фаъолият бар ивази подош, ки таҳвили мол ё иҷрои кор намебошад, аз ҷумла, фаъолияти савдо, хизматрасонии молиявӣ, ба иҷора додани молу мулки моддӣ, додани молу мулки ғайримоддӣ.

44) Хизматрасониҳои молиявӣ (барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда) – хизматрасониҳои зерини ташкилоти қарзӣ ва ташкилотҳои дигар:

а) додан, фурӯш ё гузаронидани қарзҳо, кафолатҳои қарзӣ ва ҳама гуна дигар таъминоти кафолатии амалиёти пулӣ-қарзӣ, аз ҷумла идоракуни қарзҳо ва кафолатҳои қарзӣ аз ҷониби шахсе, ки қарз ё кафолат медиҳад;

б) додан, фурӯш ё гузаронидани қарзҳо (аз ҷумла қарзҳои хурд), кафолати қарзҳо (қарзҳои хурд) ва ҳама гуна дигар таъминоти кафолатии чунин амалиёти пулӣ-қарзӣ, аз ҷумла идоракуни қарзҳо (қарзҳои хурд) ва кафолатҳои қарзҳо (қарзҳои хурд) аз ҷониби шахсе, ки чунин қарзҳо (қарзҳои хурд) ё кафолат медиҳад;

в) амалиёте, ки ба идоракуни пасандозҳо ва суратҳисобҳо, пардоҳтҳо, пулгузарониҳо, ӯҳдадориҳои қарзӣ, маблағҳои пардоҳт ва воситаҳои мизочон вобаста аст;

г) амалиёти вобаста ба муомилоти асъор, воситаҳои пулӣ ва пулҳои коғазие (банкнотҳое), ки воситаҳои қонунии пардоҳт мебошанд (ба истиснои ашёҳои нумизматӣ);

д) амалиёти вобаста ба муомилоти саҳмияҳо, вомбаргҳо, сертификатҳо, векселҳо, чекҳо ва дигар коғазҳои қиматнок (ба истиснои хизматрасонии нигоҳдории онҳо);

е) амалиётҳои вобаста ба аҳдҳое, ки ба воситаҳои молиявии ҳосилшуда, қарордодҳои форвардӣ, опсион ва созишиномаҳои шабех алоқаманд мебошанд;

ё) хизматрасониҳои вобаста ба идоракуни фондҳои инвестиционӣ;

ж) амалиёти сугуртакунӣ ва азnavсуғуртакунӣ;

3) ичораи молиявӣ (лизинг).

45) Ҳүҷҷати электронии андозсупоранд – ҳүҷҷати мутобиқи шакли муқарраршудаи электронӣ тартиб, пешниҳод, рамзгузорӣ ва бо имзои электронӣ тасдиқ кардашуда, ки пас аз қабул ва тасдиқ шудани дурустии он қувваи эътибори ҳисоботӣ дорад.

46) Пардохти сӯғуртавӣ (ҷуброни сӯғуртавӣ, маблағи сӯғуртавӣ) – маблағе, ки ташкилоти сӯғуртақунанда ба шахси сӯғурташуда тибқи сӯғуртаи молу мулк ва сӯғуртаи масъулият ҷиҳати пӯшонидани зарари дар натиҷаи сар задани ҳодисаҳои сӯғуртавӣ расида мепардозад.

47) Молу мулки моддии истеҳлокшаванд баюри мақсадҳои ичораи молиявӣ (лизинг) - ҳамаи намудҳои воситаҳои асосии истеҳлокшаванда (аз ҷумла, ҳавопаймоҳо), ба истиснои молу мулки ғайриманқул, мебел ва мошинҳои сабукрав, ки баюри фаъолияти соҳибкорӣ истифода шуда, ба мӯҳлати на камтар аз 12 моҳи пурраи муттасил ба ичораи молиявӣ (лизинг) дода мешаванд.

48) Фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо – фаъолияти соҳибкорие, ки даромад аз он асосан аз истеҳсол ва фурӯши молҳои (молу мулки моддии) аз ҷониби худи соҳибкор истеҳсолшуда ба даст омадааст.

49) Қарзи андози аз ҷониби андозсупоранд эътирофшуда - маблағи ӯҳдадориҳои андози пардохтнашуда, ки дар шакли зерин муайян (ҳисоб) карда шудааст:

- а) аз ҷониби андозсупоранд дар ҳисботи андозии худ;
- б) дар қарор оид ба таъхир гузашта шудани пардохти андозҳо;

в) дар қарори мақомоти андоз оид ба санади санчишӣ ё назорати камералӣ, ки андозсупоранд гирифтааст ва мавриди баҳс қарор надодааст;

г) бо қарори суд, ки ба эътибори қонунӣ пайдо кардааст.

50) Кашифи тиҷоратӣ – захираҳои намудҳои алоҳидаи маъданҳои фоиданок, ки дар доираи ҳудуди қарордод кашиф шуда, мувофиқи тартиби муқарраршуда аз ҷониби Комиссияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба захираҳои маъданҳои фоиданок тасдиқ гардидаанд ва аз ҷиҳати иқтисодӣ баюри истихроҷ самаранок мебошанд.

51) Андозсупорандай бемасъулият – андозсупоранде, ки баюри мақсадҳои назорати андоз бо амали (беамалии) худ боиси баланд шудани эҳтимолияти (ҳатари) сари вақт ва (ё) пурра пардохт нашудани андозҳои муқарраршуда мегардад, аз ҷумла:

а) дар давоми зиёда аз 3 моҳи пай дар пай аз лаҳзаи ба миён омадани ӯҳдадорӣ сари вақт ва дар ҳаҷми пурра пешниҳод намудани ҳисботи андоз ва (ё) пардохти маблағи андоз (андозҳо) ва (ё) пардохти қарзи эътирофшудаи андозро таъмин накардааст;

б) ҳисбнома-фактураи андоз аз арзиши иловашударо бе амалан анҷом додани амалиёти андозбандишаванд аз ҳисбнома-фактураи қалбакиро пешниҳод намудааст;

в) дигар амалҳоро (беамалиеро) анҷом дода бошад, ки номгӯи онҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдор дар соҳаи дастгирии соҳибкорӣ муқаррар карда мешавад.

52) Андози ғайримустақим – андозе (андоз аз арзиши иловашуда ва аксизе), ки дар намуди иловапулӣ ба нархи молҳои воридотӣ ва (ё) таҳвилшуда, корҳои иҷрошуда ва (ё) хизматрасониҳои анҷомдодашуда ва аз ҷониби истеъмолкунанда ҳангоми ҳаридани молҳо, корҳои иҷрошуда ва (ё) хизматрасониҳои анҷомдодашуда бо нархи ба маблағи ҳамин андоз замшуда пардоҳт мешавад. Ӯҳдадорӣ оид ба пардоҳти андози ғайримустақим ба буҷет ба зиммаи молрасон, иҷроқунандаи кор ё (ва) хизматрасоне гузошта мешавад, ки барои мақсадҳои Кодекси мазкур ҳамчун андозсупоранда ном бурда мешаванд.

53) Таҳвили мол — додани ҳуқуқи моликият ба молҳо, аз ҷумла фурӯш, мубодила ё тақдим, интиқоли ройгон ё қисман пардоҳт намудани он, додани музди меҳнат дар шакли аслӣ (натуралий) ва пардоҳтои дигар дар шакли аслӣ, инчунин ба гаравгиранда додани ҳуқуқи моликият ба моли ба гарав мондашуда.

54) Минтақаҳои оффшорӣ - давлатҳо ва (ё) ҳудудҳое, ки ба ғайрирезидентҳо (шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии хориҷӣ) низоми имтиёзниҳои андозсупориро пешниҳод менамоянд ва (ё) ошкор ва пешниҳоди маълумотро доир ба амалиётҳои бо маблағ ва дигар молу мулк гузаронидашуда пешбинӣ намекунанд. Барои мақсадҳои андозбанӣ номгӯи минтақаҳои оффшориро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи пешниҳоди мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунгардонии (расмикунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузории терроризм муайян менамояд. (ҚҖТ №1188 аз 18.03.2015)

БОБИ 3. ҲУҚУҚУ ӮҲДАДОРИҲОИ АНДОЗСУПОРАНДА (АГЕНТИ АНДОЗ)

Моддаи 18. Ҳуқуқҳои андозсупоранда (агенти андоз)

1. Андозсупоранда (агенти андоз) ҳуқуқ дорад:

- аз мақомоти андоз доир ба андозҳои амалкунанда ва тағиирот дар қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот, инчунин оид ба тартиби ҳисоб кардан ва пардоҳтани андозҳо ва пур кардани шаклҳои ҳисботи андоз шарҳу эзоҳ гирад;

- манфиатҳои худро оид ба масъалаҳои муносибатҳои андоз шахсан ё тавассути намояндаи худ муҳофизат намояд;

- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур натиҷаҳои назорати андозро гирад;

- оид ба санчиши ҳучҷатии дарпешистода огоҳинома гирад, ҳангоми гузаронидани назорати андоз иштирок намояд;

- агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, аз мақомоти андоз намунаҳои (бланкаҳои) аризаҳои андоз ва шаклҳои ҳисботро гирад, тибқи тартиби муқарраршуда ҳисботи андозро дар шакли электронӣ пешниҳод намояд;

- ба мақомоти андоз оид ба ҳисоб кардан ва пардоҳт намудани андозҳо аз рӯи натиҷаҳои назорати андоз шарҳу эзоҳ диҳад;

- на дертар аз 5 рӯзи корӣ аз лаҳзай аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризai хаттӣ оид ба ҳисоббаробаркунӣ бо буҷет доир ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз аз варақаҳои ҳисоббаробаркуни шахсиаш иқтибос гирад;

- дар давоми 5 рӯзи корӣ дар асоси аризai хаттӣ маълумоти зеринро гирад, аз ҷумла дар бораи мавҷуд будан ё набудани қарзи андоз, дар бораи маблағҳои даромаде, ки ғайрирезидент аз манбаъҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст ва дар бораи андозҳои боздошташуда (пардохтшуда);

- маълумоте, ки барои пур намудани ҳучҷати пардохт бо мақсади иҷрои ӯҳдадориҳои андоз оид ба пардохти андозҳо зарур аст, инчунин маълумотро оид ба усули пардохти андозҳо дар давоми 1 рӯзи корӣ аз лаҳзай муроҷиат ба мақомоти андоз гирад;

- мувоғики тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба санадҳои санчиши андоз, оғоҳиномаҳо оид ба санадҳои санчиши андоз, амали (беамалии) шахсони мансабдори мақомоти андоз шикоят намояд;

- ба риояи сирри андоз;

- иттилоот ва ҳучҷатҳоеро, ки ба андозбандӣ даҳл надоранд, пешниҳод нанамояд;

- мӯҳлати пардохти андозҳоро тибқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур тамдид намояд (ба таъхир гузорад);

- ба баҳисобирий ё баргардонидани саривақтии маблағҳои андозҳои барзиёд супоридааш ё аз ӯ ситонидашуда (андозҳои ба буҷет барзиёд дохилшуда);

- аз шахсони мансабдори мақомоти андоз ҳангоми амалӣ намудани ҳаракатҳояшон нисбат ба андозсупорандагон риояи қонунгузории андозро талаб намояд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ аз мақомоти андоз товони заари дар натиҷаи қабули қарор ва амалҳои (беамалии) ғайриқонуни шахсони мансабдори он расонидашударо талаб кунад.

2. Андозсупоранда (агенти андоз) дорои дигар ҳуқуқҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур мебошад.

3. Ба андозсупорандагон ҳифзи судии ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуниашон кафолат дода мешавад. Тартиби ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуни андозсупорандагонро қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

4. Ҳуқуқҳои андозсупорандагон тавассути ӯҳдадориҳои даҳлдори шахсони мансабдори мақомоти андоз таъмин карда мешаванд.

5. Иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ӯҳдадориҳо оид ба таъмини ҳуқуқҳои андозсупорандагон боиси ҷавобгарии муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 19. Ӯҳдадориҳои андозсупоранда (агенти андоз)

1. Андозсупоранда (агенти андоз) ӯҳдадор аст:

- ўҳдадориҳо андозро мутобиқи Кодекси мазкур сари вақт ва дар ҳаҷми пурра ичро намояд;

- талаботи қонунии кормандони мақомоти андозро дар хусуси бартараф намудани вайронқуниҳо ошкоршудаи қонунгузории андоз, аз ҷумла доир ба тартиб додани санади муқоисавӣ ичро намуда, инчунин ба фаъолияти қонунии онҳо ҳангоми ичрои вазифаҳои хизматиашон монеъ нашавад (ҚҶТ №1046 аз 28.12.2013);

- дар асоси амрнома ба шахсони мансабдори мақомоти андоз барои азназаргузаронии молу мулке, ки объекти андозбанӣ ва (ё) объекти бо андозбанӣ алоқаманд мебошад, иҷозат диҳад;

- ба мақомоти дахлдори андоз эъломияҳои андоз, дигар ҳисботи андоз ва ҳуҷҷатҳоро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод намояд;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида мошинаҳои назоратию ҳазинавиро истифода барад;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида баҳисобгирии даромадҳои (харочоти) худ, объектҳои андозбанӣ ва (ё) объектҳои бо андозбанӣ алоқамандро мутобиқи қонунгузории андоз ба ҳисоб гирад;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида сари вақт ба сифати андозсупоранда дар баҳисобгирий гузошта шавад ва ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз қайд гузарад;

- маълумоти баҳисобгирии муҳосибӣ, баҳисобгирии дигар ва дигар ҳуҷҷатҳои заруриро барои ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳо, инчунин ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандай даромадҳои гирифташуда, харочот ва андозҳои пардоҳтшударо (нигоҳ дошташударо) дар давоми мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур нигоҳ дорад;

- ҳар сол барӯйхатгирии (инвентаризатсияи) молу мулк ва ўҳдадориҳои худро мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ гузаронад;

- дар давоми 5 рӯзи корӣ ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ иттилооти зеринро пешниҳод намояд, аз ҷумла, дар бораи таъсис додан ё қатъ намудани фаъолияти воҳидҳои алоҳидаи худ, дар бораи қабули қарор оид ба азnavtashkiлдиҳӣ, барҳамдиҳӣ (қатъ гардидани фаъолият) ё муфлишшавӣ, дар бораи тағиیر ёфтани низоми истифодашавандаи андозбанӣ, тартиби баҳисобгирий, маҳалли фаъолият (чойи истиқомат), иттилоот барои алоқа бо ӯ.

2. Андозсупоранда (агенти андоз) дигар ўҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкурро амалӣ менамояд.

3. Шахси воқеӣ ўҳдадориҳои муқаррарнамудаи қисми 1 ҳамин моддаро дар қисми марбут ба ўҳдадориҳои андози ӯ ичро менамояд.

Моддаи 20. Ҳуқуқ ба намояндагӣ дар муносибатҳое, ки қонунгузории андоз танзим менамояд

1. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад дар муносибатҳои андозӣ намоянда дошта бошад.

2. Ваколати намоянда дар асоси ваколатнома, бо тартиби муқаррарнамудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

ФАСЛИ II. МУҚАРРАОТИ УМУМИИ МАЪМУРИЙ БОБИ 4. НАЗОРАТИ ПАРДОХТИ АНДОЗХО

Моддаи 21. Тартиби татбиқи муқаррароти маъмурӣ

1. Муқаррароти маъмурӣ, ки дар ҳамин фасл ва дигар фаслҳои қисми умумии Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад, нисбат ба ҳамаи намудҳои андозҳо, инчунин бочи гумруқӣ, бочи давлатӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба бучет татбиқ карда мешаванд.

2. Муқаррароти маъмурие ки дар қисми умумии Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, нисбат ба андозсупорандагон ва агентҳои андоз татбиқ мешаванд.

Моддаи 22. Назорати андоз аз рӯи ба бучет ворид шудани андозҳо

1. Назорати андоз шакли назорати давлатӣ буда, аз ҷониби мақомоти андоз ҷиҳати иҷрои меъёрҳои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати иҷрои онҳо ба зиммаи мақомоти андоз voguzor шудааст, амалӣ карда мешавад.

2. Мақомоти андоз барои назорати андоз нисбат ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, санчиши дуруст ҳисоб кардан ва саривақт пардохтани андозҳо ва дигар ҷанбаҳои андозбандӣ масъулияти пурра ва истиснӣ доранд, ба ғайр аз ҳолатҳои муқаррарнамудай Кодекси мазкур, ки тибқи онҳо чунин масъулият ба зиммаи дигар мақомот voguzor шудааст.

3. Назорати андоз аз ҷониби мақомоти андоз дар шаклҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- баҳисобгирии андозсупорандагон, баҳисобгирии объектҳои андозбандӣ ва объектҳои бо андозбандӣ алоқаманд, баҳисобгирии ўҳдадориҳои андозӣ ва рафти иҷрои онҳо;
- бақайдгирии супорандагони андоз аз арзиши иловашуда;
- санчишҳои андоз;
- назорати камералӣ;
- муоинаи хронометражӣ;
- назорати қоидаҳои истифодаи мошинаҳои назоратию хазинавии дори хотираи фискалӣ;
- назорати андозии истеҳсол ва гардиши молҳои зераксизӣ, дурустии тамғагузории намудҳои алоҳидай молҳои зераксизӣ ва ташкили дидбонгоҳҳои аксизӣ;
- татбиқи нарҳҳои бозорӣ бо мақсадҳои андозбандӣ;
- назорат аз болои мақоми ваколатдор оид ба дуруст ҳисоб кардан ва (ё) ба бучет супоридани андозҳо.

4. Мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои фаъолияти гумруқӣ назорати андозро дар доираи салоҳияти худ бинобар аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол гардидани молҳо ва воситаҳои

нақлиёт мутобиқи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумруки Чумхурии Тоҷикистон анҷом медиҳад.

Моддаи 23. Чораҳои мубориза бар зидди саркашӣ аз пардоҳти андозҳо ва усулҳои алтернативии андозбандӣ

1. Ҳама гуна маблағе, ки ба манфиати ягон шахс истифода мегардад, барои мақсадҳои андозбандӣ маблағи ба он шахс пардоҳтшуда ба ҳисоб меравад.

2. Даромади (фоидай) гирифташуда, новобаста ба асосҳои ба даст омадани он, бояд мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ гардад. Агар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ муайян карда шавад, ки ягон даромад ё ҷузъи (қисми) он гайриқонунӣ ба даст оварда шудаасту бояд ба моликияти давлат гузаронида шавад, дар ин ҳолат маблағи андозҳои қаблан аз ин даромади гайриқонунии ба буҷети давлатӣ нигоҳдошташуда (пардоҳтшуда) ба ҳисоб гирифта мешавад.

3. Барои дуруст муайян намудани ӯҳдадориҳои андоз мақомоти андоз ҳуқуқ доранд:

- амалиёtero (аҳдҳоеро), ки барои андозсупоранд мөҳияти назарраси иқтисодӣ надоранд (ба истиснои мөҳият барои ӯҳдадориҳои андоз), ба эътибор нагиранд;

- агар шакли амалиёт (аҳд) ба мазмунаш мутобиқат накунад, мувофиқи вазъи воқеӣ онро тағиیر диханд (аз нав муайян кунанд);

- маблағи андозро дар асоси ҳолатҳои воқеии ошкоршуда ва мөҳияти амалиёти (аҳдҳои) содиршавандай барои мақсадҳои андозбанди аҳмиятдошта ҳисоб намоянд, агар шакли ҳуқуқии амалиёт (аҳд) ё пайдарҳамии аҳдҳо ба саркашӣ (канорагирий) намудан аз пардоҳти андозҳо оварда расонад.

4. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд маблағи андози даҳлдорро бо истифода аз усули арзёбии мустақим ё гайримустақим (дар асоси дороиҳо, муомилот, харочоти истеҳсолӣ, усули муқоиса бо андозсупорандагони шабех, муоинай хронометражӣ ва гайра) дар ҳолатҳои зерин муқаррар (ҳисоб) кунанд:

- андозсупоранд баҳисобигирии муҳосибиро (андозиро) анҷом надиҳад ва (ё) талаботи онро вайрон намояд;

- ҳуҷҷатҳои ҳисоб, ки барои муайян намудани ӯҳдадориҳои андоз заруранд, гум ё нобуд карда шуда бошанд;

- ҳисботи андоз пешниҳод нашуда бошад;

- агар амалиёт (аҳд) бо корхонаҳои резидентии дори ҳиссаи (саҳми) иштирокчии минтақаи оффшорӣ ва (ё) бо шахсони дар минтақаҳои оффшорӣ бақайдгирифта анҷом дода шуда бошад (ҚЧТ №1188 аз 18.03.2015);

- андозсупоранд шахсони мансабдори мақомоти андозро барои азназаргузоронии (муоинай) бино ва ҳудуди истеҳсолӣ, анборҳо, биноҳои тиҷоратӣ, ки андозсупоранд барои ба даст овардани даромад истифода мебарад ё онҳо ба нигоҳдории объекти андозбандӣ вобастаанд, иҷозат надиҳад;

- дар мӯҳлатҳои муқарраршуда маълумот ва ҳуччатҳои зарурӣ ҷиҳати ҳисоби андоз ба мақомоти андоз пешниҳод нашуда бошанд;
- андозсупоранда бемасъулият эълон шуда бошад.

5. Агар дар ҷараёни санчиши андоз мавҷуд набудани баҳисобгирии объектҳои андоз ошкор карда шавад ё аз ҷониби андозсупоранда доир ба онҳо маълумот пешниҳод карда нашавад, мақомоти андоз дар асоси маълумоти дар ихтиёр доштаашон, дар ҳолатҳои даҳлдор бо истифода аз арзёбӣ кардани арзиши фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), арзиши молу мулк, сатҳи миёнаи музди меҳнат ва ҳисоби даромаднокӣ дар ҳаҷми 10 фоиз маблағи эҳтимолии андозро ҳисоб менамоянд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

6. Маблағи андоз метавонад инчунин дар асоси натиҷаҳои муюинаҳои хронометражӣ, нишондодҳои иқтисодии қиёсшавандай фаъолияти дигар андозсупорандагон, ки намудҳои шабеҳи фаъолиятро амалӣ менамоянд, муқаррар карда шавад.

7. Ҳангоми дар оянда аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод шудани ҳисбот ва ҳисобҳои андоз, дар ҳолатҳои зарурӣ бошад – иттилооти даҳлдори баҳисобгирии андози объектҳои андозбандишаванд, мақомоти андоз маблағи ҳисобкардашудаи андозро тасҳех (ислоҳ) менамоянд.

8. Дар мавриди ҳама гуна андозҳо амалиёти моливазкунӣ ва (ё) амалиёти дигар, аз ҷумла гирифтани даромадҳо ва ҳароҷот кардан дар шакли аслиро мақомоти андоз ҳамчун фурӯши мол (натиҷаи кор, хизмат) бо нарҳи бозорӣ баррасӣ менамоянд.

9. Бо мақсади андешидани ҷораҳои иловагии мубориза бар зидди саркашӣ аз пардоҳти андозҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби татбиқи усулҳои алтернативии андозбандиро тасдиқ менамояд.

Моддаи 24. Нарҳҳои бозорӣ

1. Барои мақсадҳои андозбандӣ ба сифати нарҳи мол (кор, хизматрасонӣ) нарҳи воқеие қабул карда мешавад, ки тарафҳои аҳд (бо ҳуччатҳои аслӣ тасдиқшуда) нишон додаанд, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад. Дар ҳолате, ки агар нарҳи нишондодашудаи мол (кор, хизматрасонӣ) аз нарҳи бозорӣ фарқ қунад ва аз ҷониби андозсупоранда оид ба фарқи нарҳҳо асосҳои кофӣ пешниҳод нашуда бошад, ҳангоми андозбандӣ нарҳи бозорӣ истифода бурда мешавад.

2. Нарҳи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) нархе эътироф мешавад, ки дар натиҷаи таъсири мутақобилаи дарҳосту пешниҳод дар бозори молҳои (корҳои, хизматрасониҳо) шабеҳ (ва дар ҳолати мавҷуд набудани он – якхела) ва дар асоси аҳдҳое ба вучуд омадааст, ки дар бозори даҳлдор миёни шахсоне баста шудаанд, ки шахсони мутақобилан вобаста намебошанд. Аҳди миёни шахсони мутақобилан вобаста танҳо ба шарте ба назар гирифта мешавад, ки агар вобастагии мутақобилаи онҳо ба натиҷаҳои чунин аҳд таъсир нарасонад.

3. Нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар асоси иттилоот дар бораи аҳдҳои дар бозори дахлдор дар лаҳзай таҳвили ин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) басташуда, дар сурати мавҷуд набудани чунин ҳолат нархи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар рӯзи ба лаҳзай фурӯш наздик, ки то ё баъд аз лаҳзай фурӯши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) фаро расидааст, аз ҷумла иттилоот дар бораи нарҳҳои муайянкардаи нарҳгузорон, нарҳҳои событи биржаҳои байналмилалӣ ва дигар биржаҳо муайян карда мешавад.

4. Бо мақсадҳои андозбандӣ ҳангоми фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тибқи нарҳҳои (тарифҳои) аз ҷониби давлат танзимшуда, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, нарҳҳои (тарифҳои) зикршуда истифода мешаванд.

5. Бозори мол (кор, хизматрасонӣ) доираи муомилоти чунин мол (кор, хизматрасонӣ) эътироф мешавад, ки вобаста ба имкониятҳои фурӯшанд (харидор) бе ҳарочоти начандон қалон дар ҳудуди ба фурӯшанд (харидор) наздиктарини Ҷумҳурии Тоҷикистон ё берун аз он фурӯхтани (харидани) мол (кор, хизматрасонӣ) муайян карда мешавад.

6. Дар сурати мавҷуд набудани аҳдҳо аз рӯи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар бозори мол (кор, хизматрасонӣ) ё таҳвил нагардидани чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба ин бозор, нархи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) бо нарҳҳое, ки дар асоси бастани аҳдҳо нисбат ба молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар санаи ба лаҳзай таҳвили мол (кор, хизматрасонӣ) наздиктарин, вале на зиёда аз 30 рӯзи тақвимӣ то ё баъд аз лаҳзай таҳвили чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ё баъди он ташаккул ёфтаанд ва ё бо нарҳҳои аҳди оҳирин муайян карда мешавад.

7. Дар сурати ғайриимкон будани татбиқи қисмҳои 1-5 ҳамин модда, нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) бо усули нархи фурӯши минбаъда, усули ҳисоби ҳарочот, усули муайян намудани фоидайи чашмдошт ё дигар усулҳо муайян карда мешавад.

8. Ҳангоми муайян намудани нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) манбаъҳои расмии маълумот оид ба нарҳҳои бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), махзани иттилоотии мақомоти иҷроияи ҳокимиюти давлатии дахлдор, иттилооте, ки аз ҷониби андозсупорандагон, нарҳгузорон, экспертҳо ба мақомоти андоз пешкаш мешавад, инчунин дигар маълумоти дақиқ истифода бурда мешаванд.

9. Мақомоти андоз нарҳҳои бозориро метавонанд татбиқ намоянд, агар:

- аҳд байни шахсони мутақобилан вобаста содир шуда бошад;
- мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба вучуд омада бошад;
- ҳангоми иҷрои шартномаи (қарордоди) савдои хориҷӣ яке аз тарафҳои аҳд тибқи моддаи 131 Кодекси мазкур резиденти кишвари дорои андозбандии имтиёзнок бошад;
- яке аз тарафҳои аҳд аз имтиёзҳои андоз ё низоми андозбандии имтиёзнок истифода барад;

- нархе, ки иштирокчиёни аҳд пешниҳод намудаанд, аз нархҳои аҳдҳои вобаста ба молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабех (якхела) зиёда аз 15 фоиз фарқ кунад (ҚЧТ №1367 аз 14.11.2016).

10. Барои мақсадҳои ҳамин модда мағҳумҳои зерин истифода мешаванд:

- молҳои шабех – молҳои гуногуне, ки хусусиятҳо, аз ҷумла, хусусияти ҷисмонӣ, сифат, ҳайсият дар бозор, қишивари баромад ва истеҳсоли якхела доранд;

- молҳои якхела – молҳое, ки шабех набуда, аломатҳои ба ҳам монанд доранд ва аз унсурҳои монанд иборат мебошанд, ки ба онҳо имконият медиҳад вазифаи якхеларо ичро кунанд ва дар тичорат якдигарро ивазкунанда бошанд.

11. Тартиби муайянкуйӣ ва истифодабарии нархҳои бозорӣ барои 1мақсадҳои андозбанӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 25. Баҳисобгирии андозсупорандагон

1. Бо мақсадҳои таъмини назорати андоз ҳамаи андозсупорандагон бояд дар мақомоти андоз ба баҳисобгирий (ба қайди андозӣ) гузошта шаванд.

2. Андозсупорандагон, агентҳои андоз, аз ҷумла воҳидҳои алоҳидаи таъсиснамудаи онҳо (филиалҳо, намояндагиҳо, муассисаҳои доимӣ ва ғайра), инчунин шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба синни 16-солагӣ расидаанд, бояд дар мақомоти андоз ба ҳисоб гирифта шаванд.

3. Баҳисобгирий тибқи асосҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- аризai ҳаттии андозсупоранда ё намояндаи ваколатдори (қонунии) вай;

- иттилооти мақоми ваколатдор ва (ё) дигар мақомот;
- иттилооти ташкилоти қарзӣ;
- иттилооти мақомоти ҳудудии андоз.

4. Баҳисобгирий дар мақомоти андоз инҳоро пешбинӣ менамояд:

- баҳисобгирии шахси воқеӣ;

- баҳисобгирии шахси ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи он;

- баҳисобгирии филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, инчунин муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ;

- баҳисобгирии намояндагиҳои дипломатӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд;

- қайди андозсупорандагон ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур;

- баҳисобгирии андозсупоранда ба сифати андозсупорандаи элекtronӣ;

- баҳисобгирии андозсупоранда дар маҳалли ҷойгиршавии объекти андозбанӣ ва (ё) объекте, ки бо андозбанӣ алоқаманд аст.

5. Дар асоси иттилооти баҳисобгирий мақоми ваколатдори давлатӣ Феҳристи ягонаи давлатии андозсупорандагонро (минбâд – Феҳрист) пеш мебарад.

6. Пеш бурдани Феҳрист инҳоро дар бар мегирад:

- ворид намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон;
- тағиیر додан ва (ё) илова намудани маълумоти баҳисобгирии андозсупорандагон;
- хориҷ намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон.

7. Ҳуҷҷате, ки ба ҳисоб гузоштани андозсупорандаро дар мақомоти андоз тасдиқ менамояд, Шаҳодатнома дар бораи гузоштани рақами мушаххаси андозсупорандада мебошад.

8. Ба ҳисоб гузоштан ва аз ҳисоб баровардан дар мақомоти андоз ройгон амалӣ карда мешавад.

9. Баҳисобгирий дар мақомоти андоз чунин амалӣ карда мешавад:

1) Дар маҳалли истиқомати (бақайдгирии) шахси воқеӣ дар асоси аризай шахси воқеӣ, ки ба мақомоти андоз дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудааст ва (ё) дар асоси иттилооте, ки аз ҷониби мақомоти даҳлдори давлатӣ пешниҳод шудааст.

2) Дар маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқӣ, дар маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳидаи он, инчунин дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул ва воситай нақлиёти ба ӯ тааллуқдошта, ки бояд андозбандӣ шаванд.

3) Шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент, ки фаъолияташро тавассути муассисай доимӣ бе таъсис додани филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд, дар маҳалле, ки ҳангоми ба ҳисоб гузоштан ариза додааст:

а) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранда, ки ваколатҳои намояндагии доимии ин ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

б) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранда, ки ваколатҳои агенти андозро оид ба пардоҳт намудани андозҳо аз манбаи пардоҳти даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

4) Шахси воқеӣ – ғайрирезидент (аз ҷумла шахси бешаҳрванд) дар маҳалли истиқомати (будубоши) муваққатиаш дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар варақаи муҳоҷирati ҳамин шахси воқеӣ нишон дода шудааст. Агар тибқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилӣ мавҷудияти варақаи муҳоҷiratӣ пешбинӣ нашуда бошад, пас маҳалли будубоши шахси воқеӣ – ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳалле эътироф мешавад, ки дар ариза ба мақомоти андоз пешниҳодшуда нишон дода шудааст.

5) Шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, аз ҷумла ғайрирезиденте, ки фаъолияташ мутобики сарҳати панҷуми қисми 4 моддаи 12 Кодекси мазкур ҳамчун муассисай доимии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент баррасӣ карда мешавад, ӯҳдадор аст дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз санаи ба имзо расонидани созишнома (шартнома, қарордод) бо шарики худ ё дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз санаи амалан оғоз намудани чунин фаъолият

бо мақсади ба шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент додани рақами мушаххаси андозсупоранда ба мақомоти андоз дар бораи ба ҳисоб гузоштани шарикаш-шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент ариза пешниҳод намояд.

6) Санай оғози амалӣ намудани фаъолияти ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз рӯзҳои зерин эътироф мешавад:

- а) рӯзи бастани қарордод (шартнома, созишнома);
- барои ичрои корҳо (хизматрасониҳо) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- барои додани ваколати аз номи вай (ғайрирезидент) амал намудан дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- барои ба даст овардани молҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таҳвили минбаъдаи онҳо;
- барои амалӣ намудани фаъолияти якҷоя (иштирок намудан дар ширкати оддӣ);
- барои ба даст овардани корҳо (хизматрасониҳо) бо мақсади амалӣ намудани фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- б) санаи бастани шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ё дигар шартномаи дорои хусусияти граждани ҳуқуқӣ бо шахси воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- в) санаи бастани шартнома (шартномаи ҳариду фурӯш, шартнома дар бораи ичораи молу мулӯ), ки ба кушодани идора (офис) ишора мекунад;
- г) дар ҳолати мавҷуд будани якчанд шарти ҳамин қисм, рӯзи оғози фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯзи аз қарордодҳои (шартномаҳои, созишномаҳои) пешбинишуда бастани якуминаш (аз ҳама аввалинаш) ба ҳисоб меравад.

7) Намояндагиҳои дипломатӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд, дар маҳалли ҷойгиршавии намояндагиҳои дипломатӣ ва ба онҳо баробаркардашуда дар асоси ариза ва (ё) иттилооти аз Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифташуда.

10. Ба ҳисоб гузоштани шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ – ғайрирезидентҳо, ки фаъолияташонро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамоянд, асос барои аз ҷониби онҳо мустақилона пардоҳт намудани андозҳо шуда наметавонад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

11. Мақомоти андоз ба Феҳрист маълумоти зеринро ворид менамоянд:

- дар бораи шахси воқеӣ, аз ҷумла шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд - дар маҳалли истиқомат ва (ё) будубоши мувакқатии ӯ;
- дар бораи шахси ҳуқуқӣ – резидент, филиал ва намояндагии он, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезидент – дар маҳалли ҷойгиршавии он;
- дар бораи шахси ҳуқуқӣ – ғайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таввасути муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамояд - дар маҳалли агенти вобаста –

шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ – ғайрирезиденте, ки коғазҳои қиматнок, ҳиссаи иштирок, молу мулки ғайриманқулро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон меҳарад (мефурӯшад) – дар маҳалли ҷойгиршавии ин молу мулк ва (ё) резиденте, ки ваколати пешбарандаи Феҳристи соҳибони коғазҳои қиматнок ва (ё) ҳиссаи иштироки зикргардидаи резидентеро, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон молу мулки ғайриманқулро меҳарад (мефурӯшад);

- дар бораи намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба он баробаркардашудаи давлати хориҷӣ, ташкилоти байналмилалии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсияшуда - дар маҳалли ҷойгиршавии намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба он баробаркардашуда, ташкилоти байналмилали;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки фаъолияташро бе таъсис додани филиал, намояндагӣ таввасути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд - дар маҳалли бақайдгирии шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки дар ташкилотҳои қарзӣ - резидентон ҳисоб мекушояд - дар маҳалли ҷойгиршавии ташкилоти қарзӣ - резидент (агенти андоз);

- дар бораи воситаҳои нақлиёти ҳавоӣ ва дигар воситаҳои нақлиёт - дар маҳалли ҷойгиршавии молики онҳо;

- дар бораи молу мулки ғайриманқул, қитъаҳои замин - дар маҳалли амалан воқеии онҳо.

12. Ба Феҳрист маълумот дар бораи шахси воқеӣ ҳангоми ба синни 16-солагӣ расиданаш дар асоси аризаи ин шахс ворид карда мешавад. Дар ҳолати ба вучуд омадани ӯхдадории андозии шахси воқеии ба синни 16-солагӣ нарасида, ба Феҳристи андозсупорандагон, инчунин маълумот дар бораи агенти андози (намояндаи қонунӣ ё ваколатдори) ин шахс низ ворид карда мешавад.

13. Ба Феҳрист ворид намудани маълумот дар бораи шахсоне, ки мутобики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ» аз қайди давлатӣ гузаштаанд, тибқи тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- маълумоти ибтидой – дар ҷараёни бақайдгирии давлатӣ;

- маълумоти бақайдгирӣ (маълумот дар бораи оинномаи шахси ҳуқуқӣ, низомномаи филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – резидент ё ғайрирезидент) – дар давоми 30 рӯзи корӣ пас аз санаи бақайдгирии давлатӣ дар асоси иттилооти андозсупоранда;

- дигар маълумоти барои назорати андоз зарур - дар давоми 5 рӯзи корӣ пас аз ба вучуд омадани ҳолатҳои даҳлдор (кушодани ҳисобҳо дар ташкилотҳои қарзӣ, гирифтани иҷозатнома ё консессия, фаъолият дар минтақаи озоди иқтисодӣ ва дигар иттилоот тибқи Кодекси мазкур) дар асоси иттилооти андозсупоранда.

14. Ариза дигар шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, дар бораи ба ҳисоб гузоштани онҳо ба сифати андозсупорандагон ва (ё) объекти андозбанӣ ва (ё) объекте, ки бо андозбанӣ алоқаманд мебошад, ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар давоми 30 рӯзи корӣ пас аз гузаронидани бақайдгирии давлатӣ (пас аз оғози фаъолияти ғайрирезидент) пешниҳод карда мешавад.

15. Ариза дар бораи тағиیر додани маълумот дар бораи бақайдгирии шахсоне, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигирии онҳо дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ пешниҳод карда мешавад.

16. Дар ҳолати барҳамдиҳии (қатъ гардидани фаъолият, азнаташкилдиҳии) шахсоне, ки дар қисми 13 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, фавт ё маҳдуд кардани қобилияти амали шахси воқеӣ, аз баҳисобигирии андозӣ барвардан аз ҷониби мақомоти даҳлдори андоз дар асоси маълумоти воридшуда анҷом дода мешавад.

17. Ариза дар бораи баҳисобигирии молу мулки ғайриманқул, воситаҳои нақлиёт ва дигар объектҳои андозбанӣ ё объектҳои бо андозбанӣ алоқаманд дар маҳалли ҷойгиршавиашон аз ҷониби андозсупоранда дар давоми 10 рӯзи пас аз ба вучуд омадани ҳолатҳои даҳлдор пешниҳод карда мешавад.

18. Дар ҳолати барои андозсупоранда ба вучуд омадани мушкилиҳои вобаста ба муайян намудани маҳалли ба ҳисоб гузоштан, дар асоси иттилооти пешниҳоднамудаи ӯ мақомоти андози маҳалли истиқомати шахси воқеӣ ё маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда – шахси ҳуқуқӣ қарори даҳлдор қабул менамоянд.

19. Мақомоти андоз дар асоси далелҳо ва маълумоти дар ихтиёрдоштаашон, ки аз ҷониби мақомоти даҳлдори давлатӣ ба онҳо пешниҳод шудаанд, инчунин маълумоти ба онҳо дастрасшуда, ки барои мақсадҳои баҳисобигирӣ зарур ва кифоя мебошад, мустақилона (то лаҳзаи аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани ариза) ба баҳисобигирӣ гузоштани андозсупорандагонро дар мақомоти андоз таъмин менамоянд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

20. Баҳисобигирии андозсупоранда дар давоми 3 рӯзи корӣ амалӣ карда мешавад.

21. Фаъолият бидуни баҳисобигирӣ ба сифати андозсупоранда дар мақомоти андоз метавонад мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба ҷавобгарӣ қашидан асос шавад.

Моддаи 26. Рақами мушаххаси андозсупоранда

1. Ҳангоми баҳисобигирӣ дар мақомоти андоз ба сифати андозсупоранда, ба ҳар як андозсупоранда – шахси воқеӣ ва (ё) ҳуқуқӣ, филиал ва (ё) намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ рақами мушаххаси андозсупоранда ба тариқи ройгон дода мешавад.

2. Рақами мушаххаси ба андозсупорандада додашуда дар ҳеч ҳолат, ба истиснои ҳолатҳои дар Кодекси мазкур пешбинигардида, тағиیر дода намешавад ва наметавонад ба андозсупорандай дигар (ҳама гуна шахси дигари воқеӣ ё ҳуқуқӣ), ҳатто ҳангоми барҳамхӯрии ҳамин андозсупорандада – шахси ҳуқуқӣ (воҳиди алоҳидаи он), катъ гардидани фаъолияти филиали (намояндагии) шахси ҳуқуқии хориҷӣ ё вафоти андозсупорандада – шахси воқеӣ дода шавад.

3. Рақами мушаххаси андозсупорандада метавонад дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолати пурра аз нав баҳисобгирии тамоми андозсупорандагон ё ғурӯҳи муайянни онҳо ё ин ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар сурати роҳ додани иштибоҳ ҳангоми додани рақами мушаххаси андозсупорандада (нодуруст додани рақами мушаххаси андозсупорандада, додани ҳамон як рақами мушаххаси андозсупорандада ба андозсупорандагони гуногун ё додани зиёда аз як рақами мушаххаси андозсупорандада ба ҳамон як андозсупорандада) тағиир дода шавад.

4. Мақомоти даҳлдори андоз ба шахсони воқеӣ, шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ Шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси андозсупорандада медиҳад. Дар ҳолати мавҷуд будани воҳидҳои алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ, дигар объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд мувофиқи тартиб ва шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба шахсони зикргардида, инчунин рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан муқаррар карда мешаванд. Ин гуна рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан, инчунин ба муассисаи доимии ғайрирезиденте, ки фаъолияти худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе филиал (намояндагӣ) ё агентҳои ваколатдорнамудаи худ анҷом медиҳад, муқаррар карда мешаванд.

5. Ба шахсоне, ки мутобики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдигирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ» аз қайди давлатӣ гузаштаанд, Шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси андозсупорандада ҳамзамон бо ҳучҷати тасдиқнамудаи бақайдигирии давлатӣ дода мешавад. Ба шахсони воқеии ба синни 16-солагӣ расида, инчунин дигар шахсони ҳуқуқие, ки дар ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд, Шаҳодатнома дар бораи додани рақами мушаххаси андозсупорандада дар асоси аризаҳо ба мақомоти даҳлдори андоз дар мӯҳлатҳои муқарарнамудаи Кодекси мазкур дода мешавад.

6. Мақомоти давлатӣ ва дигар шахсоне, ки ваколатдоранд бо шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ (нисбат ва ба манфиати чунин шахсон) амалҳои (амалиёт, аҳдҳои) зеринро, аз ҷумла тавассути мубодилаи электронии ҳучҷатҳо анҷом медиҳанд, ӯҳдадоранд аз ин шахсон талаб кунанд, ки ба онҳо дода шудани рақами мушаххаси андозсупорандаро тасдиқ намоянд:

- амалҳои нотариалий, аз ҷумла амалиёт бо молу мулки ғайриманқул ва воситаҳои нақлиёт, ки барои онҳо ситонидани бочи давлатӣ пешбинӣ шудааст;

- додани ичозатномаҳо, ичозатҳо ва сертификатҳо барои ҳукуқи истифодаи замин;

- ба кор қабул намудан дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ, дар корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо;

- барасмиятдарории амалиёти иқтисодии хориҷӣ;

- маблағузаронӣ берун аз ҳудуд ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- насия додани молҳо (бо пардоҳти арзиши онҳо аз рӯи мӯҳлатҳо), додани қарз аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ, ба истиснои амалиёти воридот ва ҳарочот аз рӯи ҳисобҳои амонатии (пасандозии) шахсони воқеӣ.

7. Андозсупорандагон вазифадоранд рақами мушаххаси ҳудро дар ҳисботи андозӣ, мукотибот бо мақомоти андоз, гумruk ё молия, дар муносибатҳои мутақобила бо дигар мақоми ваколатдор, дар эъломияҳои гумруқӣ, ҳуччатҳои пардоҳтӣ, ҳарҷномаҳо, чекҳои мошинаҳои назоратӣ-ҳазинавӣ, инчунин дар ҳуччатҳои корӣ (қарордодҳо, шартномаҳо) зикр намоянд.

8. Рақами мушаххаси андозсупоранд, ки ба шахси воқеӣ – шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудааст, дар шиносномаи ин шахси воқеӣ бо роҳи задани мӯҳр ва дар он сабт намудани рақами мушаххаси андозсупоранд нишон дода мешавад. Рақами мушаххаси андозсупоранд бояд дар варақаҳо ва мӯҳрҳои шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ сабт гардад.

9. Қоидаҳои баҳисобгирӣ, додани рақамҳои мушаххаси андозсупорандагон, муқаррар намудани рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан, инчунин қоидаҳои тайёр намудани мӯҳрҳо, гузоштани мӯҳрҳо ва ба расмият даровардани сабти рақами мушаххаси андозсупоранд дар шиноснома аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдик карда мешаванд.

Моддаи 27. Ӯҳдадориҳои мақомоти давлатӣ ҳангоми ҳамкорӣ бо мақомоти андоз

1. Мақомоте, ки бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷиро, ба истиснои шахсони мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ» ба қайд гирифташуда, амалӣ менамоянд, ӯҳдадоранд то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон оид ба шахсони ҳуқуқии ба қайд гирифташуда, аз нав ба қайд гирифташуда, азnavташкildодашуда ё барҳамхӯрда хабар дижанд.

2. Мақомоте, ки ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ичозатнома, ичозат, шаҳодатнома ё дигар ҳуччатҳои шабех медиҳанд, ӯҳдадоранд ба мақомоти даҳлдори андози маҳалли ҷойгиршавиашон оид ба шахсоне, ки барояшон ҷунин ҳуччатҳо дода шудааст, инчунин шахсоне, ки аз онҳо ҳуччатҳои мазкур бозхонда шудааст, гирифта шудааст ё мӯҳлати

амалашон ба охир расидааст, то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, хабар диханд.

3. Мақомоти корҳои доҳилӣ вазифадоранд дар бораи аз ҷониби онҳо ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон додани шиносномаҳои умумишаҳрвандӣ, ҳориҷӣ, аз ҷумла ба ивази шиносномаҳои гумшуда ё ин ки мӯҳлати амалашон баҳохиррасида, инчунин бекоркардашуда ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, хабар диханд.

4. Мақомоте, ки бақайдгирии (азнавбақайдгирии) ҳуқуқ ба молу мулки ғайриманқул ва (ё) воситаҳои нақлиёти объекти андозбандибударо амалӣ менамоянд, ӯҳдадоранд дар бораи дар ҳудуди таҳти назораташон қарордошта ҷойгир будани молу мулки ғайриманқул ё воситаҳои нақлиёти дар ин мақомот ба қайд гирифташуда ва соҳибони онҳо ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, маълумот диханд.

5. Мақомоте, ки баҳисобгирӣ ва (ё) бақайдгирии истифодабарандагони захираҳои табииӣ, аз ҷумла бақайдгирии давлатии ҳуқуқи истифодаи заминро амалӣ менамоянд, инчунин ба фаъолияти вобаста ба истифодаи ин захираҳои табииӣ иҷозатнома медиҳанд, ӯҳдадоранд дар бораи додани ҳуқуқ барои чунин истифодабарӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, хабар диханд.

6. Мақомоти гумрук вазифадоранд мунтазам бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти андоз маълумоти барои иҷрои қонунгузории андоз зарурии дар ихтиёрашон бударо пешниҳод намоянд.

7. Ба мақомоти андоз пешниҳод намудани маълумоте, ки дар қисмҳои 1-6 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, бо мувофиқаи тарафҳо метавонад дар шакли электронӣ анҷом дода шавад.

8. Пешниҳод накардан ё сари вақт пешниҳод накардани маълумоти дар қисмҳои 1-6 ҳамин модда пешбиншуда дар бораи объектҳои андозбандишаванда ва (ё) объектҳое, ки бо андозбандӣ алоқаманд мебошанд, мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба ҷавобгарӣ кашида шудани шахсони мансабдори мақомоти даҳлдори давлатӣ мешавад.

БОБИ 5. САНЧИШҲОИ АНДОЗ ВА ДИГАР ШАКЛҲОИ НАЗОРАТИ АНДОЗ

Моддаи 28. Муқаррароти умумӣ

1. Санчиши андоз – санчиши аз ҷониби мақомоти андоз амалишаванда оид ба иҷрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дигар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати иҷрои он ба зиммаи мақомоти андоз voguzor шудааст.

2. Санчишҳои андоз танҳо аз ҷониби мақомоти андоз гузаронида мешаванд. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои кофӣ тибқи дарҳости хаттии мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия,

мақомоти андоз санчиши андозро мутобиқи Кодекси мазкур якчоя бо ин мақомот мегузаронанд.

3. Санчишҳои андоз ба намудҳои зерин тақсим мешаванд:

- санчиши ҳуҷҷатӣ;
- санчиши амалиётӣ.

4. Санчишҳои ҳуҷҷатӣ ба намудҳои зерин тақсим мешаванд:

1) Санчиши маҷмӯй – санчиши икрои ўҳдадории андоз аз рӯи ҳамаи намудҳои андоз, аз ҷумла ҳангоми барҳамдиҳӣ (қатъ гардидани фаъолият) ва (ё) азnavташкилдиҳии андозсупоранд (минбаъд – санчиши андози барҳамдиҳӣ).

2) Санчиши мавзӯй – санчише, ки нисбат ба андозсупоранд (агенти андоз) аз рӯи як ё якчанд масъалаҳои зерин гузаронида мешавад:

а) икрои ўҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо, инчунин андозҳои бо онҳо алоқаманд. Андоз дар ҳолате бо андози дигар алоқаманд ҳисобида мешавад, ки агар тағиیر додани маблағи ҳисобкардашуда мутаносибан ба тағиир ёфтани маблағи дигар андоз оварда расонад;

б) ҳолати икрои қарор оид ба маҷбуран ситонидани андозҳо аз андозсупоранд ва (ё) ташкилотҳои қарзӣ;

в) тасдиқи дурустии маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод шудаанд.

3) Санчиши мутақобила - санчише, ки нисбат ба шахси дигар гузаронида мешавад, агар ҳангоми гузаронидани санчишҳои андоз ба мақомоти андоз зарурат пайдо шавад, ки оид ба дурустии дар баҳисобирии андоз зикр намудани амалиёти гузаронидаи андозсупоранд маълумоти иловагӣ ба даст оранд.

5. Санчиши амалиётиро мақомоти андоз доир ба масъалаҳои риояи талаботи зерини қонунгузории андоз мегузаронанд:

- ба сифати андозсупоранд ба ҳисоб гузоштан дар мақомоти андоз, дурустии маълумот дар бораи маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранд;

- аз ҷониби корфармо барои икрои ягон кор (хизматрасонӣ) ҷалб намудани кормандони кироя;

- истифодаи мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ;

- риоя намудани қоидаҳои рехтан (печондан), гузоштани тамғаҳои аксизӣ, нигаҳдорӣ, фурӯши молҳои зераксизӣ ва амалӣ кардани намудҳои алоҳидаи фаъолияти зераксизӣ.

6. Санчишҳои маҷмӯи андозро мақомоти андоз тибқи муроҷиати хаттии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ танҳо нисбат ба ҳамон андозсупорандагон мегузаронанд, ки нисбат ба онҳо тасдиқи хаттӣ дар бораи оғоз гардидани парвандаи ҷиноятӣ бо нишонаҳои ҷиноятҳои бо андозбандӣ алоқаманд ворид шуда бошад. Санчишҳои мутақобилаи андоз нисбат ба дигар шахсони бо андозсупорандагони зикршуда алоқаманд, ки дар муроҷиатҳои хаттии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ муайян шудаанд, дар ҳолатҳои пешниҳоди қарори даҳлдор гузаронида мешаванд.

7. Гузаронидани санчиши андоз, ба истиснои ҳолатхое, ки сохибкори инфириодӣ бе ҷалб намудани коргари кироя кор мекунад ва иштироки ӯ дар ҷараёни санчиш ҳатмӣ мебошад, набояд фаъолияти андозсупорандаро боздорад.

8. Даствурамал оид ба гузаронидани санчишҳои андозро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

Моддаи 29. Даврияти гузаронидани санчишҳои андоз

1. Санчишҳои ҳуччатии андоз ба навъҳои зерин тақсим мешаванд:

- нақшавӣ - санчишҳои маҷмӯии ҳуччатии андоз, ки тибқи нақшай гузаронидани санчишҳои аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқшуда гузаронида мешаванд. Нақшай санчишҳои андоз дар асоси баҳодиҳии ҳавғи вайрон кардани қонунгузории андоз, таҳлили маълумотҳои дар ҳисботҳои аз ҷониби андозсупоранда пешниҳодшуда, иттилооти мақомоти ваколатдор, инчунин дигар ҳуччатҳо ва иттилоот дар бораи фаъолияти андозсупоранда тартиб дода мешавад;

- гайринақшавӣ – санчишҳои маҷмӯии ҳуччатии андозе, ки дар сарҳати якуми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд.

2. Санчишҳои нақшавии ҳуччатии андозсупорандагоне, ки даромади умумии онҳо (ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда, аксизҳо, андоз аз фурӯши алюминийи аввалия) дар давраи соли тақвимии гузашта бештар аз 25 миллион сомонӣ мебошад, на зиёда аз як маротиба дар як сол гузаронида мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

3. Санчишҳои нақшавии ҳуччатии андозсупорандагоне, ки даромади умуниашон дар соли тақвимии гузашта аз 25 миллион сомонӣ кам мебошад, на зиёда аз як маротиба дар ду сол гузаронида мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

4. Санчиши нақшавии ҳуччатии аввалини фаъолияти субъекти сохибкории хурд, ки супорандаи андози низоми соддакардашуда мебошад, танҳо пас аз сипарӣ шудани 36 моҳи пурраи тақвимӣ аз рӯзи бақайдгирӣ давлатии он амалӣ мегардад (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

5. Агар субъектҳои сохибкории хурди дар қисми 4 ҳамин модда пешбинишуда то гузаштани мӯҳлати пешбинигардида ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият доҳил карда шаванд, аз нав ташкил карда шаванд ё барҳам дода шаванд, фаъолияти онҳо бояд мавриди санчиши маҷмӯии ҳуччатии гайринақшавӣ қарор дода шавад.

6. Санчишҳои амалиётӣ бо қарори роҳбарони мақомоти андоз аз рӯи зарурат гузаронида мешаванд.

7. Санчишҳои ҳуччатии андоз аз рӯи давраҳои баохиррасидаи андозӣ гузаронида мешаванд, ба истиснои санчишҳои андози барҳамдиҳӣ, ки ба барҳам додани шахси ҳуқуқӣ, қатъ гардидани фаъолияти муассисай доимии гайрирезидент ё қатъ гардидани фаъолияти сохибкори инфириодии дар асоси шаҳодатнома фаъолиятқунанда вобаста мебошанд (ҚҶТ №1046 аз 28.12.2013). Агар нисбат ба давраи барои гузаронидани санчиш банақшагирифташуда

санчиши маҷмӯи андози андозсупоранда гузаронида шуда бошад, пас дар ин ҳолат санчиши мавзӯи ин давра гузаронида намешавад.

8. Санчиши ғайринақшавии маҷмӯй ё мавзӯй дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми қатъ гардидани фаъолияти – супорандай андоз аз арзиши иловашуда;

- ҳангоми азнаташкилдиҳӣ ё барҳамдии шахси ҳуқуқӣ, қатъ гардидани фаъолияти шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд;

- ҳангоми қатъ гардидани амали имтиёзҳо барои шахсони ҳуқуқии дар фасли XVII Кодекси мазкур пешбинишуда;

- бинобар ба охир расидани мӯҳлати амали қарордоди истифодаи сарватҳои зеризаминӣ;

- бо мақсади таҷдик намудани дурустии маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод шудааст;

- тибқи асосҳо, ки дар қисми 6 моддаи 28 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд;

- ба охир расидани лоиҳаи сармоягузорӣ.

9. Санчишҳои ғайринақшавии маҷмӯй ё мавзӯй, инчунин дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешаванд:

- дар ҳолати ба миён омадани зарурат барои гузаронидани санчишҳои мутақобила;

- дар асоси қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ;

- дар асоси дарҳостҳои мақомоти андози давлатҳои дигар;

- нисбат ба шахсоне, ки андозсупорандаи бемасъулият эътироф шудаанд;

- қатъ гардидани фаъолияти соҳибкори инфириодии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда (ба истиснои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ) (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- дар асоси муроҷиати худи андозсупоранда.

10. Аз ҷониби мақомоти андоз гузаронидани санчишҳои такрории маҷмӯй ва мавзӯй барои давраи санҷидашудаи андоз манъ аст, ба истиснои ҳолатҳои зерине, ки чунин санчишҳо дар доираи мӯҳлати даъвои бо Кодекси мазкур муқарраршуда гузаронида мешаванд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016):

- дар асоси аризай хаттии худи андозсупоранда;

- тибқи асосҳои пешбининамудаи қисми 6 моддаи 28 Кодекси мазкур;

- бо қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ тибқи пешниҳодҳои асосноки роҳбари мақоми даҳлдори андоз;

- бо қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ бо тартиби назорат аз болои фаъолияти мақоми андозе, ки санчиши ҳуччатии андозро гузаронидааст. Чунин санҷиш танҳо нисбат ба даврае гузаронида мешавад, ки санчиши ҳуччатии андози охирон гузаронидашударо дар бар мегирад.

Моддаи 30. Давомнокӣ ва вақти гузаронидани санчишҳои андоз

1. Мӯҳлати гузаронидани санчишҳои андози дар амрномаи додашуда зикршавандӣ набояд аз лаҳзаи пешниҳоди амрнома аз 30 рӯзи корӣ зиёд бошад, агар дар ҳамин модда тартиби дигар муқаррар нашуда бошад.

2. Мӯҳлати гузаронидани санчиши ҳуччатии андоз барои шахсони ҳуқуқӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд ва гайрирезидентҳое, ки фаъолияташонро ба воситаи муассисаҳои доимӣ амалӣ менамоянд, дар сурати мавҷуд будани зиёда аз як маҳалли ҷойгиршавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин барои андозсупорандагоне, ки дар баҳисобгирии нозироти андози андозсупорандагони қалон қарор доранд, аз 60 рӯзи корӣ зиёд буда наметавонад. Мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад мӯҳлати санчиши ҳуччатии андозро ба мӯҳлати то 30 рӯзи корӣ дароз намояд.

3. Мӯҳлати гузаронидани санчиши ҳуччатии андози андозсупорандае, ки субъекти соҳибкории хурд мебошад, набояд аз 10 рӯзи корӣ зиёд бошад.

4. Мӯҳлати гузаронидани санчиши амалиётӣ наметавонад аз 15 рӯзи корӣ зиёд бошад. Санчиши амалиётӣ нисбат ба андозсупорандай алоҳида набояд аз чор соати корӣ зиёд давом кунад.

5. Ҷараёни мӯҳлати гузаронидани санчиши андоз дар фосилаи байни лаҳзаҳои ба андозсупоранда пешниҳод намудани талабнома оид ба пешкаш намудани ҳуччатҳо ва пешниҳоди ҳуччатҳои талабшуда аз ҷониби андозсупоранда ҳангоми гузаронидани санчиши ҳуччатҳо, инчунин дар фосилаи қабули маълумот ва ҳуччатҳо аз шахсони сеюм бо дарҳости мақоми андоз боздошта мешавад. Боздоштан ва барқарор намудани ҷараёни мӯҳлати гузаронидани санчиши андоз дар Дафтари бақайдгирии санчишҳои субъектҳои ҳочагидор ва дар амрнома барои гузаронидани санчиш қайд карда мешавад. Мӯҳлати боздоштан ба мӯҳлати санчиши андоз дохил карда намешавад.

6. Санчиши андоз метавонад танҳо дар вақти корӣ ва рӯзҳои кории муқарраршуда гузаронида шавад. Дар ҳолати амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ (истехсол ва (ё) фурӯши молҳо, корҳо, хизматрасонӣ) дар вақти дигар, санчиши андоз инчунин метавонад дар ин вақт гузаронида шавад. Агар вақти кории мақомоти андоз ва андозсупоранда мувоғиқ набошад, санчиши андоз метавонад дар вақти кории андозсупоранда гузаронида шавад.

7. Мақомоти андоз дар субъектҳои ҳочагидоре, ки фаъолияти онҳо ҳусусияти мавсими дорад, дар чунин ҳолатҳо санчишҳои нақшавии ҳуччатии андозро гузаронида наметавонанд:

- дар ҳочагиҳои истехсолкунандай маҳсулоти кишоварзӣ дар мавсими киштукор аз 1-уми апрел то 1-уми июн ва дар мавсими ҷамъоварии ҳосил аз 1-уми август то 1-уми ноябри соли тақвимӣ;

- дар корхонаҳои коркарди маҳсулоти кишоварзӣ (маҳсулоти зудвайроншавандай меваю сабзвавот) аз 20-уми июн то 20-уми октябрини соли тақвимӣ.

Моддаи 31. Огоҳинома дар бораи санчиши дарпешистодаи андоз

1. Мақомоти андоз на дертар аз 10 рӯзи корӣ пеш аз оғози санчиши ҳуҷҷатии андоз ба андозсупоранд дар хусуси гузаронидани санчиши андоз огоҳинома мефиристанд ё месупоранд, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

2. Дар бораи санчиши дарпешистодаи ғайринақшавии андоз андозсупоранд на дертар аз 24 соат то лаҳзаи оғозшавии санчиши андоз ҳаттӣ огоҳ карда мешавад.

3. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд санчиши ҳуҷҷатии ғайринақшавии андозро бе огоҳ намудани андозсупоранд дар бораи оғози санчиш дар ҳолатҳое шурӯъ намоянд, ки агар ҳавфи асоснокшуда дар мавриди он ки андозсупоранд метавонад ҳуҷҷатҳои марбут ба андозбандии барои гузаронидани санчиш зарурро, пинҳон намояд ё нобуд созад ё ин ки дигар ҳолатҳое мавҷуд бошанд, ки гузаронидани санчишро ғайриимкон месозад ё барои дар ҳаҷми пурра гузаронидани он имконият намедиҳанд. Мақомоти андоз чунин санчиши андозро дар асоси иҷозати ҳаттии мақомоти болоии андоз бе огоҳ намудани андозсупоранд амалӣ менамоянд.

4. Андозсупоранде, ки дар хусуси санчиши дарпешистодаи андоз огоҳинома гирифтааст, ӯҳдадор аст иштироки худ (иштироки намояндаи худ) ва ҳуҷҷатҳои заруриро барои санчиш дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбинишуда таъмин намояд.

5. Дар ҳолате, ки агар андозсупоранд бо сабабҳои узрнок оғози санчиши ҳуҷҷатиро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбинишуда таъмин карда натавонад, вай ӯҳдадор аст мақомоти андози санчишкунандаро дар ин хусус то оғози санчиши андоз, вале на дертар аз 5 рӯзи корӣ аз рӯзи гирифтани огоҳиномаи мақоми андози санчишкунанда, ба таври ҳаттӣ огоҳ намояд ва ба мақомоти андози санчишкунанда сана ва вақти барои тарафҳо мувофиқи санчиши андозро пешниҳод намояд.

6. Сабабҳои узрнок, ки вобаста ба онҳо андозсупоранд на метавонад оғози санчишро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбининамуда таъмин намояд, метавонанд нагирифтани огоҳинома, бемории бо ҳуҷҷатҳо тасдиқшуда ё дар сафари хизматӣ будани шахси мансабдори масъул, ки ӯҳдадор аст оғози санчишро таъмин намояд, фавтиданни хешовандони наздики он, оғатҳои табиӣ бошанд.

7. Дар ҳар ҳолат мақомоти андоз ҳуқуқ доранд санчиши андозро, ки дар огоҳинома пешбинӣ шудааст, пас аз гузаштани 10 рӯзи корӣ аз мӯҳлати дар огоҳинома зикршуда оғоз кунанд, андозсупоранд бошад, ӯҳдадор аст шароит муҳайё сохта, ҳуҷҷатҳои заруриро барои гузаронидани санчиши андоз пешниҳод намояд.

8. Санчишҳои мутақобила ва амалиётӣ бе пешакӣ додани (ирсол намудани) огоҳинома анҷом дода мешаванд.

Моддаи 32. Асос барои гузаронидани санчиши андоз

1. Асос барои гузаронидани санчиши андоз амрнома мебошад, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Дар асоси як амрнома танҳо як санчиши андоз гузаронида мешавад, ба истиснои санчиши амалиётӣ.

Моддаи 33. Оғози санчиши андоз

1. Оғози санчиши андоз лаҳзai ба андозсупоранд (агенти андоз) супоридани амрнома ба ҳисоб меравад.

2. Кормандони мақомоти андоз, ки санчиши андозро мегузаронанд, вазифадоранд ба андозсупоранд шаҳодатномаи хизматии худро нишон диҳанд ва тибқи тартиби муқарраршуда дар Дафтари бақайдгирии санчишҳои субъектҳои хочагидорӣ қайди дахлдор кунанд.

3. Кормандони мақомоти андозе, ки санчиши ҳуҷатии андозро мегузаронанд, ба андозсупоранд амрномаи аслро месупоранд. Дар нусхай амрнома андозсупоранд дар ҳусуси он ки бо амрнома шинос шуда, онро гирифт, имзо менамояд.

4. Ҳангоми гузаронидани санчишҳои амалиётӣ ба андозсупоранд ё корманди вай, ки фурӯши мол ё хизматрасониро амалӣ менамояд, барои шиносой амрномаи асл нишон дода шуда, нусхааш супорида мешавад. Дар амрномаи асл аз ҷониби андозсупоранд ё корманди вай, ки фурӯши мол ё хизматрасониро амалӣ менамояд, оид ба шинос шудан бо амрнома ва гирифтани нусхай он, имзо бо нишондоди сана ва вақти гирифтган гузошта мешавад.

5. Рад кардани гирифтани амрнома аз ҷониби андозсупоранд ба барои бекор кардани санчиши андоз асос шуда наметавонад.

Моддаи 34. Дастрасии кормандони мақомоти андоз ба ҳудуд ё бино ба барои гузаронидани санчиши андоз

1. Андозсупоранд ӯҳдадор аст, ки барои ворид шудани кормандони мақомоти андози санчиши андозро гузаронанда ҷиҳати муюина ба ҳудуд ё бинои (ба истиснои манзилҳои истиқоматӣ) барои гирифтани даромад истифодашаванда ё ба объекти андозбанӣ ва объекти бо андозбанӣ алоқаманд, иҷозат диҳад.

2. Дар сурати монеъ шудан ба ворид шудани кормандони мақомоти андоз, ки санчиши андозро мегузаронанд, ба ҳудуди номбаршуда ё ба объекти андозбанӣ ё объекти бо андозбанӣ алоқаманд ё ба дигар биноҳо (ба истиснои манзилҳои истиқоматӣ) протокол тартиб дода мешавад.

3. Протоколро кормандони мақомоти андоз, ки санчиши андозро мегузаронанд ва андозсупоранд (агенти андоз) имзо менамоянд. Агар андозсупоранд (агенти андоз) аз имзо кардани протоколи мазкур даст қашад, санчишгар дар протокол оид ба даст кашидани андозсупоранд аз имзо қайд мегузорад.

4. Кормандони мақомоти андоз бояд бо худ ичозати маҳсус дошта бошанд, агар мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ворид шудан ба худуд ва (ё) бинои андозсупоранда он зарур бошад.

5. Андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин ҳуқуқ дорад ба ворид шудани кормандони мақомоти андоз ба худуд ё бино барои гузаронидани санчиши андоз ичозат надиҳад, агар:

- талаботи моддаҳои 31 ва 33 Кодекси мазкур риоя карда нашаванд;

- мӯҳлатҳои санчиши дар амрнома нишондодашуда фаро нарасида бошанд ё гузашта бошанд;

- ҳамин шахсон дар амрнома зикр нашуда бошанд;

- кормандони мақомоти андоз ичозати даҳлдори маҳсуси маҳфиятро, ки барои даромадан ба худуд ё бинои андозсупоранда тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон заруранд, ҳамроҳи худ надошта бошанд.

6. Гузаронидани санчиши андоз танҳо дар маҳалли ҷойгиршавии (суроғаи) шаҳси ҳуқуқӣ ва (ё) маҳалли фаъолияти андозсупоранда амалӣ карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки субъекти санцидашаванда барои санчишгар утоқи кориро таъмин карда натавонад (ҚЧТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 35. Ба охир расидани санчиши андоз

1. Баъди ба охир расидани санчиши андоз кормандони мақомоти андоз санади санчиши андозро тартиб медиҳанд, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Андозсупорандае, ки дар давраи санчиши андоз бо талаби санчишкунанда ҳуҷҷатҳои барои муайян намудани объектҳои андозбанӣ ва (ё) объектҳои ба андозбанӣ алоқаманд зарурро пешниҳод накардааст, ӯҳдадор аст сабабҳои пешниҳод накардан ин ҳуҷҷатҳоро ба таври хаттӣ шарҳ диҳад.

3. Ба охир расидани санчиши ҳуҷҷатии андоз рӯзи ба андозсупоранда супоридани санади санчиши андоз ё дар ҳолати даст кашидани андозсупоранда аз қабули санади санчиши андоз, санаи ба ӯ фиристодани санади санчиши андоз бо мактуби фармоишии дорои огоҳинома ба ҳисоб меравад.

4. Агар баъди ба охир расидани санчиши андоз вайронкуни қонунгузории андоз муқаррар нашавад, дар санади санчиши андоз дар ин хусус қайди даҳлдор гузашта мешавад.

5. Ба санади санчиши андоз нусҳаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ, ҳисобҳои анҷомдодаи корманди мақомоти андоз ва дигар маводи дар рафти санчиши андоз гирифташуда замима мегарданд.

6. Санади санчиши андоз ба миқдори на камтар аз ду нусха тартиб дода шуда, онро кормандони мақоми андоз, ки санчиши андозро гузаронидаанд ва андозсупоранда имзо менамоянд. Як нусҳаи санади санчиши андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) дода мешавад.

7. Ҳангоми гирифтани санади санчиши андоз андозсупоранд (агенти андоз) ўҳдадор аст дар нусхаи дигари санад дар хусуси гирифтани он қайд кунад ва имзои худро гузорад. Ҳамзамон имзои андозсупоранд маъни онро надорад, ки ў бо санади санчиш розӣ аст, ва ҳукуқи андозсупорандаро ба шикоят кардан аз болои қарорҳо ва амалҳои (беамалии) ин корманди мақомоти андоз маҳдуд намекунад. Дар ҳолати даст кашидани андозсупоранд (агенти андоз) аз қабул ва (ё) имзои санади санчиши андоз, дар ин хусус дар худи санад қайд карда мешавад. Дар ин ҳолат санади санчиши андоз ба андозсупоранд (агенти андоз) бо мактуби фармоишии дорои огоҳинома фиристода мешавад.

Моддаи 36. Қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиши андоз

1. Баъди ба охир расидани санчиши ҳуччатии андоз дар ҳолати ошкор гардидани вайронкуниҳо мақомоти андоз қарор (огоҳинома) дар бораи натиҷаҳои санчиши ҳуччатии андоз (минбаъд - огоҳинома) дар шакли муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул мекунад, ки он дар давоми 15 рӯзи кории баъди санаи ба охир расидани санчиши ҳуччатии андоз ба андозсупоранд фиристода мешавад.

2. Дар ҳолати мавҷуд набудани маълумот оид ба маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранд, мӯҳлати ичрои огоҳинома оид ба натиҷаҳои санчиши ҳуччатии андоз то лаҳзаи ба андозсупорандай мазкур супоридани огоҳинома боздошта мешавад.

3. Баъди ба охир расидани санчиши амалиётии андоз дар ҳолати ошкор гардидани ҳуқуқвайронкуниҳо аз ҷониби мақомоти андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи боби 13 Кодекси мазкур истеҳсолот оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкуниҳои андоз амалӣ карда мешавад.

4. Бақайдгирии огоҳинома (дар ҳолати ошкор гардидани вайронкуниӣ) ва санади санчиши ҳуччатии андозро мақоми андоз таҳти як рақам анҷом медиҳад.

5. Андозсупоранде, ки дар бораи маблағҳои ҳисобшудаи андоз, ҷарима ва фоизҳо огоҳинома гирифтааст, агар оид ба натиҷаҳои санчиши андоз шикоят накарда бошад, ўҳдадор аст дар мӯҳлатҳои дар огоҳинома зикршуда онро ичро намояд. Зимнан мӯҳлати ичрои огоҳинома бояд на дертар аз 10 рӯзи корӣ пас аз супоридани огоҳинома муқаррар карда шавад.

6. Дар ҳолате, ки агар баъди анҷом ёфтани санчиши андоз вайронкуни қонунгузории андоз муқаррар нашуда бошад, огоҳинома қабул карда намешавад.

7. Дар огоҳинома аз рӯи натиҷаҳои санчиши андоз, ки ба талаботи сарҳати бисту дуюми қисми 1 моддаи 90 Кодекси мазкур ҷавобғӯ мебошанд, бояд қайд гардад, ки дар давоми 10 рӯзи корӣ пас аз тартиб додани огоҳинома маводи санчиши андоз тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти даҳлдори ҳифзи ҳукуқ барои баррасӣ дода мешаванд.

Моддаи 37. Назорати камералӣ

1. Назорати камералӣ шакли назорати андоз буда, аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси омӯзиш ва таҳлили ҳисоботи андози пешниҳоднамудаи андозсупоранда, маълумоти мақоми ваколатдор ва дигар ҳуҷҷатҳо дар маҳалли ҷойгиршавии мақомоти андоз анҷом дода мешавад. Назорати камералӣ қисми таркибии низоми идоракуни хавфҳо мебошад.

2. Назорати камералӣ аз ҷониби кормандони ваколатдори мақомоти андоз тибқи вазифаҳои хизматии онҳо бе ягон қарори маҳсуси (амрномаи) роҳбари мақомоти андоз амалӣ карда мешавад. Гузаронидани назорати камералӣ барои давраҳои санчишҳои маҷмӯю мавзӯи гузаронидашуда, такроран гузаронидани назорати камералӣ, инчунин зиёда аз як маротиба дар шаш моҳи тақвимӣ гузаронидани назорати камералӣ манъ аст, ба истиснои назорати камералие, ки тибқи супориши хаттии роҳбари аввали мақоми ваколатдори давлатӣ таъин мегардад (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

3. Дар ҳолате, ки агар дар ҷараёни назорати камералӣ вайронқунихои эҳтимолии қонунгузории андоз ошкор шаванд, ба андозсупоранда огоҳинома бо талаби дар мӯҳлати 10 рӯзи корӣ пешниҳод кардани тавзехот, ҳуҷҷатҳо ва (ё) ичро намудани дигар ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур фиристода мешавад (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

4. Агар ҳуқуқвайронкуниҳое, ки дар натиҷаи назорати камералӣ ошкор шудаанд, боиси тағиیر ёфтани маблағи ӯҳдадории андози андозсупоранда шаванд ва аз ҷониби он эъломияҳои иловагӣ пешниҳод нашавад, корманди мақомоти андоз, ки назорати камералиро амалӣ намудааст, ӯҳдадор аст санади назорати камералӣ тартиб дихад. Тартиб додани санади назорати камералӣ ва қабули қарори мақомоти андоз аз рӯи натиҷаҳои он бо шакли муайяннамудаи Кодекси мазкур барои санчишҳои ҳуҷҷатии андоз амалӣ карда мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

5. Назорати камералӣ аз ҷумла оид ба масъалаҳои зерин анҷом дода мешавад:

- мутобиқат байни маълумоту ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи андозсупоранда ва маълумоту ҳуҷҷатҳо, ки дар мақомоти андоз мавҷуданд;
- бақайдгирӣ ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда;
- қонунӣ будани истифодай низомҳои андоз;
- қонунӣ будани истифодай имтиёзҳои андоз.

Моддаи 38. Истифодай мошинҳои назоратӣ – ҳазинавии дорои хотираи фискалиӣ

1. Дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоббаробаркуниҳои пулӣ ҳангоми фурӯши мол, ичрои корҳо ва хизматрасониҳо бо пули нақд, кортҳои пардоҳти бонкӣ, чекҳо бо истифодай ҳатмии мошинҳои

назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ ва додани чеки назоратӣ анҷом дода мешаванд.

2. Муқаррароти ҳамин модда ба ҳисоббаробаркуниҳои пулӣ шахсони зерин татбиқ намегарданд:

1) Соҳибкорони инфиродӣ (ба истиснои фурӯшандагони молҳои зераксизӣ), ки:

а) тибқи патент фаъолият мекунанд;

б) агар аз лаҳзаи бақайдигирӣ давлатии андозсупоранда ба сифати соҳибкори инфиродӣ (ба истиснои онҳое, ки тибқи патент фаъолият мекунанд) се моҳ нагузашта бошад.

2) Андозсупорандагон дар қисми хизматрасониҳо ба аҳолӣ бо додани расидҳо (квитансияҳо), чиптаҳо, талонҳо, тамғаҳои пардоҳти почтавӣ ва дигар ҳучҷатҳои ба чекҳо баробаркардашудаи ҳисботи қатъӣ тибқи шаклҳои тасдиқнамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3) Шахсони воқеие, ки маҳсулоти кишоварзии истеҳсоли худашонро дар бозор ва дигар ҷойҳои маҳсус ҷудошуда, берун аз биноҳо мефурӯшанд.

4) Супорандагони андози ягона ҳангоми фурӯши маҳсулоти истеҳсоли худашон дар маҳалли истеҳсол берун аз биноҳо.

3. Тартиби истифодаи мошинҳои назоратӣ–хазинавии дорои хотираи фискалӣ (аз ҷумла ҳангоми муомилот бо кортҳои пардоҳтӣ ва штриҳкодҳо), талаботи техникий ба мошинҳои назоратӣ–хазинавии дорои хотираи фискалӣ (назоратӣ), инчунин талабот нисбат ба системаи компьютерӣ оид ба назорати хизматрасониҳои алоқаи мобилий ва хизматрасониҳои электрониро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

4. Мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ – ин таҷҳизоти электронӣ бо блоки хотираи фискалӣ ва (ё) системаҳои компютерие мебошанд, ки интиқоли электронии маълумотро таъмин намуда, барои сабти ҳисоббаробаркуниҳои пулӣ ҳангоми фурӯши мол ва хизматрасонӣ истифода бурда шуда, қайди тасҳехнашавандаи ҳарбастӣ ва нигоҳдории дарозмуддати маълумотро, новобаста ба мавҷудияти қувваи барқ, таъмин менамоянд. Мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти даҳлдори дигар Феҳристи давлатии мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалиро, ки барои истифодаи онҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шудааст, тасдиқ менамоянд.

5. Дар ҳолатҳои аз ҷиҳати техникий корношоям шудани мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ, набудани қувваи барқ ё амали шартҳои зербанди б) банди 1) қисми 2 ҳамин модда барои истифода ва додани чекҳои молӣ ба харидорон бо тартиби пешбининамудаи банди 2) қисми 2 ҳамин модда мувакқатан иҷозат дода мешавад. Барои чунин андозсупорандагон пешбурди Дафтари сабти қайди маблагҳои пулӣ нақд, ки шакли онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, ҳатмист.

6. Ҳангоми истифодаи мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ риояи талаботи зерин ҳатмӣ мебошад:

- то оғози фаъолият мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ дар мақомоти андози маҳалли амалӣ намудани фаъолият ба қайд гирифта мешаванд;
- додани чеки мошини назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ амалӣ карда мешавад;
- дастрасии мақомоти андоз ба мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ таъмин карда мешавад.

Моддаи 39. Назорати андоз оид ба риояи тартиби татбиқ ва истифодаи мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ

1. Мақомоти андоз:

- назорати риояи тартиби истифодаи мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ, инчунин истифодаи Дафтари сабти қайди маблағҳои пулии нақд ва Дафтари сабти расидҳо (квитансияҳо) ва дигар хучҷатҳои ҳисботи қатъиро, ки шаклҳои онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, амалӣ менамоянд;
- ҳангоми гузаронидани назорати андоз нишондиҳандаҳои дар блоки хотираи мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ мавҷудбуدارо истифода мебаранд;
- пешниҳоди нишондиҳандаҳои мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалиро дар баробари пешниҳоди эъломияҳои андоз ва дигар шакли ҳисботи андоз талаб менамоянд;
- феҳристи ҷойгиршавӣ ва истифодаи мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалиро барои ҳар шаҳр (ноҳия) пеш мебаранд.

2. Андозсупорандагон ӯҳдадоранд дар ҷойи барои ҳаридор (муштари) дастрас низоми (вақти) корӣ ва нархномаҳоро барои молҳои фурӯҳташаванда (корҳои иҷрошаванда ва хизматрасониҳо) бо пули миллӣ оvezанд.

3. Ҳариди назоратӣ аз ҷониби мақомоти андоз бе маҳдудияти даврияти он танҳо барои назорати истифодабарии мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалӣ ва ба ҳаридорон додани чекҳо анҷом дода мешавад. Тартиби гузаронидани ҳариди назоратиро мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

Моддаи 40. Муоинаи хронометражӣ

1. Муоинаи хронометражӣ – шакли назорати андоз буда, аз ҷониби мақомоти андоз бо мақсади муқаррар намудани даромади воқеии андозсупоранда ва ҳарочоти воқеии вобаста ба фаъолияти барои гирифтани даромад равонашуда дар даврае, ки мавриди муоина қарор мегирад, гузаронида мешавад.

2. Дар ҷараёни гузаронидани муоинаи хронометражӣ мақомоти андоз масъалаҳои вобаста ба муоинаи объекти андозбандӣ ва (ё) объекти

ба андозбандин алоқамандро мустақилона муайян менамоянд. Ҳамзамон инҳо бояд ҳатман мавриди муюина қарор гиранд:

- объектҳои андозбандин ва (ё) объектҳои ба андозбандин алоқаманд;
- мавҷудияти пул, ҳуччатҳои пулӣ, дафтарҳои муҳосибӣ, ҳисбототҳо, сметаҳо, коғазҳои қиматнок, ҳисбӯҳо, эъломияҳо ва дигар ҳуччатҳое, ки бо обьекти муюинашаванди андозбандин ва (ё) обьекти ба андозбандин алоқаманд вобастаанд;
- ҳисботи фискалии мошини назоратӣ - хазинавӣ;
- шумораи кормандони кирояи воқеан истифодашаванд.

3. Муюинаи хронометражӣ тибқи тартиби муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ на зиёда аз як маротиба дар як сол ба мӯҳлати то 3 рӯзи корӣ гузаронида мешавад.

4. Агар андозсупоранди муюинашаванди фаъолияташро дар рӯзҳои истироҳат ва ид амалӣ намояд, муюинаи хронометражӣ метавонад дар рӯзҳои зикршуда гузаронида шавад. Муюинаи хронометражӣ метавонад мутобиқи низоми кории андозсупоранди, новобаста ба вақти шабонарӯзӣ, гузаронида шавад.

5. Асос барои гузаронидани муюинаи хронометражӣ амрномае мебошад, ки мутобиқи талабот барои гузаронидани санчишҳои андоз бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур қабул гардидааст.

6. Натиҷаҳои муюинаи хронометражии андозсупорандагон ҳангоми гузаронидани ҳисбӯҳои маблағҳои андозҳо аз рӯи натиҷаҳои санчиши ҳуччатӣ, инчунин барои таҳлили дурустии ҳисботи пешниҳодшудаи андоз, бо дарназардошти мавсими будани фаъолияти хоҷагидорӣ, ба назар гирифта мешаванд.

7. Татбиқ намудани натиҷаи муюинаи хронометражӣ барои давраҳои гузаштаи андозӣ манъ аст, ба истиснои ҳолатҳои дар қисми 6 моддаи 23 Кодекси мазкур пешбинишуда (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 41. Назорати иловагии молҳои зераксизӣ ва фаъолияти дигар

1. Ба молҳои алоҳидаи зераксизӣ бояд тамғаҳои аксизӣ гузошта шаванд.

2. Истеҳсолкунандагон ва воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ масъул мебошанд.

3. Мақомоти андоз бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ назорати аз ҷониби истеҳсолкунандагон риоя гардидани қоидаҳои тамғагузории намудҳои алоҳидаи молҳои зераксизро амалӣ менамоянд.

4. Назорати тамғагузории молҳои зераксизие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо низоми гумрукии иҷозат ба муомилоти озод ворид карда мешаванд, инчунин дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи низоми дигари гумrukӣ ба фурӯш бароварда мешаванд, аз ҷониби мақомоти гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

5. Бо мақсади пурра ба ҳисоб гирифтани гардиши молҳо, аз ҷумла молҳои зераксизӣ ва маблағҳои пулӣ, мақоми ваколатдори давлатӣ ҳуқуқ дорад мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии

Тоҷикистон дар ҳудуди (маҳалли ҷойгиршавии) андозсупоранда дидбонгоҳҳои андоз гузорад.

6. Дидбонгоҳи андоз дар ҳудуди (маҳалли ҷойгиршавии) андозсупорандагони зерин метавонад гузошта шавад, ки:

- молҳои зераксизӣ истеҳсол менамоянд;
- қарзи андоз доранд;
- ҳисоботи андозро мунтазам бо нишондоди ба сифр баробар пешниҳод менамоянд;
- маъданҳои фоиданок истихроҷ менамоянд.

Моддаи 42. Назорат аз болои мақомоти ваколатдор

Ичрои талаботи қонунгузории андоз оид ба баҳисобгирии объектҳои андоз, бочҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ, супорандагон, ҳисоби дуруст, пурра ситонидан ва саривақт ба буҷет гузаронидани андозҳо (бочҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ), ҷаримаҳо ва **фоизҳои** вобаста ба онҳо аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳти назорати мақоми ваколатдори давлатӣ қарор дода мешавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

БОБИ 6. СИСТЕМАИ ИДОРАКУНИИ ХАВФҲО

Моддаи 43. Муқаррароти умумӣ

1. Системаи идоракунии хавфҳо ба баҳо додани хавфҳо асос ёфта, ҷораҳоеро дар бар мегирад, ки мақомоти андоз бо мақсади ошкор ва пешгирий намудани хавфи вайронкуни қонунгузории андоз таҳия ва (ё) татбиқ менамоянд. Дар асоси натиҷаҳои баҳодиҳии хавфҳо мақомоти андоз метавонанд шаклҳои муҳталифи назорати андозро истифода баранд.

2. Хавф – эҳтимолияти аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ичро накардан ва (ё) ба пуррагӣ ичро накардани ӯҳдадориҳои андоз, ки метавонистанд ва (ё) метавонанд ба давлат зарап расонанд.

3. Мақсадҳои аз ҷониби мақомоти андоз татбиқ гардидана системаи идоракунии хавфҳо инҳо мебошанд:

- ҷалб намудани диққат ба соҳаҳои дорои хавфи баланд ва таъмини истифодаи нисбатан самараноки захираҳои дар ихтиёр дошта;
- зиёд намудани имкониятҳои вобаста ба ошкор намудани ҳуқуқвайронкуниҳо дар соҳаи андозбанӣ.

4. Системаи идоракунии хавфҳо ҳангоми амалӣ намудани назорати андоз, аз ҷумла бо мақсади интиҳоби андозсупорандагон (агентҳои андоз) барои гузаронидани санчишҳои андоз истифода мешавад.

5. Системаи идоракунии хавфҳо метавонад бо истифода аз системаи иттилоотии идоракунии хавфҳо амалӣ карда шавад.

Моддаи 44. Амалҳои мақомоти андоз оид ба баҳодиҳӣ ва идоракунии хавфҳо

1. Мақомоти андоз маълумоти ҳисоботи андози пешниҳоднамудай андозсупоранда (агенти андоз), маълумоти аз мақоми ваколатдор гирифташуда, инчунин дигар ҳуччатҳо ва (ё) маълумотро дар бораи фаъолияти андозсупоранда таҳлил менамоянд.

2. Натиҷаҳои чунин таҳлилро мақомоти андоз барои муайян намудани дараҷаи ҳавф, ошкор намудани номгӯи андозсупорандагони bemасъулият, пурзӯр намудани назорат аз болои андозсупорандагони bemасъулият ва ҳавасмандгардонии андозсупорандагони бомасъулият истифода мебаранд.

3. Номгӯи андозсупорандагони bemасъулият аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тартиб дода шуда, дар сомонаи электронии он ҷойгир карда мешавад. Номи (номгӯи) андозсупорандаи bemасъулият аз ин номгӯ пас аз ислоҳи вайронкунии роҳдодааш ва (ё) пешниҳод шудани далелҳои асоснок ҳориҷ карда мешавад.

4. Шахсоне, ки ба рӯйхати андозсупорандагони bemасъулият дохил карда нашудаанд, андозсупорандагони бомасъулият ҳисобида мешаванд.

БОБИ 7. ОГОХОНӢ ВА ФАҲМОНДАДӢ ОИД БА ИЧРОИ ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 45. Огоҳиномаи мақомоти андоз

1. Огоҳинома хабари аз ҷониби мақомоти андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) дар ҳомили коғазӣ ё бо розигии хаттии вай бо усули электронӣ фиристодашуда дар ҳолатҳои пешбининамудай Кодекси мазкур эътироф карда мешавад.

2. Огоҳиномаҳо ба андозсупоранда (агенти андоз) аз ҷониби мақомоти андоз бо асосҳои пешбининамудай Кодекси мазкур фиристода мешаванд, аз ҷумла:

- дар бораи маблағи ҳисобкардаи мақомоти андоз;
- дар бораи натиҷаҳои санчиши андоз;
- дар бораи пешниҳод нагардидан ҳисоботи андоз;
- дар бораи пардоҳт намудани қарзи андоз;
- дар бораи бартараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳо дигар, ки мақомоти андоз ошкор намудаанд;

- дар бораи ба номгӯи андозсупорандагони bemасъулият дохил намудани он бо ишораи асосҳо ва талаби бартараф намудани ҳуқуқвайронкунии ҷойдошта.

3. Дар огоҳинома бояд инҳо нишон дода шаванд, агар тартиби дигар пешбинӣ **нашуда бошад (ҚЧТ №1367 аз 14.11.2016)**:

- рақами мушаххаси андозсупоранда;
- насаб, ном, номи падар (ҳангоми мавҷуд будани он) ё номи пурраи андозсупоранда;
- номи мақомоти андоз;
- санаи огоҳкуни;
- асос барои фиристодани огоҳинома;
- мундариҷаи огоҳинома;

- талабот оид ба ичрои талаботи қонунгузории андоз;
- тартиби шикоят кардан.

4. Дар огоҳиномаи электронии мақомоти андоз ба андозсупоранд, ки ба суроғаи электронии он илова ба огоҳинома дар шакли қофазӣ фиристода мешавад, бояд рақами мушаххаси андозсупоранд, номи мақомоти андоз, санаи огоҳқунӣ ва матни огоҳинома нишон дода шавад (ҚҖТ №1367 аз 14.11.2016).

5. Огоҳинома бояд ба андозсупоранд (агенти андоз) шахсан бо гирифтани имзояш ё дигар тарзи тасдиқунандаи далели фиристодан ва гирифтани он супорида шавад.

6. Дар ҳолати аз ҷониби мақомоти андоз фиристода шудани огоҳинома, талаботи қонунгузории андоз, ки дар огоҳинома қайд шудааст, бояд аз ҷониби андозсупоранд (агенти андоз) дар мӯҳлатҳои дар огоҳинома муқарраргардида ичро шаванд.

Моддаи 46. Тавзехот оид ба ичрои ӯҳдадории андоз

1. Тавзехоти хаттӣ оид ба ичрои ӯҳдадории андоз ба андозсупорандай мушаххас тибқи дастурамалҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷиҳати ичрои Кодекси мазкур қабул шудаанд, аз ҷониби роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод карда мешаванд.

2. Тавзехоти хаттии мақоми ваколатдори давлатӣ ба дарҳости хаттии андозсупоранд, ки ҳусусияти тамоми ҷанбаҳои амалиёти (аҳди) ҳоҷагидории вобаста ба андозбандӣ, унсурҳои андозро, ки бояд ба андозсупоранд ба таври иловагӣ тавзех дода шаванд, пурра ва дуруст инъикос менамояд, асос меёбанд.

ФАСЛИ ІІІ. БАҲИСОБГИРӢ ВА ҲИСОБОТ БОБИ 8. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ ВА ҲИСОБОТИ АНДОЗ

Моддаи 47. Тартибидҳӣ ва нигоҳдории ҳӯҷҷатҳои баҳисобгириӣ

1. Баҳисобгирии андоз – ҷараёни аз ҷониби шахс пеш бурдани ҳӯҷҷатҳои баҳисобгириӣ тибқи талаботи Кодекси мазкур бо мақсадҳои ҷамъбаст ва мураттаб кардани маълумот дар бораи объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд, инчунин ҳисоб кардани андозҳо ва тартиб додани ҳисботи андоз мебошад.

2. Ҳар шахс ӯҳдадор аст ҳӯҷҷатҳои баҳисобгириро ба забони давлатӣ пеш барад, агар онҳо (ҚҖТ №1367 аз 14.11.2016):

- боиси ба миён омадани ӯҳдадориҳои андозии ин шахс шаванд;
- боиси ба миён омадани ӯҳдадориҳои ин шахс оид ба нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардоҳт шаванд;
- боиси ба миён омадани ӯҳдадориҳои ин шахс оид ба пешниҳоди маълумоти вобаста ба андозбандӣ шаванд.

3. Ҳӯҷҷатҳои баҳисобгириӣ аз ҳӯҷҷатҳои ибтидой, регистрҳои ҳисботи муҳосибавӣ ва дигар ҳӯҷҷатҳое иборатанд, ки барои муайянсозии объектҳои андозбандӣ ва объектҳои бо андозбандӣ

алоқаманд асос мебошанд, инчунин барои ҳисобкуни ўҳдадориҳои андоз ҳамчун асос истифода бурда мешаванд.

4. Андозсупорандагон ўҳдадоранд ҳуччатҳои баҳисобигирро мутобики санадҳои меъёрии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳангоми зарурат бошад, Бонки миллии Тоҷикистон ва дигар мақомоти ваколатдор мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш баранд.

5. Ҳар ҳуччати аввалияи баҳисобигирӣ, ба истиснои ҳуччати шакли электронӣ, бояд ба микдори на камтар аз ду нусхай якхела тартиб дода шавад, ки якеаш дар ихтиёри шахсе мемонад, ки онро тартиб дода, пешниҳод намудааст, дигараш ба шахсе супорида мешавад, ки ин ҳуччат барояш пешбинӣ шудааст ва аз ҷониби вай нигоҳдорӣ мешавад.

6. Агар ҳуччатҳои баҳисобигирии андозсупоранда ба забони хориҷӣ тартиб дода шаванд, бо талаби корманди мақомоти андоз, ки санчиши мегузаронад ё мақомоти андоз аз ҷониби андозсупоранда чунин ҳуччатҳо бояд ба забони давлатӣ тарҷума карда шаванд. Ҳангоми тартиб додани ҳуччатҳои баҳисобигирӣ дар шакли электронӣ андозсупоранда ўҳдадор аст дар ҷараёни санчиши андоз бо талаби мақомоти андоз нусхай коғазии чунин ҳуччатҳоро пешниҳод намояд.

7. Ҳуччатҳои баҳисобигирӣ аз инҳо иборат мебошанд:

- ҳуччатҳои муҳосибавӣ – барои шахсоне, ки ба онҳо мутобики қонунгузорӣ дар бораи ҳисботи муҳосибавӣ ўҳдадории оид ба пешбуруди он voguzor шудааст;
- ҳисботи андоз;
- дигар ҳуччатҳое, ки барои муайян намудани объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд, инчунин барои ҳисб кардани ўҳдадории андоз асос мебошанд.

8. Андозсупорандагон ўҳдадоранд ҳуччатҳои баҳисобигирро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давоми на камтар аз мӯҳлати даъво, ки моддаи 66 Кодекси мазкур муқаррар намудааст, нигоҳ доранд.

9. Файрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситай муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд, ўҳдадор аст ҳуччатҳои баҳисобигирро дар маҳалли ҷойгиршавии (дар идораи) худ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ин ки дар ҳолати надоштани идора – дар идораи агенти ҳамин ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дорад.

10. Ҳангоми азnavtashkiлдиҳии шахси ҳуқуқӣ ўҳдадорӣ оид ба нигоҳдории ҳуччатҳои баҳисобигирии шахси ҳуқуқии аznavtashkiлшуда ба вориси он voguzor карда мешавад.

11. Ҳангоми барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ҳуччатҳои баҳисобигирӣ ба бойгонии давлатӣ супорида мешаванд.

Моддаи 48. Қоидаҳои умумии баҳисобигирии андоз

1. Андозсупоранда ўҳдадор аст баҳисобигирии даромаду ҳарочотро дар асоси маълумоти бо ҳуччатҳо асоснокшуда дақиқ ва сари вақт пеш

барад ва даромаду харочотро ба давраҳои ҳисботии дахлдоре, ки дар давраи онҳо гирифта ё пардоҳт шудаанд, вобаста ба усули баҳисобгирии тибқи моддаҳои 140-154 Кодекси мазкур истифодашаванда чиҳати дуруст нишон додани даромади (фоидай) андозбандишаванда ва амалиёти анҷомдодашаванда ба роҳ монад. Таҳти усули баҳисобгирий, ки андозсупоранда истифода мебарад, ҳамаи омилҳои вақт ва тартиби баҳисобгирии маблағҳои воридшуда ва харочот, ба монанди истифодаи усули баҳисобгирий дар асоси кассавӣ ё дар асоси ҳисобу замкунӣ, усули баҳисобгирии харочоти истеҳсолӣ ва дигар харочоти сармоя фаҳмида мешавад.

2. Андозсупоранда ӯҳдадор аст баҳисобгирии ҳамаи амалиёти марбут ба фаъолияташро, ки барои муайян кардани оғоз, ҷараён ва ба оҳиррасии он имконият медиҳанд, таъмин намояд.

3. Андозсупоранда баҳисобгирии андозро тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки ба он муҳолифат намекунанд, бо усули кассавӣ ё усули ҳисобу замкунӣ амалӣ менамояд.

4. Андозсупоранда бояд баҳисобгириро бо усули ҳисобу замкунӣ дар соли тақвимӣ пеш барад, агар вай:

- тибқи низоми умумии андоз андозбанӣ карда шавад;
- мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ барои пешбурди баҳисобгирии муҳосибавӣ тибқи усули қайди дугона вазифадор бошад.

5. Амалиёти моливазкунӣ, пардоҳт тавассути додани молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳо, ба гаравгир додани ашёи гарав дар ҳолати ичро накардани ӯҳдадории бо гарав таъминшуда ҳангоми фурӯши он ба мақсадҳои андозбанӣ ҳамчун фурӯши молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо эътироф мешаванд.

6. Ҳама гуна амалиёт бо асъори хориҷӣ барои мақсади андозбанӣ ба пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи қурби ҳисобкуни расмии Бонки миллии Тоҷикистон дар рӯзи анҷом додани амалиёт аз нав ҳисоб карда мешавад.

7. Асъори хориҷие, ки нисбат ба он қурби ҳисобкуни расмии Бонки миллии Тоҷикистон вуҷуд надорад, аз рӯи қурби ҳисобкуни расмии асъори дигар, дар асоси қурби асъорҳои марбута нисбат ба доллари Иёлоти Муттаҳидаи Америка (минбаъд- ИМА) муайян ва аз нав ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 49. Баҳисобгирии чудогона ва қоидаҳои пешбурди он

1. Андозсупорандагоне, ки намудҳои фаъолиятеро ичро менамоянд, ки барои онҳо Кодекси мазкур шартҳои (низомҳои) гуногуни андозбандиро пешбинӣ намудааст, вазифадоранд баҳисобгирии чудогонаи объектҳои андозбанӣ ва объектҳои бо андозбанӣ алоқамандро, ки бо ин намудҳои фаъолият вобастаанд, пеш баранд.

2. Баҳисобгирии чудогонаро андозсупорандагон ба воситаи ҳисобҳо дар асоси нишондиҳандаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ, бо

дарназардошти муқаррароти Кодекси мазкур амалӣ менамоянд. Ҷунин ҳисобкуниҳо аз рӯи ҳар намуди фаъолият алоҳида анҷом дода мешаванд.

3. Тамоми даромаду ҳарочоте, ки ба намуди муайяни фаъолият мансуб дониста шудаанд, бояд бо ҳуччатҳои даҳлдори баҳисобгирий тасдиқ карда шаванд.

Моддаи 50. Ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андоз - ҳуччатҳое мебошанд, ки ба онҳо ариза, ҳисобҳо ва эъломияҳо оид ба низомҳои андозбанӣ, ҳар як намуди андоз ё оид ба даромадҳои пардохтшуда, инчунин замимаҳо ба ҳисобҳо ва эъломияҳои андозҳо, ки тибқи тартиби муқарраршуда тартиб дода шудаанд, дохил мешаванд.

2. Ҳисоботи андоз аз инҳо иборат аст:

- эъломияҳои андоз, ҳисобкуниҳо, маълумоте, ки бояд андозсупоранда доир ба ҳар як намуди андоз тартиб дихад;
- аризаҳо дар бораи баҳисобгирии андоз ё гузаштан ба дигар низоми андозбанӣ;
- аризаҳо дар бораи бақайдгирий ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда;
- аризаҳо дар бораи баргардонидани андозе, ки аз рӯи он ба пардохти маблағи барзиёд роҳ дода шудааст ё ин ки андози саҳван пардохтшуда ё барои баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда;
- аризаҳо дар бораи татбиқи шартномаҳо дар бораи пешгирии андозбандии дукарата ва дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилаӣ вобаста ба масъалаҳои андозбанӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст;
- ҳисботи муҳосибии солона, маводи санчишҳои гузаронидашудаи аудитории андозсупоранда, ки бо стандартҳои аудит пешбинӣ шудааст;
- оинномаи шахси ҳуқуқӣ, низомномаи филиал ё намояндагии шахси ҳуқуқӣ, аз ҷумла қарор дар бораи тағийирдиҳии онҳо;
- маълумот оид ба воҳидҳои алоҳида;
- нусхаи қарор оид ба барҳамдиҳӣ ё азnavташкилдиҳӣ ва ё муфлишавии шахси ҳуқуқӣ;
- маълумот оид ба кушодани суратҳисобҳо дар ташкилоти қарзӣ;
- маълумот оид ба фаъолияти иқтисодии хориҷӣ (садирот ва воридот);
- маълумот оид ба гирифтани иҷозатнома барои анҷом додани баъзе намудҳои фаъолият;
- маълумот оид ба гирифтани Сертификати ҳуқуқи истифодаи замин ва (ё) дигар ҳуччате, ки барои истифодабарии замин ҳуқуқ медиҳад;
- дигар ҳуччатҳое, ки бояд мувофиқи муқаррароти Кодекси мазкур таҳия ва ба мақомоти андоз пешниҳод карда шаванд.

Моддаи 51. Тартиби таҳия ва пешниҳоди ҳисботи андоз

1. Ҳисоботи андозро андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи он дар шакли коғазӣ ё электронӣ бо забони давлатӣ тибқи тартиб ва шаклҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, тартиб медиҳад.

2. Бо Кодекси мазкур ҳолатҳое пешбинӣ мешаванд, ки тартиб додани ҳисоботи андоз ба зиммаи агенти андоз, мақомоти андоз ва (ё) дигар мақомоти ваколатдор, ки дар муносибатҳои андозӣ иштирок менамоянд, voguzor карда мешавад.

3. Тартиби пешниҳоди ҳисоботи андоз дар шакли электронӣ (бо ё бе пешниҳод намудани ҳисоботи мазкур дар шакли коғазӣ) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

4. Ҳисоботи андоз, ки дар шакли коғазӣ тартиб дода шудааст, бояд аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай имзо карда шавад, инчунин бо мӯҳри андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай, ки дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои мӯҳр бо номи худаш мебошад, тасдиқ карда шавад.

5. Ҳисоботи андози дар шакли электронӣ тартибдодашуда бояд бо имзои электронии андозсупоранда (агенти андоз) тасдиқ карда шавад.

6. Намояндаи андозсупоранда ё агенти андоз, ки оид ба таҳияи ҳисоботи андоз дар шакли коғазӣ хизмат мерасонад, ӯҳдадор аст онро имзо карда, мӯҳр гузорад ва рақами мушаххаси андозсупорандаи худро дарҷ намояд. Агар ҳисоботи андозро беш аз як нафар намояндаи андозсупоранда тартиб диханд, онро танҳо намояндаи асосӣ имзо менамояд.

7. Ҳангоми тартиб додани ҳисоботи андоз аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай, ҷавобгарӣ барои дурустии маълумоти дар ҳисоботи андоз зикрёфта ба зиммаи андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай гузошта мешавад.

8. Ҳисоботи андоз ба мақомоти даҳлдори андоз тибқи тартиб ва мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад.

9. Ҳисоботи андоз ба намудҳои зерин тақсим мешавад:

- ҳисоботи аввалия – ҳисоботи андозе мебошад, ки аз ҷониби шахс барои давраи ба ҳисоб гузошта шудани андозсупоранда ва (ё) аввалин маротиба ба миён омадани ӯҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андоз, ки шахси мазкур андозсупорандаи (агенти андози) онҳо мебошад, пешниҳод карда мешавад;

- ҳисоботи навбатӣ – ҳисоботе мебошад, ки аз ҷониби шахс барои давраҳои андозе, ки баъд аз давраи андозе фаро мерасад, ки дар он андозсупоранда ба ҳисоб гузошта шудааст ва (ё) аввалин маротиба ӯҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андоз, инчунин аз рӯи натиҷаҳои давраи андоз – дар ҳолати хориҷ шудани объектҳои андозбандӣ ба миён омадааст, пешниҳод карда мешавад;

- ҳисоботи иловагӣ – ҳисоботе мебошад, ки аз ҷониби шахс ҳангоми ворид намудани тағйирот ва (ё) иловаҳо ба ҳисоботи андози қаблан пешниҳодкардааш барои давраи андозе пешниҳод карда мешавад, ки ин тағйирот ва (ё) иловаҳо аз рӯи намудҳои андозҳое, ки шахси мазкур андозсупоранда (агенти андоз) мебошад, ба он даҳл дорад;

- ҳисботи барҳамдихӣ – ҳисботе мебошад, ки аз ҷониби шаҳс ҳангоми барҳамдихӣ ё аз наవташкандии фаъолияти андозсупоранда аз рӯи намудҳои андозе, ки шаҳси мазкур андозсупоранда (агенти андоз) мебошад, инчунин ҳангоми бекор кардани бақайдгирий барои андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод карда мешавад.

10. Дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур андозсупорандагоне, ки намудҳои фаъолиятеро амалӣ менамоянд, ки барои онҳо шартҳои гуногуни андозбандӣ муқаррар шудааст, ҳисботи андозро барои ҳар намуди фаъолияташон алоҳида тартиб медиҳанд.

11. Ҳангоми нисбат ба андозсупоранда татбиқ гардидан низомҳои гуногуни андозбандӣ, ҳисботи андоз дар шакл ва мӯҳлатҳои пешниҳод карда мешавад, ки барои ҳамин низомҳои андозбандӣ муқаррар шудаанд.

12. Андозсупорандагон (агентҳои андоз) ҳуқуқ доранд ҳисботи андозро бо интихоби худ ба тариқи зайл пешниҳод намоянд:

- бо тартиби шаҳсан ҳозир шудан ё ба воситаи намоянда;
- тавассути почта бо фиристодани мактуби фармоишӣ бо огоҳинома;
- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар шакли электронӣ, ки барои коркарди компьютерии маълумот имконият медиҳад.

13. Муқаррароти сарҳати дуюми қисми 12 ҳамин модда нисбат ба шахсони зерин татбиқ намешаванд:

- андозсупорандагоне, ки назорати фаъолияти онҳоро нозироти андози андозсупорандагони калон амалӣ менамояд;
- соҳибкорони инфиродие, ки тибқи патент фаъолият менамоянда.

14. Дар ҳолати бо тартиби шаҳсан ҳозир шудан ва дар шакли коғазӣ пешниҳод намудани ҳисботи андоз, он дар ду нусха пешниҳод карда мешавад. Як нусхай ҳисботи андоз бо қайди мақомоти андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) баргардонида мешавад.

15. Агар бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шаҳси ҳуқуқӣ барҳам дода нашуда бошад ё соҳибкори инфиродӣ (воҳиди алоҳидай шаҳси ҳуқуқӣ) фаъолияти соҳибкориро қатъ накарда бошад, дар ин ҳолат шахсони дар боло зикргардида ба мақомоти андоз мутобики талаботи Кодекси мазкур, новобаста ба фаъолияти анҷомдодашаванд, эъломияҳои андозро пешниҳод менамоянда.

16. Ҳисботи андоз бе назорати пешакии камералӣ қабул карда мешавад.

Моддаи 52. Мӯҳлати нигоҳдории ҳисботи андоз

1. Ҳисботи андозро андозсупорандагон (агентҳои андоз) дар давоми на камтар аз мӯҳлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар кардааст, нигоҳ медоранд.

2. Ҳангоми азnavташкилшавии андозсупоранда (агенти андоз) – шахси ҳуқуқӣ ўҳдадориҳо оид ба нигоҳдории ҳисоботи андоз ба зиммаи вориси ҳукуқии он гузошта мешавад.

Моддаи 53. Пешниҳод намудани ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андоз аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андоз дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад.

2. Ҳисоботи андоз ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигрии андозсупоранда пешниҳод карда мешавад. Ҳисоботи андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо низ дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда дар маҳалли баҳисобигрии объектҳои андозбандӣ пешниҳод карда мешавад.

3. Шахсони воқеие, ки соҳибкори инфириодӣ намебошанд, эъломияи андозро ба мақомоти андози маҳалли истиқоматашон пешниҳод менамоянд.

4. Ҳисоботи андоз ба мақомоти андоз пешниҳодшуда ҳисобида намешавад, агар дар он рақами мушаххаси андозсупоранда, давраи андоз, намуд ва маблағи андоз, ва (ё) санаи пешниҳоди ҳисоботи андоз нишон дода башанд ё нодуруст нишон дода шуда башанд.

5. Ворид намудани тағириу иловаҳо ба ҳисоботи андоз дар доираи мӯҳлати даъво бо роҳи пешниҳоди ҳисоботи иловагӣ барои давраи андозе, ки ин тағириу иловаҳо ба он тааллук доранд, иҷозат дода мешавад.

6. Ҳангоми пешниҳод намудани ҳисоботи андоз бо тағириу иловаҳо ба мақомоти андоз то лаҳзае, ки андозсупоранда дар бораи таъин намудани санчиши ҳуҷҷатии андоз огоҳ шуд ё бояд огоҳ мешуд, андозсупоранда аз ҷавобгарии бо қонунгузорӣ муқарраргардида барои ҳукуқвайронкунии содиркардааш озод карда мешавад. Зимнан фоизҳо барои дар вақташ напардохтани андозҳо тибқи тартиби муқарраршуда ҳисоб ва пардоҳт карда мешавад.

7. Барои андозсупорандагони алоҳидае, ки назорати фаъолияти онҳо аз ҷониби нозироти андози андозсупорандагони калон амалӣ карда мешавад, дар ҳолатҳои зарурӣ мӯҳлатҳои пешниҳоди эъломияҳо ва пардоҳти андозҳо метавонанд аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шаванд.

Моддаи 54. Пешниҳоди иттилоот оид ба пардоҳтҳо ё амалиёти дигар

Шахси ҳуқуқӣ, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, муассисаи доимии гайрирезидент ва соҳибкори инфириодӣ, ки дар давоми соли тақвимӣ ба манфиати дигар шахсон пардоҳтҳо анҷом медиҳанд, ўҳдадоранд иттилооти даҳлдорро оид ба пардоҳтҳо тибқи тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувоғиҳа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд.

Моддаи 55. Тамдид кардани мӯҳлати пешниҳоди эъломияҳои андоз

1. Барои андозсупорандай бомасъулияте, ки то ба охир расидани мӯҳлати пешниҳоди эъломия бо хоҳиши тамдид кардани мӯҳлати эъломияи андоз аз даромад ё андоз аз фоида муроҷиат намуда, ҳамзамон маблағи арзёбишудаи андози ҳисобкардашударо супоридааст, мӯҳлати пешниҳоди эъломия ба мӯҳлати ду моҳ дароз карда мешавад.

2. Тамдидаи мӯҳлати пешниҳоди эъломия мувофиқи ҳамин модда мӯҳлати пардоҳти андозро тағиیر намедиҳад ва боиси боздоштани ҳисобкунии фоизҳо барои сари вақт напардоҳтани андозҳо намегардад.

Моддаи 56. Суратҳисобҳои бонкӣ

Ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд:

- суратҳисобҳои бонкии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро (ба истиснои суратҳисобҳои пасандозии шахсони воқеӣ) танҳо бо пешниҳоди ҳуччатҳое, ки аз ҷониби мақомоти андоз додани рақами мушаххаси андозсупоранда ё рамзи сабаби ба ҳисоб гузоштанро тасдиқ менамоянд, кушода, дар мӯҳлати 5 рӯз ба воситай шабакаҳои алоқаи электронӣ ё дар шакли коғазӣ мақомоти андозро дар ҳусуси аз ҷониби андозсупоранда кушодани суратҳисобҳои номбурда оғоҳ намоянд ва бе зикри рақами мушаххаси андозсупоранда дар ҳуччатҳои бонкӣ бо суратҳисобҳо амалиёт анҷом надиханд (ҚҶТ, №1046 аз 28.12.2013);

- пардоҳти андозҳоро аз рӯи навбати муқаррарнамудаи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба пардоҳти маблағҳо аз суратҳисобҳои бонкӣ, аз ҷумла аз суратҳисобҳои асьории андозсупорандагон анҷом диҳанд;

- бо супориши андозсупоранда ба суратҳисоби Ҳазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андозҳоро дар мӯҳлати на дертар аз рӯзи дигари баъди гузаронидани амалиёт ҷиҳати аз ҳисоб баровардани маблағҳо аз суратҳисоби бонкии андозсупоранда ба даромадҳои буҷети даҳлдор дохил намоянд (гузаронанд);

- бо дарҳости ҳаттии мақомоти андоз дар мӯҳлати 5 рӯз иттилоотро дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳо дар ин суратҳисобҳои андозсупорандай санчишшаванд ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд;

- ҳангоми қабули ҳуччатҳои вобаста ба пардоҳти андозҳо зикр намудани рақами мушаххаси андозсупоранда, намудҳои андозҳои пардоҳтшавандаро (рамзҳои андозҳоро) талаб намоянд, инчунин дурустии нишон додани маълумотҳои (реквизитҳои) бонкии гирандаи пардоҳтро назорат кунанд;

- тибқи дарҳости ҳаттии мақомоти андоз дар мӯҳлати 5 рӯз дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳо дар ин суратҳисобҳои андозсупорандагоҳе, ки нисбат ба онҳо қарор дар бораи ба таври ғайрисудӣ рӯёнидани қарзҳои эътирофшудаи андоз ва (ё) дар бораи андозсупорандагони бемасъулият қабул гардида, дар бораи онҳо

дар сомонаи электронии мақоми ваколатдори давлатӣ иттилоот ҷойгир карда шудааст, ба мақомоти андоз маълумот пешниҳод намоянд.

Моддаи 57. Пешниҳоди маълумот ба мақомоти андоз

1. Ҳангоми амалӣ намудани назорати андоз мақомоти андоз ҳуқуқ доранд бо роҳи фиристодани огоҳиномаи хаттӣ аз ҳар шахс талаб намоянд, ки дар мӯҳлати 10 рӯз:

- маълумоти зеринро пешниҳод намояд, аз ҷумла, дар бораи даромад ва ҳароҷоти андозсупоранд барои давраи муайяни андоз, дар бораи даромадҳое, ки аз андозсупорандай дар огоҳинома зикршуда гирифтааст, дар бораи ҳароҷоте, ки бинобар муносибатҳои мутақобила бо андозсупорандай дар огоҳинома зикршуда анҷом додааст;

- ба маҳал ва дар мӯҳлати дар огоҳинома зикршуда барои аниқ намудани маълумоте, ки мақомоти андоз дар ихтиёර дорад ё барои пешниҳоди ҳуччатҳо ё дигар маълумоти вобаста ба андозбандии ҳамин ва дигар андозсупоранд ҳозир шавад.

2. Корманди ваколатдори мақомоти андоз дар ҷараёни санчиши андоз бо мақсади ҷамъоварии маълумот тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад:

- ҳуччатҳои баҳисобгирий ва дигар ҳуччатҳои вобаста ба андозбандиро нусхабардорӣ намояд;

- тибқи тартиби муқарраргардида дар асоси санад оид ба гирифтани ҳуччатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуччатҳоеро, ки ба ҳамин санчиши андоз алоқаманданд, гирад;

- ҳисобкунакҳо гузорад (тибқи тартиби муқарраргардида аз андозсупоранд талаб намояд, ки ҳисобкунакҳо гузорад) ва (ё) нишондиҳандаҳои онҳоро гирад;

- ҳуччатҳои баҳисобгирий ва дигар ҳуччатҳоро мӯҳр гузошта, истифодаи онҳоро манъ намояд.

3. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз мутобиқи қисми 2 ҳамин модда таҷхизот ва маводи андозсупорандаро барои гирифтани иқтибосҳо аз ҳуччатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуччатҳо ё нусха аз онҳо истифода барад, мақомоти андоз ӯҳдадоранд ҳароҷоти ин андозсупорандаро пардоҳт намоянд.

4. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз ҳуччатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуччатҳоро дар асоси ваколатҳои пешбининамудаи қисми 2 ҳамин модда гирад, мақомоти андоз бояд ҳуччатҳои баҳисобгирий ё дигар ҳуччатҳоро нусхабардорӣ намоянд ва нусхаҳои аслии онҳоро дар мӯҳлати на дертар аз 10 рӯзи корӣ аз санаи гирифтани баргардонанд.

5. Дастрасии кормандони мақомоти андоз ба ҳуччатҳо ва дигар обьектҳои дорои ин ё он сирри маҳфӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

ФАСЛИ IV. ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ ВА ИЧРОИ ОН БОБИ 9. ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 58. Ӯҳдадории андоз

1. Ӯҳдадории андоз ин Ӯҳдадории андозсупоранда дар назди давлат мебошад, ки мутобики қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба миён омада, тибқи он андозсупоранда Ӯҳдадор аст ба буҷет андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳоро супорад.

2. Давлат дар шахси мақомоти андоз ҳуқуқ дорад аз андозсупоранда ичрои Ӯҳдадории андозиашро дар ҳачми пурра талаб намояд ва дар ҳолати ичро накардан ё ба таври даҳлдор ичро накардани Ӯҳдадориҳои андоз, тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур ҷораҳои назорати андоз ва (ё) ситонидани маҷбурии андозҳоро татбиқ намояд.

3. Асосҳо барои ба миён омадан, тағиیر ёфтани ё қатъ гардидани Ӯҳдадориҳои андоз, инчунин тартиб ва шартҳои ичрои Ӯҳдадории андозро Кодекси мазкур ва (ё) дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамоянд.

4. Ӯҳдадории андоз аз лаҳзай пайдо шудани ҳолатҳое, ки пардохти андоз, ҷаримаҳои ҳисобшуда ва фоизҳоро мутобики талаботи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамоянд, ба зиммаи андозсупоранда voguzor карда мешавад.

Моддаи 59. Ичрои Ӯҳдадориҳои андоз

1. Ичрои Ӯҳдадориҳои андоз, новобаста ба мавҷудияти маблағҳои пулӣ дар суратҳисобҳои бонкӣ ва дигар молу мулки андозсупоранда ҳатмӣ буда, аз пардохти маблағи андозҳои пардохтшаванд, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда дар мӯҳлатҳои муқарраргардида иборат мебошад.

2. Ичрои Ӯҳдадории андоз аз ҷониби андозсупоранда мустақилона амалий карда мешавад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Дар ҳолатҳои муайяннамудаи қонунгузории андоз ичрои Ӯҳдадории андоз метавонад ба зиммаи агенти андоз ё дигар шахси Ӯҳдадор гузошта шавад. Бо қарори мақомоти даҳлдори давлатӣ воҳидҳои соҳтории он метавонанд Ӯҳдадории пардохти андозҳоро мустақилона ичро намоянд. Дар ҳолате, ки дар шаҳр (ноҳия) ду ва зиёда воҳидҳои алоҳидаи як шахси ҳуқуқӣ мавҷуд бошанд, ичрои Ӯҳдадориҳои андоз пас аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ огоҳ соҳтани мақомоти андоз аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ метавонад ба яке аз онҳо voguzor карда шавад.

3. Ӯҳдадории андоз бояд аз ҷониби андозсупоранда тибқи тартиб ва дар мӯҳлатҳое, ки қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, ба ичро расонида шавад.

4. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад Ӯҳдадории андозро пеш аз мӯҳлат ичро намояд.

5. Ҳангоми пардохти андозҳо дар ҳуҷҷатҳои пардохтӣ аз ҷониби пулфиристананда насад, ном, ва номи падар (дар ҳолати мавҷуд будан) ё номи андозсупоранда, рақами мушаххаси вай, номѓӯи андози пардохтшаванд ва давраи андоз нишон дода мешаванд.

6. Ӯҳдадории андозсупоранда оид ба пардохти андоз, ки агенти андоз ичро менамояд, аз рӯзи нигоҳ доштан ва ба буҷет пардохт намудани андоз ичрошуда ҳисобида мешавад.

7. Ӯҳдадории андоз оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва (ё) фоизҳо метавонад бо роҳи баҳисобигрии андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 69 Кодекси мазкур ичро карда шавад. Дар ҳолати напардохтан ё пардохти нопурраи андозҳо дар мӯҳлатҳои муқарраршуда ситонидани андоз бо тартиби пешбининамудаи Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

8. Дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур Ӯҳдадорӣ оид ба ҳисоб кардани маблағи намудҳои алоҳидаи андозҳо метавонад ба мақомоти андоз ва мақомоти ваколатдор voguzor карда шавад.

9. Мӯҳлатҳои ичрои Ӯҳдадории андоз бо Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд. Ҳамзамон ҷараёни мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур аз рӯзи минбаъдаи баъд аз фаро расидани ҳодисаи воқеӣ ё амали ҳуқуқӣ, ки оғози мӯҳлати ичрои Ӯҳдадории андоз бо он муайян шудааст, оғоз мешавад. Мӯҳлат дар лаҳзаи ба итмомрасии рӯзи охирини давраи муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба охир мерасад. Агар рӯзи охирини мӯҳлат ба рӯзи гайрикорӣ рост ояд, пас мӯҳлат дар лаҳзаи ба итмомрасии рӯзи минбаъдаи корӣ ба охир мерасад.

10. Ӯҳдадории андози шахси ҳуқуқӣ дар ҳолатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур бояд аз ҷониби воҳиди алоҳидаи вай ичро карда шавад.

11. Ичрои Ӯҳдадориҳои андоз дар ҳолати муфлишавии андозсупоранда мутобики қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунгузорӣ дар бораи муфлишавӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 60. Ичрои Ӯҳдадории андоз ҳангоми барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ

1. Муассиси (муассисони) шахси ҳуқуқӣ – резидент, мақомоти ваколатдори он ё суд дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи барҳамдиҳӣ ба таври хаттӣ дар ин ҳусус ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш ҳабар медиҳанд.

2. Шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқ намудани тавозуни фосилавии барҳамдиҳиаш ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш дар як вақт ариза дар бораи гузаронидани санчиши маҷмӯии андоз ва ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ пешниҳод мекунад.

3. Ҳисботи андози барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳое тартиб дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда андозсупорандаи (агенти андози) онҳо мебошад.

4. Шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда андозҳоеро, ки дар ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ дарҷ шудаанд, на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи ба мақомоти андоз пешниҳод шудани ҳисботи андозии барҳамдиҳӣ пардохт менамояд.

5. Санчиши маҷмӯи андоз бояд на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризай шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда оғоз гардад.

6. Қарзи андози шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда аз ҳисоби маблағҳои пулии вай, аз ҷумла маблағҳои аз фурӯши молу мулки вай бадастомада, бо навбати муқаррарнамудаи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт карда мешавад.

7. Шахсоне, ки замини шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда – корхонаи кишоварзӣ ба онҳо дода мешавад, аз рӯи маблағи боқимондаи қарзи андози ҳамин шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда масъулияти иловагӣ доранд.

8. Агар молу мулки шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда барои пардоҳти пурраи қарзҳои андозаш кифоя набошад, қисми боқимондаи қарзи андоз аз ҷониби муассисони (иштирокчиёни) шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда пардоҳт мешавад, агар мутобиқи қонун, оиннома ё ҳуҷҷатҳои дигари таъсисии онҳо доир ба ӯҳдадориҳои корхона (ташкилот) ҷавобгарии муштаракро ба зимма дошта бошанд.

9. Пас аз хотимаи санчиши маҷмӯи андоз ва пурра пардоҳтани қарзи андоз шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда ҳамзамон ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш тавозуни барҳамдихӣ пешниҳод менамояд.

10. Мақомоти андоз вазифадоранд тибқи тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба андозсупоранда оид ба қарздор набуданаш маълумотнома диҳанд.

11. Ичрои ӯҳдадории андози филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – гайрирезидент, муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташонро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъ менамояд тибқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда анҷом дода мешавад.

Моддаи 61. Ичрои ӯҳдадориҳои андоз ҳангоми азnavtaškildixii шахси ҳуқуқӣ

1. Ичрои ӯҳдадории андози шахси ҳуқуқии азnavtaškiliшуда ба зиммаи вориси (ворисони) ҳуқуқии он гузошта мешавад.

2. Муқаррар намудани вориси (ворисони) ҳуқуқӣ, инчунин ҳиссаи иштироки вориси (ворисони) ҳуқуқӣ дар пардоҳт намудани қарзи андози шахси ҳуқуқии азnavtaškiliшуда тибқи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

3. Шахси ҳуқуқӣ дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи азnavtaškildixӣ бо роҳи муттаҳид, ҳамроҳ, чудо ё тақсим кардан дар ин хусус ба таври ҳаттӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш ҳабар медиҳад.

4. Дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқи санади супоридан ё тавозуни тақсимкунӣ шахси ҳуқуқии азnavtaškiliшаванда ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш дар як вақт ариза дар бораи гузаронидани санчиши андоз ва ҳисботи андозии барҳамдихӣ пешниҳод менамояд.

5. Ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳое тартиб дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии азnavташкилшаванда андозсупорандай (агенти андози) онҳо мебошад.

6. Азnavташкилдиҳии шахси ҳуқуқӣ барои тағиیر додани мӯҳлатҳои иҷрои ӯҳдадории андозии вай оид ба пардохти андозҳо аз ҷониби вориси (ворисони) ҳуқуқии ҳамин шахси ҳуқуқӣ асос намебошад.

7. Санчиши андоз бояд на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризai шахси ҳуқуқии азnavташкилшаванда оғоз гардад.

8. Ҳангоми муттаҳидшавии (якҷояшавии) якчанд шахси ҳуқуқӣ вориси ҳуқуқии онҳо оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқии навтаъсис эътироф мегардад. Парвандоҳои шахсии андозии шахсони ҳуқуқие, ки ба ҳайати шахси ҳуқуқии навтаъсис ҳамроҳ шудаанд, дар асоси санади супоридан ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқии навтаъсис супорида мешаванд.

9. Ҳангоми ҳамроҳшавии як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқие эътироф мешавад, ки шахси ҳуқуқии мазкур ба он ҳамроҳ шудааст. Парвандай шахсии андозии шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда дар асоси санади супоридан ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқие дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии мазкур ба он ҳамроҳ шудааст.

10. Ҳангоми тақсим шудани шахси ҳуқуқӣ шахсони ҳуқуқии навтаъсис, ки дар натиҷаи чунин тақсимшавӣ ба вучуд омадаанд, дар қисмати иҷрои ӯҳдадориҳои андоз ворисони ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилшуда эътироф мешаванд.

11. Ҳангоми ҷудошавӣ аз шахси ҳуқуқӣ шахсони ҳуқуқии навтаъсис, ки дар натиҷаи чунин ҷудошавӣ ба вучуд омадаанд, инчунин шахси ҳуқуқии мазкур оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз ворисони ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилшуда эътироф мешаванд, агар санади супоридан тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

12. Агар тавозуни тақсимотӣ ё санади супоридан имконият надиҳад, ки ҳиссаи иштироки ҳар вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилшуда оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз муайян карда шавад ё аз ҷониби ин ё он вориси ҳуқуқӣ пурра иҷро гардидан ӯҳдадориҳои андозро истисно намояд, пас шахсони ҳуқуқии навтаъсис оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андози шахси ҳуқуқии азnavташкилёфта ё қисми даҳлдори ӯҳдадориҳои андози номбаршуда ӯҳдадории муштарак доранд.

13. Ҳангоми табдил додани як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар бо роҳи тағиир додани шакли ташкилию ҳуқуқӣ вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азnavташкилёфта оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқии навтаъсис ба ҳисоб меравад.

14. Шахсони ҳуқуқии дар натиҷаи ҷудошавии шахси ҳуқуқӣ ташкилёфта ӯҳдадориҳои андозии шахси ҳуқуқии азnavташкилёфтаи мазкурро муштарак иҷро менамоянд.

Моддаи 62. Ичрои ӯҳдадории андози соҳибкори инфириodie, ки фаъолияташро қатъ менамояд

1. Соҳибкори инфириodie дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи қатъ намудани фаъолияташ ба таври хаттӣ дар ин хусус ба мақомоти андози маҳалли чойгиршавиаш хабар медиҳад.

2. Ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳое тартиб дода мешавад, ки соҳибкори инфириodie фаъолияташро қатъкунанда андозсупорандай (агенти андози) онҳо мебошад.

3. Андозҳое, ки дар ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ дарҷ гардидаанд, аз ҷониби соҳибкори инфириodie фаъолияташро қатъкунанда ҳамзамон бо пешниҳоди ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ ба мақомоти андоз пардоҳт мешаванд.

4. Санчиши андоз бояд на дертар аз 3 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризai соҳибкори инфириodie фаъолияташро қатъкунанда оғоз гардад.

5. Нисбат ба соҳибкори инфириodie тибқи патент амалкунанда ба ҷои санчиши андоз аз ҷониби мақомоти андози даҳлдор муқоисаи маблағҳои пардохтишудаи андоз анҷом дода мешавад.

Моддаи 63. Ичрои ӯҳдадориҳои андози шахсони воқеии фавтида, ғайри қобили амал эътирофшуда, бедарак ғоиб ё шахсоне, ки аз ҷониби суд фавтида эълон шудаанд

1. Ӯҳдадориҳои андози шахси воқеии фавтида ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, вориси (ворисони) он дар доираи арзиши молу мулки ба мерос гирифтааш (он) ва мутаносибан ба ҳиссаи молу мулки ба мерос гирифтааш (он) дар санаи гирифтани иҷро менамоянд.

2. Дар ҳолати набудани ворисон ё аз мерос даст кашидан ҳамаи ворисон, ӯҳдадориҳои андози шахси воқеии фавтида ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, қатъ мегарданд ва тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун қарзҳои беэътиими迪 андоз аз ҳисоб бароварда мешаванд.

3. Ӯҳдадориҳои андози шахси воқеиро, ки суд бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътироф кардааст, шахсе ки молу мулки шахси мазкурро соҳибӣ менамояд, аз ҳисоби ҳамин молу мулк иҷро мекунад.

4. Агар молу мулки шахси тибқи тартиби муқарраргардида бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, барои иҷрои ӯҳдадориҳои андози ин шахси воқеӣ, аз ҷумла ҷаримаю фоизҳои ҳисобшуда нокифоя бошад, пас қисми иҷронашудаи ӯҳдадориҳои андоз, аз ҷумла ҷаримаю фоизҳои шахси воқеии бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ӯро фавтида эълон кардааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун қарзҳои беэътиими迪 андоз аз ҳисоб бароварда мешаванд.

5. Ҳангоми тибқи тартиби муқарраргардида қабул шудани қарор дар бораи беэътибор донистани эътирофи шахси воқеӣ ҳамчун бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё дар бораи бекор қардани қарори даҳлдори суд дар бораи фавтида эълон қардани шахси воқеӣ

амали ўхдадориҳои андоз, ки қаблан мувофиқи қисмҳои 2 ва 4 ҳамин модда аз ҳисоб бароварда шуда буданд, барқарор карда мешаванд, аммо фоизҳо ва ҷаримаҳо аз давраи қабули қарор дар хусуси бедарак ғоиб, гайри қобили амал эътироф намудан ё фавтида эълон кардани шаҳрванд (шахси воқеӣ) то лаҳзаи қабул шудани қарори даҳлдор ҳисоб карда намешаванд.

Моддаи 64. Қатъ гардидани ўхдадории андоз

Дар ҳолатҳои зерин ўхдадории андоз қатъгардида ва қарзи андоз пардоҳтшуда ҳисобида мешаванд:

- ба таври даҳлдор ичро гардидани ўхдадории андоз ва пардоҳти андозҳо, фоизҳо ва ҷаримаҳо;
- гузаштани мӯҳлати даъво аз рӯи ўхдадории андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст;
- муфлис эътироф шудани андозсупоранда дар ҳолати нокифоя будани молу мулки он, агар бо қарори суд тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад;
- фавтида эълон шудан, бедарак ғоиб ё гайри қобили амал эътироф шудани шахси воқеӣ ҳангоми мавҷуд набудан ё нокифоя будани молу мулки вай;
- аз ҳисоб баровардани ўхдадории андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур.

БОБИ 10. БАҲИСОБГИРИИ ИЧРОИ ЎХДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 65. Асосҳои баҳисобгирии ичрои ўхдадории андоз

1. Баҳисобгирии ичрои ўхдадории андоз аз ҷониби мақомоти андоз бо роҳи пеш бурдани ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) амалий карда мешавад.

2. Аз ҷониби мақомоти андоз пеш бурдани ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) инҳоро дар бар мегирад:

- кушодани ҳисобномаи шахсӣ барои ҳар намуди андоз;
- минбаъд дар ҳисобномаи шахсӣ дарҷ намудани маблағҳои ҳисобкардашуда, иловагӣ ҳисобшуда, пардоҳтшуда, баҳисобгирифташуда, баргардонидашудаи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо;
- бастани ҳисобномаи шахсӣ.

3. Маблағи ҳисобкардашудаи андоз маблағи андозе мебошад, ки аз ҷониби шахсони зерин ҳисоб карда шудаааст:

- андозсупоранда (агенти андоз) дар ҳисоботи андоз;
- мақомоти андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо аз шахсони воқеӣ, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст;
- мақомоти ваколатдор – тибқи асосҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур.

4. Дар Кодекси мазкур таҳти мафхуми маблағи андози (ӯҳдадории андози) иловагӣ ҳисобшуда ва аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳисобномаҳои шахсии андозсупорандა дохилкардашуда маблағи ҳисобшавандай андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо барои давраи андози муайянни андозсупорандა фаҳмида мешавад. Иловагӣ ҳисоб намудани маблағи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо, аз ҷумла зиёд ё кам кардани ӯҳдадорӣ, аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳолатҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- аз рӯи натиҷаҳои санчиши андоз ва ҳама гуна дигар маълумоти ба мақомоти андоз маълумшуда;

- тибқи маълумоти мақомоти дигар, натиҷаҳои назорати камералӣ, муоинаи хронометражӣ ё шаклҳои дигари назорати андоз;

- аз рӯи натиҷаҳои баррасии шикояти андозсупорандა (агенти андоз) аз болои огоҳинома дар бораи натиҷаҳои санчиши андоз ва (ё) қарори мақомоти болоии андоз, ки аз рӯи натиҷаҳои баррасии шикояти андозсупорандა (агенти андоз) қабул шудааст.

5. Маблағи ӯҳдадориҳои андози ҳисобшуда, ки барои иҷрои онҳо амалӣ **намудани** шартҳои маҳсус зарур мебошад, дар давраи амали чунин шартҳои маҳсус ҳамчун қарзҳои андози мушкилситон дониста шуда, дар мақомоти андози даҳлдор **алоҳида** ба ҳисоб гирифта мешавад. Шартҳои маҳсус барои иҷрои чунин ӯҳдадориҳои андоз аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешаванд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

6. Баҳисобгирии андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои пардохтшуда, баҳисобгирифташуда, баргардонидашуда дар ҳисобномаҳои шахсии андозсупорандა (агенти андоз) дар асоси ҳучҷатҳои пардохтӣ ва дигар ҳучҷатҳои зерин пеш бурда мешавад:

- оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо, фоизҳо;

- дар бораи баҳисобгириҳои гузаронидашуда, баргардонидани маблағҳои изофапулии андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо;

- дар бораи баҳисобгириҳои гузаронидашуда, баргардонидани маблағи барзиёди андоз аз арзиши иловашуда, ки баҳисобгирифташуда ҳисобида шудаанд, нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи андоз;

- дар бораи баҳисобгириҳои гузаронидашуда ва (ё) баргардонидани маблағҳои саҳван пардохтшудаи андозҳо;

- оид ба маблағҳои рӯёнидашудаи қарзҳои андоз, ҷаримаҳо, фоизҳо.

7. Ҳангоми тағиیر ёфтани мӯҳлати иҷрои ӯҳдадории андоз оид ба пардохт намудани андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур дар ҳисбномаи шахсии андозсупорандა маблағи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки мӯҳлати иҷрои ӯҳдадориҳои андоз барои онҳо тағиир дода шудааст, бо дарназардошти мӯҳлати иҷрои он инъикос карда мешавад. Дар давраи тағиирёбии мӯҳлати пардохти андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо аз ҷониби мақомоти андоз нисбат ба андозсупорандა ҷораҳои ҷавобгарӣ ва ҷораҳои маҷбуран ситонидан татбиқ карда намешаванд.

8. Маблағи фоизҳои дар ҳаҷм ва бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур иловагӣ ҳисобшуда дар ҳисбномаи шахсии

андозсупоранда (агенти андоз) бо нишон додани даврае, ки онҳо иловагӣ ҳисоб шудаанд, инъикос карда мешавад.

9. Роҳбари мақомоти андоз ҳуқуқ дорад маблағи андозро ҳисоб карда, пардохти фаврии онро то санае, ки маъмулан андоз супорида мешавад, талаб намояд, агар ин чорабинӣ барои таъмини ситонидани андоз зарур бошад ва иттилооти мушаххас мавҷуд бошад, ки агар пардохти фаврии андоз сурат нагирад, андозсупоранда бо роҳи фирор аз ҳудуди кишвар, супоридани дороиҳо ба шахси дигар ё андешидани дигар чораҳое, ки ба ситонидани андоз монеъ мешаванд, аз андозбанӣ канорагирӣ менамояд.

Моддаи 66. Мӯҳлати даъво

1. Мақомоти андоз метавонанд маблағи андози андозсупорандаро ҳисоб намоянд (иловагӣ ҳисоб намоянд), аз нав баррасӣ намоянд (ислоҳ намоянд) ва (ё) маблағи андози ҳисобшударо (иловагӣ ҳисобшударо, ислоҳшударо) дар давоми 5 соли баъди ба охир расидани соли тақвимӣ, ки давраи андози даҳлдорро дар бар мегирад, ситонанд.

2. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад баргардонидан ё ба ҳисоб гирифтани маблағи андозро дар давоми 5 соли баъди ба охир расидани соли тақвимӣ талаб намояд.

3. Нисбат ба андозсупорандагоне, ки тибқи фасли XVII Кодекси мазкур низоми андозбандии имтиёznокро истифода мебаранд, мӯҳлати даъво ба мӯҳлати андозбандии имтиёznоки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайянгардида дароз карда мешавад.

4. Ҷараёни мӯҳлати даъво дар давраи амали мораторияи санчиши андозҳо, мӯҳлати батаъхиргузории пардохти андозҳо ва ичрои қисми 5 моддаи 65 Кодекси мазкур боздошта мешавад.

БОБИ 11. ПАРДОХТ, ҶАМЬОВАРИ ВА БАРГАРДОНИДАНИ АНДОЗҲО

Моддаи 67. Шаклҳо ва мӯҳлатҳои пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо

1. Андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои тибқи Кодекси мазкур ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар мӯҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур пардохт карда, тибқи қонунгузорӣ дар бораи бучети давлатӣ байни бучетҳои даҳлдор аз ҷониби соҳторҳои хазинадории мақомоти молияи даҳлдор тақсим карда шаванд (ҚЧТ №1188 аз 18.03.2015).

2. Дар дехот ҷамъоварии андозҳо аз молу мулки гайриманқули шахсони воқеӣ метавонад дар шакли нақд аз ҷониби корманди ваколатдоршудаи мақомоти андоз бо мусоидати кормандони мақомоти ҳудидоракунии дехот амалӣ карда шавад.

3. Ҳангоми бо пули нақд гирифтани андозҳо аз молу мулки гайриманқул аз шахсони воқеӣ дар ду нусхай шабеҳ ҳуҷҷати дорои ҳисботи қатъӣ дар бораи пардохти андоз, ки шакл ва тартиби истифодабарии онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо

Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, пур карда мешавад.

Моддаи 68. Маҳалли пардохти андозҳо ва буҷетҳое, ки андозҳо ба онҳо гузаронида мешаванд

1. Андозҳои умумидавлатӣ ба буҷети ҷумҳурияйӣ ва андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои маҳаллӣ пардохт мешаванд.

2. Андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар маҳалҳои зерин пардохт шаванд:

- дар маҳалле, ки дар огоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкуни (иловагӣ ҳисоб намудани) андоз ва талабот оид ба пардохти андоз зикр шудааст;

- агар огоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкуни (иловагӣ ҳисоб намудани) андоз зарур набошад, дар маҳалле, ки дар санади даҳлдори қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зикр шудааст;

- агар дар санади даҳлдори қонунгузории андоз маҳал зикр нашуда бошад, - дар маҳалли зисти андозсупоранда - шахси воқеӣ, дар маҳалли фаъолияти соҳибкори инфиродӣ ё дар маҳалли бақайдгирии давлатии шахси ҳуқуқӣ (филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ), ё дар маҳалли ҷойгиршавии агенти андоз (филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ – резидент).

3. Қонунгузории буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли тақвимии даҳлдор метавонад пардохти андозҳои умумидавлатиро (ё қисми онҳоро) ба буҷети ҷумҳурияйӣ ва (ё) буҷети маҳаллӣ муқаррар намояд.

4. Андозсупоранда ҳар сол дар мақомоти андози маҳалли баҳисобгириаш маълумотеро (суратҳисобҳои бонкӣ ва хазинадориеро), ки ба онҳо бояд ин ё он намуди андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба ин ё он буҷет супорида шаванд, аниқ менамояд.

5. Новобаста ба муқаррароти қисмҳои 1- 3 ҳамин модда, андози даромад ва андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони воқеие, ки дар воҳидҳои алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ кор мекунанд, бояд ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида бо дарназардошти тақсими маблағҳои ин андозҳо байни буҷетҳои ҷумҳурияйӣ ва маҳаллӣ мутобиқи қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида шаванд.

Моддаи 69. Ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардохтшуда

1. Маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо барои давраи андоз, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи моддаи 191 Кодекси мазкур, ин фарқи мусбии байни маблағҳои ба буҷет пардохтшуда ва маблағҳои ҳисобшудаи, иловагӣ ҳисобшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба буҷет барои ҳамин давраи андоз мебошад.

2. Ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои андозсупоранда бо пули миллӣ аз ҷониби

мақомоти андозе гузаронида мешавад, ки тибқи ҳисобномаи шахсии андозсупоранда маблағи барзиёд пардохтшуда дар он мавчуд мебошад.

3. Маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо бояд ҳатман бо тартиби зайл ба ҳисоб гирифта шавад:

- бе аризай андозсупоранда – ба ҳисоби пардохти фоизҳо ва ҷаримаҳо аз рӯи ҳамин намуди андозҳо ва (ё) қарзҳои андозсупоранда аз рӯи дигар андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки ба ҳамон буҷет ворид мешаванд;

- тибқи аризай андозсупоранда барои баҳисобгирий, ки ҷавобан ба муроҷиати мақомоти андоз гирифта шудааст – бақияи баъди иҷрои амалҳои дар сарҳати якуми ҳамин қисм номбаршуда бавучудомадаро ба ҳисоби ӯҳдадориҳо оид ба пардохтҳои минбаъдаи ҳамон андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ба буҷете, ки бояд бақияи бавучудомада низ ворид шавад, мегузаронанд.

4. Баъди иҷрои амалҳои пешбининамудаи сарҳатҳои якум ва дуюми қисми 3 ҳамин модда, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, мақомоти андоз якҷоя бо мақомоти даҳлдори молия маблағи зиёдатиро (бақияро) ба андозсупоранда дар мӯҳлати 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи пешниҳоди аризай ҳаттии андозсупоранда ба мақомоти андози баҳисобгириаш бармегардонанд.

5. Агар маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо мутобиқи қисмҳои 3 ва 6 ҳамин модда ба ҳисоби ӯҳдадориҳои дигар андозҳо гузаронида шаванд, мақомоти андоз бояд дар ин маврид андозсупорандаро дар мӯҳлати 3 рӯз аз санаи гузаронидани баҳисобгирии дар боло пешбинишуда огоҳ намоянд.

6. Агар ҳангоми гузаштани (барои гузаштани) молҳо ва воситаҳои нақлиёт аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеан ҳам маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо барзиёд пардохт шуда бошанд, мақомоти андоз ҳангоми гирифтани тасдиқномаи пардохти барзиёд аз мақомоти гумруки даҳлдор, мутобиқи ариза дар бораи баҳисобгирий амали дар қисми 3 ҳамин модда пешбинишударо анҷом медиҳанд ва дар мӯҳлати 3 рӯз андозсупоранда ва мақомоти гумруки даҳлдорро дар бораи амалҳои худ огоҳ менамоянд.

7. Дар асоси аризай андозсупоранда баҳисобгирий тибқи қисми 3 ҳамин модда метавонад бо мувофиқаи байни мақомоти даҳлдори андоз ва гумruk, инчунин ба ҳисоби пардохт намудани қарзи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки бояд ҳангоми гузаштани молҳо ва воситаҳои нақлиёт аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шаванд, гузаронида шавад. Баҳисобгирий дар ҳолате роҳ дода мешавад, ки агар бақияи андози барзиёд пардохтшуда ва қарз ба ҳамон як буҷет алоқаманд бошанд.

8. Бар ивази баргардонидани маблағи барзиёд пардохтшудаи аксиз барои молҳои зераксизӣ, он аз ҳисоби дигар андозҳо, ба истиснои ҳолатҳои қатъ намудани фаъолияти андозсупорандаи истеҳсолкунандай чунин молҳо, ба ҳисоб гирифта мешавад.

9. Агар маблағи андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳо ба як буҷет барзиёд пардоҳт шуда, вале ӯҳдадории андоз ба буҷети дигар тааллук дошта бошанд, баҳисобгири ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардоҳтшудаи андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Дастурамал дар бораи анҷом додани баҳисобгири ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардоҳтшудаи андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳо, ки мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул менамояд, бо дарназардошти ӯҳдадориҳои андози андозсупоранда, амалӣ гардонида мешаванд.

Моддаи 70. Тағйир додани мӯҳлати пардоҳти андозҳо

1. Таҳти мағҳуми тағйир додани мӯҳлати иҷрои ӯҳдадориҳои андоз оид ба пардоҳти андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳо дар асоси аризай хаттии андозсупоранда гузаронидани мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур оид ба пардоҳти андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳо ба мӯҳлати нисбатан дертар дониста мешавад.

2. Тағйир додани мӯҳлати иҷрои ӯҳдадории андоз нисбат ба андозҳои дар манбаи пардоҳт ситонидашаванда ва андози иҷтимоӣ роҳ дода намешавад.

3. Ҳукуқи иҷрои ӯҳдадории андоз аз рӯи мӯҳлатҳои тағйирдодашуда набояд ба шахси дигар гузашт карда шавад.

4. Батаъхиргузорӣ андозсупорандаро аз ҷавобгарӣ дар шакли ҳисоб кардани фоизҳо аз рӯи маблағҳои ба таъхир гузошташудаи маблағи андозҳо озод мекунад (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

5. Дар давраи батаъхиргузорӣ ҷараёни мӯҳлатҳои даъвои ситонидани андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳо, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, қатъ мегардад.

6. Маблағи андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳое, ки пардоҳти онҳо ба таъхир гузошта шудааст, то ба охир расидани давраи батаъхиргузорӣ ҳамчун бақияпулӣ ба ҳисоб намеравад ва нисбат ба ин маблағҳо тадбирҳои маҷбуран ситонидани андозҳо, қаримаҳо ва фоизҳо татбиқ намегарданд.

7. Пардоҳти маблағи ӯҳдадориҳои андози батаъхиргузошташуда дар моҳе, ки баъд аз моҳи давраи батаъхиргузорӣ фаро мерасад, амалӣ гардонида мешавад. Пардоҳти маблағи ӯҳдадориҳои андози батаъхиргузошташудаи андозсупоранда ӯро аз ӯҳдадории пардоҳт намудани андозҳои ҷорӣ озод намекунад.

8. Батаъхиргузорӣ метавонад ба андозсупоранда ҳангоми мавҷуд будани яке аз асосҳои зерин пешниҳод карда шавад:

- расидани зарар ба ин андозсупоранда дар натиҷаи оғати табиӣ, садамаи техногенӣ ва дигар ҳолатҳои таъсири қувваҳои рафъонопазир;

- аз ҷониби ин андозсупоранда анҷом додани фаъолияти ҷориқунонӣ ё инноватсионӣ, аз ҷумла ихтирои технологияҳои нав ё такмил додани технологияҳои истифодашаванда, кор карда баромадани намудҳои нави ашё ё мавод;

- сари вақт аз бучет маблағузорӣ нашудани ин андозсупоранда ё сари вақт напардохтани маблағи фармоиши давлатӣ, ки аз ҷониби ин андозсупоранда иҷро шудааст.

9. Батаъхиргузории тақрории пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо бе пурра пӯшонидани маблағҳои андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳои қаблан батаъхиргузошташуда, ба истиснои ҳолатҳои мавҷудияти асосҳои пешбининамудаи сарҳати якуми қисми 8 ҳамин модда, манъ аст.

10. Қарор дар ҳусуси батаъхиргузорӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд ишора ба намуди андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, ки батаъхиргузорӣ нисбат ба онҳо татбиқ шудааст, маблағи онҳо, мӯҳлати пардохти онҳоро дар бар гирад.

11. Батаъхиргузорӣ пешниҳод карда намешавад, агар:

- нисбат ба андозсупоранда вобаста ба вайрон кардани қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ оғоз гардида бошад;

- бинобар сабаби аз ҷониби андозсупоранда содир гардидани вайронқуни қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба вай оид ба ҳуқуқвайронқуни андоз ё ҳуқуқвайронқуни маъмурӣ истеҳсолоти парванда пеш бурда шуда истода бошад;

- андозсупоранда ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият доҳил карда шуда бошад;

- мавҷуд будани асоси кофие, ки дар ҳолати ҷой доштани ӯҳдадории иҷронашудаи андоз андозсупоранда аз ҷунин тағйирот истифода бурда, маблағҳои пулии худ ва (ё) дигар молу мулкашро пинҳон менамояд.

12. Қарор дар ҳусуси батаъхиргузорӣ оид ба андозҳои умунидавлатӣ бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

13. Қарор дар ҳусуси батаъхиргузорӣ оид ба андозҳои маҳаллӣ бо пешниҳоди мақомоти даҳлдори молия ва андози шаҳр (ноҳия) аз ҷониби Маҷлиси вакiloni ҳалқи шаҳри (ноҳияи) даҳлдор қабул карда мешавад.

Моддаи 71. Тартиби пӯшонидани ӯҳдадориҳои андоз

1. Ӯҳдадориҳои андоз бо тартиби зерин пӯшонида мешавад:

- маблағҳои андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда);
- ғоизҳои ҳисобшуда;
- ҷаримаҳои ҳисобшуда (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

2. Ҳамзамон аз рӯи маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳои иловагӣ ҳисобшуда пардохтани ӯҳдадориҳои андоз тибқи пайдарҳамии зерин амалӣ карда мешавад:

- пеш аз ҳама ӯҳдадориҳои андози солҳои гузашта, аз қарзҳои андози нисбатан барвақтар (қарзҳои андози аз соли ҷорӣ дурттар) оғоз гардида, то қарзҳои андози дертар (қарзҳои андози ба соли ҷорӣ наздиктар) равона карда мешавад;

- маблаги боқимонда барои пардохт кардани ӯҳдадориҳои андози соли ҷорӣ пардохт мешаванд (агар онҳо мавҷуд бошанд).

ФАСЛИ V. МАҶБУРАН СИТОНИДАНИ АНДОЗҲО ВА ЧОРАҲОИ ҶАВОБГАРӢ

БОБИ 12. ЧОРАҲОИ ТАЪМИНИ ИЧРОИ ӮҲДАДОРИИ ДАР МӮҲЛАТАШ ИЧРОНАШУДАИ АНДОЗ

Моддаи 72. Чораҳои таъмини ичрои ӯҳдадории дар мӯҳлаташ ичронашудаи андоз

1. Мақомоти андоз ичрои ӯҳдадориҳои андози дар мӯҳлати муқарраршуда ичронакардаи андозсупорандаро бо чораҳои зерини пешбининамудаи ҳамин боб таъмин менамоянд:

- ҳисобкуни фоизҳо ба маблағҳои дар мӯҳлаташ пардохтнашудаи андозҳо;

- боздоштани амалиёти харочоти суратҳисоби бонкии андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ;

- рӯёнидани қарзҳои андоз аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкӣ мавҷудбудаи андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай, инчунин маблағҳои пулии нақди андозсупоранда;

- рӯёнидани қарзи андоз аз ҳисоби ҳабс кардан ва фурӯши молу мулки андозсупоранда.

2. Чораҳои пешбининамудаи сарҳатҳои дуюм, сеюм ва ҷоруми қисми 1 ҳамин модда татбиқ карда мешаванд:

- бевосита аз ҷониби мақомоти андоз бо тартиби ғайрисудӣ нисбат ба он қарзҳои андозе, ки андозсупоранда эътироф кардааст;

- бо тартиби судӣ нисбат ба қарзҳои андозе, ки дар сарҳати якуми ҳамин қисм нишон дода нашудаанд.

3. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда дар мӯҳлатҳои муқарраршуда пардохт нагардидани андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ва ба вучуд омадани қарзи эътирофшудаи андоз, мақомоти андоз:

- андозсупорандаро оид ба зарурати пардохти қарзи андоз дар давоми 20 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани чунин огоҳинома ва имконпазирии нисбат ба ӯ андешидани тадбирҳои пешбининамудаи сарҳатҳои дуюм, сеюм ва ҷоруми қисми 1 ҳамин модда огоҳ менамоянд;

- ҳангоми ичро нагардидани талаботи огоҳиномаи дар сарҳати якуми ҳамин қисм пешбинишуда, нисбат ба андозсупорандае, ки қарзи андоз дорад, мақомоти андоз метавонанд ҳамзамон тамоми чораҳои пешбининамудаи қисми 1 ҳамин моддаро татбиқ намоянд (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

4. Чораҳои маҷбуран рӯёнидани андозҳо вобаста ба боздоштани амалиёти харочотии суратҳисобҳои андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ, рӯёнидани қарзи андоз аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай

мавчұдбұда, инчунин маблағхой пулии нақди андозсупорандагон метавонанд ба тариқи ғайрисудай амалй қарда шаванд, ба истиснои:

- суратхисобхой пасандозии шахсони воқей, ки бо фаъолияти сохибкорй машғул намебошанд;
- суратхисобхой қарзй ва суратхисобхой маҳсуси аз ҳисоби маблағхой ташкилотхой байналмилалии молиявй күшодашуда;
- амалиёти харочотй аз суратхисобхой андозсупоранда оид ба пардохти музди меңнат ва пардохтхой ба он баробаркардашуда, пардохтхо аз рўи ўхдадориҳои чории андоз ва пўшонидани қарзи андоз.

5. Дар ҳолати ба вучуд омадани қарзи эътирофшудаи андоз мақомоти андоз метавонанд қарор қабул намоянд, ки ичрояш барои ташкилотхой қарзй, бо дарназардошти маҳдудиятхой муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда, оид ба боздоштани амалиёти харочотй тибқи суратхисобхой андозсупоранда дар ин ташкилотхо ҳатмий мебошад. Чораи мазкур, инчунин метавонад ҳангоми мавчуд будани ақаллан яке аз ҳолатҳои зерин низ татбиқ қарда шавад:

- агар андозсупоранда дар мұхлати муқарраршуда эъломияи андозро пешниҳод нақунад, мақомоти андоз ўро дар бораи зарурати пешниҳоди он огоҳ қарда бошанд ва агар баъди ба охир расидани 30 рўзи тақвимй аз санаи чунин огоҳй эъломияи андоз пешниҳод нашуда бошад;

- роҳ надодани шахсони мансабдори мақомоти андоз барои гузаронидани санчиши андоз ё дигар шакли назорати андоз, пешниҳод накардани ҳүччатҳои барои санчиш зарур, ба истиснои ҳолатҳои вайрон намудани тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур оид ба гузаронидани назорати андоз, агар аз рўзи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани огоҳиномаи мақомоти андоз дар хусуси гузаронидани яке аз шаклҳои назорати андоз ва оид ба имконияти татбиқи чораҳои пешбининамудаи ҳамин модда 10 рўзи тақвимй гузашта бошад.

6. Боздоштани амалиёти харочотй аз рўи суратхисобхой андозсупоранда дар ташкилотхой қарзй барои ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз бо дарназардошти талаботи қисмҳои 4 ва 5 ҳамин модда тибқи тартиби зерин амалй қарда мешавад:

- қарори роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақомоти андоз барои ичро ба ташкилотхой қарзй, ки дар он суратхисобхой андозсупоранда күшода шудаанд ва хизмат расонида мешаванд, фиристода мешавад;

- ташкилотхой қарзй ўхдадоранд қарори дахлдори мақомоти андозро оид ба боздоштани амалиёти харочотй аз рўи суратхисобхой андозсупоранда ичро намоянд, инчунин ҳуқук надоранд барои ў суратхисобхой нав күшоянд, аз суратхисобхой вай пули нақд диҳанд ва (ё) ба ў қарз диҳанд;

- то гирифтани огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз оид ба ичрои пурраи қарорҳои қаблан қабулнамудаи онҳо дар бораи боздоштани амалиёти харочотй аз рўи суратхисобхо ташкилотхой қарзй ўхдадоранд тибқи дархости ин мақоми андоз ҳар моҳ ба мақомоти андозе, ки

андозсупоранда дар он ба ҳисоб гирифта шудааст, оид ба амалиёти даромаду харочотӣ ва маблағҳои пулии воридшуда (харҷшуда) аз рӯи суратҳисобҳои амалиёташон боздошташудаи андозсупоранда маълумот пешниҳод намоянд. Мақомоти андоз метавонанд дурустии ичрои талаботи муқаррарнамудаи ҳамин қисм ва (ё) саҳехии маълумоти пешниҳодшударо таҳти санчиш қарор диҳанд.

7. Ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз аз ҳисоби пулҳои дар суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай дар ташкилотҳои қарзӣ, инчунин воситаҳои пулии нақди андозсупоранда бо дарназардошти маҳдудиятҳои қисми 4 ҳамин модда бо тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- фармоишҳои инкассавии даҳлдори роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақомоти андоз, инчунин санадҳои муқоисавии қарзи дебиторӣ (танҳо ҳангоми ситонидани қарз аз ҳисоби дебиторҳои андозсупорандаи қарздор) барои ичро ба ташкилотҳои қарзӣ, ки дар онҳо суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он кушода шудаанд ва хизмат расонида мешаванд, ирсол мегарданд. Ҳангоми ситонидани маблағҳои дар суратҳисобҳои асьории хориҷӣ ҷойгиршуда, ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд дар давоми ду рӯзи корӣ баъд аз ворид гардидани фармоиши инкассавӣ фурӯши воситаҳои асьории андозсупорандаро амалӣ намуда, маблағҳои пулиро ба буҷети даҳлдор гузаронанд. Харочоти марбут ба фурӯши асьори хориҷӣ аз ҳисоби андозсупоранда анҷом дода мешаванд;

- ташкилотҳои қарзӣ бо дарназардошти маҳдудиятҳои пешбининамудаи қисми 4 ҳамин модда ўҳдадоранд бидуни аз мақомоти андоз талаб намудани хучҷатҳои иловагӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 71 Кодекси мазкур фармоишҳои даҳлдори инкассавии мақомоти андозро дар бораи ситонидани маблағҳои пулий аз суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он барои пӯшонидани қарзи андоз ичро намоянд;

- то гирифтани огоҳиномаи хаттӣ аз мақомоти андоз оид ба ичрои пурраи қарорҳои қаблан қабулнамудаи онҳо дар бораи ситонидани қарзи андоз аз ҳисоби воситаҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) аз ҳисоби дебиторҳои он, ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд тибқи дарҳост ба мақоми андоз оид ба амалиёти даромадию харочотӣ ва маблағҳои пулии воридшуда (харҷшуда) аз рӯи суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай ҳар моҳ маълумот пешниҳод намоянд. Мақомоти андоз метавонанд дурустии ичрои талаботи муқаррарнамудаи сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм ва (ё) саҳехии маълумоти пешниҳодшударо таҳти санчиш қарор диҳанд;

- барои ситонидани қарзи андоз аз ҳисоби воситаҳои пулии нақди андозсупоранда қарори даҳлдори роҳбари (муовини ваколатдори роҳбари) мақоми андоз барои ичро ба андозсупоранда ирсол карда мешавад. Пас аз гирифтани қарори даҳлдор андозсупоранда ўҳдадор аст воситаҳои пулии нақдашро танҳо барои пӯшонидани қарзи андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 71 Кодекси мазкур, ба истиснои

пардохти музди меҳнат ва пардохтҳои ба он баробаркардашуда, равон намояд.

8. Баъди бартараф намудани асосхое, ки боиси татбиқи чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо мутобики қисмҳои 6,7 ҳамин модда шуда буданд, мақоми андоз дар асоси маълумоти хаттии ташкилотҳои қарзӣ оид ба маблағҳои пулии аз суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он ситонидашуда ва (ё) санади муқоисавии ўҳдадориҳои андозии андозсупорандаро бо мақомоти андоз дар мӯҳлати як рӯзи корӣ қарорҳои қаблан қабулшударо ичрошуда ҳисобида, ҳамзамон ба шахсони даҳлдор огоҳинома мефиристанд. Қарорҳои қаблан қабулнамудай мақомоти андоз барои ташкилотҳои қарзии даҳлдор ва андозсупоранда аз рӯзи фиристода шудани огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз оид ба ичрои онҳо, ичрошуда ҳисобида мешаванд.

9. Барои ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз аз ҳисоби фурӯши молу мулки андозсупоранда қарори даҳлдори мақомоти андоз оид ба ҳабси молу мулки андозсупоранда ва ба фурӯш баровардани он барои пӯшонидани қарзи андоз қабул мегардад, ки аз ҷониби мақомоти андоз мутобики Ҷонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти ичро» ба ичро расонида мешавад.

10. Барои мақсадҳои ҳамин боб суратҳисобҳои муассисаҳои давлатӣ, ки дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ичрои буҷет кушода шудаанд, ба суратҳисобҳои бонкӣ ва мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ичрои буҷет бошад, ба ташкилотҳои қарзӣ баробар дониста мешаванд.

11. Дар сурате, ки агар андозсупоранде, ки нисбат ба ў чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо амалий шуда истодаанд, нақшай воқеии беҳбудии вазъи молиявиро пешниҳод намояд, мақоми андоз ва андозсупоранда метавонанд ба мӯҳлати то 6 моҳи пай дар пайи тақвимӣ оид ба тартиб ва мӯҳлатҳои пардохти қарзи андоз шартнома банданд. Роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад иловатан шартномаи зикршударо бо андозсупоранда ба мӯҳлати то 6 моҳи пай дар пайи минбаъда дароз намояд. Ҳамзамон ичрои қарорҳои қаблан қабулгардида оид ба истифодабарии тадбирҳои маҷбуран ситонидани андозҳо ба мӯҳлати амали шартнома боздошта мешавад. Мӯҳлати ичрои шартномаи мазкур ва боздошта шудани қарорҳои қаблан қабулгардидаи мақоми андоз оид ба истифодабарии чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо наметавонад дароз карда шавад.

Моддаи 73. Фоизҳо

1. Ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудай қисми 5 ҳамин модда, агар маблағи андоз, аз ҷумла пардохти ҷорӣ дар мӯҳлати муқаррарнамудай қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт нашуда бошад ва бақияпулӣ ҷой дошта бошад, андозсупоранда (агенти андоз) ўҳдадор аст аз санаи фаро расидани мӯҳлати пардохт то санаи пардохти бақияпулиҳо фоизҳои даҳлдорро пардохт намояд.

2. Фоизҳо барои ҳар як рӯзи ичро нагардидани ӯҳдадории андоз, аз рӯзи якум баъд аз фарорасии мӯҳлати пардохти андоз, бо дарназардошти рӯзи пардохт ҳисоб карда мешаванд.

3. Маблағи фоизҳо, новобаста ба татбиқи дигар чораҳои маҷбуран ситонидан, инчунин дигар чораҳои ҷавобгарӣ барои вайрон қардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардохт карда мешаванд.

4. Пардохти фоизҳо дар шакли иловапулӣ ба маблағи бақияпулӣ анҷом дода мешавад.

5. Фоизҳо ҳисоб карда намешаванд:

- аз рӯи қарзҳои андози соҳибкорони инфириодӣ ва шахсони ҳуқуқие, ки нисбат ба онҳо қарор дар хусуси муфлишшавӣ қабул гардидааст - аз рӯзи аз ҷониби суд қабул гардидани парванда оид ба муфлишшавӣ;

- аз рӯи маблағи қарзи андоз - аз санаи эътибори қонунӣ пайдо намудани қарори суд дар хусуси бедарак ғоиб эътироф шудани шахси воқеӣ то лаҳзаи бекор карда шудани он;

- аз рӯи фоизҳо ва маблағи ҷарима;

- аз рӯи қарзи андоз, ки бо роҳи гузаронидани баҳисобгирии маблағи барзиёд пардохтшудаи андоз пӯшонида шуд - аз санаи ҳуччати пардохт барои гузаронидани баҳисобгирий;

- аз рӯи маблағи бақияпулӣ оид ба як намуди андозҳо, агар доир ба дигар намуди андозҳо маблағи барзиёд пардохтшуда мавҷуд бошад;

- аз рӯи маблағи қарзҳои мушкилситон – аз санаи қабули қарор оид ба шомил намудан ба чунин қарзҳо (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- аз рӯи маблағи қарзи муҳлати пардохташ тибқи Кодекси мазкур батаъхиргузошташуда – аз санаи қабули санади даҳлдор (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- аз рӯи қарзҳои андози шахси воқеи, ки фавтидааст ва ҳуччатҳои тасдиқунанда дар ин бора пешниҳод шудааст.

6. Агар аз санаи аз ҷониби андозсупоранда додани ариза барои баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) маблағи андози барзиёд пардохтшуда, яъне изофапулӣ, то санаи воқеии баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) маблағи изофапулӣ беш аз 30 рӯзи тақвимӣ гузашта бошад, фоизҳо ба фоидаи андозсупоранда ба маблағи изофапулии андоз бояд аз буҷети даҳлдор аз санаи додани ариза барои баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) изофапулӣ то санаи воқеии баргардонидани он пардохт шаванд. Фоизҳо ба андозсупоранда пардохт намешаванд, агар баргардонидани маблағи изофагӣ дар мӯҳлати на бештар аз 30 рӯз аз лаҳзаи аз ҷониби андозсупоранда додани ариза дар мавриди баргардонидани маблағҳои зиёдатии пардохтшуда анҷом дода шавад.

7. Дар ҳолати ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохтшуда ба санаи амалӣ намудани баҳисобгирий ё, агар маблағи барзиёд пардохтшуда ё бақияпулӣ ба буҷетҳои гуногун тааллук дошта бошанд, ба санаи гирифтани иҷозат ба баҳисобгирий маблағҳо баргардониди ҳисобида мешаванд.

8. Фоизҳо аз рӯзи пардохтани қарзи андоз ҳисоб карда намешаванд.

9. Фоизҳо дар ҳаҷми 0,05 фоизи маблағи қарзи андоз барои ҳар рӯзи тақвимии мавҷуд будани бақияпулӣ ё изофапулӣ ҳисоб карда мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 74. Тартиби судии маҷбуран ситонидани қарзи андоз

1. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои пешбининамудаи сарҳати дуюми қисми 2 моддаи 72 Кодекси мазкур, роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақоми андозе, ки дар онҳо андозсупорандა ба ҳисоб гузошта шудааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба суди иқтисодӣ ё ба суди маҳалли чойгиршавии андозсупорандა оид ба ситонидани қарзи андоз бо роҳи нисбат ба вай татбиқ намудани чораҳои пешбининамудаи сарҳатҳои дуюм, сеюм ва чоруми қисми 1 моддаи 72 Кодекси мазкур муроҷиат намуда, нусхаи аризai даъвогиро ба андозсупорандა ирсол мекунанд.

2. Суди иқтисодӣ муроҷиати мақоми андозро дар бораи ситонидани қарзи андоз аз шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродӣ мувоғиқи Кодекси муроғиавии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби истеҳсолоти соддакардашуда баррасӣ менамояд.

3. Суди маҳалли чойгиршавии андозсупоранда муроҷиати мақоми андозро дар бораи ситонидани қарзи андози шахси воқеие, ки соҳибкори инфиродӣ намебошад, дар рафти муроғиаи фармонӣ тибқи Кодекси муроғиавии граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ менамояд.

4. Ҳалномаи суд дар бораи ситонидани қарзи андоз пас аз эътибори қонунӣ пайдо карданаш аз ҷониби мақомоти андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ичро карда мешавад.

Моддаи 75. Ҳабси молу мулк

1. Ҳабси молу мулк аз ҷониби мақомоти андоз мутобиқи Кодекси мазкур ва (ё) Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти ичро» барои таъмини ичрои ӯҳдадории андоз дар ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 9 моддаи 65 Кодекси мазкур ё қарзҳои муқаррарнамудаи қисми 2 моддаи 72 Кодекси мазкур, татбиқ карда мешавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

2. Ҳабс танҳо нисбат ба он молу мулке татбиқ карда мешавад, ки барои ичрои ӯҳдадориҳои андоз зарур ва кифоя мебошад. Ҳабси молу мулки андозсупоранда аз ба рӯйхатгирии молу мулк, муқаррар кардани тартиби ихтиёрдорӣ кардан, соҳибӣ намудан ва истифода бурдани молу мулки ҳабсшуда, инчунин ба андозсупоранда додани молу мулки ҳабсшуда барои нигоҳдорӣ ё гирифтани он ҷиҳати минбаъд бо мақсади пӯшонидани ӯҳдадориҳои андози андозсупорандা бегона кардан (форӯхтан) иборат мебошад.

3. Мақомоти гумruk дар асоси оғоҳиномаи хаттии мақоми андоз вобаста ба қарор дар бораи ҳабси молу мулки андозсупоранда амалиёти

содиротии тамоми молу мулки ҳабсшудаи ин андозсупорандаро ба мӯҳлати дар огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз пешбинигардида бозмедоранд.

4. Нотариусҳои давлатӣ, раисони ҷамоатҳои шаҳрак ва деҳот ва дигар шахсони мансабдоре, ки ваколатдоранд амалиёти нотариалиро анҷом диҳанд, инчунин мақомоте, ки ваколат доранд шартномаҳои гарави молу мулкро ба қайд гиранд, дар асоси огоҳиномаи хаттии мақоми андоз вобаста ба қарор дар бораи ҳабси молу мулки андозсупоранда амалиёти нотариалии ҳама гуна шаклҳои бегона кардани (ба дигарон додани) тамоми молу мулки ҳабсшудаи ин андозсупоранда ва гарави онро ба мӯҳлати дар огоҳиномаи хаттии мақоми андоз пешбинигардида бозмедоранд.

5. Ҳабси дастгоҳҳо, таҷхизот, бино, инишоот ва дигар воситаҳои асосии ташкилотҳои давлатӣ манъ мебошад.

6. Баҳодиҳии арзиши молу мулки баҳабгирифташуда аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки барои анҷом додани фаъолияти нарҳгузорӣ иҷозатнома доранд, амалӣ карда мешавад. Ҳароҷоти вобаста ба нарҳгузории объекти ҳабсшуда, инчунин ҳаққи хизмати нарҳгузор бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт мешаванд.

Моддаи 76. Фурӯши молу мулки ҳабсшуда

1. Молу мулки ҳабсшудаи андозсупоранда мутобики Кодекси мазкур ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти иҷро» фурӯҳта мешавад.

2. Даромад аз бегона кардани (фурӯши) молу мулки ҳабсшуда барои пӯшонидани қарзҳои андози андозсупоранда тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи истеҳсолоти иҷро» равона карда мешавад. Бакияи маблағ дар муддати 10 рӯзи корӣ ба андозсупоранда баргардонида мешавад.

Моддаи 77. Муроҷиат ба суд дар бораи муфлис эътироф кардани андозсупоранда

Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда напардоҳтани маблағи қарзи андоз пас аз татбиқ кардани ҳамаи чораҳои пешбининамудаи моддаи 72 Кодекси мазкур ё мавҷуд набудани воситаҳои пулии андозсупоранда дар суратҳисобҳои бонкӣ ва (ё) молу мулки бозоргузар ва (ё) қарзҳои дебиторӣ ҳангоми мавҷуд будани нишонаҳои муфлисшавӣ, мақомоти андоз ҳуқуқ доранд тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муфлис эътироф кардани андозсупоранда ба суд муроҷиат намояд.

Моддаи 78. Аз ҳисоб баровардани қарзҳои беэътиромад оид ба андоз

1. Қарзи зерини андози андозсупоранда беэътиромад эътироф гардида, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоб бароварда мешавад:

- дар ҳолатҳои пешбининамудаи сархатҳои сеюм - шашуми моддаи 64 Кодекси мазкур (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- дар ҳолатҳои оғатҳои табиӣ (садамаҳо), ҳодисаҳои фавқулодда, ки пардоҳти қарзи андозро ғайриимкон менамоянд (ҚҶТ №1046 аз 28.12.2013).

2. Ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколат дода мешавад, ки дар ҳолатҳои алоҳида **қарзҳои** андоз, ҷарима ва фоизҳои андозсупорандаро беътиҳомд эътироф намояд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

БОБИ 13. ҶАВОБГАРӢ

Моддаи 79. Ҳуқуқвайронкунии андоз

1. Ҳуқуқвайронкунии андоз кирдори (амал ё беамалии) зиддиҳуқуқии андозсупорандагон (агентҳои андоз) ва шахсони мансабдори онҳо, инчунин шахсони мансабдори мақомоти ваколатдор эътироф мешаванд, ки ба ичро нагардидан ё ба таври даҳлдор ичро нагардидани талаботи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати онҳо ба зиммаи мақомоти андоз voguzor шудааст, оварда расонидаанд.

2. Аз ҷониби андозсупорандагон (агентҳои андоз), шахсони мансабдори онҳо ва шахсони мансабдори мақоми ваколатдор содир шудани ҳуқуқвайронкунии андоз боиси ҷавобгарии пешбининамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 80. Ҳолатҳои истиснокунандай ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз

1. Ба гайр аз ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шаҳсро дар ҳолатҳои зайл ба ҷавобгарӣ кашидан мумкин нест:

- аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ичро намудани тавзехоти хаттии мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз;

- аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) мустақилона бартараф карда шудани ҳуқуқвайронкунии андоз то лаҳзаи нисбат ба вай татбиқ намудани шаклҳои назорати андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст.

2. Агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, ҳангоми мавҷуд будани ҳадди ақал яке аз ҳолатҳои зерин шаҳсро ба ҷавобгарӣ кашидан мумкин нест:

- мавҷуд набудани ҳодисаи ҳуқуқвайронкунии андоз;

- мавҷуд набудани гуноҳи шаҳс дар содир шудани ҳуқуқвайронкунии андоз;

- аз ҷониби шаҳси воқеии дар лаҳзаи содир гардидани кирдор ба синни 16-солагӣ нарасида содир намудани кирдоре, ки дар он нишонаҳои ҳуқуқвайронкунии андоз мавҷуданд;

- гузаштани мӯҳлати ба ҷавобгарӣ қашидан барои содир намудани ҳукуқвайронкунии андоз.

ФАСЛИ VI. ҲАЛЛИ БАҲСҲО

БОБИ 14. ҲАЛЛИ БАҲСҲО

Моддаи 81. Шикоят

1. Ҳар як андозсупоранда ҳуқуқ дорад аз болои қарорҳои, санадҳои мақомоти андоз, амал ё беамалии кормандони онҳо шикоят намояд. Санадҳо ва қарорҳои мақомоти андоз, ки бар хилофи талаботи Кодекси мазкур ҳисоб, таҳия ва қабул гардида, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии андозсупорандагонро маҳдуд ё манъ менамоянд, эътибори қонунӣ надоранд (ҚЧТ №1511_аз 21.02.2018).

2. Шикоят аз болои санади мақоми андоз ҳамзамон маънои шикоят аз болои қарорҳои нисбат ба ин санади қабулкардаи мақоми андозро дорад.

3. Шикояти андозсупоранда метавонад ба мақоми болои андоз, мақоми ваколатдори давлатӣ ва (ё) суд пешниҳод карда шавад.

4. Шикоятҳои (аризаҳои даъвогии) андозсупоранда, ки ба суд пешниҳод шудаанд, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ ва ҳал карда мешаванд.

5. Шикояти хаттӣ аз болои санади санчиши андоз, маблағҳои иловагӣ ҳисобшудаи андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо, инчунин дигар қарорҳои мақомоти андоз метавонад дар муддати 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани қарори мақоми андоз пешниҳод карда шавад.

6. Дар сурати гузаронидани мӯҳлати пешниҳоди шикояти хаттӣ ба мақомоти андоз бо сабабҳои узрнок, ин мӯҳлат метавонад тибқи аризai шахси шикоятнамуда аз ҷониби мақоми болои андоз ё мақоми ваколатдори давлатӣ дар доираи мӯҳлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, барқарор карда шавад.

7. Шикояти андозсупоранда баррасӣ гардида, нисбат ба он қарор қабул қарда мешавад ва мақоми андоз оид ба қарори қабулгардида шахси шикоятнамударо дар шакли хаттӣ дар мӯҳлати на бештар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи аз ҷониби мақоми андоз гирифтани шикоят огоҳ менамоянд, агар тағйири мӯҳлат бо иҷрои муқаррароти қисми 8 ҳамин модда вобаста набошад.

8. Ҳангоми баррасии шикояти андозсупоранда мақоми андоз ҳуқуқ доранд:

- тибқи тартиби муқаррарнамуда санчиши андоз, аз ҷумла санчиши тақрории андозро таъин намоянд;

- ба андозсупоранда ва (ё) мақоми андозе, ки санчиши андозро анҷом додаанд, ҷиҳати пешниҳоди иттилооти иловагӣ ё ин ки баёнот вобаста ба масъалаҳои дар шикоят баёншуда дархост фиристонанд;

- ба мақомоти дахлдори давлатӣ, инчунин ба мақомоти ваколатдори андози давлатҳои хориҷӣ оид ба масъалаҳои ба ваколати чунин мақомот тааллуқдошта дарҳост фиристонанд;
- вобаста ба масъалаҳои дар шикоят баёншуда бо андозсупоранда воҳӯриҳо гузаронанд.

9. Тибқи натиҷаҳои баррасии моҳияти шикоят мақоми болоии андоз қарори асоснок қабул намуда, онро ба андозсупоранда ирсол менамояд ё медиҳад, нусхай онро ба мақомоти андоз нисбат ба қароре, ки ба он шикоят пешниҳод гардидааст, равон менамояд.

10. Бо ҷамъбасти баррасии шикоят мақоми болоии андоз:

- шикоятро қонеъ намекунад;
- қарори нав мебарорад.

11. Аз амали (беамалии) шахсони мансабдори мақомоти андоз бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят карда мешавад.

Моддаи 82. Оқибатҳои пешниҳоди ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкуни маблағҳои андоз, ҷаримаҳо ва фоизҳо

1. То ба охир расидани баррасии ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкуни маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо, инчунин дигар қарорҳо, ки ба мақомоти андоз пешниҳод шудааст, тибқи расмиёти муқаррарнамудаи боби 12 Кодекси мазкур танҳо он қисми ӯҳдадориҳои андоз бояд пардоҳт ва ситонида шавад, ки аз ҷониби андозсупоранда мавриди баҳс қарор нағирифтааст.

2. Боздоштани пардоҳти маблағи ҳамаи ӯҳдадориҳои андоз ё як қисми он вобаста ба баррасии шикоят андозсупорандаро аз пардоҳти фоизҳо барои сари вақт нагузаронидани маблағ ба бучет, аз ҷумла фоизҳое, ки дар давраи аз санаи пешниҳоди шикоят то қабули қарор вобаста ба шикоят ҳисоб шудааст, озод намекунад.

ФАСЛИ VII. МАҚОМОТИ АНДОЗ БОБИ 15. МАҚОМОТИ АНДОЗ

Моддаи 83. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз

1. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз инҳо мебошанд:

- таъмини риоя намудани қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, пурра ва сари вақт ворид намудани андозҳо ба бучет;

- дар доираи ваколатҳои худ иштирок дар таҳия ва амалӣ намудани сиёсати андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, такмили маъмурикунонии андозҳо;

- дар доираи ваколатҳои худ таҳия ва амалӣ намудани сиёсати давлатӣ оид ба масъалаҳои бақайдгирии давлатии субъектҳои соҳибкорӣ;

- муайян ва дар амал татбиқ намудани тартиб ва тарзу усулҳои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсия дар мақомоти андоз (ҚЧТ №1297 аз 15.03.2016);

- расонидани ёрӣ ба андозсупорандагон оид ба ичрои ӯҳдадориҳои андоз.

2. Мақомоти андоз фаъолияти худро мутобики Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракуни шаҳрак ва деҳот, инчунин мақомоти андози дигар давлатҳо амалӣ менамоянд.

Моддаи 84. Вазъи ҳуқуқӣ ва соҳтори мақомоти андоз

1. Мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – мақомоти андоз) аз мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти ҳудудии андоз иборат мебошанд. Низомнома, соҳтори дастгоҳи марказӣ, нақшаи идоракунӣ ва номгӯи корхонаҳои (ташкилотҳои) системаи мақоми ваколатдори давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

2. Ба мақомоти ҳудудии андоз раёсатҳои андоз дар Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, нозироти андоз дар шаҳрҳо (ноҳияҳо), нозироти андози андозсупорандагони калон, дигар мақомоти минтақавии андоз, инчунин мақомоти минтақавии мақоми ваколатдори давлатӣ доир ба бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ тааллук доранд.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти ҳудудии андоз системаи ягонаи мутамаркази мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил менамоянд.

4. Мақоми ваколатдори давлатӣ ба низоми мақомоти ичроияи марказии ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон доҳил мешавад.

5. Мақомоти ҳудудии андоз бевосита ба таври амудӣ (вертикали) ба мақомоти даҳлдори болоии андоз ҳисботдиҳанда ва тобеъ буда, ба мақомоти ичроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ тобеъ нестанд.

6. Мақомоти андоз шахсони ҳуқуқӣ буда, дорои тавозуни мустақил, суратҳисобҳои маҳсус дар Ҳазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ё мақомоти он дар маҳалҳо, мӯҳр бо акси Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сабти номи худ ба забони давлатӣ мебошанд.

7. Мақомоти андоз дорои рамз мебошанд, инчунин ҷиҳати ҳавасмандгардонии кормандони ба натиҷаҳои назаррас ноилгашта аз нишони сарисинагии идоравӣ истифода мебаранд, ки тасвири онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

8. Мақомоти андоз дар масъалаҳои таъмини назорати давлатии пардоҳти пурра ва саривақтии андозҳо дорои тамоми ваколатҳо мебошанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки тибқи Кодекси мазкур ситонидани андозҳо ба дигар мақомот voguzor шудааст.

Моддаи 85. Кормандони мақомоти андоз

1. Ба вазифаҳои кормандони мақомоти андоз ҳамон шахсоне таъин мешаванд, ки ба талаботи таҳассусӣ ҷиҳати ишғоли мансабҳое, ки Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати давлатӣ» ва

санадҳои меъёрии ҳуқуқии дигар муқаррар қардаанд, ҷавобгӯ мебошанд. Кормандони мақомоти андоз хизматчиёни давлатӣ мебошанд.

2. Ба кормандони мақомоти андоз мутобики тартиби муқарраршуда рутбаи тахассусӣ дода мешавад.

3. Рутбаҳои тахассусии кормандони мақомоти андоз аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумурии Тоҷикистон муқаррар қарда мешаванд. Низомнома дар бораи тартиби ба кормандони мақомоти андоз додани рутбаҳои тахассусӣ ва иловапулиҳои вобаста ба онҳо аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ қарда мешавад.

4. Ба кормандони мақомоти андоз либоси маҳсуси расмӣ ва тибқи рутбаҳояшон нишонҳои фарқунанда дода мешаванд, ки намунаҳо ва меъёрҳои додани онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

5. Ба кормандони мақомоти андоз ҷиҳати тасдиқи ваколатҳояшон шаҳодатномаи хизматӣ дода мешавад, ки намунаи онро мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

6. Кормандони мақомоти андоз мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз аттестатсия мегузаранд.

Моддаи 86. Баҳогузории фаъолияти қасбии корманди мақомоти андоз

1. Фаъолияти қасбии ҳар як корманди мақомоти андоз бояд ҳар сол дар асоси нишондиҳандаҳои умумӣ ва маҳсус, ки ба қоидои баҳогузории хизматчиёни давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқат менамоянд, вобаста ба намуди фаъолияти ў ба таври воқеӣ (холисона) баҳогузорӣ қарда мешавад.

2. Нишондиҳандаҳои (ҳисботи) фаъолияти қасбии корманди мақомоти андоз тибқи натиҷаҳои соли ҳисботӣ аз ҷониби ҳуди ў муайян қарда шуда, барои омӯзиш ва баҳогузорӣ ба роҳбари бевоситааш пешниҳод мегарданд. Фаъолияти қасбии корманди мақомоти андоз, ки дорои собиқаи камтар аз шаш моҳи корӣ дар мақомоти андоз мебошад, баҳогузорӣ қарда намешавад.

3. Баҳогузории фаъолияти қасбии корманди мақомоти андоз дар ҳолатҳои зерин аз ҷониби роҳбарияти болоӣ ва (ё) комиссияи аттестатсионӣ тибқи тартиби муқарраршуда ба инобат гирифта мешавад:

- ҳангоми пешбарӣ ба дигар мансаб;
- ҳангоми ҷоизадиҳӣ ва мукофотонӣ;
- ҳангоми татбиқи намудани мӯҷозоти интизомӣ;
- дар дигар ҳолатҳо, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии идоравӣ муайян намудаанд.

Моддаи 87. Муносибати байниҳамдигарии мақомоти андоз бо дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ

1. Мақомоти андоз фаъолияти худро новобаста ба дигар мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот амалӣ менамоянд. Қарорҳои дар доираи ваколатҳояшон қабулнамудаи мақомоти андоз барои тамоми шахсони воқеӣ ва ҳукуқӣ ҳатмӣ мебошанд.

2. Мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот вазифадоранд ба мақомоти андоз дар ичрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини мукаммал ва саривақтии ба буҷет ворид шудани андозҳо мусоидат намоянд. Агар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, даҳолати мақомоти зикргардида ба фаъолияти мақомоти андоз манъ аст.

3. Мақомоти гумрук, мақомоти ҳифзи иҷтимоии аҳолӣ, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои қарзӣ ӯҳдадоранд мунтазам тибқи тартиби муқарраршуда ба мақомоти андоз маълумоти барои ичрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурӣ дар ихтиёрашон бударо пешниҳод намоянд.

Моддаи 88. Ҳисобот

1. Дар ҷараёни шаш моҳи баъди анҷоми ҳар як соли тақвимӣ мақоми ваколатдори давлатӣ дар сомонаи расмии худ нашри ҳисботро оид ба фаъолияти мақомоти андоз таъмин менамояд.

2. Ҳисбот оид ба соли тақвимии гузашта бояд маълумоти зайлро дар баргирад:

- маблағҳои андозҳои банақшагирифташуда ва воқеан ҷамъовардашуда аз рӯи намудҳои онҳо дар вилоятҳо (шаҳрҳо ва ноҳияҳо);

- маблағҳои қарзҳои андоз аз рӯи намудҳои андозҳо дар вилоятҳо (şaҳрҳо ва ноҳияҳо);

- маълумоти оморӣ оид ба имтиёзҳои додашудаи андозҳо ва батаъхиргузории бақияпулиҳо, аз ҷумла дар давоми соли ҳисботии тақвимӣ;

- тавсифи муҳтасари комёбиҳо ва норасоиҳо дар фаъолияти мақомоти андоз.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар сомонаи расмии худ рӯйхати андозсупорандагонеро, ки андозҳояшон ҳисоб (иловагӣ ҳисоб) карда шудаанду вале дар ҳаҷми зиёда аз 5000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо пардоҳт нашудаанд, бо нишон додани ҳаҷми бақияпулиҳо, ҷойгир намуда, онро мунтазам нав меқунад.

Моддаи 89. Ҳукуқҳои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз мутобиқи Кодекси мазкур ҳукуқ доранд:

- дар доираи ваколатҳояшон санадҳои меъёрии ҳукуқиеро, ки Кодекси мазкур пешбинӣ кардааст, мустақилона ё дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ намоянд;

- назорати андозро амалӣ намоянд;

- ҳамкориҳои байналмилалиро оид ба масъалаҳои андозбанӣ амалӣ намоянд;

- аз андозсупоранд (агенти андоз) талаб намоянд, ки дастрасӣ ба муоинаи иттилооти таъмини барномавии барои автоматизатсиякунонии ҳисботи муҳосибӣ ва андоз зарур ва (ё) системаи иттилоотии дори иттилооти ҳуҷҷатҳои аввалияи ҳисботиро оид ба объектҳои андозбанӣ ва (ё) объектҳое, ки ба андозбанӣ алоқаманданд, дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранд (агенти андоз) истифода шудани чунин таъминоти барномавӣ ва (ё) системаи иттилоотӣ, таъмин намояд;

- дар ҷараёни санчиши андоз тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуҷҷатҳои андозсупорандаро (агенти андозро), ки аз содир гардидаи ҳуқуқвайронкунии маъмурий гувоҳӣ медиҳанд, дар ҳолати вучуд доштани имконияти нобуд сохтан, пинҳон намудан, тағиیر додан ё иваз намудани ин ҳуҷҷатҳо, гиранд;

- мутобикии Кодекси мазкур ҳаҷми ӯҳдадории андозро (бо истифода аз усулҳои баҳодиҳии мустақим ва гайримустақим, нарҳҳои бозорӣ ё иттилооти муоинаи хронометражӣ) ҳисоб намоянд;

- дар ҷараёни санчишҳои андоз санчиши ҳуҷҷатҳои молиявӣ, китобҳои муҳосибӣ, ҳисботҳо, сметаҳо, пулҳои нақд, коғазҳои қиматнок ва дигар сарватҳо, ҳисбҳо, эъломияҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳоро анҷом диханд, оид ба масъалаҳои дар рафти санчишҳои зикршуда бамиёномада аз шахсони мансабдор ва дигар кормандони ташкилотҳо ва шахсони воқеӣ иттилоот, баёноти шифоҳӣ ва ҳаттӣ гиранд;

- дар рафти санчиши андоз молу мулкero, ки объекти андозбанӣ ва (ё) объекти ба андозбанӣ алоқаманд мебошад, новобаста ба маҳалли ҷойгиршавиаш муоина намоянд, баруҷхатгирӣ (инвентаризатсия) молу мулки андозсупорандаро (агенти андозро) (ба истиснои биноҳои истиқоматӣ) бо тартибе, ки мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, гузаронанд;

- дар рафти санчиши андоз биноҳои истеҳсолӣ, савдо, анборҳо ва дигар биноҳои корхонаҳо ва шахсони воқеиро, новобаста ба маҳалли ҷойгиршавиашон, ки барои гирифтани даромад ё барои нигоҳдории объектҳои андозбанӣ истифода мешаванд, аз назар гузаронанд;

- ба роҳбарон ва дигар кормандони мансабдори ташкилотҳо, инчунин ба шахсони воқеӣ ҷиҳати бартараф намудани ҳуқуқвайронкунҳои андози ошкоршуда супоришҳо диханд, ки барои иҷро ҳатмӣ мебошанд ва иҷрои онҳоро назорат намоянд;

- барои ҳуқуқвайронкунҳои андоз мӯҷозот ва ҷаримаҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбик намоянд, оид ба боздошти (бекор намудани) амалиёти иҷозатномаҳо барои иҷрои намудҳои алоҳидаи фаъолият дархост намоянд;

- мутобиқи Кодекси мазкур аз андозсупорандагон, шахсони мансабдори онҳо ва шахсони воқеӣ андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо ситонанд, аз ҷумла тавассути пешниҳоди даъвоҳо ба суд;
- дар ҳолати вайрон намудани қонунгузории андоз намудҳои муқарраршудаи ҷавобгариро татбиқ намоянд;
- аз андозсупоранда (агенти андоз) пешниҳод намудани ҳуччатҳои тасдиқунандай дурустии ҳисоб ва сари вақт пардоҳти (нигоҳ доштан ва гузаронидани) андозҳо ва вобаста ба ҳисботи андози тартибдодашудаи андозсупоранда (агенти андоз), инчунин ҳисботи молиявии андозсупоранда (агенти андоз), аз ҷумла бо замима намудани хулосаи аудиторӣ дар ҳолате, ки тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба ҷунин шаҳс гузаронидани аудити ҳатмӣ муқаррар шуда бошад, баёни ҳаттӣ талаб намоянд (ҚҖТ №1188 аз 18.03.2015);
- тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур, қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истеҳсолоти иҷро ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳо оид ба маҷбуран ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳоро татбиқ намоянд ва маблағҳои қарзи андозро рӯёнанд;
- ҷиҳати гузаронидани назорати андоз мутахассисон, экспертҳо ва тарҷумонҳоро ҷалб (даъват) намоянд, ки пардоҳти хизматҳои онҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои экспертизаи судӣ амалӣ карда мешавад;
- дар ҳолати ошкор намудани ҳуқуқвайронкунии маъмурии соҳаи андоз, ба сифати шоҳид шаҳсонеро, ки барояшон ҳолатҳои барои гузаронидани назорати андоз аҳамиятдошта маълуманд, даъват намоянд;
- тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бе кам намудани ҳаҷми умумии воридоти андозҳо дар шаҳрҳои (ноҳияҳои) алоҳида ё гурӯҳҳои алоҳидаи андозсупорандагон бо тариқи озмоиш ба мӯҳлати на кам аз 12 моҳи пайи ҳам ояндаи тақвимӣ кам намудани шумораи эъломияҳои пешниҳодшаванд, пардоҳти андозҳо ба буҷет ва (ё) бо тариқи дигар тартиби пардоҳти андозҳоро содда намоянд.

2. Мақомоти болоии андоз ҳуқуқ доранд қарорҳои мақомоти поёни андозро дар ҳолати мувоғиқ набудани онҳо ба қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бекор кунанд.

3. Мақомоти андоз, инчунин дорои дигар ҳуқуқҳое мебошанд, ки Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 90. Ӯҳдадориҳои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз ӯҳдадоранд:

- Конститутсиия Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси мазкур, қонунҳои конститутсионӣ ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Маҷлиси миллӣ, қарорҳои Маҷлиси

намояндагон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунан ҳифзшавандай корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, инчунин шаҳрвандонро риоя намоянд;

- дуруст ҳисоб кардан, ба пуррагӣ ва сари вақт ба буҷет пардоҳт гардидани андозҳоро назорат намоянд, қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро пурра ва аниқ риоя намоянд;

- ҳуқуқҳо ва манфиатҳои қонуни андозсупорандагонро риоя ва ҳимоя намоянд;

- бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродиро тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ» анҷом диханд;

- баҳисобгирии пурра ва саривақтии андозсупорандагон, аз ҷумла супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва объектҳои андозбандӣ, баҳисобгирии андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда), пардоҳтшуда ва бақияпулиҳоро таъмин намоянд;

- дар бораи ба буҷет ворид гардидани андозҳо ҳисбот тартиб диханд, оид ба маблағҳои имтиёзҳои додашудаи андоз аз рӯи гурӯҳҳои андозсупорандагон, намудҳои андозҳо ва имтиёзҳо, инчунин минтақаҳо баҳисобгириро ба роҳ монанд ва ҳисбот тартиб диханд;

- ҷаримаҳо ва фоизҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбиқ намоянд ва сари вақт ситонанд;

- мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон назорати андозро амалӣ намоянд;

- дастурҳои методӣ ва дастуркамалҳоро доир ба масъалаҳои таҳти салоҳияташон қарордошта, инчунин маводу китобчаҳо ва овезаҳо таҳия кунанд, дар воситаҳои аҳбори омма оид ба ин масъалаҳо иттилооти машваратӣ ва тавзеҳотӣ нашр намоянд;

- ба андозсупорандагон оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз тибқи мӯҳлатҳо ва ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур огоҳинома супоранд;

- тибқи аризаи андозсупорандагонда дар мӯҳлати панҷ рӯзи корӣ аз ҳисбномаи шаҳсии ў оид ба вазъи ҳисоббаробаркунӣ бо буҷет дар бораи иҷрои ӯҳдадориҳои андозӣ иқтибос пешниҳод намоянд;

- ҷораҳои маҷбуран ситонидани қарзи андози андозсупорандаро мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ намоянд;

- нусхаи дуюми санади санчиши андоз ва қарори даҳлдори мақомоти андозро оид ба натиҷаи санчиши андоз ба андозсупорандагон пешниҳод намоянд;

- баҳисобгирии мошинҳои назоратӣ – хазинавии дорои хотираи фискалиро пеш баранд;

- тибқи тартиби муқарраршуда дархостҳо, аризаҳо, шикоятҳо ва пешниҳодҳоро оид ба масъалаҳои таҳти салоҳияти мақомоти андоз қарордошта баррасӣ намоянд;
  - ҳар моҳ ба мақомоти молия оид ба маблағҳои андози воқеан ба буҷет дохилшуда маълумот пешниҳод намоянд;
  - оид ба вайрон гардидан қонунгузории андоз маълумот ҷамъоварӣ намоянд, таҳлил кунанд, баҳо диханд, ба мақомоти даҳлдори давлатӣ оид ба бартараф намудани сабабҳо ва шароите, ки боиси сар задани чунин ҳолатҳо мешаванд, тавсияҳо пешниҳод намоянд;
  - мувофиқи муқаррароти моддаи 69 Кодекси мазкур маблағҳои аз андозҳои ҳисобшуда барзиёд супоридаи андозсупорандагонро ба ҳисоб гиранд ва (ё) ба андозсупорандагон баргардонанд;
  - маҳфияти сирри андозро риоя намоянд;
  - оид ба татбиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон корҳои тавзехотиро анҷом диханд, бо тартиби муқарраргардида ба андозсупорандагон шаклҳои ҳисботи андозро пешниҳод кунанд ва тартиби пур кардани онҳоро фаҳмонанд, тартиби ҳисобкунӣ ва пардоҳти андозҳоро, аз ҷумла дар шакли хаттӣ шарҳ диханд;
  - дар давоми мӯҳлати даъво нигоҳдории ҳисботи андоз ва дигар ҳуҷҷатҳоро, аз ҷумла нусхаҳои ба андозсупоранда додашудаи ин ҳуҷҷатҳоро (расид ва ғайраро), ки далели иҷрои ӯҳдадориҳои андози андозсупоранда оид ба пардоҳти андозҳо ба буҷети давлатӣ мебошанд, инчунин санадҳои санчиши андоз ва дигар ҳуҷҷатҳоро, ки ба ин андозсупорандай мушаҳҳас марбутанд, таъмин намоянд. Ҳамаи ҳуҷҷатҳои дар боло пешбинигардида дар парвандаи шахсии андозсупоранда ҷамъ оварда мешаванд (парвандаи шахсии андозсупорандаро ташкил медиҳанд). Мақомоти андоз парвандаҳои шахсии андозсупорандагонро нисбат ба андозсупорандагон – шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфириодӣ, инчунин шахсони воқеие, ки ӯҳдадоранд мутобиқи Кодекси мазкур эъломияни андозро пешниҳод кунанд, мураттаб месозанд;
  - ҳангоми дар рафти санчиши андоз ошкор гардидан далелҳое, ки дорои аломатҳои ҷиноятҳои вобаста ба саркашӣ аз супоридани андозҳо ва пардоҳтҳои ҳатмӣ ба буҷет мебошанд, маводро дар давоми 30 рӯзи корӣ пас аз қабули қарор аз рӯи санади санчиши андоз барои мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷораҷӯй кардан ба мақомоти даҳлдори ҳифзи ҳуқуқ фиристанд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);
  - фаъолияти мақомоти поёнии ҳудудии андоз ва корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои тобеъро назорат намоянд;
  - дастрасии андозсупорандагонро ба иттилоот оид ба масъалаҳои ба андозбандии онҳо алокаманд таъмин намоянд.
2. Мақомоти андоз инчунин дигар ӯҳдадориҳои пешбининамудаи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро иҷро менамоянд.

Моддаи 91. Масъулияти кормандони мақомоти андоз

1. Кормандони мақомоти андоз барои ичро накардан ё ба таври дахлдор ичро накардани ўҳдадориҳои худ, риоя накардани сирри давлатӣ, хизматӣ, андозӣ, тиҷоратӣ ва бонкии бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда, сӯиистифода аз мансаби хизматӣ ва дигар амалҳои зиддиҳуқуқӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии интизомӣ, маъмурӣ ё ҷиноятӣ қашида мешаванд.

2. Зараре, ки ба андозсупоранда дар натиҷаи амалҳои зиддиҳуқуқии кормандони мақомоти андоз расонида шудааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

Моддаи 92. Барҳӯрди манфиатҳо

Ба корманди мақомоти андоз ичро намудани ўҳдадориҳои мансабӣ нисбат ба андозсупоранда манъ аст, агар:

- корманди мазкур бо андозсупоранда алоқаи хешу таборӣ дошта бошад;
- нисбат ба корманди мазкур андозсупоранда ё хеши вай манфиати мустақим ё ғайримустақим дошта бошад.

Моддаи 93. Сирри маълумот (сирри андоз)

1. Мақомоти андоз, агентҳои андоз ва кормандони онҳо (дар давраи кор ё баъди аз кор озод шудан) вазифадоранд, ки сирри ҳама гуна маълумотро оид ба андозсупорандагон (ба истиснои маълумот дар бораи рақами мушаххаси андозсупоранда ва дигар маълумоти вобаста ба баҳисобгирии андозсупорандагон), ки ҳангоми ичрои ўҳдадориҳои мансабиашон дастрас намудаанд, пинҳон нигоҳ доранд.

2. Мақомоти андоз ва агентҳои андоз ҳуқуқ доранд маълумотро оид ба андозсупоранда тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ танҳо ба шахсони зерин пешниҳод намоянд (ҚҶТ, №1046 аз 28.12.2013):

- ба дигар кормандони мақомоти андоз бо мақсадҳои ичрои ўҳдадориҳои мансабӣ;
- ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо мақсадҳои тибқи қонун санчиш намудани шахсе, ки қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро вайрон намудааст ё ҷиноят содир кардааст;
- ба судҳо дар рафти баррасии парванда оид ба муайян намудани ўҳдадориҳои андози андозсупоранда ё ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз;
- ба мақомоти андози дигар давлатҳо мутобиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон;
- ба мақомоти молия дар ҳамон ҳачме, ки барои ичрои қонунгузорӣ оид ба буҷет зарур аст;
- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба корҳои хизмати давлатӣ нисбат ба шахсоне, ки ўҳдадоранд оид ба даромадҳояшон эъломия пешниҳод намоянд;

- ба мақомоти гумрук барои татбиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ба мақоми ваколатдоре, ки мутобиқи Кодекси мазкур барои мақсадҳои амалӣ намудани андозбандӣ дорои ҳуқуқи ситонидани андозҳо мебошад.

3. Шахсоне, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда маълумот гирифтаанд, тибқи тартиби муқарраргардида нигоҳ доштани сирри онро таъмин менамоянд.

4. Ҳисботи андоз ва ҳама гуна дигар ҳуччатҳо, ки дар ҷараёни фаъолияти мақомоти андоз ташкил мешаванд (парвандаҳои шахсии андозсупорандагон, санадҳои санчишҳои андоз, оғоҳиномаҳо ва дигар ҳуччатҳои барои амалӣ намудани назорати андоз зарур), наметавонанд ба дигар мақомоти давлатӣ дода шаванд, ба истиснои ҳолатҳои дар сарҳати дуюми қисми 2 ҳамин модда пешбинишиуда.

5. Ҳангоми риоя намудани талаботи қисми 1 ҳамин модда ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо тибқи дарҳости ҳаттии онҳо дар ҳолати мавҷуд будани парвандаи ҷиноятӣ, ки нисбат ба ҳамин андозсупорандагон оғоз карда шудааст, метавонанд нусхаҳои асли ҳуччатҳое, ки дар қисми 4 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, дода шаванд.

6. Ҳамзамон нусхаҳои ҳуччатҳои ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо додашуда, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият дароварда шудаанд, ба таври ҳатмӣ дар мақомоти андоз нигоҳ дошта мешаванд.

7. Ҳангоми қатъ намудани парвандаҳои ҷиноятии оғозкардашуда бо сабаби мавҷуд набудани таркиби ҷиноят ё бо дигар асосҳои қонунӣ ё эътибори қонунӣ пайдо намудани ҳукми суд, нусхаҳои аслии ҳуччатҳои дар боло пешбинишиуда дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи қатъ намудани парванда ё эътибори қонунӣ пайдо намудани ҳукми суд бояд ба мақомоти даҳлдори андоз баргардонида шаванд.

Моддаи 94. Таъминоти моддӣ, ҳимояи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии кормандони мақомоти андоз

1. Кормандони мақомоти андоз намояндағони мақомоти иҷроияи ҳокимиияти давлатӣ мебошанд ва таҳти ҳимояи давлат қарор доранд. Талаботи қонунии онҳо дар доираи ваколатҳояшон барои иҷро аз ҷониби шахсони воқеӣ ва шахсони мансабдор ҳатмӣ мебошанд.

2. Монеъ шудан ба иҷрои ӯҳдадориҳои мансабии кормандони мақомоти андоз, таҳқир намудани шаъну шарафи онҳо, таҳдид, муқобилият, зӯроварӣ ва суиқасд ба ҳаёт, саломатӣ ва молу мулки онҳо вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти хизматиашон боиси ҷавобгарии пешбининамудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегарданд.

3. Ҳифзи ҳаёт, саломатӣ, шаъну шараф ва молу мулки аъзои оилаи кормандони мақомоти андоз бо Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ мегардад.

4. Давлат ҳифзи иҷтимоии кормандони мақомоти андозро кафолат медиҳад.

5. Таъминоти моддӣ ва иҷтимоию майшии кормандони мақомоти андоз ва аъзои оилаи онҳо тибқи шартҳо, тартиб ва ҳаҷми муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи хизмати давлатӣ анҷом дода мешавад.

6. Намудҳо ва ҳаҷми таъминоти моддӣ, аз ҷумла намуд ва андозаи маоши кормандони мақомоти андоз тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

7. Маблағгузории фаъолияти мақомоти андоз аз ҳисоби буҷети ҷумҳурияйӣ анҷом дода мешавад.

8. Тартиб ва меъёрои таъминоти моддию техникии мақомоти андозро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

9. Молу мулки мақомоти андоз моликияти давлатӣ мебошад ва ҳусусӣ гардонида намешавад.

ҚИСМИ II. ҚИСМИ МАҲСУС ФАСЛИ VIII. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД ВА АНДОЗ АЗ ФОИДА ЗЕРФАСЛИ 1. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД БОБИ 16. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 95. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз даромад шахсони воқеӣ - резидентҳо ва гайрирезидентҳо мебошанд, ки объекти андозбандишаванда доранд.

2. Дар ҳолатҳое, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, ӯҳдадорӣ оид ба ситонидани андоз аз даромад дар манбаи пардоҳт аз ҷониби агенти андоз амалӣ карда мешавад.

Моддаи 96. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ даромади андозбандишаванда, аз ҷумла, ҳама гуна даромад, ки новобаста ба маҳал ва воситаи пардоҳт аз ҷониби андозсупорандагони зерин гирифта шудааст, ки барои давраи андоз ҳамчун фарқи байни даромади умумӣ ва маблағи тарҳҳои пешбининамудаи ҳамин зерфасл муайян карда мешавад:

- барои шахсони воқеие, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд, аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) аз манбаъҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- барои шахсони воқеие, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб намераванд, аз манбаъҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавҷудбуда.

2. Даромади умумие, ки шахси воқеӣ мегирад, ба гурӯҳҳои зерин тақсим мешавад:

- даромадҳое, ки дар манбаъҳои пардоҳт андозбандӣ карда мешаванд;

- даромадҳое, ки дар манбаъҳои пардоҳт андозбандӣ карда намешаванд.

3. Агар муқаррароти Кодекси мазкур имконият надиҳанд, ки даромадҳои гирифташуда бевосита ба даромадҳое мансуб аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё аз манбаъҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифташуда доноста шаванд, мансуб доностани

даромад ба ин ё он манбаъ аз чониби мақоми ваколатдори давлатӣ амалий карда мешавад.

Моддаи 97. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз аз даромад даромади умумие мебошад, ки шахсони воқеӣ – резидентҳо ва ғайрирезидентҳо гирифтаанд, барои давраи андоз ҳамчун фарқи байни даромади умумӣ ва тарҳҳои пешбининамудаи ҳамин зерфасл муайян карда мешавад.

2. Шахси воқеӣ – ғайрирезидент, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ фаъолият менамояд, супорандаи андоз аз даромади андозбандишаванде мебошад, ки ба муассисаи доимӣ алоқаманд аст ва ҳамчун фарқи байни даромади умумии аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут ба муассисаи доимӣ ва тарҳҳои марбут ба даромади гирифташуда, ки ҳамин зерфасл пешбинӣ намудааст, муайян карда мешавад.

3. Даромади умумии шахси воқеӣ - ғайрирезидент, ки дар қисми 2 ҳамин модда зикр нашудааст, бояд аз манбаи пардоҳт бе тарҳкуни харочот андозбандӣ карда шавад, агар ин дар моддаи 128 Кодекси мазкур пешбинӣ шуда бошад.

4. Шахси воқеӣ – ғайрирезидент, ки аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз фурӯш ё додани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкие, ки ба муассисаи доимиаш дар Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошад, даромад мегирад, нисбат ба даромади умумии чунин намуд бо тарҳи пешбининамудаи ҳамин зерфасл ва марбут ба чунин даромад барои ҳамин давра, супорандаи андоз аз даромад ба ҳисоб меравад. Агар андози даҳлдор аз фурӯш ё додани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкии шахси воқеӣ – ғайрирезиденти зикршуда пардоҳт нашуда бошад, шахси ҳуқуқие, ки ғайрирезиденти зикршуда дар он дорои ҳуқуқҳои молумулӣ буд (мебошад) ё агенти андози вай, ки ба ғайриresident даромад мепардозад, ӯҳдадоранд, ки андозро бе тарҳ нигоҳ доранд ва пардоҳт намоянд.

5. Ҳангоми ситонидани андоз аз даромад аз чониби корфармо тарҳ кардани харочоти марбут ба иҷрои кори кирояи ҳамин корманди кироя аз даромади умумии шахси воқеӣ – корманди кироя роҳ дода намешавад.

6. Барои ҳар як намуди даромадҳои шахси воқеӣ, ки нисбат ба онҳо меъёрҳои гуногуни андоз муқаррар шудаанд, манбаи андоз алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 98. Даромади умумӣ

Ҳамаи намуди даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои шахси воқеӣ, ки дар шакли пулӣ, моддӣ ва ғайримоддӣ ба он пардоҳт мешаванд, ба истиснои даромадҳо, ки мувофиқи зерфасли мазкур аз андоз аз даромад озод карда шудаанд, ба даромади умумии ҳамин шахси воқеӣ мансубанд, аз ҷумла:

- даромадҳое, ки ҳамчун музди меҳнат гирифта шудаанд;
- даромадҳо аз фаъолияте, ки меҳнати кироя ҳисоб намешавад;

- ҳама гуна даромадҳои дигар.

Моддаи 99. Даромадҳо дар шакли музди меҳнат

1. Ҳама гуна пардохтҳо, манфиатҳо ё подошҳо, аз ҷумла дар шакли моддӣ ва ғайримоддӣ, ки ба шахсони воқеӣ пардоҳт мешавад, новобаста ба шакл ва маҳалли пардоҳт даромаде ҳисоб мешавад, ки дар шакли музди меҳнат гирифта шудааст, аз ҷумла:

- даромадҳо аз меҳнати кироя;
- даромадҳо аз хизматрасонӣ (ичрои кор) мутобики шартномаи ҳусусияти гражданини ҳуқуқӣ дошта ё бе ҷунин шартномаҳо, аз ҷумла подошпулиҳо аз шартномаҳои муаллифӣ, ба истиснои шартномаҳое, ки мавзӯи онҳо гузариши ҳуқуқи моликият ё ба дигар шахс додани ҳуқуқи молумулкӣ мебошад;
- даромадҳо аз меҳнати кирояи пешина, ки дар шакли нафақа ё дигар шакл гирифта мешаванд ё даромадҳо аз меҳнати кирояи минбаъда.

2. Даромаде, ки андозсупоранда дар шакли музди меҳнат гирифтааст, шаклҳои зерини пардоҳти аслро (натуралиро) дар бар мегирад:

- пардоҳти музди меҳнат дар шакли аслӣ (натуралиӣ);
- арзиши молу мулке, ки ройгон дода мешавад. Арзиши корҳои (хизматрасонихо) ройгон ичрошуда дар ҳаҷми ҳарочоте муайян карда мешавад, ки бинобар ичрои ҷунин корҳо, хизматрасонихо сарф шудаанд;
- аз ҷониби корфармо пардоҳт гардидани арзиши молҳо, ичрои корҳо, хизматрасонихо, ки корманд аз шахсони сеюм гирифтааст.

3. Барои мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда арзиши манфиати андозсупоранда ба маблағҳои зерин бо тарҳи ҳама гуна пардохтҳои худи андозсупоранда барои гирифтани ин манфиат баробар мебошад:

- ҳангоми гирифтани қарз тибқи меъёри фоизи пасттар аз меъёри бозорӣ барои ҷунин намуди қарзҳо – маблағи баробар ба фоизҳое, ки бояд тибқи меъёри бозорӣ пардоҳт шаванд;

- ҳангоми фурӯҳтан ё ройгон додани молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасонихо – арзиши бозории ҷунин молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасонихо;

- ҳангоми гирифтани кӯмак барои таҳсили корманд ё шахсони дар таъминоти ӯ қарордошта (ба истиснои барномаҳои тайёрий, ки бевосита ба ичрои ӯҳдадориҳои корманд алоқаманданд) – барои кӯмакгиранда арзиши кӯмаки гирифташуда;

- дар ҳолати ба корманд ҷуброн кардани ҳарочоте, ки бевосита ба меҳнати кирояи ӯ алоқаманд нестанд – маблағи ҷуброн;

- ҳангоми бахшидани қарз ё ӯҳдадории корманд дар назди корфармо – маблағи қарз ё ӯҳдадории бахшидашуда;

- ҳангоми пардоҳти подоши сугуртавӣ тибқи шартномаҳои сугуртаи ҳаёт ва саломатӣ ва дигар маблағҳои шабеҳ аз ҷониби корфармо – арзиши ҷунин подоши сугуртавӣ ё маблағҳо барои корфармо;

- дар дигар ҳолатҳо – арзиши бозории манфиат.

4. Даромади умумии корманд ҷуброни ҳарочоти сафарҳои хизматиро мутобиқи меъёрҳои дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор муқарраршуда, инчунин ҷуброни ҳарочоти сафарҳои хизматиро аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои гайрихӯкуматӣ – гайрирезидент аз ҳисоби маблағҳои шахсони дар боло номбаршуда дар бар намегирад.

5. Даромади умумӣ пардохтҳои намояндагӣ ва дигар ҳарочоти шабеҳро (борои гузаронидани ҷашнҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва гайра), ки шахси воқеӣ гирифтааст, дар бар намегирад.

6. Пардохти моддӣ (гайримоддӣ), арзиши фоидаҳо, пардохтҳо ва ҳарочоти корфармо ба фоидаи шахсони воқеӣ, ки дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда номбар шудаанд, маблағи андози аксиз, андоз аз арзиши иловашуда ва ҳама гуна дигар андозеро дар бар мегиранд, ки корфармо бояд вобаста ба аҳди арзишдошта пардохт намояд.

Моддаи 100. Даромадҳои шахси воқеӣ аз фаъолияте, ки ба меҳнати кироя мансуб нест

1. Даромадҳои зерин аз фаъолияти гайрисоҳибкории шахси воқеӣ даромади шахси воқеӣ аз фаъолияте мебошад, ки ба меҳнати кироя мансуб нест:

- даромади фоизҳо;
- суди саҳмияҳо (дивидендҳо);
- даромад аз иҷораи (кирояи) молу мулк ва (ё) афзоиши арзиш аз фурӯши молу мулк;
- роялти;
- маблағи қарзи ба андозсупоранда бахшидаи қарздиҳанда.

2. Ба даромадҳои шахси воқеӣ аз фаъолияте, ки ба меҳнати кироя мансуб нест, инчунин ҳама гуна манфиате, ки аз ҷониби он гирифта шудааст ва (ё) дигар даромадҳо, ба истиснои даромад дар шакли музди меҳнат ва (ё) даромад аз фаъолияти соҳибкории инфириодӣ низ мансуб мебошанд.

Моддаи 101. Тасҳехи даромади умумии шахси воқеӣ

Даромадҳо дар шакли музди меҳнат, суди саҳмияҳо (дивидендҳо), фоизҳо, бурдҳо, роялти ва дигар даромадҳое, ки шахси воқеӣ гирифтааст ва қаблан аз манбаи пардохт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ шудаанд, бояд аз даромади андозбандишаванди он, ки дар давраи андозбандӣ гирифта шудааст, ҳориҷ карда шаванд.

Моддаи 102. Тарҳкуниҳои шахсӣ аз даромадҳои шахсони воқеӣ

1. Аз даромади шахси воқеӣ – корманди кироя дар шакли музди меҳнат борои ҳар моҳи тақвими дар ҳаҷми як нишондиҳанда борои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад.

2. Аз даромад дар шакли музди меҳнати гурӯҳҳои зерини шахсони воқеӣ – кормандони кироя барои ҳар моҳи тақвимӣ дар ҳаҷми 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад:

- қаҳрамонҳои Иттиҳоди Шӯравӣ, қаҳрамонҳои меҳнати сотсиалистӣ, қаҳрамонҳои Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ барои муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо, ҷангварони интернатсионалист, маъюбони гурӯҳҳои I ва II (ҚЧТ №1046 аз 28.12.2013);

- шаҳрвандони беморшуда ва мубталои бемории шуоъ, ки дар натиҷаи оқибатҳои садамаҳо дар объектҳои атомӣ рух додааст, шахсони дар рафъи оқибатҳои чунин садамаҳо дар доираи минтақаи ҷудокунӣ иштирокдошта, шахсоне, ки дар давраи бартараф намудани оқибатҳои садамаҳо дар корҳои баистифодабарӣ ё дигар корҳо дар объектҳои атомӣ иштирок намудаанд.

3. Аз даромади шахси воқеӣ – корманди кироя яке аз маблағҳои нисбатан қалонтари тарҳи шахсӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда иҷозат дода мешавад.

4. Дар ҳолате, ки агар шахси воқеӣ камтар аз шонздаҳ рӯзи тақвимӣ дар давоми моҳ корманди кироя бошад, пас ҳангоми муайян намудани даромади андозбандишавандаи корманд тарҳи шахсӣ мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда анҷом дода намешавад.

5. Тарҳи шахсӣ аз даромади андозбандишаванда мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда тибқи даромадҳои гирифташуда танҳо дар як ҷойи кори (асосии) корманд роҳ дода мешавад. Дар ҳолате, ки шахси воқеӣ корманди кироя ва соҳибкори инфиродӣ намебошад, тарҳи шахсӣ, ки қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда муқаррар намудааст, танҳо дар як маҳалли пардохти даромад, ки дар асоси аризаи пешниҳодшудаи ӯ муайян карда мешавад, роҳ дода мешавад.

6. Ҳангоми ҳисоб кардани даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ аз даромади ӯ маблағи андози иҷтимоии барои сӯғурташудагон, ки бо меъёри 1 фоиз нигоҳ дошта шудааст, тарҳ карда мешавад.

7. Шаҳсе, ки даромади шахси воқеиро пардохт менамояд, барои дуруст амалӣ намудани тарҳи шахсӣ ҷавобгар мебошад. Дар ҳолати вайрон намудани талаботи муқаррарнамудаи ҳамин модда, маблағи андози бинобар нодуруст тарҳ кардан ба буҷет вориднашударо ҳамин шахс ҷуброн менамояд.

Моддаи 103. Меъёрҳои андоз аз даромад

1. Даромади андозбандишавандаи ҷойи кори асосии шахси воқеӣ аз рӯи меъёрҳои зерин андозбанӣ мешавад, агар ҳамин модда талаботи дигареро муқаррар накарда бошад:

р/т	Маблағи даромади	Маблағ ва меъёри андоз
-----	------------------	------------------------

	андозбандишаванда (дар як моҳ)	
1.	На зиёда аз тарҳи шахсӣ	Даромад андозбандӣ намешавад (аз андозбандӣ озод)
2.	Зиёда аз миқдори тарҳи шахсӣ то 140 сомони	8 фоиз аз маблағи даромади андозбандишавандаи зиёда аз тарҳи шахсӣ
3.	Зиёда аз 140 сомонӣ	Маблағи андози сатри 2 чамъ 13 фоиз аз маблағи даромади андозбандишавандаи зиёда аз 140 сомонӣ

2. Даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ нагардидааст, бо меъёри 13 фоиз бе татбиқи тарҳҳои пешбининамудаи моддаи 102 Кодекси мазкур, ба истиснои тарҳи андози иҷтимоии пардохтшуда барои шахси суғурташуда, андозбандӣ карда мешавад.

3. Даромад дар шакли музди меҳнати андозбандишавандаи шахси воқеӣ – ғайрирезидент бо меъёри 25 фоиз андозбандӣ карда мешавад.

Моддаи 104. Имтиёзҳои андозӣ

Аз намудҳои зерини даромадҳои шахсони воқеӣ андоз аз даромад гирифта намешавад:

1) Даромад аз фаъолияти расмии дипломатӣ (консулий) ва фаъолияти ба он баробаркардашудаи шахсе, ки шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2) Арзиши молу мулк дар шаклҳои аслӣ (натуралӣ) ва (ё) пулӣ, ки аз шахсони воқеӣ ҳамчун мерос ё тӯхфа гирифта шудаанд, ба истиснои даромадҳое, ки аз ҳисоби ин молу мулк гирифта шудаанд, аз ҷумла маблағҳое, ки ба ворисони (ворисони ҳуқуқии) муаллифони асарҳои илмӣ, адабӣ, санъат, инчунин барои қашшоғӣ, ихтироъкорӣ ва намунаҳои саноатӣ пардохт мешаванд.

3) Арзиши тӯхфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, инчунин ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳо гирифташуда, аз ҷумла дар шакли пулӣ, ки агар:

а) арзиши тӯхфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, ки аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест;

б) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар намоишҳо ва мусобиқаҳои байналмилалӣ гирифташуда, ки аз 500 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест;

в) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳои ҷумҳурияйӣ гирифташуда, ки аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест.

4) Нафақаҳои давлатӣ ва суғуртавӣ стипендияҳои давлатӣ, ёрдампулиҳои давлатӣ ва ҷубронпулиҳои давлатӣ.

5) Алиментҳо аз шахсоне, ки онро мегиранд, маблағхое, ки барои супоридани хун, шири модарӣ ва дигар қӯмакҳои ба донорҳо додашаванда.

6) Пардохтҳои яқдафъаина ва қӯмаки моддӣ аз ҳисоби буҷет, ки мутобики санадҳои меъёрии ҳукуқӣ дода мешаванд, маблағҳои аз ҷониби корфармо ба шахси воқеӣ - резидент пардохтшавандай ҳарочоти сафарҳои хизматӣ аз рӯи меъёрҳои муқарраршуда, маблағи ҷуброни ҳарочоти сафарҳои хизматии аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои ғайридавлатӣ - ғайрирезидент аз ҳисоби маблағҳои ин шахсони дар боло номбаршуда, инчунин қӯмаки башардӯстона (гуманитарӣ) ва қӯмаки эҳсонкорӣ, аз ҷумла ҳангоми оғатҳои табиӣ.

7) Афзоиши арзиш ҳангоми фурӯш ё дигар шакли бегона кардани:

а) биноҳои (хӯҷраҳои) истиқоматӣ, ки на кам аз 3 сол ҷойи зисти (истиқомати) асосии андозсупоранда то бегона кардан қарор дошта бошанд;

б) дигар объектҳои ғайриманқул (ба истиснои объектҳои ғайриманқули барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифодашаванда), ки на кам аз 2 сол то санаи бегона кардан дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошанд (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

8) Афзоиши арзиш аз фурӯш ё дигар шакли бегона кардани молу мулки манқул, ба истиснои:

а) молу мулке, ки аз ҷониби андозсупоранда барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда мешавад;

б) воситаҳои нақлиёти меҳаникӣ ва ядакҳо, ки бояд ба қайди давлатӣ ғирифта шаванд ва на камтар аз як сол то санаи бегона кардан дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошанд;

в) фурӯхтан, додан, гузашт кардан ва дигар намуди бегонақунии саҳмияҳо ва ҳиссаҳои иштирок дар сармояи оинномавии корхонаҳо (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015);

г) моликияти қиматноки таърихӣ (антиквариат).

9) Маблағи ҷоизаҳо ва мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

10) Пардохтҳои сугуртавие, ки тибқи шартномаҳои дорои ҳусусиятҳои ҷамъшавандада ва баргардонидашаванда дар доираи маблағҳои аз ҷониби шахси воқеӣ ба ҳисоби чунин шартномаҳо пардохтҳои сугуртавие, ки дар натиҷаи фавти шахси сугурташуда ғирифта шудаанд.

11) Маблағҳои маош, подошпулиҳо ва дигар маблағҳои пардохтшуда вобаста ба адой хизмат (ичрои ӯҳдадориҳои мансабӣ) ба хизматчиёни ҳарбӣ, шахсони ҳайати қаторӣ ва роҳбарикунандай системаи вазоратҳои мудофиа, корҳои дохилий мақомоти давлатии амнияти миллӣ, оид ба ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи гражданий, воҳидҳои ҳифзи ҳукуқи мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти гумрук, Агентии назорати маводи нашъовар, Гвардияи миллӣ, системаи ичрои ҷазои ҷиноятии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

12) Бурдҳо аз вомбаргҳои давлатӣ ва лотереяҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардааст, дар ҳаҷми на зиёда аз 50 сомонӣ ба як вомбарг ё лотерея.

13) Кӯмаки иҷтимоии сурӯғавӣ, ёрдампулӣ ва ҷубронпулиҳо, ба истиснои пардохтҳо вобаста ба музди меҳнат, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ тибқи ҳаҷм ва тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дода мешаванд.

14) Ҷуброни зарари ҷисмонӣ ё дигар намуди зарари ба саломатии корманд вобаста ба иҷрои ӯҳдадориҳои меҳнатиаш ё хизматиаш расонидашуда, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон.

15) Арзиши либоси маҳсус ва (ё) либоси расмӣ ва пойафзол, воситаҳои ҳифзи инфириодӣ ва кӯмаки аввалияи тиббӣ, собун, воситаҳои безараркунанда, шир ё дигар маҳсулоти истеъмолии ба онҳо баробари барои истеъмоли табобатию профилактикаи додашуда тибқи меъёрҳо ва вобаста ба соҳаҳои фаъолият, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд.

16) Пардохтҳои сӯғуртавӣ тибқи шартномаҳои сӯғуртаи ҳатмии масъулияти корфармо (аз ҳисоби маблағҳои корфармо) барои расонидани (ҳангоми расонидани) заарар ба ҳаёт ва саломатии корманд ҳангоми иҷрои ӯҳдадориҳои меҳнатӣ (хизматӣ).

17) Маблағи ҷуброни зарари моддӣ, ки бо қарори суд муқаррар карда шудааст.

ЗЕРФАСЛИ 2. АНДОЗ АЗ ФОИДА БОБИ 17. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 105. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз фоида шахсони ҳуқуқӣ (ба истиснои шахсоне, ки ҷавобгӯи шартҳои низомҳои маҳсуси андозбанӣ мебошанд) ба ҳисоб мераванд.

2. Ҳама гуна субъекти хориҷие, ки шаҳси воқеӣ намебошад, барои мақсадҳои зерфасли мазкур ба сифати андозсупоранд - корхона баррасӣ мегардад, агар исбот накунад, ки вай мутобиқи моддаи 147 Кодекси мазкур ба сифати иштирокчии соҳибии муштарак баромад мекунад.

Моддаи 106. Объекти андозбанӣ

1. Объекти андозбандии андоз аз фоида барои резидент даромади умумӣ мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур кам карда мешавад.

2. Даромади умумӣ аз даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои андозсупоранда дар шакли пулӣ ва моддӣ (ғайримоддӣ), аз ҷумла тамоми воридоте, ки боиси афзоиши дороиҳои соғи андозсупоранда мегардад, ба истиснои воридоте, ки аз андоз аз фоида озод аст, иборат мебошад.

3. Объекти андозбандии ғайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд,

даромади умумии он аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба муассисай доимӣ мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур нисбат ба чунин даромад кам карда шудааст.

4. Намудҳои даромади умумии ғайрирезидент, ки ба муассисай доимии он алоқаманд нест, агар манбаи даромад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир бошад, дар манбаи даромад бе тарҳи харочот тибқи моддаи 128 Кодекси мазкур андозбандӣ мегарданد.

5. Ҳангоми аз ҷониби ғайрирезидент гирифтани даромад аз фурӯш ё супурдани молу мулк ва (ё) ҳукуқҳои молумулкӣ, ки бо муассисай доимии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошад, объекти андозбандӣ даромади умумии аз ин амалиёт аз манбаи ҷоъеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур кам карда шудааст.

Моддаи 107. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз ин даромади умумӣ барои давраи андоз мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои муқарраркардаи Кодекси мазкур кам карда шудааст, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда.

2. Даромади умумии резидент аз даромадҳое иборат мебошад, ки ҳамин шаҳс дар давоми давраи андоз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди он гирифтааст (бояд гирад).

3. Даромади умумии ғайрирезидент, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисай доимӣ амалӣ менамояд, аз даромадҳои ба фаъолияти муассисай доимӣ алоқаманд иборат мебошад, ки ҳамин шаҳс гирифтааст (бояд гирад).

4. Манбаи андози ғайрирезидент аз даромади умумии аз манбаъҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бадастовардаи ӯ, ки ба муассисай доимиаш алоқаманд нест, иборат мебошад.

5. Барои мақсадҳои андоз аз фоида инҳо даромад ҳисобида намешаванд:

- арзиши молу мулке, ки ба сифати аъзоҳақии саҳмӣ ва (ё) саҳм дар сармояи оинномавии (шарикии) андозсупоранда гирифта шудааст;

- қӯмакҳои молиявие (субсидияҳое), ки муассисаҳои давлатии фарҳангӣ то 1 январи соли 2018 аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ барои нигоҳдории фаъолияти худ мегиранд (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015);

- маблағи пule, ки андозсупоранда - эмитент аз паҳнкуни саҳмияҳои баровардааш гирифтааст.

6. Барои ҳар як намуди даромадҳое, ки нисбат ба онҳо меъёрҳои гуногуни андоз муқаррар шудаанд, манбаи андоз алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 108. Тасҳехи даромад

1. Даромад аз таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо бояд дар ҳолатҳои зерин тасҳех карда шавад:

- пурра ё қисман баргардонидани молҳо, қабул нашудани корҳо ё хизматрасониҳо;

- тағиیر ёфтани шартҳои аҳд.

2. Тасҳехи даромад ҳаҷми даромади умумии чунин давраи андозро, ки дар муддати он молҳо баргардонида шуданд ё шартҳои аҳд тағиир ёфтанд, тағиир медиҳад.

3. Мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи фасли XVI Кодекси мазкур тасҳехи даромади умумӣ метавонад, инчунин дар ҳолати ба низоми маҳсуси андозбандӣ гузаштан ва баръакс анҷом дода шавад.

Моддаи 109. Меъёрҳои андоз

1. Бо дарназардошти қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда фоидаи андозсупоранда, ки ба маблағи зарари расида бо дарназардошти талаботи моддаи 124 Кодекси мазкур кам карда шудааст, бояд аз рӯи меъёрҳои зерин андозбандӣ карда шавад:

1) Барои фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо:

– аз 1-уми январи соли 2013 - 15 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2015 – 14 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2017 - 13 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ.

2) Барои дигар намудҳои фаъолият:

– аз 1-уми январи соли 2013 - 25 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2015 – 24 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;

– аз 1-уми январи соли 2017 - 23 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ.

2. Намудҳои даромади умумии ғайрирезидент, ки дар қисми 4 моддаи 106 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, аз рӯи меъёрҳои пешбининамудаи моддаи 128 Кодекси мазкур андозбандӣ мешаванд.

3. Фоидаи ғайрирезидент дар ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 5 моддаи 106 Кодекси мазкур аз рӯи меъёри 25 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ андозбандӣ мешавад.

4. Фоидаи тавозунии воқеан бадастовардаи Бонки миллии Тоҷикистон ба буҷети давлатӣ аз рӯи меъёрҳое, ки дар моддаи 12 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Бонки миллии Тоҷикистон» муқаррар шудаанд, пардохта мешавад (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

Моддаи 110. Имтиёзҳо

1. Аз андоз аз фоида озоданд:

1) Муассисаҳо, иттиҳодияҳои динӣ, эҳсонкорӣ, ташкилотҳои байнҳукуматӣ ва байнидавлатии (байналмилалии) ғайритиҷоратӣ, ба истиснои фоидае, ки онҳо аз фаъолияти соҳибкорӣ мегиранд. Ҳамзамон чунин муассисаҳо ва ташкилотҳо бояд баҳисобгирии ҷудогонаи фаъолияти асосӣ (фаъолияте, ки аз андоз аз фоида озод аст) ва фаъолияти соҳибкориро пеш баранд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

2) Маблағузарониҳои ройгон, молу мулки ройгон ва грантхое, ки ташкилотҳои ғайритичоратӣ мегиранд ва барои фаъолияти ғайритичоратӣ истифода мебаранд, инчунин аъзоҳаққиҳо ва хайрияи ба онҳо дастрасшуда.

3) Корхонаҳо, ба истиснои корхонаҳое, ки ба фаъолияти савдо, миёнаравӣ, таъминотӣ – фурӯш ва захиракунӣ машғуланд, ки дар онҳо дар як вақт дар соли ҳисботии андоз:

а) на камтар аз 50 фоизи шумораи кормандонро маъюбон ташкил медиҳанд;

б) на камтар аз 50 фоизи маблағҳои музди меҳнат ва дигар таъминоти моддӣ, аз чумла натуралӣ, барои эҳтиёҷоти маъюбон сарф карда шудааст.

4) Хазинаи сугуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

5) Суди саҳмияҳое (дивидендҳое), ки корхонаҳои резидентӣ аз корхонаҳои резидентӣ мегиранд.

6) Корхонаҳои нави молистехсолкунанда аз санаи бақайдгирии ибтидоии давлатӣ ҳангоми аз ҷониби муассисони онҳо дар мӯҳлати 12 моҳи тақвимии аз санаи бақайдгирии давлатӣ ба фонди оинномавии чунин корхонаҳо ворид намудани ҳаҷмҳои дар поён пешбинигардидаи сармоягузориҳо ба мӯҳлати:

а) 2 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 200 ҳазор доллари ИМА то 500 ҳазор доллари ИМА бошанд;

б) 3 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 500 ҳазор доллари ИМА то 2 миллион доллари ИМА бошанд;

в) 4 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 2 миллион то 5 миллион доллари ИМА бошанд;

г) 5 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 5 миллион доллари ИМА бошанд.

7) Даромадҳо аз фаъолияти сайёҳӣ ба муҳлати 5 сол аз санаи бақайдгирии давлатӣ (ҚҶТ, №1423 аз 30.05.2017).

2. Озодкунӣ аз андоз аз фоида (таътили андоз) мутобики бандҳои 6 ва 7) қисми 1 ҳамин модда дар ҳолати аз нав ба қайд гирифтани корхона ё азnavташкилдиҳии он, тағйирот дар шакли ташкилию хуқуқӣ ва дигар чунин тағйирот татбиқ карда намешаванд. Имтиёзи мазкур нисбат ба шахсоне, ки низомҳои имтиёзноми андозбандири истифода мебаранд (ё қаблан истифода мебурданд), татбиқ намегардад (ҚҶТ, №1423 аз 30.05.2017).

3. Давраи имтиёзҳо, ки дар банди 6) қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, метавонад дар асоси аризаи андозсупоранда ҳангоми гузариш ба низоми маҳсуси андозбанӣ ва баръакс давом ёбад.

ЗЕРФАСЛИ 3. ТАРҲҲО БАРОИ МАҚСАДҲОИ АНДОЗ АЗ ФОИДА БОБИ 18. ТАРҲҲО АЗ ДАРОМАДИ УМУМИЙ

Моддаи 111. Тарҳи ҳарочоти вобаста ба гирифтани даромад

1. Аз даромади умумӣ тамоми ҳарочоти тасдиқшудаи воқеан анҷомдодаи марбут ба давраи ҳисботии бо гирифтани чунин даромад алоқаманд, ки дар Кодекси мазкур ва (ё) дигар санадҳои меъёрии ҳукуқӣ пешбинӣ гардида, ба Кодекси мазкур муҳолифат намекунанд, тарҳ карда мешаванд, аз ҷумла:

- ҳарочоти тасдиқшудаи ўҳдадориҳои андоз бо дарназардошти маҳдутиятаҳои муқаррарнамудаи моддаи 123 Кодекси мазкур;
- ҳарочоти тасдиқшудаи музди меҳнат, ҳарочоти сафарҳои хизматии кормандон дар доираи меъёрҳои муқарраршуда;
- ҳарочоти тасдиқшудаи вобаста ба ҳариди ашёи хом, маводҳо, энергияи воқеан дар давраи андоз истифодашуда, ба истиснои ҳарочоти вобаста ба соҳтмон, ҳаридории воситаҳои асосӣ ва васли онҳо (аз ҷумла, ҳарочоти фарқияти манфии қурби асъор ва фоизҳои қарзӣ) (ҚЧТ №1367 аз 14.11.2016), инчунин дигар ҳарочоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур ҳусусияти асосӣ (капиталий) доранд ва ҳарочоте, ки мутобиқи моддаи 112 Кодекси мазкур ва дигар муқаррароти ҳамин боб бояд тарҳ нашаванд.

2. Тарҳи ҳарочот дар ҳолати мавҷуд будани ҳӯҷатҳои ба таври даҳлдор ба расмият даровардашуда, ки ҳарочоти воқеии вобаста ба гирифтани чунин даромадро тасдиқ менамоянд, иҷозат дода мешавад.

3. Агар ҳамон як ҳарочот дар якчанд моддаи ҳарочот пешбинӣ шуда бошад, дар ин сурат ҳангоми ҳисоби фоидай андозбандишаванда ин ҳарочот танҳо як маротиба тарҳ карда мешаванд.

4. Ҷаримаҳо, фоизҳо (пеняҳо), ноустуворонаҳои таъиншуда ё эътирофшудаи вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ки бояд аз ҳисоби андозсупоранда пардоҳт шаванд (шудаанд), ба истиснои онҳое, ки бояд ба буҷет ворид гарданд, тарҳ карда мешаванд.

5. Андоз аз арзиши иловашуда, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифтани он иҷозат дода намешавад, дар арзиши молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо ба инобат гирифта мешавад.

Моддаи 112. Ҳарочоте, ки тарҳ карда намешавад

1. Тарҳ нисбат ба ҳарочоте, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест, инчунин ҳарочоти вобаста ба ҳариди мол (кор, хизматрасонӣ) аз соҳибкорони инфириodie, ки тибқи патент фаъолият менамоянд, иҷозат дода намешавад. Тарҳ нисбат ба ҳарочоти вобаста ба соҳтмон, истифодабарӣ ва нигоҳдории объектҳо, инчунин дигар ҳарочоте, ки ба фаъолияти соҳибкорӣ (истеҳсолоти асосӣ) алоқаманд нест, сурат намегирад.

2. Тарҳҳои пешбининамудаи ҳамин боб иҷозат дода намешавад, агар онҳо ҷавобғӯи талаботи моддаи 111 Кодекси мазкур набошанд.

3. Ҳеч гуна тарҳ нисбат ба ҳарочоти намояндагӣ ва дигар ҳарочоти шабех (гузаронидани ҷашиҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва гайра) зиёда аз меъёри муайяннамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода намешавад.

4. Қисми 3 ҳамин модда нисбат ба андозсупоранде, ки фаъолияти сохибкориаш дорои хусусияти фароғатӣ мебошад, татбиқ намегардад, агар харочот дар доираи чунин фаъолият анҷом дода шавад.

5. Тарҳи нисбат ба ҳиссаҷудокуниҳо ба фондҳои захиравӣ танҳо мувофиқи муқаррароти моддаҳои 115 ва 116 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

6. Аз даромади умумии корфармо харочот аз ҳисоби корманди кироя вобаста ба фаъолияти меҳнатиаш тарҳ карда намешавад.

7. Тарҳ нисбат ба арзиши молу мулки ройгон (ҳайрия) додашуда, корҳо ва хизматрасониҳои ройгон (эҳсонкорона), ба истиснои ҳолати пешбининамудаи моддаи 113 Кодекси мазкур, анҷом дода намешавад.

8. Тарҳ нисбат ба харочоти марбут ба мошинҳои сабукрав, ки дар ҳама давра дар ҷараёни давраи андоз дар ихтиёри кормандон ё саҳмдорон (иштирокчиёни андозсупоранд) барои истифодаи шахсӣ қарор дошт, аз ҷумла истифодаи он барои қашондани кормандон ба ҷои кор ва баръакс, анҷом дода намешавад.

9. Тарҳ инчунинроҳ дода намешавад нисбати:

- саҳм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ), аъзоҳаққии саҳмӣ, пардохтҳо барои аз меъёр зиёд ба ҳаво партофтани моддаҳои ифлоскунанда, ҳақҳо барои суғуртаи ихтиёри, аъзоҳаққиҳои ихтиёри ба ташкилотҳои ҷамъияти, мукофотҳо ва тӯҳфаҳо дар вақти гузаронидани маъракаҳои рекламавӣ;

- маблағҳои пулиӣ, молу мулк, корҳо, хизматрасониҳое, ки ҳамчун пешпардоҳт дода шудаанд, молу мулки ба сифати гарав, байъона додашуда;

- тарҳи харочоти аз меъёрҳои дар ҳамин боб муқарраршуда барзиёд.

Моддаи 113. Тарҳ барои пардохтҳои эҳсонкорӣ

1. Тарҳи пардохтҳо барои ташкилотҳои эҳсонкорӣ ва иҷрои фаъолияти эҳсонкорӣ дар ҳаҷми воқеии маблағҳои пардохтшуда, аммо на бештар аз 10 фоизи фоидай андозбандишаванде, ки бе дарназардошти маблағҳои мутобики ин модда тарҳшуда, муайяншаванд аҷозат дода мешавад.

2. Ҳангоми анҷом додани пардохтҳои эҳсонкорӣ дар шакли молу мулк маблағи воқеии пардохтҳои эҳсонкорӣ, хурдтарини яке аз ин ду бузургиҳо – арзиши бозории молу мулк ё арзиши аслии он ба ҳисоб меравад.

Моддаи 114. Маҳдудияти тарҳҳо нисбат ба фоизҳо

1. Агар дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳаҷми дар асл пардохтшудаи фоизҳо барои ҳар як қарз тарҳ карда мешавад, аммо ба андозаи на бештар аз маблағи секаратай фоизҳои бо истифодаи меъёри бозтамвили Бонки миллии Тоҷикистон ҳисобшуда (бояд ҳисоб карда шавад), ки дар давраи андоз амал мекунад. Ҳамин муқаррарот нисбат ба фоизҳои супоридашаванд тибқи шартномаҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) низ татбиқ мегардад.

2. Фоизҳои қарзҳое, ки бинобар харидорӣ намудан ва (ё) сохтани воситаҳои асосии истеҳлоқшаванд пардоҳт мешаванд ё ба ҳароҷоте вобастаанд, ки ба тағиیرёбии арзиши то ба истифода додани онҳо таъсир мерасонанд, аз даромади умумии солона тарҳ карда намешаванд, вале арзиши чунин воситаҳои асосиро зиёд менамоянд.

3. Нисбат ба корхона, агар зиёда аз 25 фоизи ҳисса дар сармояи оинномавиаш (шарикиаш) мустақим ё ғайримустақим ба ғайрирезидентҳо ё шахсони ҳуқуқии аз андоз аз фоида озод тааллуқ дошта бошад, доир ба ҳар як қарзи дар доираи давраи андоз истифодашуда фоизҳои пардоҳтшуда мувофиқи қисми 1 ҳамин модда тарҳ карда мешаванд, аммо ҳамзамон маблағи ниҳоии фоизҳое, ки мувофиқи қисми 1 ҳамин модда метавонанд тарҳ шавад, бо маблағи зерин маҳдуд мегардад:

- ҳама гуна даромади фоизии чунин корхона;
- ҷамъи 50 фоизи бузургие, ки дар натиҷаи кам кардани даромади умумии (ғайр аз даромади фоизии) ин корхона ба тарҳҳои мутобиқи боби мазкур иҷозатшуда, ба истиснои тарҳҳо нисбат ба фоизҳо ҳосил шудааст.

Моддаи 115. Тарҳҳо нисбат ба қарзҳои беэътиҳод (шубҳанок)

1. Андозсупорандагон нисбат ба қарзҳои беэътиҳоди (шубҳаноки) вобаста ба таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳо ба тарҳ ҳуқуқ доранд, агар даромади марбут ба онҳо қаблан ба даромади умумие, ки аз фаъолияти соҳибкорӣ гирифта шудааст, дохил карда шуда бошад.

2. Тарҳ нисбат ба қарзи беэътиҳод (шубҳанок) ҳангоми аз дафтарҳои муҳосибавии андозсупорандагон чун қарзи беарзиш аз ҳисоб баровардани он иҷозат дода мешавад.

3. Бонкҳо, ширкатҳои қарзӣ ва ташкилотҳои амонатии қарзии хурд ба тарҳи 90 фоизи ҳиссаҷудокуниҳо ба захира барои пӯшонидани талафҳои эҳтимолӣ доир ба қарзҳо (минбаъд - захира) мувофиқи қоидаҳои ташаккули ин захира ва таснифи қарзҳои муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд, ба истиснои қарзҳои стандартӣ, қарзҳое, ки барои мақсадҳои лизинг ё таъминоти бегарав, қарзҳои ба фоидаи тарафҳои бо ҳам алоқаманд ё ин ки тибқи ўҳдадориҳои тарафҳои бо ҳам алоқаманд ба шахсони сеюм дода шудаанд.

4. Ҳиссаҷудокуниҳо аз рӯи қарзҳое, ки дар захира зиёда аз 2 сол пас аз анҷом ёфтани мӯҳлати пешбининамудаи шартномаи қарзӣ нигоҳ дошта шудаанд, ба даромади бонкҳо, ширкатҳои қарзӣ ва ташкилотҳои амонатии қарзии хурди зикршуда дохил карда мешаванд.

(Амали қисми мазкур аз 01.01.2017 то 31.12.2018 боз дошта шудааст) (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

5. Захираҳои ташкилшаванд паҳнӣ ба қарзҳои беэътиҳод (шубҳанок) наметавонанд, ки аз 10 фоизи даромади дар давраи ҳисботӣ бадастовардашуда зиёд бошанд.

6. Даствурамал оид ба муайян намудани маблағи тарҳи иҷозатшударо аз даромади умумӣ барои мақсадҳои қисмҳои 3, 4 ва 5 ҳамин модда мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Моддаи 116. Тарҳи ҳиссаҷудокуниҳо ба фондҳои захиравии сӯғурта

Шахси ҳуқуқие, ки ба фаъолияти сӯғуртавӣ машғул аст, ҳуқуқ дорад тарҳи ҳиссаҷудокуниҳоро ба фондҳои захиравии сӯғуртавӣ мувофиқи тартиб ва меъёрҳое, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар намудааст, анҷом диҳад.

Моддаи 117. Тарҳҳо нисбат ба ҳароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашиӣ ва таҷрибавию конструкторӣ

1. Тарҳ нисбат ба ҳароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашиӣ ва таҷрибавию конструктории вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ба истиснои ҳароҷот барои харидани воситаҳои асосӣ, васли онҳо ва дигар ҳароҷоти ҳусусияти асосидошта (капиталиӣ) анҷом дода мешавад. Асос барои тарҳи чунин ҳароҷот супоришҳои техникӣ, ҳучҷатҳои лоиҳавию сметавӣ, санади корҳои иҷрошуда ва санадҳои қабули зинаҳои иҷрошудаи чунин корҳо ба ҳисоб мераванд.

2. Муқаррароти қисми 1 ҳамин модда нисбат ба ҳароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашиӣ ва (ё) таҷрибавию конструкторӣ дар ташкилотҳое, ки ин намудҳои фаъолиятро ба сифати иҷроҷӣ (пурдатҷӣ ё зерпурдатҷӣ) анҷом медиҳанд, паҳн намешаванд. Ҳароҷоти зикршуда ҳамчун ҳароҷот барои амалӣ намудани фаъолияти ин ташкилотҳо, ки барои гирифтани фоида (даромад) равона шудааст, ҳисобида мешавад.

Моддаи 118. Тарҳи маблағҳои ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ ва дигар тарҳҳо аз рӯи воситаҳои асосии истеҳлоқшаванд

1. Ҳиссаҷудокуни истеҳлоқӣ доир ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддие, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода мешаванд, бояд мувофиқи муқаррароти ҳамин модда тарҳ карда шавад. Ҳиссаҷудокуни истеҳлоқӣ доир ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддие, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд (дар фаъолияти ғайрисоҳибкорӣ истифода мешаванд), ҳисоб ва тарҳ карда намешавад.

2. Ба дороиҳое, ки бояд истеҳлоқ шаванд, инҳо мансуб нестанд:

- замин, чорво, асарҳои санъат, захираҳои молию моддӣ, аз ҷумла объектҳои соҳтмонашон нотамом ва таҷҳизоти васлнашуда, инчунин молу мулке, ки арзишаш ҳангоми муайян намудани манбаи андозбандишавандай соли равон пурра тарҳ карда мешавад ва дигар дороиҳое, ки истеҳлоқ намешаванд;

- воситаҳои асосие, ки ройгон гирифта шудаанд;

- воситаҳои асосие, ки арзишашон пештар пурра тарҳ шуда буд;

- воситаҳои асосии ташкилотҳои ғайритичоратӣ, муассисаҳои давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла воситаҳои асосие, ки онҳо барои гирифтани даромад истифода мебаранд.

3. Воситаҳои асосии истеҳлоказаванда ба ғурӯҳҳои дорои меъёрҳои зерини истеҳлокӣ тақсим мешаванд:

Гурӯҳ	Намуди молу мулк	Меъёри истеҳлок (бо фоиз)
1.	Техникаи автотрактории роҳсозӣ; асбобу анҷом ва лавозимоти маҳсус; мошинаҳои электронии ҳисоббарор, дастгоҳҳо ва воситаҳои маҳаллии коркарди маълумот	20
2.	Автомобилҳои боркаш, автобусҳо, автомобилҳои маҳсус ва ядакҳо; мошинаҳо ва таҷхизот барои тамоми соҳаҳои саноат, истеҳсолоти рехтагарӣ; таҷхизоти оҳангарию прессҳо; таҷхизоти соҳтмон; мошинаҳо ва таҷхизоти кишоварзӣ; автомобилҳои сабукрав; мебели идора.	15
3.	Мошинаҳо ва таҷхизоти қуввадиҳанда; таҷхизоти техникӣ, таҷхизоти турбинӣ, муҳаррикҳои электрикӣ ва генераторҳои дизелӣ; воситаҳои интиқоли барқ; таҷхизоти электронӣ ва воситаҳои алоқа; хатҳои қубур	8
4.	Биноҳо, иншоот ва иморатҳо, воситаҳои нақлиёти роҳи оҳан, баҳрӣ, дарёй ва ҳавоӣ	7
5.	Дороиҳои истеҳлоказавандае, ки ба дигар ғурӯҳҳо мансуб нестанд	10

4. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ доир ба ҳар ғурӯҳи воситаҳои асосӣ (минбаъд - ғурӯҳ) бо роҳи татбиқи меъёри истеҳлокӣ дар қисми 3 ҳамин модда нишондодашуда, нисбат ба тавозуни арзишии ғурӯҳ дар охири соли тақвимӣ ҳисоб карда мешавад. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ нисбат ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддии дар давоми соли тақвимӣ воридшуда (хориҷшуда) аз моҳи тақвимии пас аз истифодаи воқеии (аз истифода баровардани воқеии) онҳо анҷом дода (қатъ карда) мешавад.

5. Ҳиссаҷудокунии истеҳлокӣ доир ба воситаҳои асосии ғурӯҳи 4 на аз рӯи ғурӯҳбандӣ, балки барои ҳар як воситаи асосӣ дар алоҳидагӣ ҳисоб карда мешавад.

6. Тавозуни арзишии ғурӯҳ дар охири соли тақвимӣ ба маблағе баробар аст, ки бо тариқи зайл муайян карда мешавад (вале бояд аз сифр кам (манғӣ) набошад):

- тавозуни арзишии ғурӯҳ дар охири соли гузашта бо дарназардошти тарҳи маблағҳои истеҳлокӣ барои соли гузашта, инчунин маблағе, ки дар қисмҳои 8 ва 9 ҳамин модда пешбинӣ шудааст;

- чамъи арзиши воситаҳои асосӣ мутобики қисми 1 ҳамин модда ва моддаи 153 Кодекси мазкур (бе дарназардошти зиёдшавии арзиши дороихо дар натиҷаи азнавнархгузорӣ), ки дар давоми соли тақвимӣ ба гурӯҳ чамъ мешавад, бо дарназардошти маблағи дар қисми 4 ҳамин модда ва қисми 2 моддаи 119 Кодекси мазкур нишондодашуда (дар қисми харочот барои таъмире, ки барои тарҳ роҳ дода намешаванд);

- тарҳи маблағе, ки дар давоми соли тақвимӣ аз фурӯши воситаҳои асосӣ гирифта шудааст, ки дар асоси нархи фурӯш муқаррар карда мешавад, бо дарназардошти талаботи муқаррарномудаи қисми 4 ҳамин модда.

7. Агар тавозуни арзиши гурӯҳи муайянни воситаҳои асосӣ дар охири соли тақвимӣ аз сифр кам бошад, андозсупоранда бояд бузургии мутлақи чунин тавозуни арзиширо ҳамчун даромад ба даромади умумӣ ҳамроҳ намояд ва тавозуни арзиши чунин гурӯҳи воситаҳои асосиро ба сифр баробар кунад. Бузургии манфии тавозуни арзиши гурӯҳи муайянни воситаҳои асосӣ маънои онро дорад, ки дар давоми соли тақвимӣ маблағи аз фурӯши воситаҳои асосии ин гурӯҳ бадастомада аз маблағи (бузургии) тавозуни арзиши ин гурӯҳи воситаҳои асосӣ дар охири соли гузашта бо тарҳи истехлӯк барои соли гузашта бо дарназардошти (зам кардани) арзиши воситаҳои асосие, ки ба гурӯҳ дар давоми соли тақвимӣ илова карда шудаанд, зиёд мебошад.

8. Агар тавозуни арзиши гурӯҳ дар охири сол камтар аз 50 нишондиҳанда барои ҳисобҳоро ташкил намояд, маблағи тавозуни арзиши гурӯҳ бояд тарҳ карда шавад.

9. Агар тамоми воситаҳои асосии гурӯҳ фурӯхта, дода ё барҳам дода шуда бошанд, тавозуни арзиши гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ бо дарназардошти муқаррароти қисми 4 ҳамин модда бояд тарҳ карда шавад.

10 Арзиши воситаҳои асосии барои иchorai молиявӣ (лизинг) додашуда (аз рӯи иchorai молиявӣ (лизинг) гирифташуда) дар тавозуни арзиши гурӯҳи даҳлдори иchoragir ҳисоб карда мешавад.

11. Барои иchorадеҳ маблағи асосие, ки барои воситаҳои асосии ба иchorai молиявӣ (лизинг) додашуда ба ў пардоҳт шудааст, ҳамчун маблағе баррасӣ мегардад, ки ҳангоми фурӯши чунин воситаҳои асосӣ барои мақсадҳои сарҳати сеюми қисми 6 ҳамин модда гирифта шудааст, агар воситаҳои асосӣ ба тавозуни арзиши гурӯҳ то интиқоли онҳо ба иchorai молиявӣ (лизинг) доҳил карда шуда бошанд. Барои иchorагир маблағи асосие, ки он ба иchorадеҳ мепардозад, ҳамчун нархи хариди воситаҳои асосӣ баррасӣ мегардад.

Моддаи 119. Тарҳҳо нисбат ба харочоти таъмири воситаҳои асосии истехлӯкшаванда

1. Тарҳи маблағ нисбат ба ҳар як гурӯҳ оид ба харочоти таъмири воситаи асосии шомили гурӯҳи мазкур дар ҳаҷми воқеии маблағҳои чунин таъмир, вале на бештар аз 10 фоизи тавозуни арзиши гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ иҷозат дода мешавад.

2. Маблағи воқеи харочоти таъмир зиёда аз 10 фоизи тавозуни арзиши гурӯҳ ба афзоиши тавозуни арзиши ҳамин гурӯҳ дохил карда мешавад.

Моддаи 120. Тарҳи харочот нисбат ба саҳмҳои сұғұртавӣ

Саҳмҳои сұғұртавӣ, ки сұғұртакунандагон дар асоси шартномаҳои сұғұртаи ҳатмӣ мепардозанд, ба истиснои саҳмҳои сұғұртавӣ тибқи шартномаҳои дорои хусусияти чамъшаванда ва баргардонидашаванда, бояд тарҳ карда шаванд.

Моддаи 121. Харочот барои корҳои ҷустуҷӯю геологӣ ва корҳои омодагӣ ба истиҳроҳи заҳираҳои табӣ

1. Харочот барои корҳои ҷустуҷӯю геологӣ ва омодагӣ ба истиҳроҳи заҳираҳои табӣ ҳамчун маблағгузорӣ ба воситаҳои асосие, ки гурӯҳи алоҳидаро ташкил медиҳанд, баррасӣ мегардад ва бояд аз даромади умумӣ мутобики 118 Кодекси мазкур дар намуди ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ тибқи меъёри истеҳлоқи воситаҳои асосии гурӯҳи 2 тарҳ карда шавад.

2. Ҳамин модда ҳамчунин нисбат ба харочоти андозсупоранда барои дороиҳои гайримоддии вобаста ба гирифтани ҳуқуқ барои иҷрои корҳои ҷустуҷӯю геологӣ, коркард ё истифодаи заҳираҳои табӣ татбиқ мегардад.

Моддаи 122. Харочот барои дороиҳои гайримоддӣ

1. Ба дороиҳои гайримоддӣ харочот барои объектҳои гайримоддӣ (объектҳои моликияти гайримоддӣ ба монанди иҷозатнома, патенти ихтироотӣ, тамғаи савдо, ҳуқуқи муаллифӣ, шартнома оид ба истифодаи номи шахси ҳуқуқӣ, таъминоти барномавӣ ва гайра), ки дар давоми на камтар аз дувоздаҳ моҳ истифода мегарданд, дохил мешаванд, агар мӯҳлати истифодабарии хизматии онҳо маҳдуд бошад.

2. Харочот барои ба даст овардани (истеҳсол кардани) дороиҳои гайримоддӣ ҳамчун маблағгузорӣ ба воситаҳои асосие, ки гурӯҳи алоҳидаро ташкил медиҳанд, ба назар гирифта мешавад ва бояд мутобики 118 Кодекси мазкур аз даромади умумӣ дар намуди ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ тибқи меъёри истеҳлоқи воситаҳои асосии гурӯҳи 5 тарҳ карда шавад.

3. Ба арзиши дороиҳои гайримоддии истеҳлокшаванда харочот барои ба даст овардан ё истеҳсол кардани онҳо дохил карда намешавад, агар онҳо ҳангоми ҳисоби фоидай андозбандишавандаи андозсупоранда аллакай тарҳ шуда бошанд.

4. Ҳамин модда нисбат ба дороиҳои гайримоддие, ки дар моддаи 121 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, татбиқ намегардад.

Моддаи 123. Маҳдудияти тарҳ нисбат ба андозҳо ва ҷаримаҳо

Тарҳҳо оид ба андозҳо ва ҷаримаҳо нисбат ба инҳо иҷозат дода намешаванд:

- андоз аз даромад ва андоз аз фоидае, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар давлатҳои дигар супорида шудааст;
- ҷаримаҳо ва фоизҳое, ки ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон ё буҷети дигар давлат пардоҳт шудаанд (бояд пардоҳт шаванд).

Моддаи 124. Ба давраи дигар гузаронидани зарар, зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани молу мулк

1. Барзиёдии тарҳҳои имконпазири андозсупоранда нисбат ба даромади умумӣ (зарар аз фаъолияти соҳибкорӣ) ба давраи минбаъдаи давомнокиаш то 3 солро дарбаргиранда гузаронида мешавад ва аз ҳисоби фоидаи то андозбандишавии давраҳои минбаъда пӯшонида мешавад.

2. Зараре, ки аз фурӯш ё супоридани молу мулк (ба истиснои молу мулке, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода мешавад ё молу мулке, ки фоидаи фурӯш ё супоридани онҳо аз андоз озод аст) расонида мешавад, аз ҳисоби фоидаи фурӯш ё супоридани чунин молу мулки дигар ҷуброн мегардад.

3. Агар ҷуброни зарари дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишууда дар ҳамон сол имконнопазир бошад, он ба давраи минбаъдаи то 3 солро дарбаргиранда гузаронида мешавад ва аз ҳисоби фоидаи аз фурӯш ё супоридани дигар чунин молу мулк гирифташуда ҷуброн мегардад. Заарҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишууда набояд аз даромади умумӣ барои мақсадҳои андоз аз фоида тарҳ карда шаванд.

ЗЕРФАСЛИ 4. СИТОНИДАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ

БОБИ 19. СИТОНИДАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ

Моддаи 125. Тартиби ситонидани андоз дар манбаи пардоҳт

1. Шахсони (агентҳои андози) зерин вазифадоранд, ки андозро аз манбаъҳои пардоҳт ситонанд:

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеии кироякори худ дар шакли музди меҳнат даромад медиҳанд (бояд диханд);

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки барои хизматрасонӣ (ичрои кор) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеие, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ ба қайд гирифта нашудаанд, дар асоси шартномаҳои ҳусусияти гражданини ҳуқуқидошта ё бе чунин шартномаҳо, ба истиснои шартномаҳои гражданини ҳуқуқие, ки мавзӯи онҳо гузаштани ҳуқуқи моликият ё ҳуқуқҳои дигари ашёй (ҳуқуқҳои молумулкӣ) мебошад, барои ичрои кор (хизматрасонӣ) даромад пардоҳт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеӣ

нафақа, стипендия ва құмакпулій медиҳанд, ба истиснои нафақа, стипендия ва құмакпулихой давлаті;

- резидентхое, ки суди саҳмияҳо ва фоизхоро пардохт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқі - резидентхое, ки қисми саҳмияи (хиссаи иштироки) ба ғайрирезидентхой Қумхурии Тоҷикистон тааллуқдоштаашон фурӯхта (бегона карда) шудааст, инчунин агентҳои ваколатдори ғайрирезидентҳо, ки молу мулки (саҳмияҳои, хиссаи иштироки) дар Қумхурии Тоҷикистон вучуддоштаи чунин ғайрирезидентхоро фурӯхтаанд (бегона кардаанд) ё додаанд, агар ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи пардохти андоз аз ҷониби худи ғайрирезидентҳо пас аз фурӯш (бегонакуни) ё додани молу мулки зикршуда пешниҳод нашуда бошанд;

- шахсоне, ки пардохтҳои дар моддаи 128 Кодекси мазкур пешбинишударо анҷом медиҳанд;

- шахсоне, ки бурдҳоро оид ба вомбаргҳо, лотереяҳо, оид ба натиҷаҳои озмунҳо, мусобиқаҳо ва дигар ҷорабинихо мукофотҳо (бурдҳо, тӯхфаҳо) медиҳанд.

2. Шахсе, ки даромади дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо пардохт менамояд, барои ситонидан ва ба буҷет гузаронидани андоз ҷавобгар мебошад. Агар маблағи андоз сари вақт ба буҷет гузаронида нашавад, шахси даромад пардохткунанда ӯҳдадор аст маблағи андози нигоҳдоштанашуда ва ба буҷет гузарониданашударо, инчунин ҷаримаҳо ва фоизҳои дахлдорро аз ҳисоби худ ба буҷет гузаронад.

3. Шахсоне, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозро аз манбаи пардохт меситонанд (ҳисоб мекунанд), аз ҷумла шахсоне, ки барои пардохти музди меҳнат аз ташкилотҳои қарзӣ маблағ мегиранд, вазифадоранд:

- андозҳои ситонидашударо (ҳисобшударо), аз ҷумла андози иҷтимиоиро ба буҷет ҳамзамон бо гирифтани маблағҳо барои пардохти даромад дар шакли музди меҳнат, дар дигар ҳолатҳо – дар давоми 5 рӯзи корӣ баъди ба охир расидани моҳе, ки дар он пардохтҳо (маблағҳо) супорида шуда буданд, гузаронанд;

- ҳангоми пардохти даромад дар шакли музди меҳнат, бо дарҳости шахсони воқеие, ки даромад мегиранд, дар давоми 5 рӯзи корӣ ба онҳо, бо зикри насад, ном ва номи падар, рақами мушаххаси андозсупоранд, маблағ ва намуди даромад ва андозҳои ситонидашуда (агар андоз нигоҳ дошта шавад) маълумотнома диҳанд;

- бо дарҳости шахсони воқеӣ ва ҳуқуқи, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда даромад мегиранд (гирифтаанд), ба онҳо дар давоми 5 рӯзи корӣ бо зикри рақами мушаххаси андозсупоранд, номи (насад, ном ва номи падари) шахс, маблағи умумии даромад ва маблағи умумии андози дар соли ҳисботӣ ситонидашуда маълумотнома фиристонанд (пешниҳод кунанд).

4. Ба ташкилотҳои қарзӣ додани маблағҳои пули нақд барои пардохти даромад дар шакли музди меҳнат бе пешакӣ ба буҷет аз ҷониби андозсупорандагон (агентҳои андоз) гузарондани маблағи андоз аз

даромад ва андози иҷтимоие, ки ба маблағи воситаҳои пули нақди дар боло пешбинигардида алоқаманд аст, манъ аст.

5. Нигоҳ доштани андоз аз даромад ва пардоҳт намудани андози иҷтимоӣ аз даромадҳои аз бӯҷет маблағгузоришаванди шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, муассисаҳои дипломатӣ, консулий ва дигар муассисаҳои ба онҳо баробаркардашуда ба ҳайси намояндаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ба таври марказонидашуда то санаи 15 моҳе, ки пас аз семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, бо тартибе, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо мақоми ваколатдори давлатӣ муайян кардаанд, анҷом дода мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 126. Ситонидани андоз аз суди саҳмияҳо дар манбаи пардоҳт

1. Суди саҳмияҳое, ки корхонаҳои резидентӣ мепардозанд, ба истиснои суди саҳмияҳои (пардоҳтҳои ғайриандозии) корхонаҳое, ки тибқи санади меъёрии ҳуқуқии дигар аз фоидаи соф ба буҷети давлатӣ пардоҳт шуда, андозбанӣ мегардад, бояд аз манбаи пардоҳт тибқи меъёри 12 фоиза андозбанӣ шаванд (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015, ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

2. Суди саҳмияҳое, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбанӣ мегарданд, ба даромади умумии шахси гирандаи он дохил карда намешавад ва минбаъд андозбанӣ намегардад.

Моддаи 127. Ситонидани андоз аз фоизҳо дар манбаи пардоҳт

1. Фоизҳое, ки резидент ё муассисаи доимии ғайрирезидент медиҳад ё аз номи чунин муассиса дода мешаванд, аз манбаи пардоҳт тибқи меъёри 12 фоиза аз маблағи додашаванда андозбанӣ мегарданд, агар даромад аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шавад, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 2 ҳамин модда.

2. Фоизҳое, ки ба ташкилотҳои қарзии резидентӣ, мақомоти молия, ширкатҳои резидентии иҷораи молиявӣ (лизингӣ), аз ҷумла тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) пардоҳт мешаванд, дар манбаи пардоҳт андозбанӣ намегарданд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

3. Фоизҳое, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбанӣ шудаанд, ба даромади умумии гирандаи онҳо – шахси воқеъ дохил намешаванд ва дар оянда, баъди пардоҳти онҳо ба ин шахс, андозбанӣ намегарданд.

4. Шахси ҳуқуқӣ – резидент, ки фоидаи он бояд андозбанӣ гардад, ҳангоми гирифтани фоизҳои мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбандишуда, тамоми маблағи даромади фоизиро бе тарҳи андози ситонидашуда ба даромади умумии ҳуд дохил менамояд ва ҳуқуқ дорад ин андози аз манбаи пардоҳт нигоҳдошташударо, ҳангоми мавҷудияти ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи нигаҳдошти андоз дар манбаи пардоҳт, ба ҳисоб гирад.

Моддаи 128. Ситонидани андоз аз даромади ғайрирезидентҳо дар

манбаи пардохт

1. Даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба муассисаи доимии ҳамин ғайрирезидент дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут намебошад, аз манбаи пардохт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи ҳарочот (ба истиснои тарҳи андоз аз арзиши иловашуда дар ҳолати андозбанӣ мутобики моддаи 177 Кодекси мазкур) бояд тибқи меъёрҳои муайяннамудаи қисми 6 ҳамин модда андозбанӣ гардад. Инчунин бо тартиби мазкур андозбандии даромадҳои ғайрирезидент аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки тибқи Кодекси мазкур ба муассисаи доимии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут буда, сари вақт анҷом наёфта, ҳуҷҷатҳои тасдиқунандай пардохти андоз пешниҳод нашудааст, дар манбаи пардохт амалӣ карда мешавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

2. Таҳти мағҳуми пардохти даромад супоридани пул дар шакли нақдӣ ва (ё) ғайринақдӣ, коғазҳои қиматнок, молҳо, дигар молу мулӯк, додани манфиат, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо фаҳмида мешаванд.

3. Пардохтҳо ба манфиати ғайрирезидентҳо мутобики қисми 1 ҳамин модда, вобаста ба таҳвили молҳо ҳангоми амалиёти тиҷорати хориҷӣ (вобаста ба воридоти молҳо) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар манбаи пардохт бояд андозбанӣ нагарданд.

4. Андозбандии даромадҳои ғайрирезидент, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда шудаанд, сарфи назар аз ихтиёрдории ин ғайрирезидент нисбат ба даромадҳои худ ба манфиати шахсони сеюм дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) воҳидҳои алоҳидаи худ (шахсони дигар) дар дигар давлатҳо, дар манбаи пардохт анҷом дода мешавад.

5. Андоз аз даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохти даромад ситонида мешавад.

6. Бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда даромадҳои ғайрирезидент аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо муассисаи доимии ин ғайрирезидент дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошанд, бояд дар манбаи пардохт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи ҳарочот (ба истиснои дар ҳолати андозбанӣ тарҳи андоз аз арзиши иловашуда мутобики моддаи 177 Кодекси мазкур) тибқи меъёрҳои зайл андозбанӣ шаванд:

- суди саҳмияҳо – мутобики моддаи 126 Кодекси мазкур;
- фоизҳо – мутобики моддаи 127 Кодекси мазкур;
- саҳмҳои сугуртавие, ки мутобики шартномаҳои сугурта ва азнавсугуртакуни таваккалҳо аз тарафи резидент пардохт мешаванд – тибқи меъёри 6 фоиза;
- маблағҳое, ки барои хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми алоқа ё ҳамлу нақли байналмилалӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар давлатҳо аз тарафи резидент пардохт мешаванд, ба истиснои маблағҳо барои фраҳти баҳрӣ – тибқи меъёри 5 фоиза, маблағҳо барои фраҳти баҳрӣ - тибқи меъёри 6 фоиза;

- даромадҳо дар шакли музди меҳнат, ки моддаи 99 Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст ва аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохти даромадҳо пардохт мешаванд, – тибқи меъёри дар қисми 3 моддаи 103 Кодекси мазкур пешбинигардида;

- даромадҳои дигар, ки дар сарҳатҳои якум - панҷуми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд – тибқи меъёри 15 фоиза.

7. Барои мақсадҳои ҳамин модда маблағҳои пардохтшудаи муассисай доимии ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё аз номи чунин муассиса пардохтшуда ҳамчун маблағҳои супоридаи корхонаи резидентӣ баррасӣ мегарданд.

8. Ташкилотҳое, ки новобаста ба маҳалли пардохт ба ғайрирезидентҳои дар татбиқи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) бе таъсиси муассисай доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иштироккунанда даромад пардохт менамоянд, ӯҳдадоранд ба сифати агентҳои андоз аз манбаи пардохт андозро нигоҳ доранд ва ба буҷет пардохт намоянд. Дар ҳолати риоя накардани талаботи мазкур, андоз аз ҳисоби ташкилотҳои зикршуда ситонида мешавад.

ЗЕРФАСЛИ 5. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ ОИД БА АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАӢ БОБИ 20. АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАӢ

Моддаи 129. Андозбандини фоидаи софи муассисай доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ

Илова ба андоз аз фоида муассисай доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, аз фоидаи софи ин муассисай доимӣ тибқи меъёри 15 фоиз андозбанӣ мешавад.

Моддаи 130. Баҳисобигирии андози хориҷӣ

1. Маблағи андоз аз даромад ё андоз аз фоида, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудаанд, ҳангоми дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтани чунин андозҳо, дар сурати тасдиқ шудани пардохти андоз берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ, ба ҳисоб гирифта мешавад.

2. Ҳачми баҳисобигирӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, набояд аз маблағи андозе, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба чунин даромад ё фоида тибқи меъёрҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунанда ҳисоб карда шудааст, зиёд бошад.

Моддаи 131. Даромаде, ки дар мамлакатҳои дорои андозбандии имтиёznок гирифта шудааст

1. Агар резидент мустақиман ё гайримустақим дорои зиёда аз 10 фоизи фонди оинномавӣ ё зиёда аз 10 фоизи саҳмияҳо бо ҳуқуқи овози корхонаи хориҷӣ бошад, ки дар навбати худ дар мамлакати дорои андозбандии имтиёznок даромад мегирад, як қисми чунин даромад, ки ба

резидент тааллук дорад, ба даромади (фоидаи) андозбандишавандаи вай (резидент) дохил карда мешавад.

2. Давлати хориҷӣ давлати дорои андозбандии имтиёзном ҳисобида мешавад, агар:

- меъёри андоз дар он нисбат ба меъёри мувофиқи Кодекси мазкур муқарраршуда, 30 фоиз кам бошад;

- дар он қонунҳо дар бораи маҳфӣ нигоҳ доштани маълумоти молиявӣ ё маълумот дар бораи ширкатҳо амал мекунанд, ки имконият медиҳанд сирри соҳиби воқеии молу мулк ё гирандаи даромад (фоида) маҳфӣ нигоҳ дошта шавад.

БОБИ 21. МУҚАРРАРОТИ МАҲСУС ДОИР БА САНАДҲОИ ҲУҚУҚИИ БАЙНАЛМИЛАӢ

Моддаи 132. Тартиби татбиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ

Татбиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ дар хусуси бартараф намудани андозбандии дукарата ва пешгирии саркашиҳо аз пардохтани андозҳо аз даромадҳо ва молу мулк (сармоя) тибқи дастурамале амалӣ карда мешавад, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи боби мазкур тасдиқ мекунад.

Моддаи 133. Тартиби пардохти андоз аз даромадҳои ғайрирезидентҳо аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки боиси таъсиси муассисаи доимӣ намешавад

1. Тартиби пардохти андозе, ки ҳамин модда пешбинӣ намудааст, нисбат ба даромади ғайрирезидент аз фаъолияташ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки боиси таъсис додани муассисаи доимӣ намегардад, тибқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ татбиқ карда мешавад, ба истиснои даромадҳое, ки дар моддаҳои 134-**137** Кодекси мазкур зикр шудаанд.

2. Ғайрирезиденти дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, ҳуқуқ дорад тартиби пардохти андози пешбининамудаи ҳамин моддаро амалӣ намояд. Дар ҳолати татбиқ накардани муқаррароти ҳамин модда агенти андоз ӯҳдадор аст андозро аз манбаи пардохт нигоҳ дорад ва тибқи тартиби муқаррароти умумӣ ба буҷети давлатӣ пардохт намояд.

3. Ғайрирезиденте, ки аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад ва ҳоҳиш дорад муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалиро дар хусуси бартараф намудани андозбандии дукарата истифода барад, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ӯҳдадор аст ба мақоми даҳлдори андоз тибқи тартиби муқарраргардида нусхай аслии хучҷати тасдиқкунандай резидентиашро барои соли даҳлдори тақвимӣ ва ариза оид ба татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ пешниҳод намояд.

4. Агенти андоз дар лаҳзаи ба ғайрирезидент пардохт намудани даромад ӯҳдадор аст аз манбаи пардохт андозро тибқи меъёри муайяннамудаи моддаи 128 Кодекси мазкур нигоҳ дорад ва ба мақомоти даҳлдори андоз иттилоот пешниҳод намояд.

5. Мақомоти андоз дар давоми 15 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи гирифтани иттилооти пешниҳоднамудаи агенти андоз хучҷатҳои зарурии ғайрирезидентро омӯхта, ӯҳдадоранд дар ҳамон мӯҳлат қарори худро ба агенти андоз ҳабар диханд. Дар ҳолати зарурати гирифтани иттилооти иловагӣ дар бораи ғайрирезидент аз мақоми андози давлати дигар, мӯҳлати қабули қарори мусбӣ ё манфии мақомоти андоз метавонад дароз карда шавад.

6. Ҳангоми гирифтани қарори мусбии мақомоти андоз барои баргардонидани андози нигоҳдошташуда, агенти андоз маблағи андози нигоҳдошташударо ба ғайрирезидент месупорад (мепардозад).

7. Дар ҳолати розӣ набудан бо қарори манфии мақомоти андоз, ғайрирезидент ҳуқук дорад дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи гирифтани чунин қарор ба мақоми ваколатдори давлатӣ (дар ҳолати зарурат, бо ҷалб намудани мақоми ваколатдори мамлакати резидентиаш) бо ариза дар ҳусуси такроран баррасӣ кардани масъалаи вобаста ба қонунан дуруст будани татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ муроҷиат ва ҳамзамон мақомоти андоз ва агенти андозро дар ҳусуси шикояти қарори онҳо огоҳ намояд.

8. Ҳангоми аз ҷониби мақомоти андоз қабул гардидани қарори манфӣ аз рӯи ариза ва дар ҳолати аз ҷониби агенти андоз дар мӯҳлати 10 рӯз аз ғайрирезидент нағирифтани огоҳии дар қисми 7 ҳамин модда муқарраршуда оид ба норозӣ будан бо қарори мақомоти андоз, агенти андоз ӯҳдадор аст маблағи нигоҳдошташудаи андозро ба буҷет гузаронад.

9. Дар ҳолати аз ҷониби ғайрирезидент ё агенти андоз ичро нагардидани талаботи ҳамин модда, ӯҳдадорӣ оид ба гузаронидани андози аз манбаи пардохт нигоҳдошташуда ба буҷет ва мучозоти ҷаримавӣ барои дар вақташ нагузаронидани андоз ба зиммаи агенти андоз гузошта мешавад.

10. Мақомоти андоз ӯҳдадоранд баҳисобигирии маблағҳои зеринро баранд:

- маблағҳои даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки агентҳои андоз ба ғайрирезидентҳо пардохт намудаанд (барои пардохт пешбинӣ намудаанд), новобаста ба маҳалли пардохт ва маблағи андози нигоҳдошташуда;

- маблағҳои андозҳои ба ғайриresidentҳои дорои ҳуқук ба татбиқи муқаррароти санадҳои ҳуқуқии байналмилаӣ пардохткардашуда (баргардонидашуда);

- маблағҳои андозҳоеро, ки агентҳои андоз аз даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ доштаанд ва ба буҷет гузаронидаанд.

Моддаи 134. Тартиби татбиқи санадҳои хуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии даромадҳо аз расонидани хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ

1. Даромадҳо аз хизматрасонии нақлиётӣ дар **ҳамлу нақли** байналмилалӣ, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, аз ҷониби шахси хуқуқӣ - ғайрирезиденти дорои ҳуқуқ барои татбиқи муқаррароти санади хуқуқии байналмилалӣ гирифта мешавад, бояд бе пешниҳоди ариза оид ба татбиқи муқаррароти санади хуқуқии байналмилалӣ дар асоси ҳӯҷате, ки резидент будани ўро тасдиқ мекунад, аз андозбандӣ озод карда шавад, агар ин шахси хуқуқии ҳориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба чунин фаъолият муассисаи доимӣ дошта бошад.

2. Ҳамзамон чунин шахси хуқуқӣ – ғайрирезидент ўҳдадор аст баҳисобигирии алоҳидаи маблағи даромадҳоро аз хизматрасонии нақлиётӣ дар **ҳамлу нақли** байналмилалӣ (ки бояд мутобиқи санади хуқуқии байналмилалӣ андозбандӣ нашаванд) ва аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон (андозбандишаванд) таъмин намуда, ин даромадҳоро дар эъломияи андоз аз фоида дарҷ намояд. Маблағи умумии фоидаи андозбандишаванд (даромади андозбандишаванд) дар эъломияи дар боло пешбинишуда ба маблағи фоидаи андозбандишаванде (даромади андозбандишаванде), ки дар асоси баҳисобигирии алоҳида ҳисоб карда шуда, мутобиқи санади хуқуқии байналмилалӣ бояд аз андозбандӣ озод гардад, кам карда мешавад.

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонуни музаррароти санади хуқуқии байналмилалӣ, ки боиси насупоридан ё нопурра пардохтани андоз ба буҷет гардидааст, ғайрирезидент мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

4. Даромади шахси хуқуқӣ – ғайрирезидент, ки воситаҳои нақлиётро дар **ҳамлу нақли** байналмилалие, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, бе таъсиси муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода мебарад ва ҳуқуқи татбиқи муқаррароти санади хуқуқии байналмилалиро дорад, бояд тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 133 Кодекси мазкур аз андозбандӣ озод карда шавад.

Моддаи 135. Тартиби татбиқи санади хуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии суди саҳмияҳо, фоизҳо, роялти

1. Агенти андоз ҳуқуқ дорад дар лаҳзай пардохти даромад ба ғайрирезидент дар шакли суди саҳмияҳо, фоизҳо, роялти муқаррароти санади хуқуқии байналмилалии даҳлдорро бе пешниҳоди ариза аз ҷониби ғайрирезидент ҷиҳати татбиқи муқаррароти санади хуқуқии байналмилалӣ дар асоси ҳӯҷати тасдиқкунандай резидентӣ татбиқ намояд, агар чунин ғайрирезидент гирандаи охирини даромад буда, барои татбиқи муқаррароти санади хуқуқии байналмилалӣ ҳуқуқ дошта бошад.

2. Агенти андоз ӯҳдадор аст дар ҳисоби андоз дар манбаи пардохт, ки ба мақомоти андоз пешниҳод мешавад, маблағи даромади супоридашуда (ҳисобшуда) ва (ё) андозҳои мутобиқи муқаррарати санади ҳуқуқии байналмилалӣ ситонидашуда, меъёрҳои андоз, номи санади ҳуқуқии байналмилалӣ ва иттилоотро аз ҳуччати тасдиқунандай резидентии ғайрирезидент дарҷ намояд.

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонуни мұқаррарати санади ҳуқуқии байналмилалӣ, ки боиси наследиан ё нопурра пардохтани андоз ба бүтән гардидааст, агенти андоз мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашид мешавад.

Моддаи 136. Тартиби татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии фоидаи соф ҳангоми фаъолият тавассути муассисаи доимӣ

1. Ғайрирезидент ҳуқуқ дорад мұқаррарати санади ҳуқуқии байналмилалиро нисбат ба андозбандии фоидаи соф ҳангоми фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ бе пешниҳоди ариза барои татбиқи мұқаррарати санади ҳуқуқии байналмилалӣ дар асоси ҳуччати тасдиқунандай резидентӣ амалӣ намояд, агар чунин ғайрирезидент гирандаи охирини фоидаи соф ва дорои ҳуқуқи татбиқи мұқаррарати санади ҳуқуқии даҳлдори байналмилалӣ бошад.

2. Шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент дар эъломия оид ба андоз аз фоида ӯҳдадор аст меъёри андоз, маблағи андоз аз фоидаи соф ва номи санади ҳуқуқии байналмилалиро, ки дар асоси он меъёри даҳлдори андоз татбиқ шудааст, зикр намояд.

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонуни мұқаррарати санади ҳуқуқии байналмилалӣ, ки боиси наследиан ё нопурра пардохтани андоз ба бүтән гардидааст, андозсупоранды мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашид мешавад.

Моддаи 137. Тартиби татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии дигар даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ғайрирезиденте, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, ба истиснои ҳолатҳои дар моддаҳои 134-136 Кодекси мазкур пешбинишуда, ҳуқуқ дорад то ба он пардохт гардидани даромад оид ба татбиқи мұқаррарати санади ҳуқуқии байналмилалӣ аз рӯи шакли мұқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақомоти андози маҳалли бақайдигирии агенти андоз ариза пешниҳод намояд.

2. Мақомоти андоз дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аризаро баррасӣ намуда, дар ҳолати дуруст будани маълумоти дар ариза зикргардида аризай пешниҳодшударо тасдиқ менамоянд.

3. Дар ҳолати ғайриқонунӣ татбиқ гардидани мұқаррарати санади ҳуқуқии байналмилалӣ, мақомоти андоз ба ғайрирезидент раддияи асоснок (қарори манғӣ) пешниҳод менамоянд.

4. Дар ҳолати розӣ нашудан бо қарори манфии мақомоти андоз, гайрирезидент ҳуқуқ дорад ба мақоми ваколатдори давлатӣ (ҳангоми зарурат бо ҷалби мақомоти салоҳиятдори мамлакати резидентӣ) бо ариза ҷиҳати баррасии такрории масъалаи қонунӣ будани татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ муроҷиат намояд.

Моддаи 138. Талаботи умумӣ ҳангоми пешниҳоди ариза барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ

Мақомоти андоз аризаро барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мавриди ичрои талаботи зерин қабул менамоянд:

1) Бо ариза дар як вақт пешниҳод намудани:

а) нусхаи қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) барои ичрои корҳо (хизматрасониҳо) ё барои дигар мақсадҳо;

б) нусхаҳои хучҷатҳои таъсисӣ;

в) шарҳи маблағи даромадҳо аз хизматрасониҳои нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

г) санади корҳои ичрошуда – ҳангоми аз ҷониби гайрирезидент ба икро расидани намудҳои гуногуни корҳо, санади қабули истифодабарии объект – ҳангоми ичрои корҳои соҳтмонӣ, ҳисобнома ё дигар хучҷати пардоҳт, ки гирифтани даромадро аз хизматрасонӣ тасдиқ менамояд.

2) Аз ҷониби агенти андоз пешниҳод гардидани хучҷатҳои баҳисобгирӣ, ки маблағи ҳисобшуда ва (ё) пардоҳтшудаи даромадҳо ва андозҳои нигоҳдошташударо тасдиқ менамоянд.

3) Тасдиқи резидент будани аризадиҳанд аз ҷониби мақоми салоҳиятдор ё ваколатдори давлати аризадиҳанде, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо он санади ҳуқуқии байналмилалӣ бастааст (бо замимаи хучҷати тасдиқунаандай резидентӣ).

4) Ҳучҷате, ки резидентии гайрирезидентро тасдиқ мекунад, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд тасдиқ (легализация) карда шавад ё ба он апостил гузашта шавад, агар дар санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад. (ҚҶТ №1244 аз 23.11.2015)

Моддаи 139. Маълумотнома оид ба маблагҳои андозҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳтшуда

Бо талаби гайрирезиденте, ки фаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, мақомоти андоз аз рӯи шакл ва бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба маблагҳои даромадҳои аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳтшуда ва андозҳои дар давраи андозбанӣ ситонидашуда маълумотнома пешниҳод менамоянд.

ЗЕРФАСЛИ 6. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ БОБИ 22. ҶОИДАҲОИ БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ

Моддаи 140. Тартиби баҳисобгирии даромадҳо ва ҳарочот

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, бо дарназардошти талаботи моддаи 48 Кодекси мазкур даромади (фоидаи) андозбандишаванда бо ислоҳоти зарурӣ барои риояи муқаррапоти Кодекси мазкур бояд тибқи ҳамон усули баҳисобгирие ҳисоб карда шавад, ки андозсупоранда дар ҳисботи муҳосибавӣ истифода мебарад.

2. Вобаста ба низоми андозбандии истифодашаванда андозсупоранда метавонад бо мақсади андозбандӣ баҳисобгириро тибқи усули кассавӣ ё тибқи усули ҳисобу замқунӣ ба роҳ монад, ба шарте ки, агар андозсупоранда дар давоми соли тақвимӣ ҳамон як усулро истифода барад.

3. Дар сурати тағиیر ёфтани усули баҳисобгириӣ, ки андозсупоранда истифода мебарад, тағиیرёбӣ дар баҳисобгирии даромад, ҳарочот ва дигар унсурҳое, ки ба маблағи андоз таъсир мерасонанд, бояд дар соли тағиир додани усули баҳисобгириӣ дохил карда шаванд, то ки ҳеч яке аз ин унсурҳо сарфи назар нагардад ё дубора ба ҳисоб гирифта нашавад.

4. Нисбат ба супорандагони андоз аз арзиши иловашуда даромаду ҳарочот бе андоз аз арзиши иловашуда ҳисоб карда мешавад, ба истиснои ҳарочоте, ки нисбат ба он ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода намешавад.

Моддаи 141. Принсипҳои баҳисобгирии даромадҳо ва ҳарочотҳо тибқи усули кассавӣ

Андозсупорандае, ки баҳисобгириро бо усули кассавӣ пеш мебарад, бояд мутобики моддаҳои 142 ва 143 Кодекси мазкур даромадро дар санаи гирифтани он ҳисоб карда, тарҳи ҳарочотро дар санаи амалий намудани он анҷом диҳад.

Моддаи 142. Лаҳзаи гирифтани даромад дар ҳолатҳои чудогона бо истифодаи усули кассавӣ

1. Агар андозсупоранда маблағҳои пулӣ гирад, пас лаҳзаи гирифтани даромад лаҳзаи гирифтани маблағҳои пулии нақд ва ҳангоми пардоҳти ғайринақдӣ бошад, лаҳзаи ворид гардидан маблағҳои пулӣ ба суратҳисоби бонкии ў ё дигар суратҳисобе ба ҳисоб меравад, ки ў ихтиёрдорӣ карда метавонад ё ҳуқуқи аз он гирифтани маблағҳои мазкурро дорад.

2. Агар ҳисоббаробаркунӣ барои дастрас намудани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо дар давоми зиёда аз 6 моҳи тақвимӣ бо усули кассавӣ анҷом дода нашавад, новобаста ба муқаррапоти қисми 1 ҳамин модда, барои мақсадҳои андозбандӣ ҳисоббаробаркунӣ дар моҳи пурраи тақвимии охирон анҷомдодашуда ҳисобида мешавад.

3. Дар сурати бекор кардан ё пӯшонидани ӯҳдадории молиявии андозсупоранда, аз ҷумла ҳангоми баҳисобгирии байниҳамдигарӣ, лаҳзаи гирифтани даромад лаҳзаи бекор кардан ё пӯшонидани ӯҳдадорӣ ба ҳисоб меравад.

Моддаи 143. Лахзай харочот намудан дар баъзе ҳолатҳои чудогона бо истифодаи усули кассавӣ

1. Лахзай харочот намудан, агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, лахзай аз тарафи андозсупоранд воеан анҷом додани харочот ба ҳисоб меравад.

2. Агар андозсупоранд маблағҳои пули супорад, лахзай харочот намудан лахзай пардоҳти маблағҳои пули нақд, ҳангоми пардоҳти гайринақдӣ бошад, ин лахза лахзай аз тарафи бонк гирифтани супоришномаи андозсупоранд дар бораи гузаронидани маблағҳои пули (дар ҳолате, ки дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранд маблағҳои кофӣ мавҷуд бошанд) дониста мешавад.

3. Ҳангоми бекор кардан ё пӯшонидани ӯҳдадории молиявӣ дар назди андозсупоранд, аз ҷумла ҳангоми баҳисобгирии байніҳамдигарӣ, лахзай харочот намудан лахзай бекор кардан ё пӯшонидани ӯҳдадории молиявӣ дониста мешавад.

4. Ҳангоми пардоҳтани фоизҳо тибқи ӯҳдадории қарзӣ ё додани маблағ барои иҷораи молу мулк, агар мӯҳлати ӯҳдадорӣ ё шартномаи иҷора якчанд давраи андозро дар бар гирад, маблағи фоизҳои пардоҳтшуда (пардоҳти иҷора), ки амалан барои давраи андоз нигоҳ дошта мешавад, маблағи фоизҳое (пардоҳти иҷорае) мебошад, ки бояд дар ин давра супорида шавад.

Моддаи 144. Принсипҳои баҳисобгирии даромадҳо ва харочот ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замқунӣ

Андозсупоранде, ки тибқи усули ҳисобу замқунӣ баҳисобгириро пеш мебарад, бояд даромаду харочотро мутобикии моддаҳои 145 ва 146 Кодекси мазкур мутаносибан аз лахзай гирифтани ҳуқуқ ба даромад ё пайдо шудани ӯҳдадории пардоҳт, сарфи назар аз вакти воеии гирифтани даромад ё иҷрои пардоҳт, ба ҳисоб гирад.

Моддаи 145. Лахзай гирифтани даромад ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замқунӣ

1. Ҳуқуқи гирифтани даромад ҳангоме пайдошууда ба ҳисоб меравад, ки агар маблағи даҳлдор бояд ҳатман ба андозсупоранд пардоҳт шавад ё андозсупоранд тамоми ӯҳдадориҳояшро тибқи аҳд ё шартнома иҷро карда бошад.

2. Агар андозсупоранд корро иҷро кунад ё хизмат расонад, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лахзай иҷрои ниҳоии кор ё хизматрасонии дар аҳд ё шартнома пешбинишуда бадастовардашуда ба ҳисоб меравад.

Агар аҳд ё шартнома иҷрои кор ё хизматрасониро марҳала ба марҳала пешбинӣ намояд, ҳуқуқи гирифтани даромад дар ҳар марҳала дар лахзай ниҳоии иҷрои кор ё хизматрасонии ин марҳала пайдо мешавад, агар моддаи 148 Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

3. Агар андозсупоранда даромад гирад ё барои гирифтани даромад дар шакли фоиз ё даромад барои ба ичора додани молу мулк ҳуқуқ дошта бошад, ҳуқуки гирифтани даромад дар лаҳзай ба охир расидани мӯҳлати ӯҳдадории қарз ё шартномаи ичора бадастовардашуда ҳисоб мешавад. Агар мӯҳлати ӯҳдадории қарз ё шартномаи ичора якчанд давраи андозро дар бар гирад, даромад ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замкуни он тақсим карда мешавад.

Моддаи 146. Лаҳзай харочот ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замкунӣ

1. Лаҳзай харочоти вобаста ба аҳд (шартнома) лаҳзай икрои ҳамаи шартҳои зайл ҳисобида мешавад, ба шарте, ки агар ҳамин модда муқаррароти дигареро пешбинӣ накарда бошад:

- ҳангоми аз тарафи андозсупоранда бечуну чаро эътироф шудани ӯҳдадории молиявӣ;

- ҳангоми арзёбии ба қадри кофӣ дақиқи ҳачми ӯҳдадории молиявӣ;

- агар ҳамаи тарафҳои дар аҳд ё шартнома иштирокдошта тибқи аҳд ё шартнома ӯҳдадориҳояшонро воқеан икро карда бошанд ва маблағҳои даҳлдор бояд ҳатман пардоҳт шаванд.

2. Вобаста ба шартҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбiniшуда ӯҳдадории молиявӣ маънои ӯҳдадориеро дорад, ки андозсупоранда мутобики аҳд (шартнома) қабул кардааст ва тарафи дигари дар аҳд (шартнома) иштирокдошта бо мақсади икрои он вазифадор аст, ки даромади даҳлдорро дар шакли пули ё шакли дигар ба андозсупоранда пешниҳод намояд.

3. Ҳангоми пардоҳти фоизҳо тибқи ӯҳдадории қарз ё пардоҳт барои молу мулки ба ичора гирифташуда лаҳзай харочот намудан лаҳзай ба охир расидани мӯҳлати ӯҳдадории қарз ё шартномаи ичора ҳисобида мешавад. Агар мӯҳлати ӯҳдадории қарз ё шартномаи ичора якчанд давраи андозро дар бар гирад, харочот ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замкуни он тақсим карда мешавад.

Моддаи 147. Соҳибии муштарак

Дар мавриди созишиномаи хаттӣ дар бораи соҳибии муштараки молу мулк ё якҷоя анҷом додани фаъолияти соҳибкорӣ ё созишиномаи дигари хаттӣ, ки на камтар аз ду соҳибро бидуни таъсиси шахси ҳуқуқӣ пешбинӣ мекунад, онҳо мувофиқи ҳиссаи иштирокашон андозбандӣ карда мешаванд.

Моддаи 148. Даромадҳо ва тарҳҳо аз рӯи қарордодҳои дарозмӯҳлат

1. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда истифода бурдани баҳисобгирӣ тибқи усули ҳисобу замкунӣ, даромадҳо ва тарҳҳои марбут ба қарордодҳои дарозмуддат барои ҳар як соли тақвимӣ мутобики ҳачми икрои воқеии онҳо нишон дода мешаванд.

2. Ҳачми икрои қарордод тавассути муқоисаи харочоти дар давоми соли тақвимӣ суратгирифта бо харочоти умумии баҳогузории тибқи чунин қарордод пешбiniшуда муайян мегардад.

3. Таҳти мафхуми «қарордоди дарозмуддат» қарордод барои истеҳсол, наасб ё соҳтмон ё хизматрасонии вобаста фаҳмида мешавад, ки дар доираи соли тақвимӣ, ки дар он кори дар қарордод пешбинишуда оғоз гардида, ба охир расонида нашудааст, ба истиснои қарордодҳое, ки тибқи арзёбӣ бояд дар доираи 6 моҳи аз санаи оғози корҳои мувофиқи қарордод пешбинигардида ба анҷом расонида шаванд.

Моддаи 149. Тартиби баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ

1. Баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ бо мақсадҳои андозбандӣ танҳо тибқи муқаррароти амалкунанда оид ба баҳисобгирии муҳосибӣ, ки дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба баҳисобгирии муҳосиботӣ таҳия гардидааст, ба анҷом расонида мешавад.

2. Ҳангоми баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ андозсупоранда вазифадор аст, ки арзиши молҳои истеҳсолнамуда ё харидаашро, ки мутаносибан дар асоси ҳарочоти истеҳсолӣ (арзиши аслӣ) ё нарҳи ҳариди онҳо муайян карда мешавад, дар ҳисботи андоз нишон диҳад. Аз ҷумла, андозсупоранда вазифадор аст ба арзиши ин молҳо ҳарочоти нигоҳдорӣ ва интиқоли онҳоро ҳамроҳ қунад.

3. Ҳангоми ба ҳисоб гирифтани захираҳои молию моддӣ андозсупоранда ҳақ дорад, ки арзиши мол ё маҳсулоти нуқсондор, ботинан қӯҳнашуда ё аз мӯд баромадаро, ки бо ҳамин сабаб ё бо сабабҳои шабеҳ бо нарҳи зиёдтар аз ҳарочоти барои истеҳсоли (нрҳи ҳариди) онҳо сарфшуда фурӯҳтан мумкин нест, дар асоси нарҳе, ки онҳоро фурӯҳтан мумкин аст, баҳо диҳад.

4. Нисбат ба молҳое, ки андозсупоранда оид ба онҳо баҳисобгирии инфиродӣ пеш намебарад, ӯ метавонад барои баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ яке аз се усули зеринро истифода барад:

- усули ФИФО, ки мутобики он дар давраи ҳисботӣ сараввал молҳои дар аввали давраи ҳисботӣ ба захираҳои молию моддӣ дохилгардида ва сипас молҳое, ки дар давоми давраи ҳисботӣ истеҳсол (ҳарид) шудаанд, мувофиқи навбати истеҳсолашон (ҳаридашон) фурӯҳташуда (истифодашуда) ҳисоб карда мешаванд;

- усули ЛИФО, ки мутобики он дар давраи ҳисботӣ сараввал молҳое, ки охирин истеҳсол (ҳарид) шудаанд, фурӯҳташуда (истифодашуда) ҳисоб карда мешаванд;

- усули баҳо додан тибқи арзиши аслии миёна.

Моддаи 150. Баҳисобгирий ҳангоми иҷорай молиявӣ (лизинг)

1. Дар ҳолатҳое, ки иҷорадех то оғози иҷорай молиявӣ (лизинг) соҳиби молу мулки моддии истеҳлокшаванда мебошад, аҳд ҳамчун фурӯши молу мулк аз тарафи иҷорадех ва ҳаридани он аз ҷониби иҷорагир дониста мешавад.

2. Молу мулки моддии истеҳлокшавандае, ки тибқи шартномаи иҷорай молиявӣ (лизинг) ба иҷора дода мешаванд, дар давраи амали шартномаи иҷорай молиявӣ (лизинг) бояд дар тавозуни иҷорагир ба ҳисоб гирифта шаванд, ки ин ба иҷорагир (лизинггиранда) хуқуқ

медиҳад тархҳоро вобаста ба мавзӯи лизинг (аз ҷумла истехлек ва ҳароҷоти таъмир) амалӣ намояд.

Моддаи 151. Тархҳои ҷуброншаванд ва ихтисори захираҳо

1. Агар маблағи ҳароҷот, зарар ва қарзҳои шубҳаноки пештар тарҳшуда ҷуброн гардад, маблағи гирифташуда даромади он давраи андозбандие ҳисоб карда мешавад, ки дар он ҷуброн анҷом дода шудааст.

2. Агар захираҳое, ки нисбат ба онҳо пештар мутобики моддаҳои 115 ва 116 Кодекси мазкур тарҳ сурат гирифта шудааст, ихтисор шаванд, маблағи чунин ихтисор ба даромад дохил карда мешавад.

Моддаи 152. Фоида ва зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани дороиҳо

1. Фоида аз фурӯш ё супоридани дороиҳо фарқи мусбии байни маблағҳои аз фурӯш ё супоридани дороиҳо бадастомада ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобики моддаи 153 Кодекси мазкур муайян карда мешавад. Ҳангоми дар асоси ройгон ё бо нарҳҳои таҳфиҷӣ супоридани дороиҳо фоидай шахсе, ки дороиҳоро медиҳад, ҳамчун фарқи мусбии байни нарҳи бозории молу мулки ба ҳамин тарз супоридашаванд ва арзиши он, ки мутобики моддаи 153 Кодекси мазкур муқаррар мегардад, муайян карда мешавад.

2. Зарари аз фурӯш ё супоридани дороиҳо расонидашуда фарқи манфии байни маблағҳои аз фурӯш ё супоридани дороиҳо воридгардида ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобики моддаи 153 Кодекси мазкур муайян карда мешавад.

3. Қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба дороиҳои тибқи гурӯҳҳо истехлекшаванд, инчунин нисбат ба захираҳои молию моддӣ татбиқ намегарданд.

Моддаи 153. Арзиши дороиҳо

1. Ба арзиши дороиҳо ҳароҷот барои харид, истехсол, соҳтмон, васл ва насли онҳо, инчуни дигар ҳароҷоте, ки арзиши онҳоро зиёд мекунад, ба истиснои азnavнарҳгузории воситаҳои асосӣ ва ҳароҷот, ки нисбат ба онҳо андозсупоранда барои тарҳ ҳуқуқ дорад, дохил карда мешаванд.

2. Агар танҳо як қисми дороиҳо фурӯхта ё дода шаванд, пас арзиши дороиҳо дар лаҳзай фурӯш ё додан байни қисмҳои боқимонда ва қисмҳои фурӯхта ё додашуда тақсим карда мешавад.

Моддаи 154. Эътироф накардани фоида ё зарар

1. Дар ҳолатҳои зайл ҳеч гуна фоида ё зарар ҳангоми муайян кардани даромади (фоидай) андозбандишаванд ба эътибор гирифта намешавад:

- доду гирифти дороиҳо байни зану шавҳар;
- доду гирифти дороиҳо байни собиқ ҳамсарон ҳангоми бекор кардани ақди никоҳ;

- нохост нобуд кардани дорой ё бегона кардани он бо сармоягузории такрории воридот (масалан, ҷубронпулии суғуртавии гирифташуда ҳангоми нохост нобуд сохтани дорой) ба дороии шабехи он ё дар дороии дорои ҳамон хусусият то ба охир расидани соли дуюми баъди соле, ки дорой нобуд ё бегона карда шудааст.

2. Арзиши дороии ивазшаванда, ки дар сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, бо дарназардошти (дар сатҳи) арзиши дороии ивазкардашуда дар лаҳзаи нобуд ё бегона кардани он ба афзоиши арзиши дороии ивазшаванда ба фарқи мусбии байни ҳароҷоти андозсупоранда барои сармоягузории такрорӣ ва бузургии воридот мутобики сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

3. Арзиши дороии дар натиҷаи аҳд (шартнома) бадастомада, ки ҳангоми он фоида мувофиқи сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда барои мақсадҳои андозбандӣ ба ҳисоб гирифта намешавад, аз арзиши дорой барои тарафи супорандай он дар санаи аҳд иборат мебошад.

4. Ҳамин модда нисбат ба дороиҳое, ки аз рӯи гурӯҳҳо истеҳлок мешаванд, татбиқ намегардад, ба истиснои сархатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда, ки онҳо ҳангоме татбиқ мегарданд, ки ҳамаи дороиҳои гурӯҳ дар як вақт дода шаванд.

ЗЕРФАСЛИ 7. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРИЙ БОБИ 23. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРИЙ

Моддаи 155. Давраи андоз

1. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои дар шакли музди меҳнати аз ҷониби шахсони воқеӣ гирифташуда, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардоҳт ситонида шудааст, моҳи тақвимӣ мебошад, агар тартиби дигар дар Кодекси мазкур пешбинӣ нагардида бошад.

2. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои шахсони воқеие, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардоҳт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида намешавад, соли тақвимӣ мебошад, агар боби мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

3. Давраи андоз аз фоида соли тақвимӣ мебошад. Ҳамзамон пешниҳоди ҳисобҳои пардоҳтҳои ҷории андоз аз фоида ва пардоҳти онҳо дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи моддаҳои 156-158 Кодекси мазкур амалий мешавад.

Моддаи 156. Пешниҳоди эъломия

1. Эъломияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои дар шакли музди меҳнати шахсони воқеӣ, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардоҳт ситонида мешавад, аз ҷумла аз ҷониби воҳиди алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ, то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад.

2. Эъломияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шахсони воқеӣ – шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки

дар муассисаҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ ва ба онҳо баробаркардашудаи намояндагиҳои ташкилотҳои хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунанд, то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад. Иттилоот дар бораи шахсони воқеии дар боло пешбинишуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи гузашта фаро мерасад.

3. Ҳисоби ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои дипломатӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ҳар семоҳа аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад ва дар ҳамин мӯҳлат андозҳо ситонида мешаванд.

4. Андозсупорандагони зерин эъломияро оид ба андоз аз даромад аз даромадҳои дигар шахсони воқеие, ки дар манбай пардохт андозбанӣ намешаванд ва (ё) эъломияро оид ба андоз аз фоида то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ ба мақомоти андоз месупоранд:

- резидентҳо – супорандагони андоз аз фоида;
- шахсони воқеӣ – резидентҳои дорои даромад, ки дар манбай пардохти воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбанӣ намешаванд, ба истиснои шахсоне, ки андозҳоро мутобиқи фасли XVI Кодекси мазкур пардохти менамоянд;
- шахсони воқеӣ – резидентҳое, ки дар суратҳисобҳояшон дар бонкҳои хориҷии воқеъ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағҳои пулӣ доранд, инчунин онҳое, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд;
- шахсони воқеие, ки мутобиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаашон вазифаи пешниҳоди эъломия оид ба андоз аз даромад ва эъломия оид ба вазъи молумулӣ гузашта шудааст. Тартиб, мӯҳлатҳои пешниҳод, инчунин шакли эъломияро, ки ин шахсон пешниҳод мекунанд, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд;
- дигар шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ – ғайрирезидентҳое, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромаде мегиранд, ки бояд андозбанӣ карда шавад, аммо дар манбай пардохт андозбанӣ намешавад.

5. Ҳангоми барҳам додани шахси ҳуқуқӣ комиссияи барҳамдиҳӣ ё андозсупоранда фавран дар ин бора ба мақоми андоз оғоҳиномаи хаттӣ мефиристад. Комиссияи барҳамдиҳӣ вазифадор аст, ки эъломияи андозро ба мақомоти даҳлдори андоз пешниҳод намояд.

6. Шахси воқеие, ки аз вай пешниҳод кардани эъломияи андоз талаб карда намешавад, метавонад бо пешниҳоди ҳучҷатҳои тасдиқунанда бо талаби аз нав ҳисоб кардани андоз ва баргардонидани маблағи барзиёд супоридааш эъломия пешниҳод кунад.

7. Ҳисобҳо оид ба пардохти маблағҳои ҷорӣ (пешпардохт) аз рӯи андоз аз фоида, инчунин маълумот дар бораи шахсоне, ки андозашон дар манбаи пардохт нигоҳ дошта шудааст, тибқи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи қисмҳои 1, 2 ва 3 моддаи 157 Кодекси мазкур ҳар моҳ (ҳар сеноҳа) то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешаванд, ки баъди моҳи (сеноҳаи) ҳисоботӣ фаро мерасад.

8. Эъломияи андоз аз фоида то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ пешниҳод карда мешавад.

9. Эъломияи Бонки миллии Тоҷикистон оид ба фоидаи воқеии ба буҷети давлатӣ пардохтшаванд, ки шакли он аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешавад, то 1 августи соле, ки баъди соли ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад (ҚЧТ №1188 аз 18.03.2015).

Моддаи 157. Пардохтҳои ҷории (пешпардохти) андоз

1. Супорандагони андоз аз фоида, ба истиснои шахсоне, ки мутобики ғасли XVI Кодекси мазкур андозбанӣ мешаванд, вазифадоранд пардохти ҷории ҳармоҳаро (ҳар сеноҳаро) ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи (сеноҳаи) ҳисоботӣ фаро мерасад, анҷом диҳанд (ҚЧТ №1046 аз 28.12.2013).

2. Супорандагони андоз аз фоида, ба истиснои шахсоне, ки дар баҳисобигирии нозироти андози андозсупорандагони қалон мебошанд ва шахсоне, ки маблағи андоз аз фоидаи онҳо барои соли гузаштаи тақвимӣ аз маблағи муайяннамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувоғиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ зиёд мебошад, вазифадоранд ҳар сеноҳа пардохти ҷориро ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъди сеноҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, анҷом диҳанд.

3. Маблағи ҳар пардохти ҷории моҳона (сеноҳа) дар давраи 12-моҳа, ки ҳар 15-уми апрел оғоз меёбад, наметавонад аз ҳар як маблағҳои зерин камтар бошад:

- аз дувоздаҳ як қисми (аз ҷорӣ як қисми) маблағи андоз аз фоида барои соли гузаштаи андоз;

- 1 фоизи даромади умумии моҳи (сеноҳаи) ҳисоботӣ.

4. Пардохтҳои ҷории андоз аз фоида ба маблағи ин андози барои соли тақвимӣ пардохтшаванд ба ҳисоб гирифта мешаванд. Ҳама гуна пардохтҳои барзиёди ҷории андоз аз фоида дар муқоиса бо ўҳдадорӣ доир ба ин андоз барои соли тақвимӣ ба ҳисоби ўҳдадориҳо оид ба дигар андозҳо гирифта мешаванд ё ба андозсупоранда баргардонида мешаванд.

5. Пардохтҳои ҷорӣ аз рӯи андоз аз фоида пардохтҳои ҳатмӣ буда, барои сари вақт напардохтани онҳо фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

Моддаи 158. Пардохти андозҳо ва муқаррароти маъмурӣ

1. Супорандагони андоз аз даромад андозро дар маҳалли баҳисобгириашон дар мӯҳлатҳои барои пешниҳод намудани эъломияҳои андоз муқарраршуда пардоҳт менамоянд.

2. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҳисоби кор дар ташкилотҳои дипломатию консулгарию давлатҳои ҳориҷӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд, вазифадоранд аз даромадҳои худ мустақилона андози даромадро дар мӯҳлатҳои барои пешниҳоди эъломия муқарраршуда супоранд.

3. Тақсим кардани маблағи пардоҳтҳои ҷории андоз аз фоида, инчунин маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ гузаронида шаванд, аз ҷониби корхона байнӣ буҷетҳои маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона, инчунин дар маҳалли ҷойгиршавии ҳар як воҳиди алоҳидаи он бо дарназардошти ҳиссаи ҳароҷот барои пардоҳти музди меҳнате, ки ба воҳиди асосии корхона ва ба ҳар як воҳиди алоҳидаи корхона дар ҳароҷоти умумии музди меҳнат дар корхона (воҳиди асосии корхона дар якъояғӣ бо ҳамаи воҳидҳои алоҳидаи корхона) тааллук дорад, мутобиқи маълумоти баҳисобгирии муҳосибии корхона сурат мегирад. Ҳиссаҳои ҳароҷоти барои пардоҳти музди меҳнат дар ҳамин қисм пешбинигардида бо дарназардошти нишондиҳандаҳои воқеии ҳароҷот барои музди меҳнати воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он мутобиқи маълумоти баҳисобгирии муҳосибии корхона барои охири давраи ҳисботӣ муайян карда мешаванд.

4. Ҳисоб кардани маблағи пардоҳтҳои ҷории андоз аз фоида, инчунин маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ дар маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва ҳар қадом воҳиди алоҳидаи он пардоҳт шаванд, аз ҷониби корхона мустақилона анҷом дода мешавад. Маълумотро дар бораи маблағҳои пардоҳтҳои ҷории андоз аз фоида, инчунин дар бораи маблағҳои аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисобкардашуда корхона ба воҳидҳои алоҳидаи худ, инчунин ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии худ ва маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида на дертар аз мӯҳлати барои амалӣ намудани пардоҳтҳои ҷорӣ мутобиқи моддаи 157 Кодекси мазкур муқарраргардида ва барои пешниҳоди эъломия аз рӯи андоз аз фоида мутобиқи моддаи 156 Кодекси мазкур дастрас менамояд.

5. Корхона маблағи пешпардоҳтҳо ва маблағи андозеро, ки аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисоб карда шудааст, ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он тавассути воҳиди асосии корхона ё тариқи ҳар воҳиди алоҳидаи на дертар аз мӯҳлати муқаррарнамудаи ҳамин модда ва моддаи 157 Кодекси мазкур месупорад.

6. Супорандагони андоз аз фоида ҳисоби ниҳоӣ анҷом медиҳанд ва андозро дар маҳалли баҳисобгириашон на дертар аз 10-уми апрели соли баъди соли тақвимии ҳисботӣ фарорасанда пардоҳт менамоянд.

7. Бонки миллии Тоҷикистон андоз аз фоидаро на дертар аз 1 августи соле, ки баъди соли ҳисоботӣ фаро мерасад, месупорад (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

8. Назорати пардохти андоз аз фоида ва андоз аз даромад аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

9. Даствурамалҳо оид ба ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз фоида ва андоз аз даромад, инчунин шаклҳои эъломияҳо ва ҳисобҳои даҳлдор аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ IX. АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА БОБИ 24. МУҶАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 159. Мағҳуми андоз аз арзиши иловашуда

Андоз аз арзиши иловашуда ҳамчун андози ғайримустақим бояд дар тамоми марҳилаҳои истехсолот, муомилоти молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо пардохт шавад.

БОБИ 25. АНДОЗСУПОРАНДАГОН

Моддаи 160. Андозсупорандагон

1. Супорандай андоз аз арзиши иловашуда шахсе мебошад, ки тибқи моддаи 161 Кодекси мазкур ӯҳдадор аст ариза дода, ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад.

2. Шахсе, ки ӯҳдадор аст ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад, аз аввали давраи ҳисботие, ки баъди давраи ба миён омадани ӯҳдадории бақайдигирӣ фаро мерасад, оид ба андоз аз арзиши иловашуда андозсупоранда мебошад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

3. Ба ғайр аз шахсоне, ки тибқи қисми 1 ҳамин модда супорандагони андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, ҳамаи шахсоне, ки воридоти андозбандишавандай молҳоро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд, оид ба чунин воридот супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ҳисобида мешаванд.

4. Шахси ғайрирезидент, ки бидуни қайд барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба иҷрои корҳо ва хизматрасоние машғул аст, ки бояд мувофиқи моддаи 177 Кодекси мазкур андозбандӣ шаванд, оид ба чунин кору хизматрасониҳо супорандай андоз аз арзиши иловашуда мебошад.

Моддаи 161. Талабот оид ба додани ариза барои бақайдигирӣ

1. Шахси машғули фаъолияти соҳибкорӣ, ки даромади умуниаш дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвимӣ аз ҳадди даромади як миллион сомонӣ зиёд шудааст, ӯҳдадор аст дар муҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимӣ ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ гузарад ва ба мақоми андози маҳалли

баҳисобигирии худ чиҳати бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда якҷоя бо ариза барои гузаштан ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ ариза дихад. Ҳадди даромад барои бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба шахсоне, ки дар сарҳати дуюми қисми 2 моддаи 291 Кодекси мазкур муайян карда шудаанд, татбиқ намегардад ва шахсони мазкур уҳдадоранд на дертар аз 15 рӯзи тақвимӣ пас аз бақайдигирии давлатӣ аризаро пешниҳод намоянд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

2. Агар даромади умумии гайрирезидент дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвимӣ аз таҳвили молҳои, ичрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин (ба истиснои воридоти молҳо) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо муассисаи доими ин гайрирезидент алоқаманд нест, аз ҳадди як миллион сомонӣ бештар бошад, зимнан гирандагони ин молҳо (кору хизматрасонӣ) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон супорандагони андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, ў ӯҳдадор аст бо мақсади бақайдгирий ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда ариза дихад:

- корҳо (хизматрасониҳо) дар амал аз ҷониби шахсе ичро шудаанд, ки ҳангоми ичрои ин корҳо (хизматрасониҳо) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур дошт, новобаста ба он, ки ин корҳо (хизматрасониҳо) аз ҷониби шахсони воқеии кироякор ё ташкилотҳои (пудратчиёни) гайрирезидент ичро шуда бошанд;

- корҳои (хизматрасониҳои) ичрошуда бевосита бо молу мулки гайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда алоқаманд бошанд;

- ба мизочон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳизматрасониҳои алоқаи барқӣ, пахши радио ва телевизионӣ расонида шуда бошад;

- ба зангҳои телефонии аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон содиршуда хизмат расонад ва (ё) шахси пардохткунандай чунин зангҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур дошта бошад;

- хизматрасониҳои сугуртавии таваккалҳо ва (ё) молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда, ба истиснои хизматрасониҳои сугуртавии ҳаёт, анҷом дода шуда бошанд.

3. Вориси ҳуқуқии андозсупоранде, ки фаъолияти андозсупорандаро давом медиҳад, ўҳдадор аст ҷиҳати бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар давоми 10 рӯзи баъди ба даст овардани ҳуқуқ ариза дихад.

4. Шахсоне, ки дар сарҳати дуюми қисми 2 моддаи 291 Кодекси мазкур муайян карда шудаанд, аз санаи бақайдигирии давлатӣ ўҳдадоранд бо мақсади бақайдгирий ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда ариза диханд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

Моддаи 162. Бақайдгирий

1. Ариза ҷиҳати бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиб ва шакли муқаррарномудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дода мешавад.

2. Ҳангоми додани ариза чиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мақомоти андоз вазифадоранд ҷунин шахсрӯ дар феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта, дар давоми 10 рӯзи баъди супоридани ариза ба ў дар хусуси аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуданаш шаҳодатнома диҳанд ва дар он номи пурра (насаб, ном ва номи падар), суроғай ҳуқуқӣ (маҳалли истиқомат) ва маълумоти дигар дар бораи андозсупоранд, санаи додани шаҳодатнома, санае, ки аз он бақайдгирӣ эътибор пайдо мекунад ва рақами мушаххаси андозсупорандаро зикр намоянд.

3. Варақаи шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда варақаи ҳисботии қатъӣ мебошад ва он ба андозсупоранда ройгон дода мешавад.

4. Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашударо андозсупоранд бо худ нигоҳ медорад ва ҳангоми бекор шудани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда онро бояд ба мақомоти андози даҳлдор баргардонад.

5. Шакли варақа, тартиби супоридан ва гирифтани шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешаванд.

6. Бақайдгирӣ дар яке аз санаҳои зерин, вобаста ба он ки қадоме аз ин санаҳо пештар фаро мерасад, эътибор пайдо мекунад:

- ҳангоми бақайдгирии ҳатмӣ вобаста ба ҳаҷми даромади умумӣ - аз рӯзи якуми давраи ҳисботии баъди моҳе, ки дар он даромади умумии андозсупоранд аз ҳадди даромад зиёд шудааст;

- шахсоне, ки дар сарҳати дуюми қисми 2 моддаи 291 Кодекси мазкур муайян карда шудаанд, - аз санаи бақайдгирии давлатӣ;

- нисбат ба вориси ҳуқуқӣ – аз лаҳзай ба даст овардани ҳуқуқ.

7. Мақомоти андоз вазифадоранд тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашударо, ки он дар бораи ҳамаи шахсони барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бақайдгирифташуда маълумоти муфассалро дар бар мегирад, кушоянд ва пеш баранд.

8. Агар шахс ўҳдадор бошад, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад ва ў барои бақайдгирӣ сари вақт ариза надода бошад, мақомоти андоз бо ташабbusи худ андозсупорандаро ба қайд гирифта, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ўро ба ҷавобгарӣ қашида, ба вай ҳуҷҷатҳои даҳлдор мефиристанд.

Моддаи 163. Бекор кардани бақайдгирӣ

1. Андозсупоранд вазифадор аст ҷиҳати бекор кардани бақайдгирӣ бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бо ариза муроҷиат намояд, агар ҳамзамон шартҳои зерин иҷро гарданд:

- аз рӯи ҷамбости 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвимӣ даромади умумии андозсупорандаре, ки низоми умумии андозбандиро

истифода менамояд, аз як миллион сомонӣ кам шуда бошад (ҚҖТ №1367 аз 14.11.2016);

- пас аз гузариши охирин ба низоми умумии андозбанӣ 36 моҳи тақвимӣ гузашта бошад (ҚҖТ №1367 аз 14.11.2016).

2. Бекор кардани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда рӯзи якуми давраи андозбанӣ, ки баъди давраи аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани ариза барои бекор кардани бақайдгирӣ фаро мерасад, ҳамзамон бо гузаштан ба низоми маҳсуси андозбанӣ эътибор пайдо мекунад (ҚҖТ №1367 аз 14.11.2016).

3. Дар сурати барҳам дода шудани шахси ҳуқуқӣ (қатъ гардидани фаъолияти муассисай доимии гайрирезидент), ки супорандай андоз аз арзиши иловашуда мебошад, чунин шахс бояд аз рӯзи аз феҳристи андозсупорандагон хориҷ шуданаш аз қайди андоз аз арзиши иловашуда (яъне бекор кардани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба ин шахс эътибор пайдо мекунад) бароварда шавад.

4. Агар бақайдгирӣ шахс барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор карда шавад, мақомоти андоз ӯҳдадоранд номи (насаб, ном ва номи падари) шахс ва дигар маълумотро дар бораи вай аз феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда хориҷ намоянд, инчунин шаҳодатномаи додашударо дар бораи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ аз ӯ гиранд.

5. Бекор намудани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи Кодекси мазкур мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ анҷом дода мешавад.

БОБИ 26. ОБЪЕКТҲОИ АНДОЗБАНӢ

Моддаи 164. Объектҳои андозбанӣ

1. Объектҳои андозбанӣ андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишаванда мебошанд.

2. Таҳвили молҳо, икрои корҳо ва хизматрасониҳо, ба истиснои таҳвили молҳо, икрои корҳо ва хизматрасониҳо, ки аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда озод буда, дар доираи фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешаванд, агар онҳо мутобиқи моддаҳои 175 ва 176 Кодекси мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷрошаванда эътироф гарданд, амалиёти андозбандишаванда мебошанд. Амалиёти андозбандишаванда мутобиқи моддаи 176 Кодекси мазкур хизматрасониҳо ё икрои корҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашударо дар бар намегирад.

3. Агар андозсупоранда молҳоро (корҳоро, хизматрасониҳоро) бо пардохти андоз аз арзиши иловашуда ҳарад ва маблағи даҳлдорро ба ҳисоб гирад (ё ҳуқуқи ба ҳисоб гирифтанро дошта бошад), истифодаи чунин молҳо (икрои корҳо, хизматрасониҳо) ё натиҷаи истифодаи молҳо (икрои корҳо, хизматрасониҳо) барои фаъолияти ғайрисоҳибкорӣ амалиёти андозбандишаванда ҳисобида мешавад.

4. Таҳвили молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳо андозсупоранда ба кормандони худ ва ҳар шахси дигаре, ки супорандай андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, аз чумла ройгон, амалиёти андозбандишаванда мебошад.

5. Сарфи назар аз муқаррароти дигари ҳамин модда, таҳвили молҳо аз тарафи супорандай андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои истифодабарии меъёри пасткардашуда, ки ин молҳоро дар натиҷаи амалиёти андозбандишавандай андоз аз арзиши иловашуда ҳаридаст, аммо мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур ҳангоми ҳаридани ин молҳо барои баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳуқуқ надошт, ҳамчун амалиёти андозбандишавандай ҳисобида намешавад. Агар ҳангоми ҳаридани молҳо баҳисобгирӣ қисман иҷозат нашуда бошад, дар ин сурат андозаи амалиёти андозбандишавандай мутаносибан ба ҳиссаи баҳисобгирии иҷозатнашуда кам карда мешавад.

6. Арзиши бастаҳое (зарфҳое), ки бояд тибқи шарт ва мӯҳлатҳои муқарраркардаи шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳо баргардонида шаванд, ба истиснои ҳолатҳои фурӯши чакана, ба маблағи андозбандишавандай дохил карда намешавад. Чаканафурӯшон метавонанд ҳачми амалиёти андозбандишавандаро ба маблағе, ки онҳо ба сифати ҳаққи ҷуброни баргардонидани бастаҳо (зарфҳо) ба мизочон пардохтанд, кам кунанд.

7. Агар бақайдгирии андозсупорандай бекор карда шавад, молҳои дар лаҳзаи бекоркунӣ дар ихтиёри он қарордошта, ба истиснои истифодаи меъёри пасткардашуда, ҳамчун дар доираи амалиёти андозбандишавандай дар ин лаҳза таҳвилшуда баррасӣ мегарданд.

8. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то бақайдгирии оид ба андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба бақияи молҳои ҳаридашуда, ки пештар ҳангоми андозбандӣ аз даромади андозбандишавандай тарҳ карда нашуда буданд, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ пас аз бақайдгирии ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби пешбининамудаи Кодекси мазкур ба ҳисоб гирифта мешаванд.

9. Дар ҳолати истеҳсоли молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳо аз ашё ва маводи фармоишгар, ҳангоме, ки соҳиби ашё, мавод ва маҳсулоти коркард худи фармоишгар мемонад, амалиёти андозбандишавандай барои коркардкунандай (истеҳсолкунандай, ичрокунандай) хизматрасониҳо (корҳо) оид ба коркарди ашё ва мавод барои молҳо (кору хизматрасониҳо) ба ҳисоб меравад.

10. Молҳо ва воситаҳои нақлиёти ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшавандай (ба истиснои молҳо, ки мутобиқи моддаи 169 Кодекси мазкур аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд), ки мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд дар эъломия зикр шаванд, воридоти андозбандишавандай ба ҳисоб мераванд.

Моддаи 165. Фурӯш ё супоридани корхона

1. Аз тарафи як супорандай андоз аз арзиши иловашуда ба дигар супорандай андоз аз арзиши иловашуда дар доираи як амалиёт фурӯхтан

ё супоридани корхона дар маҷмӯъ чун комплекси молумулкӣ ё воҳиди мустақилан амалкунандай корхона амалиёти андозбандишаванда ҳисоб карда намешавад.

2. Дар мавриди қисми 1 ҳамин модда харидор ё гиранда ҳамон ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои фурӯшандай дар фасли мазкур пешбинишиударо қабул менамояд, ки ба корхонаи фурӯхта ё додашуда ё воҳиди мустақилона амалкунандай корхона вобаста мебошанд.

3. Ҳамин модда танҳо ҳангоме татбиқ мегардад, ки агар тарафҳои фурӯшанд (супоранд) ва харидор (гиранда) дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимии баъди фурӯш (супоридан) мақомоти андозро дар бораи қарор оид ба татбиқи муқаррароти ҳамин модда ба таври хаттӣ огоҳ намоянд.

БОБИ 27. МАНБАИ АНДОЗ

Моддаи 166. Арзиши амалиёти андозбандишаванда

1. Арзиши амалиёти андозбандишаванда дар асоси маблағе (арзише, аз ҷумла дар шакли аслӣ (натуралӣ)), ки андозсупоранд аз мизоч ё аз ҳар шахси дигар мегирад ё ҳуқуқи гирифтаниро дорад, аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва (ё) дигар пардохтҳо, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда, муайян мегардад.

2. Агар андозсупоранд бар ивази амалиёти андозбандишаванда молҳо, корҳо ё хизматрасониҳоро дастрас намояд ё ҳуқуқи гирифтани онҳоро дошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳоро (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳоро) дар бар мегирад, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда.

3. Дар ҳолате, ки агар андозсупоранд бар ивази амалиёти андозбандишаванда ҳеч сарвате нагирад ё ҳуқуқи гирифтаниро надошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба арзиши бозории молҳои таҳвилшуда, корҳои иҷрошуда ё хизматҳои расонидаи андозсупоранд дар рафти чунин амалиёти андозбандишаванда (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

4. Дар сурати бо мақсадҳои гайритичоратӣ истеъмол ё истифода бурдани молҳо (корҳо ё хизматрасониҳо) тибқи қисми 3 моддаи 164 Кодекси мазкур, инчунин ҳангоми таҳвили молҳо (иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо) ба ҳама гуна шахсон, инчунин кормандони худ мувофиқи қисми 4 моддаи 164 Кодекси мазкур, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

5. Ҳангоми таҳвили мол бо шарти пардохти ба мӯҳлатҳо чудошуда арзиши амалиёти андозбандишаванда мутобиқи қисми 1 ҳамин модда бо дарназардошти тамоми маблағҳои пардохтшаванда мувофиқи ҷадвали

пардохти ба мӯҳлатҳо чудошуда, ки дар шартнома муқаррар шудааст, муайян карда мешавад.

6. Ҳангоми фурӯши (бегона кардани) молу мулки ба гарав гузошташуда арзиши чунин амалиёти андозбандишавандаи гаравдиҳанда бо дарназардошти арзиши бозории молу мулки ба гарав гузошташудаи фурӯхташаванда (бегонашаванда) бидуни илова намудани андоз аз арзиши иловашуда ба арзиши молу мулки (молҳои) ба гарав гузошташуда муайян мегардад.

7. Арзиши амалиёти андозбандишавандаи молҳои воридшуда наметавонад аз арзиши воридоти андозбандишаванда кам бошад. Ҳангоми вучуд доштани фарқияти манфии арзиши амалиёти андозбандишавандаи моли воридшуда, чунин фарқияти манфӣ барои ҳисобкуни андоз аз арзиши иловашуда баробари сифр қабул карда мешавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

Моддаи 167. Тасҳехи амалиёти андозбандишаванда

1. Ҳамин модда нисбат ба амалиёти андозбандишавандаи андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин татбиқ мегардад:

- бекор кардани амалиёт ё тағийир ёфтани хусусияти он;
- тағийир ёфтани арзиши амалиёти андозбандишаванда;
- тағийир ёфтани ҷуброни мувофиқашуда барои амалиёт бо сабаби пастшавии нарҳ ва бо ҳар гуна сабабҳои дигар;
- турра ё қисман баргардонидани молҳо ба андозсупоранда (қабул накардани корҳо ё ҳизматрасониҳои анҷомдодаи андозсупоранда);
- тарҳи карзҳои беэътиҳод (шубҳанок) мувофиқи моддаи 115 Кодекси мазкур.

2. Агар андозсупоранда дар натиҷаи яке аз сабабҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҳисобнома – фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод қунад, ки дар он маблағи андоз аз арзиши иловашуда нодуруст нишон дода шуда бошад ё дар эъломияи андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашударо нодуруст зикр карда бошад, пас мувофиқи қисми 2 моддаи 182 ва қисми 8 моддаи 183 Кодекси мазкур тасҳех гузаронида мешавад.

3. Тасҳехи амалиёти андозбандишаванда дар асоси ҳисобнома – фактураи иловагӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда ё дигар хучҷатҳо, ки фаро расидани ҳолатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо баъди содир гардидан амалиёти ибтидоии андозбандишаванда тасдиқ менамоянд, гузаронида мешавад.

Моддаи 168. Арзиши воридоти андозбандишаванда

Арзиши воридоти андозбандишаванда арзиши гумрукии молҳо, ки мутобики қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин ҷамъи маблағи боҷи гумrukӣ ва андозҳое мебошад, ки ҳангоми воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд супорида шаванд, аммо бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

БОБИ 28. ИМТИЁЗХОИ АНДОЗ

Моддаи 169. Озод кардан аз андоз

1. Озод кардан аз андоз аз арзиши иловашуда маънои онро дорад, ки таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда амалиёти андозбандишаванда намебошанд ва арзиши онҳо аз чониби андозсупоранда ба амалиёти андозбандишаванда дохил карда намешавад, воридоти аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда бошад, ба арзиши воридоти андозбандишаванда дохил карда намешавад. Ҳамзамон, мутаносибан арзиши чунин таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо ва чунин воридоти молҳо барои аз чониби андозсупоранда тибқи моддаи 181 Кодекси мазкур ҳисоб кардани андоз аз арзиши иловашуда асос шуда наметавонад.

2. Таҳвили молҳо (ба ғайр аз содироти молҳо), ичрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд:

- 1) Фурӯш, супоридан ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ба ғайр аз:
  - а) фурӯш ё супоридани бинои меҳмонхонаҳо ё манзилгоҳ барои истироҳаткунандагон;
  - б) фурӯш ё супоридани биноҳои истиқоматии нави соҳташуда;
  - в) фурӯш ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ки барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифода бурда мешавад, ба истиснои фурӯш ё супоридан мутобиқи моддаи 165 Кодекси мазкур.

2) Хизматрасониҳои алоҳидаи молиявӣ бар ивази подошпулӣ, ки номгӯи онҳоро Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муайян менамояд, аз ҷумла молу мулки моддии истеҳлокшаванда тибқи амалиёти иҷораи молиявӣ (лизинг) (аз ҷумла ҳавопаймоҳо), ки мутобиқи моддаи 15 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад, ба истиснои молу мулки ғайриманқул, автомашинаҳои сабукрав ва мебел.

3) Таҳвили пули миллӣ ва (ё) асьори хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин коғазҳои қиматнок.

4) Хизматрасониҳои динӣ ва маросимиӣ аз чониби иттиҳодияи динӣ (ҚЧТ №1511_аз 21.02.2018).

5) Хизматрасонии тибии муассисаҳои давлатӣ, ба истиснои хизматрасониҳои косметологӣ, дандонпизишкӣ ва санаторию курортӣ.

6) Хизматрасониҳои зерини муассисаҳои давлатии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришаванда дар соҳаи маориф (дар ҳолати мавҷуд будани иҷозатнома, агар он зарур бошад):

- а) таҳсилоти томактабӣ;
- б) таҳсилоти ибтидойӣ, умумии асосӣ ва миёнаи умумӣ;
- в) таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва миёнаи касбӣ;
- г) таҳсилоти олии касбӣ;
- д) таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ;
- е) таҳсилоти иловагӣ ва маҳсус.

7) Ройгон супоридани (даст кашидан аз) молҳо ба манфиати давлат, таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасониҳо ба сифати кӯмаки башардӯстона.

8) Таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита аз ҷониби муассисаҳои ичрои ҷазои ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ё корхонаҳои давлатие, ки ба системаи ичрои ҷазои ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон шомиланд, истеҳсол намудаанд (ичро кардаанд, хизмат расонидаанд).

9) Таҳвили маҳсулоти маҳсуси истифодаи инфиродӣ барои маъюбон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад;

10) Таҳвили (furӯши) либосҳои шакли ягонаи мактабӣ ва томактабии истеҳсоли ватанӣ, ки номгӯи онҳо бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи саноат дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия ва мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018);

11) Таҳвили (furӯши) маводи дорувории истеҳсоли ватанӣ, ки номгӯи онҳо бо пешниҳоди мақоми ваколатдор дар соҳаи тандурустӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия ва мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018).

3. Таҳвили металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминий аввалия, концентрати металлҳо, маъданҳои молӣ, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванд, пилла, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда, аз ҷумла барои содирот, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешавад.

4. Намудҳои зерини воридот аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд:

- воридоти пули миллӣ ва (ё) асьори ҳориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин коғазҳои қиматнок;

- воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои Ҳазинаи давлатии сарватҳо;

- воридоти молҳое, ки ройгон ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд, воридоти молҳо ба сифати кӯмаки башардӯстона, воридоти молҳое, ки ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади рафъи оқибатҳои оғатҳои табииӣ, садама ва фалокатҳо ройгон дода мешаванд;

- воридоти таҷҳизоти истеҳсолию технологӣ ва маҳсулоти такмилии (комплектии) онҳо, ки маҷмӯи ягонаро ташкил медиҳанд, аз ҷумла дар асоси шартҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) барои ташаккул ё пурра кардани фонди (сармояи) оинномавии корхонаҳо ё азnavтаҷҳизонии техникии истеҳсолоти амалкунанда, ба шарте ки ин молу мулк

мустақиман дар истеҳсоли молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасонӣ мутобики ҳуҷҷатҳои таъсисии корхона истифода шуда, ба категорияи молҳои зераксизӣ мансуб набошад. Дар сурати барҳамдиҳии чунин корхона ё аз ҷониби ин корхона дар давоми ду сол аз лаҳзаи воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода нашудан ё ба шахси дигар таҳвил намудани таҷҳизоти истеҳсолии технологӣ ва маҳсулоти такмилие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шудаанд, андоз аз арзиши иловашуда, ки мутобики ҳамин сарҳат пардохта нашудааст, ба буҷет бе амалисозии баҳисобигирӣ мутобики моддаи 183 Кодекси мазкур ситонида мешавад, ба истиснои воридоти чунин таҷҳизот дар асоси шартҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- воридоти дорувории тиббӣ, таҷҳизоти тиббӣ, фармасевтӣ ва асбобҳои тиббӣ мувофиқи номгӯи муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- воридоти молҳое, ки барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи маблағҳои созишномаҳои грантӣ (қарзӣ) амалӣ мешаванд;

- воридоти молҳо барои соҳтмони объектҳои маҳсусан мухим, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;

-воридоти таҷҳизоту техника ва маводи соҳтмонии иншооти сайёҳӣ (аз ҷумла меҳмонхона, осоишгоҳ ва истироҳатгоҳҳои табобатӣ, марказҳои сайёҳӣ, ва дигар иншооти сайёҳӣ). Рӯйхати иншооти сайёҳӣ, номгӯй, миқдори таҷҳизоту техника ва маводи соҳтмонии воридшаванда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (ҚҶТ, №1423 аз 30.05.2017);

- воридоти молҳо (ба истиснои молҳои зераксизӣ) тибқи номгӯй ва ҳаҷми муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бевосита истеҳсолкунандагон барои истеҳсоли алюминий аввалия анҷом медиҳанд;

- воридоти алюминий аввалия;

- воридоти техниқаи ҳарбӣ, агрегатҳои асосӣ, силоҳ, лавозимоти ҷангӣ ва дастгоҳҳои парвозкунандай таъиноти мудофиавидошта, инчунин арзиши хизматрасонии таъмир ва қисмҳои эҳтиётӣ ба онҳо (ҚҶТ, №1046 аз 28.12.2013, №1367 аз 14.11.2016);

- воридоти маҳсулоти маҳсуси истифодаи фардӣ барои маъюбон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад;

- воридоти ашёи хом (фурнитура) барои истеҳсоли либоси мактабӣ ба корхонаҳои дӯзандагие, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- воридоти техниқаи таъиноти кишоварзӣ, ки номгӯйи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- воридоти маводу лавозимот барои истеҳсоли доруворӣ, ки номгӯйи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- воридоти технологияҳои навтарин барои корхонаҳои дорусозӣ ва таҷхизоти ҳозиразамони ташхису табобат (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- воридоти технологияву таҷхизот ва мавод барои таъминоти соҳаи парандапарварӣ ва (ё) ҳангоми ворид намудани молҳо бевосита барои эҳтиёҷоти худи корхонаҳои парандапарварӣ ва корхонаҳои истеҳсолкунандаи ҳӯроқи омехтаи паранда ва чорво (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

5. Воридот ва таҳвили минбаъдаи автомашинаҳои нав (аз санаи барориш 1 (як) сол нагузашта, масофаи тайнамудаашон то 10 (даҳ) ҳазор километр бошад) бо мавқеи молии 8702, 8703, 8704 ва 8705 аз пардоҳти 50 фоизи маблағи андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 170. Андозбандии ҳамлу нақли байналмилалӣ ва транзитӣ

1. Хизматрасониҳои нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё ичрои корҳои бевосита марбут ба ҳамлу нақли байналмилалии борҳо ва мусоғирон, инчунин таҳвили сӯзишворию равғанҳои молиданӣ ва дигар маводи истеъмолӣ, ки ба доҳили киштии ҳавоии ҳудӣ ва (ё) хориҷӣ барои истеъмол ҳангоми парвозҳои байналмилалӣ бор карда мешаванд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд. Таҳти мағҳуми ҳамлу нақли байналмилалӣ қашондани бор ва мусоғирон фаҳмида мешавад, ки маҳалли ҳаракат ё маҳалли таъиноти онҳо (яке аз ин маҳалҳо) берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад.

2. Барои мақсадҳои ҳамин модда ба корҳо ва хизматрасониҳое, ки бинобар ҳамлу нақли байналмилалӣ анҷом дода мешаванд, инҳо доҳил мешаванд:

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ (боркашонӣ, ҳамлу нақл), борбардорӣ, борфарорӣ, азнавборкунӣ, ирсоли молҳое, ки аз (ба) ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд, инчунин молҳое, ки тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи транзит интиқол дода мешаванд;

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ вобаста ба интиқоли почта, мусоғирон, бағоҷ аз (ба) ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои даромадҳо аз хизматрасониҳои вобаста ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабех, новобаста ба шакли бастани онҳо;

- хизматрасонии техниқӣ, тиҷоратӣ, аэронавигатсионӣ, фурудгоҳии ҳатсайрҳои байналмилалии ҳавоӣ, ба истиснои даромадҳо аз хизматрасониҳо оид ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабех, новобаста ба шакли бастани онҳо.

3. Дар ҳолати ичрои корҳо ва хизматрасониҳои дар сарҳати якуми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми риояи шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавчудияти шартнома (қарордод) оид ба икрои корҳо, хизматрасонихо, ки бевосита бо таҳвилкунандай молҳо баста шудааст;
- ба расмият даровардани боркашонӣ бо ҳуччатҳои ягонаи байналмилалии боркашонӣ;
- нисбат ба борҳои транзитӣ – мавчудияти эъломияи боркашонии гумрукии молҳое, ки ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шуда, таҳти низоми транзит ба расмият дароварда шудаанд.

4. Дар ҳолати икро намудани корҳо ва хизматрасонихо дар сарҳатҳои дуюм ва сеюми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда дар сурати риоя намудани шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавҷуд будани шартнома (қарордод) оид ба икрои корҳо, хизматрасонихо, ки бевосита бо қабулкунандай (фармоишгари) корҳо, хизматрасонихо номбаршуда баста шудааст;
- ба расмиятдарории боркашонӣ бо ҳуччатҳои ягонаи байналмилалӣ.

5. Интиқол ва хизматрасонии борғиристониҳои транзитие, ки дар сарҳати сеюми қисми 1 моддаи 171 Кодекси мазкур зикр шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд.

6. Ҳамин модда нисбат ба давлатҳое, ки оид ба хизматрасонии нақлиётӣ ё дигар хизматрасонихо ё икрои корҳои мустақиман вобаста ба боркашонӣ ва мусоғиркашонии байналмилалӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон низоми андозбандӣ бо андоз аз арзиши иловашударо истифода мебаранд, татбиқ намегардад.

Моддаи 171. Ҳусусиятҳои андозбандӣ ҳангоми интиқоли молҳо тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба низоми гумрукии интихобшуда ва риояи шартҳои он андозбандӣ тибқи тартиби зайл сурат мегирад:

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии иҷозат барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз дар ҳаҷми пурра пардоҳт мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти такрорӣ қарор додани молҳо андозсупоранда маблағҳои андозҳоеро, ки ўз аз пардоҳти онҳо озод шуда буд ё вобаста ба содироти молҳо мутобики Кодекси мазкур онҳо ба ўз баргардонида шуда буданд, мувоғиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мепардозад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии транзити гумрукии байналмилалӣ, анбори гумрукӣ, содироти такрорӣ (реэкспорт), савдои бебоҷ, коркард таҳти назорати гумрукӣ, минтақаи озоди гумрукӣ, анбори озод, нобудкунӣ ва даст кашидан аз молҳо ба манфиати давлат, интиқоли захираҳо ва таҳти низомҳои гумрукии маҳсус қарор додани молҳо андоз супорида намешавад;

- ҳангоми дар ҳудуди гумрукӣ таҳти низоми гумрукии коркард қарор додани молҳои воридшуда, онҳо мутобики қонунгузории гумрукии

Ҷумҳурии Тоҷикистон аз пардохти андозҳо шартан пурра озод карда мешаванд;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти муваққатӣ қарор додани молҳо мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

- ҳангоми ворид намудани маҳсулоти коркарди молҳое, ки таҳти низоми гумрукии коркард берун аз ҳудуди гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии коркард барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз аз арзиши гумрукии маҳсулоти коркард пардохт мешавад.

2. Ҳангоми содироти молҳо аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ мувофиқи тартиби зерин амалӣ мегардад:

- дар сурати таҳти низоми гумрукии содирот берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани молҳо андоз пардохт намешавад ё маблағҳои пардохтшудаи андоз мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси мазкур аз ҷониби мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон баргардонида (ба ҳисоб гирифта) мешавад. Тартиби мазкур инчунин нисбат ба баровардани молҳо берун аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи низоми гумрукии содирот нисбат ба он молҳое, ки дар лаҳзаи содирот таҳти низоми гумрукии анбори гумrukӣ, анбори озод ё минтақаи озоди гумrukӣ қарор доранд, истифода бурда мешавад;

- ҳангоми содироти молҳои ҳориҷии таҳти низоми гумрукии содироти такрорӣ (реэкспорт) қарордодашуда маблағи андозҳои ҳангоми воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда (бо сабаби гузаштани мӯҳлати ҳатмии мувофиқи қонунгузории гумruk муйяншудаи баровардани молҳои ҳориҷии таҳти низоми содироти гумrukӣ қарордошта) мувофиқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба андозсупоранда баргардонида мешавад;

- ҳангоми содироти молҳо аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи низомҳои дигари гумrukӣ дар муқоиса бо низомҳои дар сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинигардида озод кардан аз пардохти андоз ва (ё) баргардонидани маблағҳои пардохтшудаи андоз анҷом дода намешавад, агар қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

3. Ҳангоми тавассути сарҳади гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби шахсони воқеӣ интиқол гардидани молҳои барои фаъолияти истеҳсолӣ ё фаъолияти дигари соҳибкорӣ пешбинигардида метавонад тартиби соддакардашуда ё имтиёznоки пардохти андоз истифода гардад. Ҳамзамон арзиши молҳои харидашудаи барои истифодаи шахсӣ пешбинишуда набояд аз маблағи муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии

Тоҷикистон зиёд бошад. Маблағи зиёдатӣ мувофиқи тартиби умумии муқарраршуда (беймтиёз) таҳти андозбанӣ қарор мегирад. Нисбат ба чунин амалиёт татбиқ кардани низоми соддакардашуда ё имтиёznоки андозбанӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

4. Андозсупоранда ҳангоми риоя накардани шартҳои низоми гумруки интихобкардааш дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андоз, инчунин фоизҳои ба ин маблағ ҳисобшударо мепардозад.

Моддаи 172. Андозбандии содироти молҳо

1. Содироти молҳо, ба ғайр аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминий аввалия, концентрати металлҳо, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванд, молҳои дар минтаҳаҳои озоди иқтисодӣ истеҳсолшуда, пилла, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда бо андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри сифр андозбанӣ карда мешавад (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

2. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳо мутобиқи моддаи 173 Кодекси мазкур дар ҷараёни 90 рӯзи тақвимӣ аз санаи сабти мақоми гумруке, ки рухсати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва ё ҳангоми баровардани молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути ҳатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодার расмиёти эъломияи нопурраи даврагӣ – аз санаи қайди мақоми гумруқ, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст, таҳвили ин молҳо бояд аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри мусбии дар қисмҳои 1 - 3 моддаи 181 Кодекси мазкур пешбинишуда андозбанӣ гардад.

Моддаи 173. Тасдиқи содироти молҳо

1. Ҳучҷатҳои тасдиқкунандай содироти молҳо инҳо мебошанд:

- шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳои содиршаванд;
- эъломияи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки иҷозати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва ҳангоми содироти молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути ҳатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодার расмиёти эъломияи нопурраи даврагӣ эъломияи пурраи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст;

- нусҳаи ҳучҷатҳои ҳамроҳи кунандай мол бо қайди мақоми гумруки дар гузаргоҳи сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъгардида. Дар ҳолати таҳти низоми гумрукии содирот тавассути ҳатҳои интиқоли қувваи барқ, инчунин санади қабул ва супоридани молҳо низ пешниҳод карда мешавад;

- ҳучҷатҳои пардохтӣ ва иқтибос аз бонк (нусҳаи иқтибос), ки воридоти воқеии даромади асьорро аз таҳвили молҳо ба содирот ба суратҳисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба

суратҳисобҳои ў дар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, тасдиқ менамоянд.

2. Дар ҳолате, ки агар шартнома (қарордод) ҳисобкуниро бо маблағҳои нақдии пулӣ пешбинӣ карда бошад, андозсупоранда иқтибоси бонкро (нусҳаи иқтибосро), ки ба суратҳисоби дар бонки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ў дар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, гузаронидани маблағҳои бадастовардаашро тасдиқ мекунад, инчунин нусҳаҳои ордери ҳазинавии даромадро, ки воридоти воқеии даромадро (маблағро) аз шахси хориҷӣ - ҳаридори молҳои содиршуда тасдиқ мекунанд, пешниҳоид менамояд.

3. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ доир ба ивазкуни молҳо (ичрои корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда ҳуччатҳои тасдиқкунандай воридоти молҳоро (ичрои корҳоро, хизматрасониҳоро) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд, инчунин ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳоид мекунад.

4. Ҳуччатҳои тасдиқкунандай содироти молҳо ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ҳуччатҳои дар қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда пешбинишуда, инчунин нусҳаи эъломияи гумрукии бор мебошанд, ки дар кишвари воридоти молҳои аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми содирот баровардашуда ба расмият дароварда шудаанд. Мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилаӣ мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад тартиби дигари тасдиқи содироти молҳоро ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил муқаррар намояд.

5. Ҳангоми содироти минбаъдаи молҳое, ки қаблан берун аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми коркард берун аз ҳудуди гумrukӣ бароварда шудаанд ё маҳсулоти коркарди онҳо, тасдиқи содирот мутобиқи қисмҳои 1, 2, 3 ва 4 ҳамин модда, инчунин дар асоси ҳуччатҳои зерин анҷом дода мешавад:

- эъломияи гумрукии бор, ки мутобиқи он низоми коркард ба низоми содирот тағиیر дода мешавад;

- эъломияи гумрукии бор, ки таҳти низоми коркарди молҳо берун аз ҳудуди гумrukӣ ба расмият дароварда шудааст;

- нусҳаи эъломияи гумрукии бор, ки ҳангоми воридоти бор ба ҳудуди давлати хориҷӣ таҳти низоми коркарди молҳо дар ҳудуди гумrukӣ (коркарди молҳо таҳти назорати гумrukӣ) ба расмият дароварда шуда, мақоми гумруки ин барасмиятдарориро анҷомдода тасдиқ кардааст;

- нусҳаи эъломияи гумрукии бор, ки таҳти низоми гумрукии содирот ҳангоми баровардани молҳо ё маҳсулоти коркарди онҳо аз ҳудуди давлати коркарди мол ба расмият дароварда шудааст ва онро мақоми гумруки барасмиятдароварда тасдиқ кардааст.

6. Бо пешниҳоид ҳуччатҳои тасдиқкунандай содироти молҳо ба мақоми андози маҳалли бақайдгирий дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз

санай қайди мақоми гумрукии дар сархати дуюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда андозсупоранда хукуқ дорад андози мутобиқи қисми 2 моддаи 172 Кодекси мазкур ҳисобшударо баргашта гирад. Дар акси ҳол, андозсупоранда барои баргашта гирифтани андозе, ки мутобиқи қисми 2 моддаи 172 Кодекси мазкур пардохт шудааст, хукуқ надорад.

БОБИ 29. ВАҚТ ВА МАҲАЛЛИ АНЧОМ ДОДАНИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА ВА ҚОИДАҲОИ МАҲСУС

Моддаи 174. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда

1. Амалиёти андозбандишаванда ҳангоми пешниҳод кардани ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо нисбат ба ҳамин амалиёт ҷой дорад, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накунад.

2. Агар ҳисобнома - фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо то ё дар лаҳзаи (рӯзи) амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда пешниҳод карда нашавад, қисми 1 ҳамин модда татбиқ намегардад ва амалиёти андозбандишаванда дар ҳолатҳои зерин ҷой дорад:

- дар лаҳзаи қабул, фурӯҳтан ё супоридани молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасониҳо;
- дар ҳолати таҳвили молҳое, ки ҳамлу нақли молҳоро дар назар дорад, дар лаҳзаи боркунӣ.

3. Ҳангоме, ки пардохтпӯлӣ барои таҳвили молҳо, ичрои корҳо, хизматрасониҳо то фарорасии мӯҳлати дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда гирифта шуда бошад, пас агар ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дар давоми панҷ рӯзи баъди пардохт пешниҳод карда нашавад, қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда татбиқ карда намешаванд ва амалиёти андозбандишаванда ҳангоми гирифтани пардохтпӯлӣ ҷой дорад.

4. Барои мақсадҳои қисми 3 ҳамин модда, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 5 ҳамин модда, агар барои амалиёти андозбандишаванда ду ва ё зиёда аз он пардохтпӯлӣ гирифта шуда бошад, пас ҳар як пардохтпулии гирифташуда ҳамчун пардохт барои амалиёти алоҳида ба андозаи маблағи пардохт анҷомдодашаванда баррасӣ карда мешавад.

5. Агар хизматрасониҳо мунтазам ё доимӣ анҷом дода шаванд, пас хизматрасониҳо ҳамчун ҳар дафъаина дар лаҳзаи пешниҳоди ҳисобнома барои пардохт вобаста ба ҳар қисми ин амалиёт икрошаванда ё агар пардохт барои хизматрасонӣ пештар гирифта шуда бошад, ҳамчун дар лаҳзаи гирифтани пардохт барои ҳар яке аз қисмҳои амалиёт икрошуда баррасӣ карда мешавад. Дар ҳар ҳолат новобаста ба дигар муқаррароти ҳамин модда барои мақсадҳои ҳамин қисм ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо (ҳисобнома барои пардохт) бояд барои ҳар моҳ на дертар аз рӯзи 10-уми моҳе, ки бевосита баъди моҳи ҳисботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда шавад. Агар ҳисобнома-фактура (ҳисобнома барои пардохт) дар мӯҳлати зикршуда пешниҳод

нагардад, чунин шуморида мешавад, ки хизматрасонӣ дар рӯзи охирини моҳи ҳисботӣ сурат мегирад.

6. Ҳангоми татбиқи қисми 3 моддаи 164 Кодекси мазкур лаҳзай анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзай оғози истифодабарӣ ё истеъмоли молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо дониста мешавад.

7. Дар ҳолати дар қисми 4 моддаи 164 Кодекси мазкур пешбинишууда лаҳзай анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзай таҳвили молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасонӣ ба кормандон ва дигар шахсон мебошад.

8. Лаҳзай анҷом додани амалиёти андозбандишаванда оид ба таҳвили қувваи барқ, гармӣ, газ ё об мувофиқи қоидаҳои нисбат ба хизматрасонӣ дар асоси мунтазам ё доимӣ амалкунанда муайян карда мешавад.

9. Барои мақсадҳои ҳамин боб, новобаста ба муқаррароти қисми 3 ҳамин модда, лаҳзай муайян намудани манбаи андоз ҳангоми ичрои корҳои соҳтмонию васлкунӣ яке аз санаҳои пештарини зерин ба ҳисоб меравад:

- санаи гирифтани (ба даст овардани ҳуқуқ барои гирифтани) пардоҳти ҷорӣ аз фармоишгар;

- санаи қисман (пурра) ичро намудани корҳои соҳтмонии дар баҳисобирии муҳосибӣ ва ҳисботҳои андозсупоранда қайдгардида.

Моддаи 175. Маҳалли таҳвили мол

1. Агар шартҳои таҳвили мол ҳамлу нақли молро пешбинӣ намоянд, таҳвили мол дар маҳалли саршавии ҳамлу нақли молҳо ба амал бароварда мешавад. Дар дигар ҳолатҳо таҳвили мол дар маҳалли супоридани он анҷом дода мешавад.

2. Таҳвили қувваи барқ, гармӣ ва газ дар ҷойи гирифтани молҳо ба амалбароварда ҳисоб мешавад. Дар ҳолати аз Ҷумҳурии Тоҷикистон содир намудани чунин молҳо таҳвил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

Моддаи 176. Маҳалли ичрои корҳо ё хизматрасониҳо

1. Барои мақсадҳои ҳамин фасл маҳалли ичрои корҳо ё хизматрасониҳо инҳо мебошанд:

1) Маҳалли ҷойгиршавии молу мулки гайриманқул, агар корҳо (хизматрасониҳо) бевосита бо ин молу мулк алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои фасли мазкур хизматрасониҳои алоқаи барқӣ (аз ҷумла, пайвастшавии шабакавӣ, ичораи канал, интиқол ва қабули трафик ва (ё) интернет, пахши байналмилалии барномаҳои телевизион ва радио), ки анҷом додани онҳо бо молу мулки гайриманқул алоқаманд мебошад, дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки гайриманқули зикргардида амалигардида ҳисобида мешаванд.

2) Маҳалли ичрои амалии корҳо (хизматрасониҳо), агар онҳо бо молу мулки манқул алоқаманд бошанд.

3) Маҳалли ичрои амалии хизматрасониҳо, агар онҳо дар соҳаҳои фарҳанг, фароғат, илм, санъат, маориф (таълим), тарбияи ҷисмонӣ,

реклама, истироҳат ва варзиш, пешниҳоди кормандон ё дар соҳаи дигари фаъолияти шабех расонида шаванд.

4) Маҳалли воқеии анҷом додани ҳамлу нақл, агар корҳо (хизматрасониҳо) бо ин ҳамлу нақл алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои моддаи 170 Кодекси мазкур чунин амалиёти вобаста ба ичрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда берун аз худуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар худуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

5) Маҳалли ҷойгиршавии ҳаридори хизматрасониҳо (корҳо), ки ин хизматрасониҳо (корҳо) бештар бо он алоқаманд мебошанд. Муқаррароти мазкур нисбат ба хизматрасониҳои зерин татбиқ карда мешаванд:

а) ба моликият додан ё гузашт кардани патентҳо, иҷозатномаҳо, тамғаҳои савдо, ҳуқуқҳои муаллифӣ ва ҳуқуқҳои дигари шабех;

б) гузаронидани машваратҳо, расонидани хизматрасониҳои ҳуқуқӣ, аудиторӣ, муҳандисӣ-техникӣ (инжинирингӣ), дизайнерӣ, маркетингӣ, адвокатӣ, муҳосибавӣ, муҳандисӣ, инчунин хизматрасониҳои коркарди маълумот (ба истиснои паҳнкуни махсули воситаҳои аҳбори омма) ва хизматрасониҳои дигари шабех;

в) ба ичора додани молу мулки манқул (ба истиснои воситаҳои нақлиёт);

г) хизматрасониҳо оид ба ташкили саёҳат.

6) Маҳалли анҷом додани фаъолияти соҳибкории шаҳси иҷроқунандаи корҳо ё хизматрасониҳое, ки дар бандҳои 1) – 5) ҳамин қисм зикр нагардидаанд.

2. Ҳангоми истифодаи қисми 1 ҳамин модда маҳалли ичрои корҳо ё хизматрасониҳои дар зиёда аз як банди қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида, аз рӯи тартиби ин бандҳо якум муайян карда мешавад.

Моддаи 177. Андозбандии бозгашт

1. Агар шаҳсе, ки резидент намебошад ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, барои агенти андози дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда дар худуди Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмат расонад ё корҳоро иҷро кунад, пас барои мақсадҳои ҳамин фасл чунин ичрои корҳо ё хизматрасониҳо мувофиқи ҳамин модда андозбанӣ мешавад.

2. Барои мақсадҳои ҳамин модда агенти андоз андозсупорандаги ташкилот ё соҳибкори инфиродии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияткунанда мебошад.

3. Дар сурати татбиқ намудани қисми 1 ҳамин модда, агенти андоз аз маблаге, ки бояд ба гайрирезидент пардоҳт шавад, андоз мегирад. Маблаги андоз бо роҳи татбиқи меъёри муқаррарнамудаи қисми 1 моддаи 181 Кодекси мазкур нисбат ба маблаге, ки бояд баъди нигоҳ доштани андоз ба гайрирезидент пардоҳт шавад, муайян мегардад.

4. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад, андози нигоҳдошташуда бояд ба буҷет супорида шавад ва ба эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳе,

ки дар он амалиёт сурат гирифтааст, чун маблағи пардохтшаванда (чун маблағи ҳисобу замшуда) дохил карда шавад.

5. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашуда бошад, вай ӯхдадор аст, ки андози нигоҳдошташударо дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи пардохт ба ғайрирезидент ба буҷет супорад ва эъломияро оид ба маблағи андоз аз арзиши иловашудаи ба ҷои ғайрирезидент ҳисоб ва пардохтшуда то рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод кунад.

Моддаи 178. Вақти воридот

Вақти воридоти молҳо ва воситаҳои нақлиёт мутобики қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 179. Амалиётҳои омехта

1. Таҳвили молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо, ки нисбат ба таҳвили асосии молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо ҳусусияти ёридиҳанда доранд, ҳамчун қисми таҳвили асосии молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо баррасӣ мешаванд.

2. Амалиёти андозбандишаванде, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидаи молҳо, хизматрасониҳо ё икрои корҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодшударо пешбинӣ менамоянд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ мешаванд. Амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озоде, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидаи молҳо, хизматрасониҳо ё икрои корҳои бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро пешбинӣ мекунанд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ карда мешаванд.

Моддаи 180. Амалиёте, ки агент анҷом медиҳад

1. Агар дар қисмҳои 2-3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, таҳвили молҳо, икрои корҳо ё хизматрасониҳо аз тарафи шахсе, ки агенти (шахси бовариноки) шахси дигар (ваколатдиҳанда) мебошад, бо супориш ё аз номи ин шахси дигар (ваколатдиҳанда) анҷом дода мешаванд, амалиёти икронамудаи шахси ваколатдиҳанда ба ҳисоб меравад.

2. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба хизматрасониҳои агент ба шахси ваколатдиҳанда татбиқ карда намешавад.

3. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба таҳвили молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби агенти резидентии шахсе, ки резидент набуда, ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, татбиқ намегардад. Дар ин ҳолат барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда таҳвил аз тарафи агент анҷомшаванд ба ҳисоб меравад.

БОБИ 30. ТАРТИБИ ҲИСОБКУНИЙ ВА ПАРДОХТИ АНДОЗ

Моддаи 181. Меъёри андоз аз арзиши иловашуда ва тартиби ҳисоби он

1. Меъёри андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои содирот ва истифодаи меъёри пасткардашуда, агар ҳамин модда тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, 18 фоизи муомилоти андозбандишаванда ва (ё) 18 фоизи воридоти андозбандишавандаро (минбаъд - меъёри стандартӣ) ташкил медиҳад. Бо меъёри сифр амалиётҳои андозбандишавандай дар моддаи 172 Кодекси мазкур пешбинишуда андозбанӣ карда мешаванд.

2. Аз 1 январи соли 2017 то 31 декабри соли 2018 амалиёти андозбандишаванда вобаста ба ичрои корҳои соҳтмонӣ, расонидани хизматҳои ҳӯроки умумӣ ва таълимиӣ ба истиснои воридоти андозбандишаванда ва таҳвили минбаъдаи моли воридшуда, инчунин содироти андозбандишаванда, бо андоз аз арзиши иловашуда бо меъёри 5 фоиз (минбаъд – меъёри пасткардашуда) бе иҷозати баҳисобирии андоз аз арзиши иловашудаи пардохтишуда андозбанӣ карда мешаванд (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015 ва ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

3. Андозсупорандагони дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардида дар ҳолати анҷом додани воридоти андозбандишаванда таҳвили минбаъдаи молҳои воридшударо бо меъёри 18 фоиз андозбанӣ карда, ҳуқуқ доранд тибқи моддаи 183 Кодекси мазкур андоз аз арзиши иловашудаи ҳангоми воридот пардохт намудаашонро ба ҳисоб гиранд. Ҳангоми ба дигар мол табдил додани молҳои дар натиҷаи воридоти андозбандишаванда ва амалиёти андозбандишаванда харидоришишуда, ҳиссаи таҳвили минбаъдаи чунин моли дигар мутаносибан ба вазни қиёсии молҳои воридшуда дар ҳаҷми умумии харид бо меъёри стандартӣ андозбанӣ гардида, ҳиссаи боқимондаи таҳвили чунин моли дигар бо меъёри пасткардашуда андозбанӣ карда мешавад. Андозсупорандагони мазкур ӯҳдадоранд, ки тибқи талаботи моддаи 49 Кодекси мазкур баҳисобирии чудогонаи обьектҳои андозбандиро (муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишавандаро) аз рӯи ин намудҳои фаъолият амалӣ намоянд.

4. Муомилоти андозбандишаванда аз арзиши умумии амалиёти андозбандишаванда дар давраи ҳисботӣ иборат мебошад.

5. Маблағи андози аз муомилоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши муомилоти андозбандишаванда ба меъёри даҳлдори андоз мутобиқи қисмҳои 1 ва (ё) 2 ҳамин модда муайян карда мешавад.

6. Маблағи андози аз воридоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши воридоти андозбандишаванда мувофиқи моддаи 168 Кодекси мазкур ба меъёри даҳлдори андоз мутобиқи қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

7. Ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда аз муомилоти андозбандишаванда маънии ичро намудани амалҳои пешбининамудаи қисмҳои 5 ва (ё) 6 ҳамин моддаро дорад.

Моддаи 182. Андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз муомилоти андозбандишаванда ба бучет пардохт шавад

1. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд мувофиқи моддаи 174

Кодекси мазкур аз муомилоти андозбандишаванда дар давраи ҳисботӣ ба буҷет пардоҳт шавад, ҳамчун фарқи байни маблағи андоз, ки мутобики моддаи 181 Кодекси мазкур аз муомилоти андозбандишаванда ҳисоб шудааст, бо дарназардошти (иловаи) маблағи андоз, ки тибқи қисми 4 моддаи 177 Кодекси мазкур ҳисоб шудааст ва маблағи андоз, ки мутобики моддаи 183 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтани иҷозат дода шудааст, муайян мегардад.

2. Дар ҳолатҳои дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишууда, вакте ки андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшаванда нисбат ба маблағи воқеан нишондодаи андозсупоранда дар ҳисбнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ё дар эъломия оид ба андоз аз арзиши иловашуда зиёд аст, маблағи зиёдатӣ ҳамчун андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшавандай давраи ҳисботӣ, ки дар он ҳолати дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишууда ба миён омадааст, баррасӣ гардида, ба маблағи андози мувофиқи қисми 1 ҳамин модда дар давраи ҳисботӣ пардохтшаванда илова мегардад.

Моддаи 183. Андоз аз арзиши иловашуда, ки ҳангоми муайян намудани пардохтҳо ба буҷет дар ҳолати истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта мешавад

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда маблағи андозе мебошад, ки андозсупоранда тибқи ҳисбнома - фактураҳои оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои ба вай пешниҳодшууда, бо дарназардошти талаботи қисми 4 ҳамин модда ва фаро расидани вакти амалиёти андозбандишавандай воридоти молҳо дар давоми давраи ҳисботӣ тибқи моддаи 178 Кодекси мазкур ва амалиётҳои андозбандишаванда, ки таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳоро пешбинӣ намуда, тибқи моддаи 174 Кодекси мазкур дар давраи ҳисботӣ иҷрошууда ҳисобида мешаванд, бояд пардоҳт намояд (пардоҳт кардааст). Ҳамзамон, баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда танҳо дар ҳолате иҷозат дода мешавад, ки агар молҳо, корҳо ё хизматрасониҳои дар ҳамин қисм пешбинишууда барои мақсадҳои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда истифода шаванд ё бояд истифода гарданд, ҳатто агар ин молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ба харочоти истеҳсолӣ дохил карда нашаванд. Барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда оид ба воридоти молҳо чунин андоз аз арзиши иловашуда бояд воқеан ба буҷет пардоҳт шавад.

2. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ, ки тибқи қисми 1 ҳамин модда ба ҳисоб гирифташаванда дониста шудаанд, инҳо мебошанд:

- маблағи андозе, ки бояд ба таҳвилкунандагон тибқи ҳисбнома-фактураҳои ба номи (номгӯи) андозсупоранда пешниҳодшууда бо ҷудо кардани андоз аз арзиши иловашуда пардоҳт шавад;

- маблағи андозе, ки дар эъломияи гумрукии бор мутобики қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият даровардашуда

нишон дода, мувофиқи тартиби муқарраршуда ба бучети Ҷумхурии Тоҷикистон пардоҳт шудааст ва мутобиқи шартҳои низоми гумруқӣ бояд баргардонида нашавад;

- маблағи андози дар чиптаи роҳкиро пешбинишууда, ки дар нақлиёти роҳи оҳан ё ҳавоӣ дода мешавад;

- маблағи андозе, ки дар ҳуҷҷатҳои аз ҷониби таҳвилкунандагони хизматҳои коммуналӣ истифодашаванда зикр шудааст ва ҳисоббаробаркунии онҳо тавассути бонкҳо анҷом дода мешавад.

3. Андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қисми 2 ҳамин модда дар ҳамон давраи андозбанӣ, ки молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) гирифта шудаанд, ба ҳисоб гирифта мешавад.

4. Дар мавриди андоз аз арзиши иловашудае, ки андозсупоранда тибқи ҳисобнома - фактураҳои ба вай пешниҳодшудаи андоз аз арзиши иловашуда барои воридоти мол ва амалиёти андозбандишаванда, ки қисман барои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда ва қисман барои дигар мақсадҳои пешбинӣ шудааст, бояд пардоҳт намояд (пардоҳт кардааст), ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда дар асоси вазни қиёсии истифодабарии онҳо дар фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешавад (агар муайян намудани вазни қиёсии мақсадҳои истифодабарии молҳои (корҳои, хизматрасониҳо) ба воситаи воридот ва дар доираи дигар амалиёти андозбандишаванда харидашуда бевосита дар давоми давраи андоз, ки онҳо гирифта шудаанд, имконпазир бошад).

5. Дар ҳолатҳои зерин ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашудае, ки пардоҳт шудааст (бояд пардоҳт шавад), иҷозат дода намешавад:

- автомобилҳои сабукрав, ба истиснои фурӯш ва ба иҷора додани онҳо аз ҷониби шахсе, ки фурӯш ва ба иҷора додани автомобилҳо барои ӯ намуди асосии фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб меравад;

- ҳароҷоти фароғат ё намояндагӣ, ҳароҷот барои мақсадҳои эҳсонкорӣ ва ё иҷтимоӣ;

- ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда, ки дар онҳо маблағи андоз аз арзиши иловашудаи аз амалиётҳои андозбандишавандай мазкур ситонидашаванда дар ин ҳисобнома-фактураҳо мутобиқи моддаи 186 Кодекси мазкур ба маблағи алоҳида чудо карда (нишон дода) нашудааст;

- ҳароҷот барои корҳои иктишофи геологӣ ва омодагӣ ба истиҳроҷи захираҳои табиӣ;

- ҳароҷот барои харид, истехсол, соҳтмон, насб ва васлкунӣ, инчунин барои барқарор намудани (таъмири) воситаҳои асосии истехЛОКШаванда ва дороҳои ғайримоддии истехЛОКШаванда, новобаста аз маблағи ҳароҷот;

- ҳароҷот аз рӯи молҳое (кор, хизматрасоние), ки аз шахсони бинобар беасос пешниҳод намудани ҳисобнома-фактураҳои андози арзиши иловашуда андозсупорандагони бемасъулият эътирофгардида харидорӣ шудааст;

- тамоми ҳароҷот дар ҳолати истифодаи меъёри пасткардашудаи

андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои харочоти вобаста ба воридоти андозбандишаванда барои шахсони дар қисми 2 моддаи 181 Кодекси мазкур пешбинигардида.

6. Дар ҳолате, ки агар андозсупорандаи истифодабарандай меъёри стандартии андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озод дошта бошад, барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки мутобиқи моддаи 185 Кодекси мазкур муайян шудааст, қабул карда мешавад. Агар андозсупоранда танҳо амалиёти озод дошта бошад, ба ҳисоб гирифтани иҷозат дода намешавад. Қисми 4 ҳамин модда қабл аз истифодай ҳамин қисм бо дарназардошти муқаррароти моддаи 184 Кодекси мазкур татбиқ карда мешавад.

7. Дар ҳолатҳои дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинигардида, вақте ки дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳисобнома - фактура ё эъломияи андоз аз арзиши иловашуда зикргардида нисбат ба андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд андозсупоранда пардозад, зиёд бошад, ба андозсупоранда ба ҳисоб гирифтани маблағи зиёдатӣ дар давраи ҳисоботӣ, ки дар он ҳолати дар қисми 1 моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишуда ҷой дошт, иҷозат дода мешавад (яъне кам кардани ӯҳдадориҳои андозсупоранда оид ба андоз ба ҳаҷми маблағи зиёдатӣ иҷозат дода мешавад).

8. Дар ҳолатҳо ва бо тартибе, ки моддаи 261 Кодекси мазкур муқаррар кардааст, баҳисобгирии маблағи андоз аз фурӯши алюминийи аввалия дар сурати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқунанда иҷозат дода мешавад.

9. Новобаста ба муқаррароти қисми 1 ҳамин модда ба ҳисоби пардохти андоз аз арзиши иловашуда маблағи воқеии аз ҷониби андозсупоранда барои гирифтани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи моддаи 186 Кодекси мазкур пардохтшуда ба ҳисоб гирифта мешавад (ба истиснои истифодабарандай меъёри пасткардашуда).

Моддаи 184. Тасҳехи маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки ба ҳисоб гирифта мешаванд

1. Андоз аз арзиши иловашудае, ки қаблан ба ҳисоб гирифта шуда буд, бояд дар ҳолатҳои зерин аз маблағҳои баҳисобгирифтавандай минбаъдаи андоз аз арзиши иловашуда ҳориҷ карда шавад:

- оид ба молҳое (корҳо, хизматрасониҳое), ки на ба мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шудаанд;

- оид ба молҳо, аз ҷумла воситаҳои асосӣ, ҳангоми вайрон ва гум шудани онҳо (ба истиснои ҳолатҳое, ки дар натиҷаи ҳодисаҳои фавқулодда рух додаанд). Вайрон, гум шудани молҳо дар натиҷаи ҳолатҳои фавқулодда бояд бо хулосаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ҳолатҳои фавқулодда, ки дар мӯҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимии баъди санаи рух додани ҳолатҳои фавқулодда таҳия ва ба мақоми даҳлдори андоз на дертар аз мӯҳлати пешбинигардида пешниҳод

гардидааст, тасдиқ карда шавад. Дар айни замон нисбат ба молҳои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда талаботи мазкур дар он ҳолат истифода бурда мешавад, ки андозсупоранда имконияти супоридани андозро барои молҳои амалан воридшуда бевосита дар лаҳзаи воридшавии онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта, нисбат ба молҳои воридшуда расмиёт ва (ё) низомҳои пешбиникунандаи насупоридани пардохтҳои гумрукиро истифода бурдааст ва молҳои воридшуда дар давраи таҳти расмиёт ва (ё) низомҳои дар боло пешбинигардида қарор доштанашон вайрон ва нобуд шуда бошанд;

- дар ҳолати риоя накардани муқаррароти пешбининамудаи моддаи 186 Кодекси мазкур.

2. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур вайрон шудани мол (молу мулк) маъни бад шудани ҳама ё баъзе сифатҳои (хусусиятҳои) алоҳидаи молро (молу мулкро) дорад, ки дар натиҷаи он моли (молу мулки) мазкур барои мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шуда наметавонад. Таҳти мағҳуми гум шудани мол (молу мулк) ҳодисае фаҳмида мешавад, ки дар натиҷаи он нобудшавӣ ва (ё) гумшавии мол (молу мулк) рух додааст. Дар ҳудуди меъёрҳои камшавии табиӣ муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон нест шудани моли (молу мулки) андозсупоранда маъни гум шуданро надорад.

3. Ҳангоми тағиیرёбии арзиши молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) қабулшуда дар ҳолатҳои дар қисми 1 моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинигардида, бо тарзи даҳлдор тасҳехи маблағи андоз аз арзиши иловашудаи қаблан баҳисобгирифташуда анҷом дода мешавад.

4. Тасҳехи маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташуда дар ҳамон давраи андозбандие гузаронида мешавад, ки дар он ҳолатҳои дар қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида рух додаанд.

5. Новобаста ба муқаррароти қисмҳои 1-4 ҳамин модда, андозсупоранда истифодабаранди меъёри стандартӣ ӯҳдадор аст то 1-уми апрели ҳар сол тасҳехи андоз аз арзиши иловашударо барои тамоми давраи соли тақвимии гузашта гузаронад.

Моддаи 185. Тартиби ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми амалиёти аз андози арзиши иловашуда озодшуда ва истифодабарии меъёри стандартӣ

1. Дар мавриди молҳое (корҳо, хизматрасониҳо), ки барои мақсадҳои амалиёти озодкардашуда истифода мешаванд, андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ба таҳвилкунандагон ва оид ба воридот пардоҳт шавад, ба ҳисоб гирифта намешавад.

2. Ҳангоми амалиёти андозбандишаванда ва озодкардашуда маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд ба ҳисоб гирифта шавад, бо усули мутаносибӣ дар давраи андоз муайян карда мешавад.

3. Бо усули мутаносибӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта шавад, дар асоси

вазни қиёсии амалиёти андозбандишаванда дар маблағи умумии амалиёт муайян карда мешавад.

Моддаи 186. Ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо

1. Агар дар қисмҳои 11, 13 ва 14 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, шахси ба сифати супорандай андоз аз арзиши иловашуда бақайдгирифташуда ва ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохилнашуда, ки амалиёти андозбандишавандаро ичро менамояд, аз рӯзи амалӣ гардидан бақайдгирий барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ўҳдадор аст ба қабулкунандай молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро пешниҳод намояд. Шахсе, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашудааст ё ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда шудааст, ҳуқуқ надорад, ки ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро пешниҳод намояд.

2. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ҳуҷҷатест, ки мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ асос мебошад ва дар шакли муқаррарнамудай мақоми ваколатдори давлатӣ таҳия гардида, дорои маълумоти зерин мебошад:

- номгӯи (насаб, ном ва номи падар, сурогаи) андозсупоранда ва харидор (фармоишгар), инчунин номи тиҷоратии андозсупоранда, агар он аз номи ҳуқуқӣ фарқ кунад;
- рақами мушаххаси андозсупоранда ва харидор (фармоишгар);
- рақам ва санаи додани шаҳодатнома дар ҳусуси бақайдгирий оид ба андоз аз арзиши иловашудаи андозсупоранда (таҳвилкунанда);
- номи молҳои ҳамлунақлкардашуда, интиқолшуда, корҳо ё хизматрасониҳои иҷрошуда;
- маблағи амалиёти андозбандишаванда;
- маблағи андози аксиз аз молҳо ва хизматрасониҳои зераксизӣ (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016);
- маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки аз ин амалиёти андозбандишаванда гирифта мешавад;
- санаи додани ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;
- рақами тартибии ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо.

3. Ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ **тартибдодашуда** (navишта шуда), ба гиранда (харидор, фармоишгар)-и молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) - супорандай андоз аз арзиши иловашуда дар шакли электронӣ ва ба шахсони дигар, ки супорандай андоз аз арзиши иловашуда намебошанд (ба истиснои фурӯши чакана), ҳисобнома-фактураи содда дар шакли электронӣ ва нусхай чопии он дода мешавад.

4. Нусхаҳои чопии ҳисобнома-фактураҳои гирифташуда танҳо аз ҷониби шахсоне, ки дар Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, метавонанд ба эъломияни андоз аз арзиши иловашуда замима карда шаванд.

5. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои дар шакли электронӣ тартибдодашуда (навишташуда) дар китоби бақайдгирӣ ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои навишташудаи андозсупоранда ва ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои дар шакли электронӣ гирифташуда дар китоби бақайдгирӣ ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои гирифташудаи андозсупоранда ба қайд гирифта мешаванд. Нусхаҳои чопии ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои дар шакли электронӣ навишташуда ва гирифташуда дар ҳуччатҳои муҳосибавии андозсупоранда нигоҳ дошта мешаванд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

6. Шакл ва тартиби пешбурди китобҳои дар қисми 5 ҳамин модда пешбинигардида аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешаванд. Китобҳои дар боло пешбинигардида ва феҳристи ҳисобнома-фактураҳои навишташудаи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо метавонанд дар ҳомилҳои қофзӣ ва электронии маълумот пеш бурда шаванд. Китобҳои дар боло зикргардида аз ҷониби андозсупоранда дар ҳомилҳои электронӣ ва қофзӣ пеш бурда мешаванд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

7. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо (аз ҷумла, ҳисобнома-фактураи содда) дорон силсила ва рақами даҳлдор буда, аз ҷониби андозсупоранда **бо** тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар шакли электронӣ тартиб дода (навишта) мешавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

8. Андозсупоранда ӯхдадор аст на дертар аз санаи амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда (таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро ба ҳаридори мол (фармоишгари корҳо, хизматрасониҳо) пешниҳод намояд. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо бо имзои электронии шахсӣ мансабдори барои ин кор ваколатдори таҳвилдиҳанда тасдиқ карда мешавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016). Андозсупорандагоне, ки таҳвили қувваи барқ, об ва газ, хизматрасонии алоқа, хизматрасонии коммуналӣ, ҳамлу нақл тавассути роҳи оҳан, хизматрасонии нақлиётӣ-экспедиторӣ ва амалиёти бонкии бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро амалӣ менамоянд, ҳукуқ доранд аз рӯи ҷамъбасти давраи андоз дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қисми 5 моддаи 174 Кодекси мазкур ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро тартиб диханд.

9. Ҳачми амалиёти андозбандишаванда дар ҳисобнома-фактура оид ба ҳар як номгӯи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) алоҳида нишон дода мешавад.

10. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо танҳо ҳангоми иҷрои амалиётҳои андозбандишаванда пешниҳод карда

мешаванд. Агар таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва (ё) хизматрасонихо мувофиқи муқаррароти ҳамин фасл аз андоз аз арзиши иловашуда озод бошанд, ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод карда намешаванд.

11. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ба амалиёти содиротӣ бояд инҳоро дар бар гирифта бошад:

- сабт дар бораи он, ки ҳисобнома-фактура ба амалиёти содиротӣ тааллуқ дорад;
- мамлакат ва маҳалли таъиноти содирот;
- меъёри татбиқшавандай андоз аз арзиши иловашуда ба амалиёти содиротӣ.

12. Дар ҳолатҳои зерин тартиб додани ҳисобнома-фактураҳо талаб карда намешавад:

- ҳисоббаробаркунӣ барои хизматрасонихои коммуналӣ ба аҳолӣ (аз ҷумла таҳвили неруи барқ, неруи гармӣ, об, гази табии ва **дигар хизматрасонихо**), хизматрасонихои алоқа ба аҳолӣ тавассути бонкҳо бо истифодаи хӯҷатҳои ибтидой, ки барои баҳисобгирии муҳосиботӣ асос мебошанд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016);
- бо чиптаи роҳкиро ба расмият даровардани ҳамлу нақли мусоғирон;
- ҳангоми таҳвили молҳое (ичрои корҳое, хизматрасонихое), ки аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд.

13. Ҳангоми таҳвили чаканаи молҳо, ичрои корҳо ё хизматрасонихо ба ҳаридорони ниҳои, ки супорандай андоз аз арзиши иловашуда нестанд, бар ивази ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо расид (квитансия) (ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ тавассути ташкилоти қарзӣ) ё чиптаи мошинаи назоратӣ-хазинавии дорои хотираи фискалӣ (ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ бо пули нақд) дода мешавад. Барои мақсадҳои қисми мазкур фурӯши чакана **ҳамҷун** таҳвили молҳо, ичрои корҳо ва хизматрасонихо ба истеъмолкунандай ниҳоӣ бо нархи бозорӣ дониста мешавад, ки барои истифодаи шахсӣ, манзилӣ ё истеъмолӣ таъин гардидааст (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

14. Дастурамал оид ба тартиби истифодаи ҳисобномаҳо-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

Моддаи 187. Тартиб додани ҳисобнома-фактураҳои иловагӣ ҳангоми тасҳеҳи муомилоти андозбандишаванда

1. Ҳангоми тасҳеҳи ҳаҷми муомилоти андозбандишаванда ҳисобнома-фактураи иловагӣ тартиб дода шуда, инҳо зикр карда мешаванд:

- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактураи иловагӣ;
- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактурае, ки ба он ҳисобнома-фактураи иловагӣ тартиб дода мешавад (тааллуқ дорад);
- ном, суроға ва рақами мушаххаси андозсупорандай таҳвилкунанда ва қабулкунандай молҳо (корҳо, хизматрасонихо);

- ҳаҷми тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда;

- маблағи андоз аз арзиши иловашуда.

2. Ҳисобнома-фактураи иловагӣ аз ҷониби таҳвилкунандай молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тартиб дода шуда, аз тарафи қабулкунандай чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 188. Қоидаҳои маҳсус

Андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми хизматрасонии агентҳои сайёҳӣ, хизматрасонии сӯғуртавӣ, фурӯши комиссионӣ, фурӯши молҳои нигоҳдошташуда (қисман истифодашуда) ва дигар намудҳои фаъолият, ки ҳангоми амалӣ намудани онҳо мутобики фасли мазкур мустақиман (бевосита) муайян кардани манбаи андоз ва унсурҳои дигари андозбандӣ душвор аст, метавонад мувофиқи тартиби дигари муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардохт карда шавад.

БОБИ 31. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ ВА ХОТИМАВӢ

Моддаи 189. Пешниҳоди эъломияҳо ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда

1. Ҳар як андозсупоранда ӯҳдадор аст:

- ба мақомоти андози даҳлдор дар бораи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисботӣ эъломия пешниҳод намояд;

- ба мақомоти андози даҳлдор то 15-уми апрел эъломияи иловагӣ (тасҳеҳшуда) оид ба фаъолият дар соли гузашта бо нишон додани ҳароҷот ва бақияи ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои пешниҳод кунад;

- барои ҳар як давраи ҳисботӣ дар мӯҳлати на дертар аз мӯҳлати барои пешниҳод намудани эъломияи андоз аз арзиши иловашуда муқарраргардида ба буҷет андозро пардохт намояд.

2. Агар дар ҳамин фасл тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисботӣ на дертар аз рӯзи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисботӣ пешниҳод карда мешавад.

3. Қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба шахсе, ки танҳо ҳангоми воридоти молҳо андозсупоранда мебошад, татбиқ намегарданд.

4. Агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, андоз аз арзиши иловашударо оид ба воридоти андозбандишаванда мақомоти гумruk мутобики Кодекси мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб мекунанд ва меситонанд.

5. Дастварамал оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд

Моддаи 190. Давраи андоз

Давраи андоз оид ба андоз аз арзиши иловашуда моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 191. Амалиёт бо буҷет дар ҳолати зиёд будани маблағи андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи андозе, ки барои давраи ҳисботӣ ҳисоб карда шудааст

1. Нисбат ба андозсупоранде, ки на камтар аз 70 фоизи муомилоти андозбандишавандааш дар давраи ҳисботии андоз бояд аз рӯи меъёри сифр андозбандӣ шавад, барзиёдии маблағи андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобкардашуда дар давраи ҳисботӣ аз ҷониби мақомоти молия якҷоя бо мақомоти андоз дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризай андозсупоранда дар бораи баргардонидани маблағи зиёдатӣ, ки супорандай андоз аз арзиши иловашуда дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод кардааст, аз буҷети даҳлдор баргардонда мешавад.

2. Маблағи зиёдатии андози баҳисобгирифташуда нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи андоз дар давраи ҳисботӣ дар асоси ҳӯҷатҳои зерин баргардонида мешавад:

- эъломияи андоз аз арзиши иловашуда барои давраи андоз, ки мувофиқи тартиби муқарраршуда пешниҳод шудааст;
- ҳӯҷатҳое, ки мутобики моддаи 173 Кодекси мазкур барои тасдиқ намудани содироти молҳо лозиманд;
- ҳулосаи мақомоти андоз, ки аз рӯи санади санчиши мавзӯи андози гузаронидашуда дар хусуси тасдиқи ҳаққонӣ будани маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод мегардад, тартиб дода шудааст.

3. Андоз аз арзиши иловашуда бо роҳи пай дар пай ичро намудани амалҳои зерин баргардонида мешавад:

- ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоби пардохти қарзи андози ҷойдоштаи ин супорандай андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла қарзи андоз аз арзиши иловашуда барои давраҳои пешинаи андоз;
- баҳисобгирӣ ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми воридоти молҳо супорида шавад;
- ба суратҳисоби бонкии супорандай андоз аз арзиши иловашуда гузарондани пулҳое, ки баъди иҷрои амалҳои пешбиникардаи сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм боқӣ мондаанд.

4. Нисбат ба дигар андозсупорандагоне, ки бо қисми 1 ҳамин модда фаро гирифта нашудаанд, маблағи зиёдатии андози баҳисобгирифташуда, нисбат ба маблағи андози барои давраи ҳисботӣ ҳисобшуда ба 3 давраи минбаъдаи андоз гузаронида мешавад ва ба ҳисоби ўҳдадориҳои оид ба андоз барои ин давраҳо, инчунин ба ҳисоби пардохти қарздории супорандай андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла андоз аз арзиши иловашуда барои давраҳои пешинаи андоз гузаронида мешавад. Ҳама гуна бақияи зиёдатӣ дар

давоми 30 рӯзи баъди гузаштани ин 3 давраи андоз аз буҷет баргардонида мешавад.

5. Дар ҳама ҳолатҳо, агар аз ҷониби мақомоти андоз ошкор шавад, ки маблағҳои муайян ба андозсупоранд ашибоҳан баргардонда шудаанд, мақомоти андоз метавонад талаб намояд, ки чунин маблағҳо мувофиқи тартиби барои ҷамъоварии андозҳо муқарраршуда баргардонида шаванд.

6. Тартиби баргардонидани маблағи зиёдатии андози баҳисобирифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобшудаи андоз дар давраи ҳисботӣ бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 192. Аз андоз аз арзиши иловашуда озод кардани таҳвили молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузории (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаридашаванда

1. Аз андоз аз арзиши иловашуда озод кардани таҳвили молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузории (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар ин модда – созишномаҳо) ҳаридашаванда дар асоси аризаи грантгиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдори он ба унвони таҳвилкунандаи молҳо (кор, хизматрасониҳо) сурат мегирад, агар дар як вақт шартҳои зерин риоя гарданд:

- таҳвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул донисташуда амалӣ гардида бошад;

- молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) танҳо бо мақсадҳои дар созишномаҳои мазкур муқарраргардида ҳаридашаванд;

- таҳвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) мутобиқи шартномае (қарордоде) амалӣ гардида бошад, ки бевосита бо грантгиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдоркардаи он ҷиҳати татбиқи лоиҳа ба имзо расонида шуда бошад.

2. Тартиби аз андоз аз арзиши иловашуда озод намудани таҳвили молҳои (иҷрои корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳо маблағгузоришаҳуда, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд

Моддаи 193. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулий ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд

1. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулий ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, ки номгӯи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд (минбаъд дар ҳамин модда –

намояндагиҳо), ба шарте амалӣ мегардад, ки агар чунин баргардонидан дар асоси дутарафа (мутақобила) санадҳои ҳуқуқии байналмилаӣ пешбинӣ карда бошанд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирокчии онҳо мебошад.

2. Андоз аз арзиши иловашуда, ки намояндагиҳо ба таҳвилкунандагони молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) барои истифодаи расмии ин намояндагиҳо, инчунин истифодаи шахсии аъзои ҳайати кормандони дипломатӣ, маъмурию техниқӣ ва хизматрасони онҳо, аз ҷумла аъзои оилаи бо онҳо истиқоматдошта пешбинигардида пардохтанд, дар сурате, ки чунин баргардонӣ дар санади ҳуқуқии байналмилаӣ муқаррар шуда бошад, баргардонида мешавад.

3. Баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо тибқи ҳулосаи раёсатҳои андоз дар Вилояти Муҳтори Кӯҳистони Бадаҳшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, дар асоси ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастие, ки аз ҷониби ин намояндагиҳо тартиб дода мешаванд ва нусхаи ҳуҷҷатҳои тасдиқшуда (ҳисобнома-фактураҳо, чекҳо ва г.), ки далели супоридани андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, амалӣ карда мешавад.

4. Ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастиӣ дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ тайёр карда шуда, аз ҷониби намояндагиҳо ба Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқи мубодилаи ёддоштҳо оид ба риоя намудани принсипи мутақобила ҳангоми пешниҳоди имтиёзҳо оид ба андозҳои гайримустақим (андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз) мувофиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилаӣ пешниҳод карда мешаванд. Баъди тасдиқ шудан ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастиӣ ба мақоми андозе, ки мақоми ваколатдори давлатӣ барои баргардонидани маблағҳо муайян менамояд, пешниҳод карда мешаванд.

5. Агар дар ҳуҷҷатҳои ба ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастиӣ замимашаванд маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар сатри алоҳида ҷудо нашуда бошад, ҳуқуқ барои гирифтани маблағи баргардонидаи андоз аз арзиши иловашуда танҳо ҳангоми аз ҷониби таҳвилгари молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ намудани дохилшавии андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисбнома-фактура имконпазир аст.

6. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси ҳулосаи мақомоти андози даҳлдор дар давоми 30 рӯзи тақвимии баъди ведомостҳои ҷамъбастиро (фехристҳоро) аз Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтани мақоми ваколатдори давлатӣ баргардонида мешавад. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз буҷет баргардонида шавад, ба суратҳисобҳои даҳлдори намояндагиҳо гузаронида мешавад.

7. Тартиби баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

ФАСЛИ X. АКСИЗХО БОБИ 32. АКСИЗХО

Моддаи 194. Мафхуми аксизҳо

Аксиз (андози аксиз) андози ғайримустаким мебошад, ки ба нархи фурӯши молҳои (хизматрасониҳои) зераксизӣ дохил карда мешавад.

Моддаи 195. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагон (супорандагони аксизҳо) шахсоне, аз ҷумла воҳидҳои алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ мебошанд, ки амалиётҳои андозбандишавандаро анҷом медиҳанд.

2. Супорандагони аксизҳо мутобиқи ҳамин боб инчунин шахсони ҳуқуқӣ ва воқеии хориҷие мебошанд, ки амалиёти андозбандишавандаро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд.

3. Дар мавриди молҳои зераксизие, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби ашёи хоми таҳвилкардаи (ашёи хоми барои коркард додашудаи) фармоишгар истеҳсол мешаванд, супорандай аксизҳо молистеҳсолкунандае мебошад, ки ўҳдадор аст ба фармоишгар молҳои зераксизии аз ашёи хоми он истеҳсолкардаашро (маҳсулоти тайёрро) бо нархи фурӯше, ки мутобиқи Кодекси мазкур аксизро дар бар мегирад, супорад, чуноне ки ин ашёи хоми додашуда ашёи хоми молистеҳсолкунанда бошад.

Моддаи 196. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандӣ амалиёти андозбандишаванда бо молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизии зерин мебошанд:

1) Аз ҳудуди корхона (макони истеҳсолот) берун баровардани молҳои зераксизие, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол шудаанд, аз ҷумла:

а) таҳвили молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳое, ки андози аксиз барои ин молҳо пешакӣ пардоҳт шудааст;

б) супоридани молҳои зераксизӣ барои коркард дар асоси ашёи фармоишгар ба дигар шахс;

в) таҳвили (супоридани) молҳои зераксизие, ки маҳсули коркард аз ашёи хом ва (ё) маводи барои коркард додашуда, аз ҷумла ашёи хом ва (ё) маводи зераксизии барои коркард додашуда мебошад;

г) ба фонди (сармояи) оинномавии субъекти соҳибкорӣ дохил намудани молҳои зераксизӣ;

д) истифодаи молҳои зераксизӣ ҳангоми ҳисоббаробаркуни молӣ ва ҳангоми пардоҳт дар шакли аслӣ (натуралӣ);

е) фиристодани молҳои зераксизӣ аз ҷониби истеҳсолкунанда ба воҳидҳои алоҳидаи ҳуд;

ж) фурӯши миқдори озмуни молҳои зераксизӣ ҳангоми гузаронидани расмиёти муфлишавии андозсупоранд, агар аз рӯи молҳои мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии

Тоҷикистон аксиз пардоҳт нашуда бошад.

2) Воридоти молҳои зераксизӣ ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики қонунгузории гумруқӣ.

3) Фурӯши молҳои зераксизии мусодирашуда, бесоҳиб, тибқи ҳукуқи мерос ба давлат гузашта ва ройгон ба моликияти давлат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон супоридашуда, агар аз рӯи молҳои зикр гардида дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан аксиз пардоҳт нашуда бошад.

4) Истифодаи молҳои зераксизӣ барои эҳтиёҷоти истеҳсолии худ ва (ё) барои истеҳсоли молҳои дигари зераксизӣ.

5) Ҷамъкунии (комплекткунии) молҳои зераксизии дар сарҳати панҷуми қисми 1 моддаи 197 Кодекси мазкур муайяншуда ва бегонакунии онҳо.

6) Вайроншавӣ, нобудшавии молҳои зераксизӣ.

7) Расонидани намудҳои алоҳидаи хизмат дар соҳаи алоқаи барқӣ (новобаста ба намуд ва шакли дар иҷозатномаҳо барои хизматрасонии алоқаи барқӣ қайдгардида), ки дар қисми 2 моддаи 197 Кодекси мазкур муайян шудаанд.

Моддаи 197. Номгӯи молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизӣ

1. Молҳои зераксизӣ инҳо мебошанд:

- ҳамаи намудҳои спирт, нӯшокиҳои беспирт ва спиртдор;
- тамокуи коркардшуда, маҳсулоти саноатии ивазкунандай тамоку ва маҳсулоти тамоку;
- сӯзишвории минералӣ, ҳама намудҳои нафти ҳом ва маҳсулоти коркарди он, моддаҳои битуминозӣ, мумҳои минералӣ, гази моеъ;
- шина ва покришкаҳои пневматикии резинии нав, шина ва покришкаҳои пневматикии резинии барқароршуда ё пештар истифодашуда; шина ва покришкаҳои яклухт ё нимпневматикӣ, протекторҳои шинагӣ ва тасмаҳои ҳошиядори резинӣ;
- автомобилҳои сабукрав ва ҳама гуна воситаҳои нақлиёти муҳарриқдоре, ки барои қашонидани одамон пешбинӣ шудаанд;
- маҳсулоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин қисмҳои онҳо аз металлҳои қиматбаҳо ва (ё) бо металлҳои қиматбаҳо рӯйпӯшкардашуда.

2. Намудҳои фаъолияти зераксизӣ инҳо мебошанд:

- хизматрасонии алоқаи сайёри истифодаи умуми ҳамаи стандартҳо (хизматрасонии алоқаи қандуии мобилий);
- хизматрасонӣ оид ба интиқоли маълумот (аз ҷумла алоқаи телографӣ ва IP-телефонӣ), аз ҷумла тавассути шабакаҳои операторон;
- хизматрасонии ҳадамоти телематикий;
- хизматрасонии алоқаҳои телефонии байналмилалӣ (байнишаҳрӣ) тавассути шабакаҳои операторҳо.

Моддаи 198. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз оид ба андози аксиз нисбат ба моли андозбандишаванда инҳо мебошанд:

- ҳаҷми воқеи молҳои зераксизӣ;
- маблағи амалиёти андозбандишавандаи дар асоси нархи фурӯши чаканаи молҳои зераксизӣ муайяншаванда, бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;
- маблағи амалиёти андозбандишавандаи ба арзиши гумруқӣ ё нишондиҳандаи ҳаҷми воқеи моли зераксизӣ асосёфта, ки мутобиқи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, муайян карда мешавад;
- маблағи амалиёти андозбандишавандае, ки дар асоси нархи чаканаи мол бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо – ҳангоми аз ҷониби молистехсолкунандай молҳои зераксизӣ ба сифати пардоҳт дар шакли аслӣ (натуралий), тӯхфа додани молҳои зераксизӣ, ҳангоми ба моликияти гаравгиранда додани молҳои ба гарав мондашуда ё амалиёти мубодила, инчунин дар асоси ройгон додани молҳои зераксизӣ.

2. Нарҳҳои мутобиқи сарҳатҳои дуюм ва ҷоруми қисми 1 ҳамин модда барои ҳисоб намудани ӯҳдадориҳои андозӣ оид ба аксизҳо муайяншаванда аз нарҳҳои чаканаи амалқунанда паст буда наметавонанд.

3. Дар ҳолате ки мутобиқи муқаррароти қисми 1 моддаи 200 Кодекси мазкур барои намудҳои гуногуни спирт, нӯшокиҳои беспирт ва спиртдор меъёрҳои гуногуни аксиз муқаррар шавад, манбаи андоз барои амалиётҳои бо меъёрҳои гуногун андозбандишаванда алоҳида муайян карда мешавад.

4. Нархи бастаҳо, ба гайр аз бастаҳои баргардондашаванда, ҳангоми муайян намудани маблағи амалиёти андозбандишаванда ба инобат гирифта мешавад.

5. Муқаррароти қисмҳои 1-3 ҳамин модда, новобаста ба он ки мол аз ашёи хоми шахсӣ ё аз ашёи хоми барои коркард додашуда истеҳсол шудааст, татбиқ карда мешаванд.

6. Манбаи андоз барои андозсупорандагоне, ки намудҳои алоҳидаи хизматрасониҳоро дар соҳаи алоқаи барқӣ анҷом медиҳанд, маблағи подошпулии барои анҷом додани хизматрасониҳои пешбинигардида гирифташуда (гирифташаванда) бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо мебошад.

7. Ҳангоми вайрон, гум шудани молҳои зераксизии истеҳсолшуда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда аксиз дар ҳаҷми пурра аз миқдори молҳои зераксизии вайроншуда ва (ё) гумшуда пардоҳт мешавад, ба истиснои мавридҳои дар натиҷаи ҳолатҳои фавқулоддаи мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи сарҳати дуюми қисми 1 моддаи 184 Кодекси мазкур тасдиқшуда ба миён омадаанд. Ҳамзамон, нисбат ба молҳои зераксизии ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда муқаррароти мазкур дар он ҳолат татбиқ мешаванд, ки андозсупоранда имконияти супоридани аксизро барои молҳои зераксизии амалан воридшуда бевосита дар лаҳзай воридшавии онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта, нисбат ба молҳои зераксизии воридшуда расмиёт

ва (ё) низомҳои пешбиникунандай наступоридани пардохтҳои гумрукиро истифода бурда, вайрон, гум шудани молҳои зераксизии воридшуда дар давраи таҳти амали расмиёт ва низомҳои зикршуда қарор доштанашон рух дода бошад.

8. Барои мақсадҳои ҳамин модда таҳти мағҳуми вайрон, гум шудани маҳсулоти зераксизӣ ҳодисаҳои дар қисми 2 моддаи 184 Кодекси мазкур пешбинигардида фаҳмида мешаванд.

Моддаи 199. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда

1. Вақти (санай) анҷом додани амалиёти андозбандишаванда нисбат ба молҳои зераксизии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда вақти (санай) таҳвили (додани) молҳои зераксизӣ мебошад, аз ҷумла:

- вақти (санай) баровардани (таҳвили, фурӯши) молҳо берун аз корхона (макони истеҳсолот);
- вақти (санай) ба пудратҷӣ (коркардкунанда) додани молҳои барои коркард додашаванда, ки молҳои зераксизӣ мебошанд;
- вақти (санай) ба фармоишгар (шахси муайяннамудаи фармоишгар) додани молҳои зераксизӣ барои коркард ё молҳои аз ашёи хоми барои коркард додашудаи молҳои зераксизӣ истеҳсолшуда;
- вақти (санай) додани молҳои зераксизӣ ҳангоми истифодаи онҳо барои эҳтиёҷоти истеҳсолии ҳудӣ;
- вақти (санай) тартиб додани санад дар ҳусуси аз ҳисоб баровардани маҳсулоти зераксизии вайроншуда ё вақти (санай) қабули қарор оид ба истифодаи минбаъдаи он дар раванди истеҳсолот дар ҳолати вайроншавии молҳои зераксизӣ;
- вақти (санай) гумшавии маҳсулоти зераксизӣ ҳангоми гумшавии маҳсулоти зераксизӣ;
- вақти (санай) ба фонди оинномавӣ (сармоявӣ) дохил кардани молҳои зераксизии субъекти соҳибкорӣ;
- вақти (санай) додани (боркуни) молҳои зераксизӣ ҳангоми пардохти аслӣ (натуралӣ);
- вақти (санай) фурӯши молҳои зераксизии мусодирашуда, бесоҳиб, тибқи ҳуқуқи мерос ба давлат гузашташуда ва ройгон ба моликияти давлат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон супоридашуда, агар аз рӯи молҳои нишондодашуда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан аксиз пардохт нашуда бошад;
- вақти (санай) фурӯши миқдори озмуни молҳои зераксизӣ, агар аз рӯи молҳои зикргардида дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аксиз пардохт нашуда бошад;
- вақти (санай) чамъкуни (комплекткуни) молҳои зераксизие, ки дар сарҳати панҷуми қисми 1 моддаи 197 Кодекси мазкур муайяншуда;
- вақти (санай) амалӣ намудани воридот мутобиқи қонунгузории гумрук.

2. Нисбат ба намудҳои фаъолияти зераксизӣ - хизматрасониҳои

алоҳидаи алоқаи барқии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашаванд вақти (санаи) анҷом додани амалиёти андозбандишаванд вақти (санаи) муайяннамудаи қисми 5 моддаи 174 Кодекси мазкур ба ҳисоб меравад.

Моддаи 200. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андози аксиз барои молҳои зераксизӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи Номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёрҳои аксизҳо метавонанд бо фоизҳо (адвалорӣ) ба арзиши молҳои зераксизӣ ва (ё) бо маблағи устувор (мутлак) ба воҳиди ченаки молҳои зераксизӣ дар ифодаи натуралӣ муқаррар карда шаванд.

3. Меъёрҳои аксизҳо барои маҳсулоти спиртдор вобаста ба ҳаҷми спирти беоби дар таркибаш мавҷудбуда (садфоиза) тасдиқ карда мешаванд.

4. Меъёри аксиз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасонӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар ҳаҷми 5 фоизи манбаи андоз муқаррар карда мешавад (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

Моддаи 201. Озодкунӣ

1. Аз супоридани аксиз озод мебошанд:

- нӯшокиҳои спиртдор, ки шахси воқеӣ мувофиқи номгӯй ва дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истеъмоли худӣ истеҳсол мекунад;

- ворид намудани ду литр нӯшокии спиртӣ, ду баста (400 дона) сигор, маснуоти заргарӣ ба микдори 4 адад (бо арзиши на зиёда аз 150 нишондиҳанда барои ҳисобҳо) аз тарафи шахси воқеӣ барои истеъмоли (истифодаи) худӣ, инчунин сӯзишвории автомобил мувофиқи гунҷоиши зарфи сӯзишвории автомобил барои шахсоне, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути автомобил ворид мешаванд;

- молҳое, ки ба тариқи транзит тавассути худуди Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд;

- воридоти муваққатии молҳо ба худуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои молҳое, ки барои содироти такрорӣ (реэкспорт) пешбинӣ шудаанд;

- молҳои зераксизӣ, ба гайр аз маҳсулоти спиртдор ва тамоку, ки дар доираи кӯмаки башардӯстона ворид мешаванд, инчунин молҳои воридшаванд ба беподош додан ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади бартараф намудани оқибатҳои оғатҳои табӣ, садамаҳо, фалокатҳо ва барои беподош додан ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванд;

- содироти молҳои зераксизӣ, агар чунин содирот ҷавобгӯи талаботи муқаррарнамудаи моддаи 202 Кодекси мазкур бошад;

- воридоти автомашинаҳои нав (аз санаи барориши 1 (як) сол нагузашта, масофаи тайнамудаашон то 10 (даҳ) ҳазор километр бошад) бо мавқеи молии 8702, 8703, 8704 ва 8705 аз пардохти 50 фоизи меъёри

муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (ҚЧТ №1511_аз 21.02.2018).

2. Озодкунӣ аз аксизҳои дар сарҳатҳои сеом - шашуми қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида танҳо дар ҳолатҳое татбиқ мешавад, ки шартҳои озодкунӣ аз бочи гумrukӣ дар низомҳои даҳлдор мутобики қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ичро шаванд. Дар ин ҳолатҳо, агар барои мақсади ситонидани бочи гумrukӣ воридот таҳти низоми баргардонидани бочи гумrukӣ қарор гирад ё супоридани бочи гумrukӣ дар ҳолати вайрон намудани шарти озодкунӣ талаб карда шавад, ҳамин низом нисбат ба ситонидани аксиз татбиқ мегардад.

Моддаи 202. Тасдиқи содироти молҳои зераксизӣ

1. Ҳангоми содироти молҳои зераксизӣ барои тасдиқи асоснокии озодкунӣ мутобики моддаи 201 Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақоми гумруке, ки баровардани молҳои зераксизиро бо низоми содирот амалӣ намудааст, ба мақомоти андози маҳалли бақайдгириаш ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- шартнома (қарордод) оид ба таҳвили молҳои зераксизии содиршаванда;

- эъломияи гумрукии бор ё нусхай он, ки мақомоти гумruk тасдиқ кардааст, бо қайди мақоми гумруке, ки молҳои зераксизиро бо низоми содирот баровардааст, дар мавриди баровардани молҳои зераксизӣ таҳти низоми содирот тавассути шабакаи қубурҳои магистралӣ ё ин ки бо истифодаи расмиёти барасмиятдарории нопурраи эъломияи даврагӣ бошад, эъломияи гумрукии пурраи бор бо қайди мақоми гумruke, ки барасмиятдарории гумrukiro анҷом додааст;

- нусхай ҳуҷҷатҳои бо мол фиристодашаванда бо қайди мақоми гумruke, ки дар гузаргоҳи худуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъ аст, дар мавриди баровардани молҳои зераксизӣ таҳти низоми содирот тавассути шабакаи қубурҳои магистралӣ бошад, санади қабулу супоридани молҳо пешниҳод карда мешавад;

- ҳуҷҷатҳои пардоҳт ва иқтибоси бонк (нусхай иқтибос), ки воридоти воқеии даромади асьорро аз таҳвили молҳои зераксизӣ ба содирот ба суратҳисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ў дар бонкҳои хориҷӣ тасдиқ менамоянд.

2. Агар дар шартнома (қарордод) ҳисоббаробаркунӣ бо пули нақд пешбинӣ шуда бошад, андозсупоранда иқтибоси бонк (нусхай иқтибос), ки ба суратҳисоби дар бонки ватанӣ ва (ё) ба суратҳисобҳои дар бонкҳои дар хориҷа кушодаи ў гузаронидани маблагҳои бадастовардаашро тасдиқ мекунад, инчунин нусхаҳои ордери хазинавии даромадро, ки воридоти воқеии даромадро (маблагро) аз шахси хориҷӣ – харидори молҳои содиршуда тасдиқ мекунад, пешниҳод менамояд.

3. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ оид ба мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандай воридоти молҳоро (ичрои корҳо, хизматрасониҳоро) ба

худуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд ва ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳод мекунад.

4. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳои зераксизӣ мувофиқи қисмҳои 1-3 ҳамин модда чунин содирот мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин фасл барои андозбандии таҳвили молҳои зераксизӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд аксизбандӣ карда шавад.

5. Ҳангоми ба мақомоти андози маҳалли бақайдигирӣ пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи содироти молҳои зераксизӣ дар давоми 180 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардидаи мақоми гумruk андозсупоранда барои баҳисобигирӣ ё баргардонида гирифтани андози мутобиқи қисми 4 ҳамин модда пардохтшуда, ба истиснои фоизҳои ҳисобшуда, хуқуқ дорад. Дар акси ҳол андозсупоранда хуқуки баҳисобигирӣ ё баргардонидани андози мутобиқи қисми 4 ҳамин модда пардохтшударо надорад.

Моддаи 203. Ба ҳисоб гирифтани аксиз

1. Супорандаи аксиз ҳуқуқ дорад маблағи аксизи ба буҷет пардохтшавандаро ба маблағи аксизе, ки ҳангоми харид (гирифтани) ё ҳангоми воридоти молҳои зераксизӣ ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудаанд, кам кунад, агар молҳои зикргардида ба сифати ашёи хоми асосӣ барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифода шуда бошанд.

2. Супорандаи аксиз барои хизматрасониҳои зераксизӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар қисмати хизматрасониҳои интернетӣ ҳуқуқ дорад маблағи аксизи ҳангоми хариди (гирифтани) чунин хизматрасониҳо пардохтшударо бо усули мутаносибӣ кам кунад, агар хизматрасониҳои зикргардида аз ҷониби андозсупоранда барои хизматрасониҳои зераксизии алоқаи барқӣ истифода шуда бошанд.

3. Мутобиқи қисми 1 ҳамин модда тарҳкунӣ ба маблағи аксизи ба миқдори ашёи хоми воқеан дар давраи андоз барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифодашуда, ки дар асоси меъёрҳои барориши маҳсулоти зераксизӣ аз ашёи хоми зераксизӣ ба амал бароварда мешавад.

4. Муқаррароти қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда ҳангоми супоридани молҳои зераксизие, ки аз ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда истеҳсол шудаанд, ба шарти тасдиқи супоридани аксиз аз ҷониби соҳиби ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда, татбиқ мегарданд.

5. Аз ҷониби супорандагони аксиз ба ҳисоб гирифтани (ё мутобиқи моддаи 69 Кодекси мазкур баргардонидани) аксизе, ки барои молҳои зераксизии аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва доруҳонаҳо бо мақсадҳои тиббӣ, инчунин аз тарафи корҳонаҳои фармасевтӣ ҳангоми истеҳсоли доруворӣ мувофиқи тартиб ва бо меъёри муқаррарнамудаи Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда супорида шудааст, иҷозат дода мешавад.

6. Ба ҳисоб гирифтани ё баргардонидани аксиз мутобиқи ҳамин модда танҳо дар мавриди пешниҳод намудани ҳисобнома-фактура, ки

супоридани аксизро ҳангоми харидани молҳои зераксизӣ (ашёи хом) тасдиқ менамояд ё ба шарте, ки супоридани аксиз аз ҷониби соҳиби молҳои (ашёи хоми) зераксизии барои коркард додашуда тасдиқ шавад, ё дар ҳолати воридоти ашёи хом ҳангоми пешниҳоди ҳӯҷҷатҳои даҳлдор, иҷозат дода мешавад. Номгӯи ҳӯҷҷатҳоеро, ки супоридани аксизро тасдиқ мекунанд, мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

7. Мутобики ҳамин модда ба ҳисоб гирифтан ё баргардонидани андоз нисбат ба маблағи аксизе ба амал бароварда мешавад, ки бо дарназардошти ҳачми (миқдори, арзиши) дар асл дар давраи андоз истифодашудаи молҳои (ашёи хоми) зераксизии барои истеҳсоли дигар молҳои зераксизӣ бо мақсадҳои тиббӣ аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва доруҳонаҳо, инчунин аз ҷониби корҳонаҳои фармасевтӣ ҳангоми истеҳсоли дорувории тиббӣ харидашуда (додашуда) муайян шудааст.

Моддаи 204. Давраи андоз

Давраи андози аксиз моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 205. Пардохти аксизҳо

1. Ҳангоми истеҳсоли молҳои зераксизӣ аксизҳо бояд аз амалиёти андозбандишаванд на дертар аз санаи 10-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванд супорида шаванд.

2. Андозсупоранда ҳуқуқ надорад молҳои зераксизиро аз ҳудуди бинои истеҳсолӣ бе супоридани андози аксизии ин молҳо берун барорад.

3. Ҳангоми воридоти молҳо аксиз аз ҷониби мақомоти гумruk мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумruk ситонида мешавад.

4. Пардохти аксиз ба буҷет барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванд амалӣ мешавад.

Моддаи 206. Назорати андози маҳсулоти зераксизии спиртдор, бе спирт ва тамоку

1. Назорати андозии баҳисобгирии ҳачми истеҳсол (рехтан), нигоҳдорӣ, ҳамлу нақл ва аз ҳудуди бинои истеҳсолӣ берун баровардани маҳсулоти зераксизии спиртдор, бе спирт ва (ё) тамоку, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол мешаванд, бо дарназардошти ҳамин модда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

2. Ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми иҷозат барои муомилоти озод аз ҷониби мақомоти гумruk танҳо баъди пешакӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба чунин маҳсулот гузоштани тамғаҳои аксизӣ иҷозат дода мешавад.

3. Ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку гузоштани тамғаҳои аксизӣ аз ҷониби шаҳси воридқунандай чунин маҳсулот таъмин карда мешавад. Барои ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамокуи ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда гузоштани тамғаҳои

аксизӣ ин маҳсулот бояд мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар анборҳои нигоҳдории муваққатӣ чойгир ё таҳти низоми анбори гумруқӣ эъломия карда шавад.

4. Барасмиятдарории гумрукии маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми гумрукии иҷозат барои муомилоти озод метавонад бо қисмҳои алоҳида мутаносибан ба маблағи супоридашудаи бочи гумруқӣ ва андозхое, ки қонунгузории андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, сурат гирад.

Моддаи 207. Маҳалли супоридани аксиз

1. Пардоҳти аксиз барои молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳои дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида, дар маҳалли бақайдгирии супорандай аксиз амалӣ карда мешавад.

2. Супорандагони андози аксиз аз рӯи молҳои зераксизӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд, андози аксизро дар маҳалли чойгиршавии воҳидҳои алоҳида, ки истеҳсоли молҳои зераксизиро анҷом медиҳанд, месупоранд.

3. Аксиз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ бояд ба буҷет дар маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда (новобаста ба мавҷудияти воҳидҳои алоҳида) супорида шавад.

Моддаи 208. Пешниҳоди эъломия

1. Супорандагони аксиз эъломияҳои андозро бо замима намудани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои қабулшуда ва (ё) ирсолшуда мувофиқи тартиб ва дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботии андоз фаро мерасад, пешниҳод менамоянд.

2. Супорандагони аксиз аз рӯи молҳои зераксизӣ дорои воҳидҳои алоҳида ҳамзамон бо эъломия ҳисобҳои аксиз барои воҳидҳои алоҳидаро пешниҳод менамоянд.

3. Эъломия оид ба пардоҳти аксизҳо барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳи баъд аз давраи ҳисботии андоз ба мақомоти андозе, ки андозсупоранда дар он ба ҳисоб гузошта шудааст, пешниҳод карда мешавад.

4. Дастварамал дар бораи ҳисоб ва пардоҳт намудани аксизҳо, инчунин шаклҳои эъломияҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 209. Баргардонидани аксиз ҳангоми содироти такрории (реэкспорт) молҳо

1. Дар ҳолати содироти такрории (реэкспорт) молҳо аксиз ҳангоми воридоти молҳо супорида шуда, баъдан аз ҷониби мақомоти молия, ки ба онҳо ҳангоми воридоти молҳо аксиз супорида шуда буд, якҷоя бо мақомоти даҳлдори гумрук мутобиқи ҳаҷми воқеии содироти такрорӣ (реэкспорт) баргардонида мешавад. Баргардонидани маблағ мувофиқи

тартиби муқарраргардида дар давоми 30 рӯзи баъди пешниҳод намудани аризай хаттии андозсупорандагардида анҷом дода мешавад.

2. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба молҳое, ки воридоти онҳо мутобиқи сархати панҷуми қисми 1 моддаи 201 Кодекси мазкур аз аксиз озод аст, татбиқ намегардад.

Моддаи 210. Тамғаҳои аксиз

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон номгӯи молҳои зераксизии ватаний ва воридотиро, ки бояд тамғаҳои аксизӣ гузошта шаванд, муқаррар менамояд. Фурӯши чунин молҳои зераксизӣ бе тамғаҳои аксизӣ манъ аст. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд чунин молҳои зераксизиро, ки бе тамғаҳои аксизӣ ба фурӯш бароварда шудаанд, мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мусодира намоянд.

2. Тамғаҳои аксизӣ ҳуччатҳои ҳисботдиҳии қатъӣ буда, дорои дараҷаи муайянни муҳофизат мебошанд. Тартиби таҳия ва муомилоти онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. Тартиби гузоштани тамғаҳои аксизӣ ба маҳсулоти зераксизӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

3. Истеҳсолқунандагон ва шахсон - воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ ҷавобгар мебошанд.

4. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нагардида бошад, ҳангоми вайрон шудан ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ аксиз дар ҳачми навъҳои пешниҳодшудаи молҳои зераксизӣ пардоҳт мешавад.

5. Ҳисоби аксизи тамғаҳои аксизии вайронгардида ё гумшуда (аз ҷумла дуздидашуда), ки барои тамғагузории молҳои зераксизӣ мутобиқи муқаррапоти Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, бо дарназардошти меъёрҳои муқарраргардида, ки нисбат ба воҳиди ҳачми зарфи (зарф, бастаи) дар тамға зикргардида истифода мегарданд, анҷом дода мешавад.

6. Ҳангоми дар тамға мавҷуд набудани ишора ба ҳачми воҳиди зарф (зарф, баста), ҳисоби аксиз аз рӯи тамғаҳои аксизии гум ё вайроншуда бо дарназардошти ҳачми нисбатан калони воҳиди зарф (зарф, баста), ки ба он рехтани (печонидани, бастубанди) молҳои зераксизӣ дар ҷараёни давраи андозе, ки пеш аз давраи вайрон шудан ё гум шудани тамғаҳои аксиз сурат гирифтааст, муайян карда мешавад.

7. Ҳангоми вайрон шудан, гум шудани тамғаҳои аксизӣ дар ҳолатҳои зайл аксиз пардоҳт намешавад:

- вайрон шудан ё гум кардани тамғаҳои аксизӣ дар натиҷаи рух додани ҳолатҳои фавқулодда, ки мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи сархати дуюми қисми 1 моддаи 184 Кодекси мазкур тасдиқ гардидаанд;

- тамғаҳои аксизии вайроншуда, ки аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси санади аз ҳисоб баровардан ҷиҳати нобудсозӣ қабул гардидаанд.

Моддаи 211. Ҳисобнома-фактураҳо

Андозсупоранде, ки таҳвил ва (ё) воридоти молҳои зераксизиро амалӣ менамояд, ӯхдадор аст мутобики тартиби муқаррарнамудаи моддаҳои 186 ва 187 Кодекси мазкур ба қабулкунандагони молҳои зераксизӣ ҳисбнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро тартиб дода (навишта), супорад.

ФАСЛИ XI. АНДОЗИ ИЧТИМОЙ БОБИ 33. АНДОЗИ ИЧТИМОЙ

Моддаи 212. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози иҷтимоӣ инҳо мебошанд:

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии гайрирезидентҳо ва соҳибкорони инфиридорӣ – корфармоён, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои бо онҳо дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ё бе шартнома ҳамчун коргарони кироя кор мекунанд, музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар медиҳанд;

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии гайрирезидентҳо ва соҳибкорони инфиридорӣ, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои ба сифати соҳибкори инфиридорӣ ба қайд гирифтанишуда дар асоси шартномаҳои дорои хусусияти граждани ҳуқуқӣ ё бе шартнома ҳаққи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаққи хизматҳои расонидашударо (корҳои иҷрошударо) ҷуброн менамоянд;

- шахсони воқеии дар сарҳатҳои якум ва дуюми ҳамин қисм пешбинигардида, ки пардоҳт гирифтаанд;

- шахсони воқеие, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолияти соҳибкории инфиридорӣ машғуланд, аз ҷумла онҳое, ки ба сифати аъзои хоҷагиҳои дехқонӣ (фермерӣ) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ фаъолият мекунанд.

2. Агар андозсупоранда дар як вақт ба якчанд категорияҳои андозсупорандагони дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида мансуб бошад, ӯ доир ба ҳар як ҳолат андозро ҳисоб ва пардоҳт менамояд.

3. Минбаъд дар ҳамин боб супорандагони дар сарҳатҳои якум ва дуюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда сугуртакунандагон, супорандагони дар сарҳати сеюми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда - сугурташудагон, супорандагони дар сарҳати чоруми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда – ҳамзамон шахсони сугуртакунанда ва сугурташаванда номида мешаванд.

4. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки муҳочирони меҳнатӣ мебошанд ҳуқуқ доранд ба мақомоти андози маҳалли зисташон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо аризai ҳаттӣ муроҷиат намуда, ихтиёран супорандай андози иҷтимоӣ шаванд ва онро дар ҳаҷм ва бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт намоянд.

Моддаи 213. Объекти андозбандӣ

1. Барои андозсупорандагони дар сарҳатҳои якум ва сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ инҳо

мебошанд:

- музди меҳнат, подошпулӣ ва даромадҳои дигари мутобики моддаи 99 Кодекси мазкур муайяншаванда, ки аз ҷониби андозсупоранд ба манфиати кормандони кироя пардоҳт мешаванд;

- пардоҳтҳо, подошпулӣ ва ҳар гуна даромад ба манфиати шахси воқеӣ пардоҳтшаванда, ки дар сарҳатҳои якум ва дуюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур нишон дода нашудааст.

2. Барои андозсупорандагони дар сарҳатҳои дуюм ва сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбанӣ музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар мутобики шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ва гражданини ҳуқуқӣ оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, аз ҷумла пардоҳт ва подошпулӣ мутобики шартномаҳои муаллифӣ мебошад, ки андозсупорандагон ба манфиати шахсони воқеие мепардозанд, ки соҳибкорони инфиродӣ намебошанд.

3. Барои андозсупорандагони дар сарҳати ҷоруми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбанӣ даромади умумӣ аз фаъолияти соҳибкорӣ мебошад.

4. Мутобики қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда инҳо ба объекти андозбанӣ доҳил намешаванд:

- маблағҳое, ки дар доираи шартномаҳои гражданини ҳуқуқӣ, ки мавзӯи онҳо гузариши ҳуқуқи моликият ё дигар ҳуқуқи молӣ ба молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) мебошад, инчунин шартномаҳои марбут ба додани ҳуқуқи истифодаи молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) пардоҳт шудаанд;

- маблағҳое, ки дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатии бо филиал ва намояндагии шахсони ҳуқуқӣ-резидентҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта басташуда ба манфиати шахсони воқеие пардоҳт мешаванд, ки шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрванд мебошанд;

- маблағҳое, ки ба манфиати шахсони воқеӣ - шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрвандӣ бо сабаби аз ҷониби онҳо анҷом додани фаъолият берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи шартномаҳои басташудаи ҳусусияти гражданини ҳуқуқидошта, ки матлаби онҳо иҷрои кор, расонидани хизмат мебошад, пардоҳт шудаанд.

Моддаи 214. Манбаи андоз

1. Манбаи андози андозсупорандагон-корфармоёни дар сарҳати якум қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида, ҳамчун маблағи музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигаре муайян карда мешаванд, ки корфармоён барои давраи андоз ба шахсони воқеӣ мепардозанд.

2. Манбаи андози андозсупорандагони дар сарҳати дуюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун маблағи пардоҳтҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳое муайян карда мешаванд, ки бе тарҳкунӣ ба шахсони воқеӣ дар давраи андоз ҷуброн карда мешаванд.

3. Манбаи андози андозсупорандагон-шахсони воқеии дар сарҳати

сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун маблағи музди меҳнат, пардохтҳо, подошпулӣ ва манфиатҳои дигаре муайян карда мешаванд, ки онҳо бе тарҳкунӣ дар давраи андоз мегиранд.

4. Ҳангоми муайянкуни манбаи андоз ҳама гуна пардохтҳо ва подошпулиҳо, аз ҷумла подошпулиҳои муаллифӣ, ки ҳамчун объекти андозбандӣ муайян шудаанд, аз ҷумла пардохти пурра ё ҷузъии молҳои (корҳо, хизматрасониҳо, ҳуқуқҳои молумулӣ ё ҳуқуқҳои дигари) барои шахсони воқеӣ муқарраргардида, ба истиснои имтиёзҳои дар моддаи 215 Кодекси мазкур муайяншуда ба ҳисоб гирифта мешаванд.

5. Барои шахсони воқеӣ-резидентҳо, ки ба намояндигиҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ, намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ўҳдадориҳои худро ба сифати андозсупорандагон ичро намекунанд, дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ва (ё) граждании ҳуқуқӣ кор ичро мекунанд ва хизмат мерасонанд, манбаи андоз ҳамчун маблағи музди меҳнат, пардохтҳо ва дигар подошпулиҳо, ки дар давраи андоз мегиранд, муайян карда мешавад. Маълумот дар бораи даромади ин шахсони воқеӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи сипаришуда фаро мерасад, аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад.

6. Манбаи андози соҳибкорони инфириродӣ, аз ҷумла аъзои ҳочагиҳои деҳқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқии дар сарҳати чоруми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун даромади умумӣ бе тарҳкунӣ муайян карда мешавад, ки чунин андозсупоранда дар давраи андоз дар шакли пулӣ ва (ё) аслий (натуралӣ) аз фаъолияти соҳибкорӣ гирифтааст.

7. Ҳангоми ҳисобкуни манбаи андози пардохтҳо ва дигар подошпулиҳо дар шакли аслий (натуралӣ) дар шакли молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) арзиши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар рӯзи супоридани онҳо (ҳисобкунӣ) дар асоси нарҳҳои (тарифҳои) бозории онҳо, ҳангоми танзими давлатии нарҳҳо (тарифҳо) ба чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) бошад, дар асоси нарҳҳои чаканаи танзимшавандай давлатӣ истифода мешаванд.

Моддаи 215. Озодкунӣ

Аз супоридани андоз озод карда мешаванд:

- даромади шахсони воқеие, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон набуда, барои намояндагиҳои дипломатӣ ва (ё) консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа корҳоро ичро мекунанд ва хизмат мерасонанд;
- даромади шаҳрвандони давлатҳои хориҷӣ аз кироякорӣ дар доираи татбиқи лоиҳаҳои сармоягузории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- даромадҳое, ки аз андоз аз даромад мутобиқи моддаи 104 Кодекси мазкур озод карда мешаванд.

Моддаи 216. Меъёрҳои андоз

1. Агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад, аз рӯи андози иҷтимоие, ки ба буҷет гузаронида мешавад, барои суғуртакунандагон меъёри 25 фоиза ва барои суғурташудагон 1 фоиза татбиқ карда мешаванд.

2. Барои шахсони воқеии фаъолияти соҳибкории инфириодиро тибқи патент анҷомдиҳанда, аз ҷумла аъзои хоҷагиҳои дехқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ андозаи ҳадди ақали андози иҷтимоӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад. Барои соҳибкорони инфириодии тибқи шаҳодатнома амалкунанда меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати шахсони суғурташуда ба 1,0 фоизи манбаи андоз, вале на камтар аз андозаи ҳадди баландтарини (бо назардошти коэффициенти минтақавии) андози иҷтимоӣ барои соҳибкори инфириодии тибқи патент фаъолияткунанда муқарраршуда, новобаста ба андозаи даромади гирифташуда, баробар мебошад (ҚЧТ, №1046 аз 28.12.2013).

3. Барои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба намояндагиҳои дипломатии (консулии) давлатҳои ҳориҷӣ ва намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилаӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунанд ва хизмат мерасонанд ва андози иҷтимоиро пардохт менамоянд, меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати суғуртакунандагон дар ҳаҷми 25 фоиз ва ба сифати суғурташудагон 1 фоиз муқаррар карда мешавад.

4. Барои мақсадҳои суғуртаи иҷтимоӣ, аз ҷумла таъмини нафақаи соҳибкорони инфириодӣ, аъзои хоҷагиҳои дехқонӣ (фермерӣ), ки шахсони ҳуқуқӣ нестанд ва шахсони дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардида маблағи умумии андози иҷтимоии мутобиқи муқаррароти боби мазкур пардохтшуда 20 фоизи даромадеро ташкил медиҳад, ки барои мақсадҳои суғуртаи иҷтимоӣ аз ҷониби шахсони воқеии дар боло нишондодашуда гирифта шудааст (эъломия шудааст). Дар ҳолати нокифоя будани собиқаи суғурта, маблағи умумии андози иҷтимоии барои тамоми давраи суғуртаи воқеии иҷтимоӣ пардохтшуда барои даврае амалигашта маҳсуб мешавад, ки он на камтар аз собиқаи ҳадди ақали суғуртавии барои таъин намудани нафақаҳо ва шаклҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ мутобиқи қонунгузорӣ дар бораи суғуртаи иҷтимоии давлатӣ муқарраршуда мебошад.

Моддаи 217. Давраи андоз

Давраи андози иҷтимоӣ моҳи тақвимӣ мебошад, агар дар моддаи 218 Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 218. Тартиби ҳисобкуниӣ ва пардохтани андоз

1. Маблағи андози иҷтимоӣ, ки ба буҷет бояд гузаронда шавад бо роҳи зарб задани манбаи андозбандӣ ба меъёрҳои даҳлдори андоз муайян карда мешавад, агар дар боби мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад.

2. Андози иҷтимоӣ дар ҳолатҳои дар сарҳатҳои якум - сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинишуда мувофиқи тартиби

муқаррарнамудаи моддаи 125 Кодекси мазкур то санаи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи андозӣ фаро мерасад, ба буҷет гузаронда мешавад.

3. Андози иҷтимоиро ба ҷои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, намояндагиҳои дипломатӣ, консулий ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа дар хизмати давлатӣ қарор доранд, Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа ҳамчун корфармо то санаи 15-уми баъди семоҳаи ҳисботӣ ҳисоб пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат андозро меситонад.

4. Соҳибкорони инфириodie, ки тибқи патент фаъолият мекунанд, андози иҷтимоиро ҳамзамон бо гузаронидани маблағ ба буҷет барои патент месупоранд. Соҳибкорони инфириodie, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият мекунанд, инчунин шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 2 моддаи 216 Кодекси мазкур зикр шудаанд барои давраи андоз то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботӣ фаро мерасад, эъломияи андозро пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозро пардохт менамоянд.

5. Андозсупорандагон-шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии гайрирезидентҳо, соҳибкорони инфириodie тибқи шаҳодатнома фаъолияткунандаи дар сарҳатҳои якум ва дуюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида эъломияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромадро ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии худ ҳармоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисботӣ фаро мерасад, аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ эъломияи андози иҷтимоӣ пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозҳоро пардохт менамоянд.

6. Хочагиҳои дехқонӣ (фермерӣ) бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ ҳар нимсолаи тақвимӣ то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз нимсолаи ҳисботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигириашон нисбат ба аъзои ин хочагиҳо дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ эъломияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромад пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозҳоро пардохт менамоянд.

7. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 3 моддаи 216 Кодекси мазкур зикр шудаанд, ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобигирии худ дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ эъломияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромад пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат пардохти андозҳоро таъмин менамоянд.

8. Назорати пардохти андози иҷтимоӣ аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

9. Даствурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андози иҷтимоӣ, шаклҳои эъломияҳои (ҳисобҳои) андоз аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ XII. АНДОЗҲО БАРОИ ЗАХИРАҲОИ ТАБИЙ БОБИ 34. МУҚАРРАРОТИ УМУМИЙ

Моддаи 219. Муносибатхое, ки ҳамин фасл танзим менамояд

1. Андозҳо барои захираҳои табиӣ дар ҳолати истифода бурдани захираҳои табиӣ, аз ҷумла истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ дар доираи қарордодҳо оид ба истифодаи сарватҳои зеризаминиӣ ва (ё) истифодабарии об барои истеҳсоли нерӯи барқ пардоҳт мешаванд.

2. Ҳангоми истифодабарии захираҳои табиӣ истифодабарандагони онҳо мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дигар андозҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмиро ба буҷет мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардоҳт менамоянд.

3. Фасли мазкур тартиби ҳисобкунӣ ва пардоҳти андозҳои истифодабарии сарватҳои зеризаминиро ҳангоми гузаронидани амалиёт оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ, инчунин роялти барои оби барои истеҳсоли нерӯи барқ истифодашаванда муқаррар мекунад.

4. Ҳусусиятҳои иҷрои ўҳдадориҳои андоз оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ, ки дар доираи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот анҷом дода мешаванд, дар фасли XVII Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд.

5. Андозҳо барои захираҳои табиӣ инҳоро дар бар мегиранд:

- андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминиӣ (бонуси обунавӣ, бонуси қашфи тиҷоратӣ, роялти барои истиҳроҷ);

- роялти барои об.

6. Тамоми намудҳои бонусҳо ва роялти барои захираҳои табиӣ барои мақсадҳои андоз аз фоида аз даромади умумӣ тарҳ карда мешаванд.

7. Назорати пардоҳти андозҳоро барои захираҳои табиӣ мақомоти андоз анҷом медиҳанд.

8. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардоҳт намудани андозҳо барои захираҳои табиӣ, инчунин шаклҳои эъломияҳои андоз (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 35. АНДОЗҲО АЗ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ САРВАТҲОИ ЗЕРИЗАМИНИӢ

§1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 220. Муқаррароти асосӣ

1. Дар боби мазкур мағҳумҳои асосии зерин истифода шудаанд:

- истифодабарандагони сарватҳои зеризаминиӣ –шахсоне, ки новобаста ба доштани иҷозатнома (иҷозат), корҳои геологӣ ва (ё) истиҳроҷи маъданҳои фоиданокро анҷом медиҳанд;

- кон – қисми қитъаи сарватҳои зеризаминие, ки анбӯҳи табиии маъданҳои фоиданокро дар бар мегирад;

- маъдани фоиданок – моддаҳои табиии минералӣ дар ҳолатҳои саҳт, моеъ ва (ё) газмонанди (аз ҷумла обҳои зеризаминиӣ ва лойҳои табобатӣ), ки дар сарватҳои зеризаминиӣ ҷой дошта, барои истифодаи истеҳсолӣ ва

(ё) истеъмолӣ короям мебошанд;

- истихроҷ – маҷмӯи корҳое, ки бо берун баровардани маъданҳои фоиданок аз сарватҳои зеризаминӣ, аз чумла аз зухуроти минералии техногенӣ алоқаманд мебошанд;

- коркарди ашёи хоми минералӣ – корҳои марбут ба ҳосил намудани маъданҳои фоиданок аз ашёи хоми минералӣ;

- қашфи тиҷоратӣ – захираҳои маъданҳои фоиданоки дар ҳудуди қарордодии истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ қашғардида, ки аз ҷониби Комиссияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба захираҳои маъданҳои фоиданок тасдиқ гардидаанд ва аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истихроҷ самаранок мебошанд;

- бонуси обунавӣ ва бонуси қашфи тиҷоратӣ – андозҳои устувори яккаратае мебошанд, ки истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ, ба истиснои корхонаҳои давлатие, ки корҳои омӯзиши геологии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришавандаро анҷом медиҳанд, бояд пардоҳт намоянд;

- роялти барои истихроҷ – андози доимии аз ҷониби андозсупоранд (истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ) ҳангоми истихроҷи маъданҳои фоиданок пардоҳтшаванда.

2. Пардоҳти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ истифодабарандай сарватҳои зеризаминиро аз пардоҳти андозҳои дигари муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, инчунин аз иҷрои ӯҳдадориҳои андозӣ барои анҷоми намудҳои дигари фаъолият (ки бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд нестанд) мутобиқи қонунгузории андози дар санаи ба миён омадани чунин ӯҳдадориҳо (бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд набуда) амалкунанда озод намекунад.

3. Файрирезидент метавонад истифодабарии сарватҳои зеризаминиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути шахси ҳуқуқии таъсисдодааш ё филиали шахси ҳуқуқии хориҷӣ ба амал барорад.

4. Андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ аз ҷониби шахсони зерин супорида намешаванд:

- шахсони воқеӣ барои маъданҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминие, ки дар қитъаҳои замини ба онҳо барои истифода вобасташуда истихроҷ менамоянд, агар чунин маъданҳои фоиданоки истихроҷшаванда барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда нашаванд;

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ва муассисаҳои давлатие, ки обҳои зеризаминиро барои эҳтиёҷоти хочагидории ҳуд ва беҳтар гардонидани ҳолати мелиоративии заминҳои кишоварзӣ истихроҷ менамоянд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016);

- истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ барои истихроҷи зимни обҳои зеризаминӣ ҳангоми баргашта пур кардани ин обҳо барои нигоҳдории фишори қиши замин;

- шахсоне, ки обҳои зеризамини дренажии дар тавозуни давлатии маъданҳои фоиданок ба назар гирифтана шавандаро ҳангоми коркарди

конҳои маъданҳои фоиданок, сохтмон ва истифодаи иншооти зеризаминӣ, истифодабарии заминҳои поёноби ботлоқшуда истихроҷ менамоянд.

Моддаи 221. Муқаррар намудани низоми андоз дар қарордодҳои оид ба истифодаи сарватҳои зеризамин

1. Шартҳои пардоҳти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ (минбаъд дар фасли мазкур - низоми андозбанӣ), ки барои ҳар як истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ мутобики Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ (минбаъд дар фасли мазкур - қарордоди) байни истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ ва мақоми ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар фасли мазкур – мақоми салоҳиятдор) дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон басташаванда муайян карда мешаванд.

2. Қарордод байни истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ ва мақоми салоҳиятдор, агар Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳлатҳои дигарро пешбинӣ накарда бошад, дар мӯҳлати на дертар аз 3 моҳи тақвимии пас аз гирифтани иҷозатнома (иҷозат) баста мешавад.

3. Истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ бе бастани қарордод иҷозат дода намешавад. Ҳангоми истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ бе бастани қарордод андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ (бонусҳо ва роялти барои истихроҷ) барои ҳамаи давраи чунин фаъолият бояд бо меъёри 2-каратаи меъёрҳое, ки Кодекси мазкур муқаррар кардааст, пардоҳт карда шуда, минбаъд истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида шавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

4. Низоми андозе, ки дар қарордод муқаррар карда мешавад, бояд ба талаботи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар санаи бастани (имзо намудани) қарордод мувофиқат намояд.

5. Ворид намудани масъалаҳои вобаста ба супоридани андозҳо ба иҷозатномаҳо ва дигар асноде, ки бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд мебошанд, ба истиснои қарордодҳо оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ, манъ аст.

6. Дар ҳолате ки истифодаи сарватҳои зеризаминиро бо як қарордод якчанд андозсупорандагон амалӣ менамоянд, низоми андозбандии дар қарордод муқарраршуда барои ҳамаи онҳо ягона мебошад. Дар баробари ин, аз рӯи фаъолияти дар доираи чунин қарордод иҷрошаванда андозсупорандагон барои мақсадҳои андозбанӣ ҳамчун андозсупорандай ягона ҳисоб ёфта, онҳо ӯҳдадор мебошанд баҳисобгирии ягонаи муштаракро пеш баранд ва ҳамаи андозҳо барои истифодабарии сарватҳои зеризамини дар қарордод муқарраршударо мутобики қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон супоранд.

7. Истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ ӯҳдадор аст баҳисобгирии

алоҳидаро барои ҳисоб кардани ўҳдадориҳои андоз мутобиқи низоми андозбандии пешбининамудаи қарордод ва ҳисоб кардани ўҳдадориҳои андоз оид ба фаъолияте, ки аз доираи чунин қарордод берун аст (аз ҷумла бо истифодаи сарватҳои зеризамини ҳалдадаро ҳамон ҳисоб мебаранд), амалӣ намояд.

8. Муқаррароти қисми 7 ҳамин модда дар мавриди баҳисобгирии алоҳида дар ҳолатҳое, ки истифодабарандагони сарватҳои зеризамий дар баробари фаъолият тибки қарордоди истихроҷи маъданҳои фоиданоки маъмулӣ ва (ё) обҳои зеризамий фаъолиятиро анҷом медиҳанд, ки аз доираи чунин қарордодҳо берун аст (ба истифодаи сарватҳои зеризамий вобаста нест) татбиқ намегарданд.

9. Ҳангоми бо мақсади сохибкорй коркард намудани маъданҳои фоиданоки ҳамроҳ ва қанданиҳои дигари дар қарордод зикрнагардида истифодабарандай сарватҳои зеризаминий доир ба онҳо то ворид намудани тағијирот ба қарордод пардоҳти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминиро бо меъёри 3-карата мувофиқи муқаррароти боби мазкур анҷом медиҳанд.

§2. Бонуси обуnavī

Моддаи 222. Муқаррароти умумӣ

1. Бонуси обунавӣ андози устувори яккаратаи истифодабарандай сарватҳои зеризаминиӣ барои ба даст овардани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ дар ҳудуди муайяннамудаи иҷозатнома (иҷозат) мебошад.

Моддаи 223. Андозсупорандагон

1.Бонуси обунавӣ аз ҷониби шаҳсे пардоҳт мешавад, ки дар озмун барои гирифтани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризамини ғолиб омадааст ё ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризаминиро дар асоси музокироти мустақим тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст, инчунин шаҳсе, ки мувофиқи тартиби муқарраргардида яке аз иҷозатномаҳои (иҷозатҳои) зеринро гирифтааст:

- ичозатнома (ичозат) барой омӯзиши геологӣ;
  - ичозатнома (ичозат) барой истихроҷи маъданҳои фоиданок.

2. Муқаррароти сархати дуюми қисми 1 ҳамин модда ба истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ, ки дар асоси ҳуқуқи истисноӣ барои истихроҷ вобаста ба қашфи тичоратӣ дар доираи иҷозатнома (иҷозат) барои омӯзиш дар ҳудуди дахлдор қарордод бастаанд, татбиқ намешавад.

Моддаи 224. Андозаи бонуси обунавӣ

1. Андозаи бонуси обунавӣ мувофиқи қоидаҳои муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар қарда шуда, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои зеризаминиӯй инъикос қарда мешавад.

2. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад андозаи дигари бонуси обунавиро муқаррар намояд (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 225. Мӯҳлати пардохти бонуси обунавӣ

1. Бонуси обунавӣ дар мӯҳлатҳои зерин пардохт мешавад, агар Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад (ҚҖТ №1188 аз 18.03.2015):

- панҷоҳ фоизи маблағи муқарраршуда дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи додани ҳуҷҷати тасдиқунандай ҳуқуқ барои истифодабарии сарватҳои зеризамини;

- панҷоҳ фоизи маблағи муқарраршудаи боқимонда на дертар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи эътибор пайдо кардани қарордод дар бораи истифодабарии сарватҳои зеризамини.

2. Бонуси обунавӣ доир ба маъданҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризамини ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии кон пардохт мешавад.

3. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад мӯҳлати дигари пардохти бонуси обунавиро муқаррар намояд.

Моддаи 226. Эъломияи андоз

Эъломияи бонуси обунавӣ аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризамини ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар мӯҳлате, ки барои пардохти бонуси мазкур муқаррар шудааст, пешниҳод карда мешавад.

§3. Бонуси кашфи тиҷоратӣ

Моддаи 227. Муқаррапоти умумӣ

1. Бонуси кашфи тиҷоратӣ андози устувори яккаратаи истифодабарандай сарватҳои зеризамини барои кашф ва бақайдгирии конҳои аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истиҳроҷ муносиб, инчунин гирифтани ҳуқуқи истиҳроҷ дар ҳудуде мебошад, ки дар иҷозатнома (иҷозат) муайян шудааст.

2. Бонуси кашфи тиҷоратиро истифодабарандагони сарватҳои зеризамини дар асоси иҷозатномаҳои (иҷозати) зерин фаъолияткунанда пардохт менамоянд:

1) Барои истиҳроҷи маъданҳои фоиданок дар ҳолатҳои зерин:

а) барои ҳар як кашфи тиҷоратии маъданҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодие, ки қаблан аз ҷониби ҳамин истифодабарандай сарватҳои зеризамини дар ҳудуди даҳлдор дар доираи иҷозатнома (иҷозат) барои иқтишоф эълон шудааст;

б) барои кашф дар рафти гузаронидани иқтишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии ҳаҷми истиҳроҷи захираҳои маъданҳои фоиданоки дар

ибтидо аз чониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда мегардад;

в) барои ҳар як кашфи тиҷоратии дигар маъданҳои фоиданоки дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳои захираҳои истиҳроҷшаванде, ки аз чониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудаанд.

2) Барои иктишоф ва истиҳроҷи якҷоя нисбат ба ҳар як кашфи тиҷоратии маъданҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодӣ, аз ҷумла барои кашф дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии захираҳои маъданҳои фоиданоки истиҳроҷшавандай дар ибтидо аз чониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда мегардад.

3. Доир ба иҷозатномаҳо (иҷозатҳо) барои гузаронидани иктишофи конҳои маъданҳои фоиданок, ки истиҳроҷи минбаъдаи онро пешбинӣ намекунад, бонуси кашфи тиҷоратӣ пардоҳт намешавад.

Моддаи 228. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагони бонуси кашфи тиҷоратӣ ин истиғодабарандагони сарватҳои зеризамини мебошанд, ки дар бораи кашфи тиҷоратии маъданҳои фоиданок дар ҳудуди қарордодӣ ҳангоми гузаронидани амалиёти истиғодабарии сарватҳои зеризамини дар доираи иҷозатномаи (иҷозати) барои истиғодабарии сарватҳои зеризамини гирифташуда эълон кардаанд.

Моддаи 229. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ

1. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ мувоғиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шуда, дар қарордоди истиғодаи сарватҳои зеризамини дарҷ карда мешавад.

2. Барои конҳои ҷудогонай маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад андозаи дигари бонуси кашфи тиҷоратиро муқаррар намояд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 230. Мӯҳлати пардоҳти бонуси кашфи тиҷоратӣ

1. Бонуси кашфи тиҷоратӣ ба буҷет на дертар аз 90 рӯз аз санаи додани иҷозатнома (иҷозат) барои истиҳроҷи маъданҳои фоиданок ё аз рӯзи аз чониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудани ҳаҷми захираҳои маъданҳои фоиданоки ба таври иловагӣ истиҳроҷшаванде ё аз санаи аз чониби мақоми давлатии мазкур тасдиқ намудани ҳаҷми захираҳои истиҳроҷшавандай маъданҳои фоиданок пардоҳт мешавад.

2. Бонуси кашфи тиҷоратии маъданҳои фоиданоки маъмул ва обҳои зеризамини дар маҳалли ҷойгиршавии кон пардоҳт мешавад.

3. Доир ба конҳои ҷудогонай маъданҳои фоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад мӯҳлати дигари пардоҳти бонуси кашфи тиҷоратиро муқаррар намояд.

Моддаи 231. Эъломияи андоз

Эъломия оид ба бонуси кашфи тиҷоратӣ аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризаминиӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар мӯҳлате, ки барои пардохти бонуси мазкур муқаррар шудааст, пешниҳод карда мешавад.

§4.Роялти барои истихроҷ

Моддаи 232. Муқаррароти умумӣ

Роялти барои истихроҷ андозе мебошад, ки истифодабарандай сарватҳои зеризаминиӣ аз рӯи ҳар як намуди маъданҳои фоиданоки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истихроҷшаванд, новобаста ба он, ки онҳо ба ҳаридорон (қабулкунандагон) таҳвил (бор карда фиристода) шудаанд ё барои эҳтиёҷоти ҳудӣ истифода гардидаанд, алоҳида месупорад.

Моддаи 233. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои истихроҷ истифодабарандагони сарватҳои зеризаминие мебошанд, ки дар доираи ҳар як иҷозатномаи (иҷозати) барои истифодабарии сарватҳои зеризаминиӣ додашуда чунин амалҳоро анҷом медиҳанд:

- истихроҷи маъданҳои фоиданок, аз ҷумла маъданҳои фоиданок аз зуҳуроти минералии техногенӣ;
- коркарди маъданҳои фоиданок бо ҳосил кардани ҷузъҳои фоиданок аз таркиби онҳо.

Моддаи 234. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ маъданҳои фоиданоки зерин мебошанд:

- аз конҳои дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қитъаи сарватҳои зеризаминии ба андозсупоранда ҷудошуда истихроҷшаванд;
- аз партовҳо (талафот) ҳосилкардашуда, агар барои чунин ҳосилкуниӣ иҷозатномаи (иҷозати) алоҳида дода шавад.

2. Объекти роялти барои истихроҷ доир ба ҳар намуди маҳсулоти тайёр алоҳида муқаррар карда мешавад.

3.Объекти андозбандӣ барои карбогидратҳо инҳо мебошанд:

- карбогидратҳои истихроҷшудаи коркарди аввалияро гузашта, аз ҷумла маъданҳои фоиданоки ҳамроҳ ва ҷузъҳои фоиданоки он;
- ҷузъҳои фоиданок, ки дар ҷараёни коркарди карбогидратҳо ба даст оварда, ҳамчун маҳсулоти тайёр ҳангоми истихроҷ ва коркарди қаблий дар таркиби маъданҳои фоиданоки коркардшаванд андозбандӣ нашудаанд.

4. Объекти роялти барои истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, аз ҷумла аз зуҳуроти минералии техногенӣ мебошад.

5. Объекти роялти барои истихроҷи ҷисмҳои сахти маъданҳои фоиданок инҳо мебошанд:

- ҷисмҳои сахти маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда ва (ё)

хосилшуда, аз чумла аз зуҳуроти минералии техногенӣ;

- маъданҳои фоиданоки дар ҷараёни коркард ҳосилнамудаи корхонаҳои коркардкунанда.

6. Объектҳои роялти барои истихроҷ ҷунин истихроҷро дар бар мегиранд:

1) Ҳуди маъданҳои фоиданок:

а) нафт, гази табиӣ ва конденсати газ;

б) ангишт ва варақсанги сӯзанд;

в) маъданҳои молӣ;

г) обҳои зеризаминӣ, аз чумла аз коркарди аввалия гузашта;

д) абрак, асбест, ашёи хом барои истеҳсоли масолеҳи соҳтмон;

е) ашёи хоми гайримаъдан барои металлургия.

2) Металлҳои қиматбаҳо ва (ё) металлҳои софи химиявӣ дар қум, маъданҳо, концентратҳо.

3) Концентрати металлҳои сиёҳ, ранга, нодир ва радиоактивӣ, ашёи хоми кимиёвии кӯҳӣ.

4) Сангҳои қиматбаҳо, ашёи хоми сангҳои ороишӣ ва пйезооптикаи аз коркарди аввалия гузашта.

5) Маъданҳои фоиданоки дигар, аз чумла ашёи хоми минералии аз коркарди аввалия гузашта.

Моддаи 235. Манбаи андоз

1. Манбаи андози роялти барои истихроҷ дар давраи андоз ин арзише мебошад, ки дар асоси нархи таҳвил ё дар ҳолати мавҷуд набудани таҳвил дар асоси арзиши аслии маҳсулоти молии якуми аз маъданҳои фоиданок истихроҷшуда дар натиҷаи коркарди аввалия (полоиш, тозакунӣ) ҳосилшуда бе андоз аз арзиши иловашуда муайян карда мешавад.

2. Манбаи андоз барои навъҳои алоҳидаи маъданҳои фоиданок ҳамчун миқдори маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда бо ифодаи аслӣ муайян карда мешавад.

3. Манбаи андоз доир ба ҳар як намуди маъданҳои фоиданок, аз чумла барои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маъданҳои фоиданоки маъмулӣ ва маъданҳои фоиданоки дигар дар шакли софи химиявӣ муайян карда мешавад.

4. Арзиши металлҳои қиматбаҳо (тилло, нуқра ва платина) ва дигар металлҳои дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи таҳвили ҷунин металлҳо, ки дар давраи андоз дар биржай metallҳои Лондон ва биржай металлҳои қиматбаҳои Лондон ташаккул ёфтааст, ҳисоб карда мешавад.

5. Арзиши навъҳои алоҳидаи маъданҳои фоиданоки маъмули дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи сметавии захираҳои асосии соҳтмонии муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба масъалаҳои соҳтмон ва меъморӣ муайян карда мешавад.

6. Агар дар қисмҳои дигари ҳамин модда муқаррароти дигаре ҷой

надошта бошанд, арзиши маъданҳои фоиданоки дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандай сарватҳои зеризамини ё маҳсули якуми молии аз маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда ҳосилшуда, ки дар бирҷай байналмилалӣ (минтақавӣ) дар давраи андоз ташаккул ёфтааст ё бо тартиби дигари аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муқарраршаванда муайян карда мешавад.

7. Дар сурати дар давраи андоз маъданҳои фоиданоки истихроҷшударо таҳвил накардани андозсупоранда ва маъданҳои фоиданоки истихроҷшуда ва (ё) маҳсулоти якуми молии аз ин маъданҳои фоиданок ҳосилшударо пурра барои эҳтиёҷоти худ истифода кардани андозсупоранда, арзиши маъданҳои фоиданоки дар давраи андоз истихроҷшуда дар асоси арзиши аслии воқеии истихроҷ ва (ё) коркарди аввалия (полоиш, тозакунӣ), ки ба ин маъданҳои фоиданок тибқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ рост меояд, 20 фоиз зиёд карда шуда, муайян карда мешавад. Дар баробари ин ба арзиши аслии маъданҳои фоиданок истихроҷкарда харочоти моддӣ, харочоти музди меҳнат, маблағҳои ҳисобшудаи истехлок, харочот барои таъмир, харочоти азхудкуни захираҳои табиӣ ва харочоти дигар доҳил карда мешаванд.

8. Баҳодиҳии арзиши сангҳои қиматбаҳои истихроҷшуда дар асоси баҳодиҳии ибтидоии онҳо мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо анҷом дода мешавад.

9. Ҳангоми истихроҷи якчанд намудҳои маъданҳои фоиданок роялти барои истихроҷ аз рӯи ҳар намуди маъданҳои фоиданок алоҳида ҳисоб ва пардоҳт карда мешавад.

Моддаи 236. Меъёрҳои роялти барои истихроҷ

1. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи маъданҳои фоиданоки маъмул ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд:

№	Номгӯи маъданҳои фоиданоки маъмул	Меъёрҳо (бо % аз манбаи андоз)
1.	Рег (ба гайр аз реги қолибрезӣ, шишасозӣ барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сementбарорӣ)	10
2.	Реги қолибрезӣ, шишасозӣ барои саноати чиниворию фаянсӣ ва сementбарорӣ	7
3.	Омехтаи регу шағал	10

4.	Гил (ба ғайр аз гили оташбардор, мушкилгудоз, қолибрей барои саноати чинисозиу фаянсӣ ва сementбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотабардор ва каолин (сафедгил))	6
5.	Гили оташбардор, мушкилгудоз, қолибрей барои саноати чинивориу фаянсӣ ва сementбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотабардор ва каолин (сафедгил)	5
6.	Гилхок (ба ғайр аз гилхоки саноати сementбарорӣ)	6
7.	Гилхок барои саноати сementбарорӣ	5
8.	Санг бинокорӣ	5
9.	Регсанг (ба ғайр аз битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ)	7
10.	Регсанги битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ	4
11.	Бӯр	5
12.	Квартсит (ба ғайр аз бӯтахишт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан)	6
13.	Квартсити буттахишт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан	5
14.	Доломит (ба ғайр аз битумнок ва барои саноати сementбарорӣ)	6
15.	Доломити битумнок ва барои саноати сementбарорӣ	5
16.	Мергел (ба ғайр аз битумнок ва барои саноати сementбарорӣ)	7
17.	Мергели битумнок ва барои саноати сementбарорӣ	5
18.	Оҳаксанг (ба ғайр аз битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати сementбарорӣ, металлургӣ, кимиёвӣ, шишабарорӣ, селлюлозаю коғазбарорӣ ва қандистеҳсолкунӣ, инчунин барои истеҳсоли гилхок)	6
19.	Оҳаксанги битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати сementбарорӣ, металлургӣ, кимиёвӣ, шишабарорӣ, селлюлозаю коғазбарорӣ ва қандистеҳсолкунӣ, инчунин барои истеҳсоли гилхок	5
20.	Оҳаксанги ковок (ба ғайр аз оҳаксанги рӯйбаст ва ороиши)	6
21.	Мармар ва оҳаксанги ковоки рӯйбаст ва ороиши	5
22.	Варақсанг (ба ғайр аз варақсанги сӯзанд ва бомпӯши)	6

23.	Варақсанги сұзанда ва бомпұшій	5
24.	Аргиллитқо ва алевролитқо	5
25.	Чинсҳои магмай, вулқонӣ ва чинсҳои метаморфозӣ (ба гайр аз чинсҳои рӯйбаст, ороишӣ, барои истеҳсоли маводи оташбардор ва кислотабардор, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, ба гайр аз маводе, ки барои истифода дар саноати сementбарорӣ муносибанд)	6
26.	Чинсҳои магмавӣ, вулқонӣ ва чинсҳои метаморфозӣ, рӯйбаст, ороишӣ, барои истеҳсоли маводи оташбардор ва кислотабардор, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, инчунин барои истифода дар саноати сementбарорӣ муносиб	5
27.	Гач	5

2. Меъёрҳои роялти барои истихрочи обҳои зеризаминиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

3. Меъёрҳои роялти барои истихрочи маъданҳои фоиданок, ба истиснои онхое, ки дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд, ба андозаҳои зерин муқаррар карда мешаванд:

№	Номгӯи маъданҳои фоиданок	Меъёрҳо (бо фоиз аз манбаи андоз)
1.	Нафт, конденсати газ ва гази табиӣ	6
2.	Ангишт ва торф	4
3.	Металлҳои сиёҳ (оҳан, мangan, хром, ванадий)	4
4.	Металлҳои ранга ва нодир (мис, сурб, рух, қалъагӣ, никел, кобалт, молибден, симоб, сурма, висмут, кадмий, алюминий, стронсий, титан, сирконий, литий, волфрам, тантал, ниобий ва гайра)	6
5.	Маъданҳои фоиданоки пошхӯрда	9
6.	Металлҳои асил (тилло, нуқра, платиноидҳо)	6
7.	Сангҳои қиматбаҳо	8
8.	Сангҳои ранга (зинатӣ) ва/ё ашёи хоми пйезооптикаӣ	8
9.	Ашёи хоми радиоактивӣ	5
10.	Ашёи хоми кӯҳии кимиёвӣ ва обҳои гарм	5
11.	Ашёи хоми маъданни кӯҳӣ (концентрат) ва/ё ашёи хоми гайримаъданӣ барои металлургия	5
12.	Дигар маъданҳои фоиданоке, ки дар ҳамин ҷадвал, инчунин дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нишон дода нашудаанд	3

13.	Металлҳои ранга ва нодир (мис, сурб, рух, қалъагӣ, никел, кобалт, молибден, симоб, сурма, висмут, кадмий, алюминий, стронсий, титан, сирконий, литий, волфрам, тантал, ниобий ва ғайра), металлҳои асил (тилло, нуқра, платиноидҳо), ки аз партовҳои корхонаҳои саноати кӯҳӣ истихроҷ мегарданд	0,5
-----	---	-----

4. Андозаи роялти барои истихроҷи ҳамаи намудҳои маъданҳои фоиданок, ки бояд ба буҷет пардоҳт шавад, ҳамчун ҳосили зарби арзиши (ҳачми) ҳар як намуди маъданҳои фоиданоки истихроҷнамудаи истифодабарандай сарватҳои зеризамини дар давраи андоз ба меъёрҳои даҳлдори роялти муайян карда мешавад.

Моддаи 237. Тартиби муқаррар намудан ва пардоҳти роялти барои истихроҷ дар шакли молӣ (натуралӣ)

1. Ҳангоми бастани созишномаи иловагӣ байнни истифодабарандай сарватҳои зеризамини ва мақоми салоҳиятдор дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ пардоҳти роялти барои истихроҷ метавонад дар шакли аслӣ (натуралӣ) гузаронида шавад.

2. Маблағи (арзиши) шакли аслии (натуралии) пардоҳти роялти барои истихроҷ бояд ба шакли пулии пардоҳти мазкур баробар бошад.

3. Ҳангоми муқаррар намудани шакли аслии (натуралии) пардоҳти роялти барои истихроҷ дар созишномаи иловагӣ ҳатман зикр карда мешаванд:

- қабулкунандае, ки аз номи давлат қисми маҳсулоти ба роялти мувофиқро қабул мекунад (минбаъд дар фасли мазкур – қабулкунанда);
- ҳачм ва нархи маъданҳои фоиданоки супоридашаванда;
- маҳал ва шартҳои таҳвили маъданҳои фоиданок.

4. Дар созишномаи иловагӣ мӯҳлати аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризамини супоридани маҳсулот ба ҳисоби роялти барои истихроҷ бояд ба мӯҳлати муқарраршудаи пардоҳти он дар шакли пули мувофиқат намояд. Дар айни замон истифодабарандай сарватҳои зеризамини дар мӯҳлати на дертар аз мӯҳлати пардоҳти шакли пулии роялти барои истихроҷ маҳсулотро ба қабулкунандае, ки дар қарордоди истифодаи сарватҳои зеризамини муқаррар шудааст, месупорад.

5. Қабулкунанда дар мӯҳлати муқарраршуда маблағи баробари роялти барои истихроҷ дар шакли пулиро ба буҷет мегузаронад, инчунин аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризамини сари вақт ва пурра ба вай супоридани ҳачми даҳлдори маҳсулотро дар шакли аслӣ (натуралӣ) мустақилона назорат менамояд.

6. Истифодабарандай сарватҳои зеризамини дар қабулкунанда аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон оид ба супоридани роялти барои истихроҷ дар шакли аслӣ (натуралӣ) дар мӯҳлати муқарраргардида ҳисбот пешниҳод менамоянд.

7. Қабулкунанда барои сари вақт ва пурра ба буҷет гузаронидани маблағҳои пулии пардохти роялти барои истихроҷ (тибқи ҳисобҳои истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ), инчунин барои маҳсулоти қабулкардааш мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

Моддаи 238. Тартиби пардохти роялти барои истихроҷ

1. Давраи андоз (ҳисботӣ) оид ба муайян ва пардохт кардани роялти барои истихроҷ моҳи тақвимӣ мебошад.

2. Эъломияи (ҳисоби) роялти барои истихроҷ аз ҷониби истифодабарандай сарватҳои зеризаминӣ аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии кон то санаи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи ҳисботии андозӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

3. Роялти барои истихроҷи тамоми намудҳои маъданҳои фоиданок дар мӯҳлати на дертар аз рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи ҳисботӣ фаро мерасад, пардохт мешавад.

БОБИ 36. РОЯЛТИ БАРОИ ОБ

Моддаи 239. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои об (минбаъд дар ҳамин боб - андозсупорандагон) шахсоне эътироф мешаванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон обро барои истеҳсоли нерӯи барқ истифода мебаранд.

Моддаи 240. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандии роялти барои об истифодаи объектҳои обӣ бо мақсади истеҳсоли нерӯи барқ дар нерӯгоҳҳои барқии обӣ эътироф мешавад.

Моддаи 241. Манбай андоз

1. Манбай андоз ҳамчун миқдори дар давраи ҳисботӣ истеҳсолшудаи нерӯи барқ бе дарназардошти талаф ҳангоми интиқоли (таҳвили) минбаъдаи он муайян карда мешавад.

2. Манбай андоз аз ҷониби андозсупоранда нисбат ба ҳар як объекти обӣ алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 242. Озодкунӣ

Истифодаи объектҳои обӣ барои мақсадҳои истеҳсоли нерӯи барқ ҳангоми аз 1000 киловатт бештар набудани иқтидори объектҳои нерӯи барқ истеҳсолкунанда аз пардохти роялти барои об озод карда мешавад.

Моддаи 243. Давраи андоз

Доир ба роялти барои об давраи андоз моҳи тақвимӣ эътироф мешавад.

Моддаи 244. Меъёри андоз

Меъёри роялти барои об ҳангоми истифодаи объектҳои обӣ бо мақсадҳои истеҳсоли нерӯи барқ ба андозаи 0,06 нишондиҳанда барои ҳисобҳо барои ҳар 1000 киловатт/соат нерӯи барқи истеҳсолшуда ба ҳолати охири давраи андоз муқаррар карда мешавад.

Моддаи 245. Тартиби ҳисоб кардани роялти барои об

1. Андозсупоранда маблағи роялти барои обро мустақилона ҳисоб менамояд.

2. Маблағи роялти барои об аз рӯи натиҷаи ҳар як давраи андоз ҳамчун ҳосили зарби манбаи андоз ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 246. Мӯхлати пардохти роялти барои об

Маблағи роялти барои об бояд ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пардохт шавад.

Моддаи 247. Эъломияи андоз

Эъломияи андоз аз рӯи шакле, ки мақоми ваколатдори давлатӣ муайян менамояд, аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии он дар мӯхлати барои пардохти андоз муқарраршуда пешниҳод карда мешавад.

ФАСЛИ XIII. АНДОЗ АЗ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРД

БОБИ 37. АНДОЗ АЗ ИСТИФОДАБАРАНДАГОНИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРД

Моддаи 248. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард шахсоне мебошанд, ки низоми умумии андозбандиро истифода мебаранд ва дорои объекти андозбандӣ мебошанд.

Моддаи 249. Объекти андозбандӣ

1. Агар дар қисми 2 ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, объекти андозбандӣ инҳо мебошанд:

- маблағи ҳамаи харочоти воқеии дар давраи ҳисботии андоз барои молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) дар ҳаҷми пурра анҷомдодаи (анҷом додашавандаи) андозсупоранда. Харочот барои соҳтмон, ҳариди воситаҳои асосӣ ва насл кардани онҳо, дигар харочоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур ҳусусияти капиталий дошта, бояд минбаъд дар шакли ҳиссаҷудоқуниҳои истеҳлоқӣ аз рӯи воситаҳои асосӣ тибқи моддаи 118 Кодекси мазкур тарҳ карда шаванд, объекти андозбандӣ эътироф намешаванд;

- 70 фоизи даромади умумии дар давраи ҳисботии андоз гирифташудаи (гирифташаванда) андозсупоранда, агар маблағи воқеан ҳарҷшуда (ҳарҷшаванда) аз 70 фоизи даромади умумӣ зиёд набошад.

2. Ба объекти андозбандӣ инҳо дохил карда намешаванд:

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгарди ҳисбушуда

(ба бучет пардохтшуда);

- андозхое, ки ҳангоми ҳисобкуни андози фоида мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ба арзиши аслии молҳо (корҳо, хизматрасонихо) дохил намешаванд;

- ҳарочоти шахсоне, ки бо мақсади бартараф намудани оқибатҳои оғатҳои табиӣ ё ҳалли масъалаҳои дигари иҷтимоӣ иншооти заруриро бунёд намуда, ба таври ройгон ба моликияти мақомоти даҳлдори давлатӣ месупоранд.

Моддаи 250. Имтиёзҳои андоз

Бо ин андоз инҳо андозбанӣ карда намешаванд:

- муассисаҳои давлатӣ, аз ҷумла мақомоти давлатӣ, ки аз ҳисоби буҷети давлатӣ мабалгӯзорӣ мешаванд, ба истиснои фаъолияти андозбандишаванда барои хизматрасонихо пулакӣ;

- иттиҳодияҳо ва иттиҳодияҳои динӣ, ташкилотҳои дигари гайритичоратӣ ба истиснои ҳарочот ва даромадҳои марбут ба фаъолияти соҳибкории онҳо (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 251. Манбаи андоз

1. Бо дарназардошти дигар қисмҳои ҳамин модда манбаи андози аз объекти андозбанӣ бароянда бо роҳи ҷамъ намудани ҳамаи маблағҳо, ки андозсупоранда дар давраи ҳисботӣ дар ҳаҷми пурра ҳарҷ кардааст (бояд ҳарҷ кунад), ҳисоб карда мешавад, аз ҷумла:

- ҳарочот дар шакли пулӣ ва шакли молӣ барои молҳо, корҳо ва хизматрасонихо, ба истиснои пардохтҳо оид ба ҳарочот барои соҳтмон, ҳариди воситаҳои асосӣ ва насл кардани онҳо, дигар ҳарочоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур ҳусусияти капиталий дошта, бояд минбаъд дар шакли ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ аз рӯи воситаҳои асосӣ тарҳ карда шаванд;

- ҳарочоти дигаре, ки дар сарҳати якуми ҳамин қисм нишон дода нашудаанд, аз ҷумла ҳарочоти коргарони кироя (ҳарочоти фонди музди меҳнат).

2. Агар ҳарочоти кардашуда (кардашаванда) аз 70 фоизи даромади умумӣ зиёд набошад, он гоҳ манбаи андоз баробари 70 фоизи даромади умумӣ аз ҳамаи намудҳои фаъолият бо тарҳ намудани пардохтҳо (ҳисобкуниҳо) барои молҳо (корҳо, хизматрасонихо), ки қаблан ба манбаи андозбандии давраҳои андози гузашта дохил шудаанд, дониста мешавад.

3. Барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминотиу фурӯш арзиши (нарҳи) пардохтшудаи (пардохтшавандаи) молҳое, ки минбаъд бояд таҳвил (аз нав фурӯхта) шаванд, ҳамчун пардоҳт (ҳиссаҷудокунӣ) баррасӣ гардида, бояд ба манбаи андозбанӣ дохил карда шавад.

4. Ба манбаи андоз инҳо дохил карда намешаванд:

- қарзҳои додашавандаи ташкилотҳои қарзӣ;

- арзиши молу мулки ба сифати саҳм ба сармояи оинномавӣ додашуда;

- маблағҳои пулӣ ва (ё) молу мулки ройгон ба манфиати давлат

додашуда.

5. Ҳангоми аз чониби андозсупоранда дар як вақт анҷом додани фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминоту фурӯш, инчунин фаъолияти дигар манбаи андоз аз рӯи ҳар намуди чунин фаъолият алоҳида ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 252. Меъёри андоз

Меъёри андоз ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- аз 1-уми январи соли 2013 ба андозаи 0,5 фоиз барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминоту фурӯш ва ба андозаи 2 фоиз барои дигар намудҳои фаъолият;

- аз 1-уми январи соли 2015 ба андозаи 0,25 фоиз барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминоту фурӯш ва ба андозаи 1 фоиз барои дигар намудҳои фаъолият;

- аз 31 декабри соли 2020 андоз бекор карда мешавад (ҚЧТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 253. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 254. Тартиб ва мӯҳлати пардохти андоз

1. Эъломияи андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботии андоз фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

2. Пардохти андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисботии андоз фаро мерасад, анҷом дода мешавад.

3. Назорати пардохти андоз аз чониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард, инчунин шакли эъломияҳо аз чониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ XIV. АНДОЗ АЗ ФУРӯШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

БОБИ 38. АНДОЗ АЗ ФУРӯШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

Моддаи 255. Муқаррароти умумӣ

1. Дар боби мазкур мағҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

1) Молҳои андозбандишаванда –алюминийи аввалия.

2) Амалиёти зерини андозбандишаванда (минбаъд барои мақсадҳои ҳамин боб – фурӯш):

а) таҳвили молҳои андозбандишаванда;

б) воридоти молҳои андозбандишаванда ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва

(ё) содироти молҳои андозбандишаванда берун аз ҳудуди Ҷумҳурии

Тоҷикистон;

в) коркарди мустақилонаи молҳои андозбандишаванда аз ҷониби истеҳсолкунанда, додани онҳо барои коркард, ба гарав ва (ё) ба сифати ашёи хом барои коркард;

г) таҳвали (фурӯши) молҳои андозбандишаванда тибқи шартномаҳои фючерсӣ (форвардӣ) ё дигар намудҳои додани (бегона кардани) молҳои андозбандишаванда;

д) ба шахси дигар додани молҳои андозбандишавандае, ки натиҷаи хизматрасониҳо оид ба истеҳсоли молҳои андозбандишаванда мутобики низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

2. Андоз аз фурӯши алюминийи аввалия (минбаъд – андоз аз фурӯш) ҳангоми анҷом додани амалиёти андозбандишаванда пардоҳт мешавад, дар айни замон ҳангоми анҷом додани амалиёти мазкур, ба истиносӣ амалиёти андозбандишавандаи дар зербанди д) банди 2) қисми 1 ҳамин модда муайяншуда, андоз аз арзиши иловашуда ситонида намешавад.

Моддаи 256. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз фурӯш шахсоне мебошанд, ки объекти андозбандӣ доранд.

Моддаи 257. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ анҷом додани амалиёти андозбандишаванда бо молҳои андозбандишаванда мебошад.

2. Намудҳои дигари молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумrukӣ истеҳсол гардида, бо андози фурӯш андозбандӣ мешаванд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 258. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз арзиши молҳои андозбандишаванда мебошад, агар дар қисмҳои 2-4 ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Ҳангоми ҳисоб намудани манбаи андоз арзиши воҳиди моли андозбандишаванда бо дарназардоши сифат, намуд ва навъ, дар асоси нарҳҳои дар санаи содир гардидани амалиёти андозбандишаванда дар биржай metallҳои рангаи Лондон ташаккулёфта муайян карда мешавад.

2. Андозсупорандагоне, ки бо ҳариди фурӯхтани молҳои андозбандишаванда машғуланд, андоз аз фурӯшро дар шакли фарқи байни маблағи андозе, ки дар асоси нарҳҳои барои андозбандӣ истифодашаванда дар санаи фурӯши молҳои андозбандишаванда ба ҳаридорон ҳисобкардашуда ва нарҳҳо дар санаи ҳариди онҳо аз таҳвилкунандагони ҳуд ҳисоб карда шудаанд, пардоҳт менамоянд.

3. Манбаи андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии барориш барои муомилоти озод ворид карда мешаванд, мутобики қонунгузории гумрук дар асоси нарҳҳои муайяннамудаи қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

4. Манбай андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукӣ истеҳсол шудаанд, арзиши (ҳаҷми) маҳсулоти коркарди бо дарназардошти нарҳҳои мутобиқи қисми 1 ҳамин модда муайяншуда мебошад.

Моддаи 259. Меъёри андоз

1. Меъёри андоз аз фурӯш барои алюминий аввалия нисбат ба манбай андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба андозаи 3 фоиз муқаррар карда мешавад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

2. Меъёри андоз барои фурӯш нисбат ба манбай андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 258 Кодекси мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 260. Тартиби ҳисобкуни ӯзунӣ ва мӯҳлати пардохти андоз

1. Маблағи андози пардохтшавандаро андозсупорандагон дар асоси арзиши (ҳаҷми) молҳои андозбандишаванда ва меъёри андоз мустақилона ҳисоб мекунанд. Дар ҳучҷатҳои пардохти андоз намуди амалиёти андозбандишаванда зикр карда мешавад.

2. Ҳангоми ҳарида фурӯхтани молҳои андозбандишаванда андоз аз фурӯш бо дарназардошти нарҳи молҳои андозбандишаванда дар санаи ҳарид (гирифтан), дар санаи фурӯш (интиқол) ва ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда муайян карда мешавад.

3. Ҳангоми дар рӯзи фурӯш (супоридан) мавҷуд набудани маълумот дар бораи нарҳи бирҷавӣ, андоз дар асоси маълумоти мавҷудаи охирон оид ба нарҳи бирҷавии моли андозбандишаванда дар санаи наздиктарини рӯзи фурӯш ҳисоб карда мешавад. Маблағи андоз аз ҷониби андозсупоранда ҳангоми ворид гаштани маълумот оид ба нарҳи моли андозбандишавандаи фурӯхташуда дар санаи фурӯш тасҳҳои карда мешавад.

4. Андоз то таҳвили (интиқоли) моли андозбандишаванда ё дар мӯҳлати на дертар аз 3 рӯзи баъди ворид шудани маблағ ба суратҳисоби андозсупоранда дар бонк ё ҳангоми ҳисоббаробаркуни ӯзунӣ бо пули нақд ба ҳазинаи ӯ воридшуда, ҳангоми дигар амалиётҳои андозбанӣ бошад, то лаҳзаи бор кардан, таҳвил ё интиқоли молҳои андозбандишаванда пардохт мешавад. Шахсоне, ки дар натиҷаи амалиёти андозбандишаванда молҳои андозбандишавандаро ҳаридаанд, ӯҳдадоранд, ки дар мӯҳлати 10 рӯз нусхай ҳучҷатҳои тасдиқунандаи пардохти андозро ба нозироти андози андозсупорандагони калон пешниҳод қунанд. Дар ҳолати вучуд надоштани ҳучҷатҳои мазкур, ин шахсон ӯҳдадоранд маблағи пурраи андозро аз ҳисоби худ пардохт намоянд.

5. Ҳангоми аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба берун содир кардани моли андозбандишаванда то гузаштани сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андоз аз рӯи нарҳҳои дар лаҳзаи содирот амалкунанда пардохт мешавад. Барасмиятдарории гумрукии содироти молҳои андозбандишаванда ба берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси

тасдиқномаи нозироти андози андозсупорандагони калон доир ба пардохти андоз аз фурӯш амалий карда мешавад.

6. Ҳисоб намудани андоз барои амалиёти андозбандишаванда ҳангоми ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани алюминийи аввалия бо истифодаи низоми гумрукии барориш ба муомилоти озод бо дарназардошти талаботи боби мазкур ва қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

7. Эъломияи андоз аз фурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳуччатҳои тасдиқкунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба мақомоти даҳлдори андоз аз ҷониби андозсупоранда дар мӯҳлатҳои барои пардохти андоз муқарраргардида пешниҳод карда мешавад.

8. Эъломияи андоз аз фурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳуччатҳои тасдиқкунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 258 Кодекси мазкур аз ҷониби таҳвилкунанда ба мақомоти даҳлдори андоз на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 261. Ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми таҳвили маҳсули коркарди онҳо ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Дар ҳолати ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил намудани молҳое, ки маҳсули коркарди молҳои андозбандишаванда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, баҳисобигирии маблағҳои пардохтшудаи андоз аз фурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода мешавад.

2. Ҳангоми таҳвили маҳсулоти коркарди молҳои андозбандишаванда ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳисобигирий дар асоси қисми 1 ҳамин модда мувофиқи тартиби пешбининамудаи моддаи 185 Кодекси мазкур амалий карда мешавад.

3. Ҳангоми содироти маҳсули коркард ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд пардохт шавад, анҷом дода намешавад.

4. Агар фарқи байни андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз рӯи таҳвили маҳсулоти коркард ба бозори дохилӣ пардохт шавад ва маблағи даҳлдори андоз аз фурӯш манғӣ бошад, ҷуброни (баргардонидани) маблаг аз фурӯш аз буҷет анҷом дода намешавад. Фарқи мусбии байни маблағҳои дар боло пешбинигардида бояд ба буҷет пардохт шавад.

5. Дастурамал дар бораи тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз фурӯш, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

6. Назорати пардохти андоз аз фурӯш аз ҷониби мақомоти андоз

амалӣ карда мешавад.

ФАСЛИ XV. АНДОЗҲОИ МАҲАЛЛӢ БОБИ 39. МУҚАРРАРОТИ УМУМИЙ

Моддаи 262. Муқаррароти умумӣ

1. Маҷлисҳои вакilonи халқи шаҳр (ноҳия) дар ҳудуди худ андозҳои маҳаллиро, ки дар моддаи 6 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, муқаррар менамоянд.

2. Нисбат ба андозҳои маҳаллӣ муқаррароти қисми умумии Кодекси мазкур татбиқ мегарданд.

3. Қарорҳои Маҷлисҳои вакilonи халқи шаҳр (ноҳия) оид ба андозҳои маҳаллӣ бояд ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд ва дар нашрияҳои даврии дастраси омма дар ҳудуди дахлдор расман интишор карда шаванд.

БОБИ 40. АНДОЗ АЗ ВОСИТАҲОИ НАҚЛИЁТ

Моддаи 263. Андозсупорандагон

Андозсупорандагон шахсоне мебошанд, ки соҳиб ва (ё) истифодабарандай воситаҳои нақлиёти дори объекти андозбандианд.

Моддаи 264. Объекти андозбанӣ

1. Объектҳои андозбанӣ воситаҳои нақлиёт, мошинаҳо ва механизмҳои ҳудгард, воситаҳои шинокунанда ва локомотивҳои дар роҳи оҳан истифодашаванд мебошанд, ки бояд ба қайди давлатӣ гирифта шаванд ва (ё) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта шуда, номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Объектҳои андозбанӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдор дар соҳаҳои корҳои доҳилӣ, нақлиёт, мудофиа, кишоварзӣ ва (ё) мақомоти дигари давлатӣ (минбаъд дар ин боб - мақомоти ваколатдор) ба ҳисоб гузошта мешаванд.

3. Нагузаронидани бақайдгирии давлатӣ ва (ё) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта нашудани воситаҳои нақлиёт, инчунин вайрон ё бо дигар сабабҳо истифода нагардидан воситаҳои техникӣ, ки аз қайди дар боло пешбинигардида гузаштаанд (ба ҳисоб гирифта шудаанд) барои аз ҷониби соҳибони чунин воситаҳои нақлиёт напардоxtани маблағи андози пардоxtшаванд асос шуда наметавонад.

4. Аз ҳайати объекти андозбанӣ хориҷ намудани воситаҳои нақлиёт баъд аз хориҷ кардан аз қайди давлатӣ ва (ё) аз ҳисоб баровардан мувофиқи тартиб ва бо асосҳои муқаррарномудаи санадҳои меъёрии ҳукуқии дахлдор ба анҷом расонида мешавад.

5. Объектҳои андозбанӣ бояд аз ҷониби мақомоти ваколатдори дар қисми 2 ҳамин модда муайяншуда на зиёда аз 1 маротиба дар 5 соли

тақвимӣ инвентаризатсияи ҳуччатӣ карда шаванд.

Моддаи 265. Манбаи андоз

Барои воситаи нақлиёти худгард иқтидори муҳаррик, ки бо воҳидҳои қувваи асп ифода ёфтааст, манбаи андоз ба ҳисоб меравад.

Моддаи 266. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андоз барои воситаҳои нақлиёт ва (ё) мошинҳо ва механизмҳои худгард барои як сол ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд (ба ҳисоби 1 қувваи аспи иқтидори муҳаррик):

Номи объектҳои андозбандӣ	Меъёри андоз бо фоиз нисбат ба нишондиҳанда барои ҳисобҳо
Мотосикл ва мотороллерҳо	2,5
Автомобилҳои сабукрав:	
- то 250 қувваи асп	7,5
- аз 250 то 300 қувваи асп	10
- аз 300 то 350 қувваи асп	12
- зиёда аз 350 қувваи асп	15
Автобусҳо (то 12 чой)	7,5
Автобусҳо (барои 13-30 чой)	8,5
Автобусҳо (зиёда аз 30 чой)	9,5
Автомобилҳои боркаш ва дигар воситаҳои нақлиёти иқтидори борбардориашон то 10 тонна	11
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон аз 10 то 20 тонна)	12,5
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон аз 20 то 40 тонна)	13,5
Автомобилҳои боркаш (иқтидори борбардориашон зиёда аз 40 тонна)	14,5
Тракторҳо, воситаҳои нақлиёти муҳаррикдор барои соҳтмон, ба истиснои дар соҳаи кишоварзӣ истифодашаванда	2
Заврақҳо, киштиҳо ва дигар воситаҳои нақлиёти худгарди шинокунандা	15
Локомотивҳои дар роҳи оҳан истифодашаванда	1

2. Меъёрҳои андоз аз рӯи намудҳои воситаҳои нақлиёт, мошин ва механизмҳои худгард ҳарсола то 1 феврали соли тақвимӣ дар сомонаи электронии маҳоми ваколатдори давлатӣ ҷойгир карда мешаванд.

Моддаи 267. Озодкунӣ

Аз андозбанӣ озод карда мешаванд:

- тракторҳои дар соҳаи кишоварзӣ истифодашаванда, комбайнҳои муҳарриқдори ғалладараравӣ ва маҳсус, аз ҷумла комбайнҳои пахтачинӣ;
- автобусҳо ва троллейбусҳо, ки корхонаҳои нақлиёти автомобилии истифодаи умум барои мусоғиркашонӣ дар шаҳрҳо истифода мебаранд;
- воситаҳои нақлиёти тибии маҳсус;
- воситаҳои нақлиёти ҳарбии маҳсус ва техниқи ҳарбии маҳсуси баҳисобгирифташуда (ҚЧТ №1188 аз 18.03.2015);
- як автомобили (мотоколяскаи) ба маъюб тааллукдоштаи бо даст идорашаванда;
- нақлиёти саноатии роҳи оҳан (ба истиснои локомотивҳо);
- як автомобил, новобаста ба иқтидори муҳарриқ, ки моликияти Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони Мехнати Сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷонги Бузурги Ватанини солҳои 1941-1945, шаҳсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, ҷонгварони интернатсионалист, иштирокчиёни барҳамдиҳии оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил мебошад ва дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешавад.

Моддаи 268. Тартиби супоридани андоз

1. Андоз бояд ба буҷети даҳлдори маҳаллии маҳалли бақайдгирии (баҳисобгирии) воситаҳои нақлиёт на дертар аз мӯҳлати гузаштани бақайдгириӣ, аз нав бақайдгириӣ ё муоинаи ҳарсолаи техникии нақлиёти автомобилий пардоҳт шавад. Мӯҳлати муоинаи ҳарсолаи техникии воситаҳои нақлиётро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд. Риоя накарданӣ мӯҳлати супоридани андоз барои ҳисоб намудани фоизҳо мувофиқи тартиб ва дар ҳаҷми муқаррарнамудаи Кодекси мазкур асос мебошад. Ҳангоми аз нав ба қайд гирифтани воситаи нақлиёт, агар соҳиби пештараи он барои соли мазкури тақвимӣ андозро пардоҳта бошад, андоз супорида намешавад.

2. Бе пешниҳоди ҳӯҷҷатҳо дар ҳусуси супоридани андоз барои соли ҷорӣ бақайдгириӣ, аз нағбақайдгириӣ ва муоинаи техникӣ гузаронида намешавад. Андозсупоранда ҳуқуқ надорад бе пардоҳти андоз аз соҳибони воситаҳои нақлиёт барои соли ҷорӣ воситаи нақлиётро истифода барад.

3. Дар сурати набудани ҳӯҷҷат дар ҳусуси гузаштани муоинаи ҳарсолаи техникӣ мақомоти ваколатдор бояд аз соҳибони воситаҳои нақлиёт ҳӯҷҷати супоридани андозро талаб намоянд.

4. Ҳисоби маблаги андозе, ки бояд барои соли ҷорӣ пардоҳт шавад, шаҳсони ҳуқуқӣ ба мақоми андози маҳалли бақайдгирии ҳуд то 1-уми апрели соли ҷорӣ пешниҳод менамоянд. Шакли ҳисоб оид ба маблаги

хисобшудаи андоз аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар парвардишад.

5. Ҳар сол то 1-уми апрели соле, ки байд аз соли ҳисоботӣ фаро мерасад, мақомоти ваколатдор аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби дар мувофиқа бо ин мақомоти ваколатдор муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар бораи воситаҳои нақлиёте, ки ба санаи 31-уми декабри соли ҳисоботӣ дар ин мақомот ба қайди давлатӣ гузашта шудаанд (ба ҳисоб гирифта шудаанд), шумораи воситаҳои нақлиёте, ки аз муоинаи ҳарсолаи техниқӣ гузаштаанд ва маблағи андози дар соли ҳисоботӣ супоридашуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот пешниҳод менамояд.

6. Назорати пардоҳти андозро мақомоти ваколатдор амалӣ менамоянд. Назорати умумии пардоҳти пурра ва саривақтии андоз аз воситаҳои нақлиётро мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

7. Дастурамал дар бораи ҳисобкуни ҷаҳонӣ ва пардоҳти андоз аз воситаҳои нақлиёт, инчунин шаклҳои ҳисобкуни андоз аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 41. АНДОЗҲО АЗ МОЛУ МУЛКИ ҒАЙРИМАНҚУЛ

§1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 269. Муқаррароти асосӣ

1. Дар фасли мазкур андозҳои зерин аз молу мулки ғайриманқули барои истифодаи (иҳтиёрдории) қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқул пардоҳтшаванд мурӯдӣ мешаванд:

- андози замин;
- андоз барои объектҳои ғайриманқул.

2. Барои мақсадҳои фасли мазкур мағҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- молу мулки ғайриманқул - қитъаҳои замин, объектҳои ғайриманқул;
- қитъаҳои замин – заминҳое, ки барои истифода дода шудаанд ё амалан дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқунанда ё бе онҳо истифода мешаванд;
- объектҳои ғайриманқул – биноҳо, иморатҳо ва молу мулки дигари ба замин мустаҳкам насбгардида, яъне объектҳое, ки ҷойивазкуниашон бе расонидани зарари моддӣ ба онҳо ғайриимкон аст.

§2. Муқаррароти марбут ба андози замин

Моддаи 270. Андозсупорандагон

1. Андози заминро заминистифодабарандагон, ки қитъаҳои замин ба онҳо барои истифодаи якумраи меросӣ, бемӯҳлат, мӯҳлатнок ё ба иҷора дода шудаанд, ё заминистифодабарандагони воқеан қитъаҳои заминро истифодабаранд, ба истиснои заминистифодабарандагоне, ки шартҳои

низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзиҷо иҷро мекунанд, пардоҳт менамоянд.

2. Супорандагони андози замин инчунин инҳо мебошанд:

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба низоми умумии андозбанӣ гузаштаанд ва (ё) истифодабарандагони заминҳое, ки бо андози ягона андозбанӣ намешаванд;

- шахсони истифодабарандай низоми маҳсус ё имтиёznоки андоз, агар дар асоси чунин низомҳо озодкунӣ аз андози замин пешбинӣ нагардида бошад.

3. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие, ки шартҳои низомҳои маҳсуси андозро қонеъ мегардонанд ва агар баъди гузариши охирин ба низоми умумии андозбанӣ З соли тақвимӣ гузашта бошад, ӯҳдадоранд бо тартиби муқаррарнамудаи фасли XVI Кодекси мазкур ба пардоҳти андози ягона ё пардоҳти андоз бо шакли соддакардашуда гузаранд.

Моддаи 271. Объекти андозбанӣ

1. Объекти андозбандии андози замин заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои берун аз маҳалҳои аҳолинишин бо дарназардошти сифат, баҳои кадастрии замин, таъиноти истифодабарӣ ва хусусиятҳои экологии қитъаи замин мебошанд, ки мансубияти онҳоро қонунгузории замини Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

2. Асос барои муайян намудани андози замин бо дарназардошти муқаррароти қисми 1 ҳамин модда ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи ҳуқуқи истифодаи замини (ҳуҷҷатҳои кадастри замини) заминистифодабаранда ё истифодабарии воқеии замин мебошад. Агар масоҳати замини амалан истифодашаванда назар ба масоҳати замини мутобиқи ҳуҷҷатҳои кадастри замини андозсупоранда зиёд бошад, барои мақсадҳои андозбанӣ масоҳати замини амалан истифодашаванда қабул карда мешавад.

3. Маблағи андози замин ба натиҷаи фаъолияти хоҷагидории истифодабарандай замин вобаста набуда, дар шакли пардоҳтҳои устувор барои воҳиди масоҳати замин ба ҳисоби як сол муқаррар карда мешавад.

4. Супорандагони андози замин дигар андозҳоро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардоҳт менамоянд.

Моддаи 272. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз барои ҳисоб намудани андози замин масоҳати қитъаи замини дар ҳуҷҷатҳои тасдиқунандаи ҳуқуқи истифодаи замини истифодабарандай замин пешбинигардида ё масоҳати қитъаи замине, ки ӯ амалан истифода мекунад (дар ихтиёр дорад), ба истиснои заминҳои аз пардоҳти андоз озодшуда, мебошад.

2. Ба масоҳати андозбандишаванда ҳамаи заминҳои вобасташуда, аз ҷумла заминҳои зери биноҳо, иншоот, қитъаҳои замине, ки барои нигоҳдории онҳо заруранд, объектҳои минтақаҳои санитарии муҳофизатӣ, минтақаҳои техникий ва ғайра доҳил мешаванд.

3. Барои воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ манбаи андоз масоҳати қитъаи замине мебошад, ки ба ин филиал (намояндагӣ) дар шаҳри (нохияи) даҳлдор вобаста шудааст.

Моддаи 273. Меъёрҳои андози замин

1. Меъёрҳои андоз аз як гектари замин дар миёси вилоятҳо ва шаҳрҳо (нохияҳо) бо дарназардошти минтақаҳои кадастрий ва намудҳои замин, аз ҷумла заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои зери ҷангалзор ва буттазорҳои маҳалҳои аҳолинишин ва заминҳои истифодаи қишоварзӣ ҳар 5 сол бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар сол меъёрҳои андози заминро мутобиқи сатҳи таваррум дар соли гузаштаи андоз, ки аз ҷониби мақоми ваколатдор дар соҳаи омор муайян карда мешавад, индексатсия намуда, меъёрҳои индексатсияшудаи андози заминро барои соли ҷории тақвимӣ дар сомонаи расмии электронии худ ҷойгир мекунад.

3. Заминҳо барои соҳтмони манзили истиқоматии шаҳсони воқеӣ дар маҳалҳои аҳолинишин бояд мувофиқи тартиби зайл андозбанӣ гарданд:

1) Масоҳати ҳар як қитъаи замине, ки ба истифодабарандай замин тибқи ҳӯҷати алоҳидаи (мустақили) тасдиқунанда вобаста карда шудааст, ба истиснои ҳолате, ки ин қитъаҳои замин ҳамҳудуд мебошанд, бо мақсади андозбанӣ алоҳида баррасӣ мегардад. Ҳангоми андозбанӣ масоҳати қитъаҳои замини ҳамҳудуд, ки ба як андозсупоранда дар асоси ҳӯҷатҳои мухталифи (якчанд ҳӯҷатҳои) муайянкунандаи ҳуқуқ вобаста карда шудаанд, ҷамъ карда шуда, ин қитъаҳои ҳамҳудуди замин чун як қитъаи замин баррасӣ мегарданд.

2) Ҳисоб намудани маблағи андози замин мувофиқи тартиби зайл вобаста ба ҳаҷми қитъаи замин, ки ба истифодабарандай замин вобаста карда шудааст, анҷом дода мешавад:

а) то 800 метри мураббаъ – тибқи меъёрҳои муқарраргардида;

б) зиёда аз 800 метри мураббаъ то 2000 метри мураббаъ – маблағи андоз, ки тибқи зербанди а) ҳамин банд ҳисоб шудааст, ҷамъи маблағи бо дарназардошти меъёри 2-каратаи андоз ҳисобшуда, барои майдоне, ки аз 800 метри мураббаъ зиёд аст;

в) беш аз 2000 метри мураббаъ – маблағи андозе, ки тибқи зербанди б) ҳамин банд ҳисоб карда шудааст, ҷамъи маблағи бо дарназардошти меъёри 5-каратаи андоз ҳисобшуда барои майдоне, ки аз 2000 метри мураббаъ зиёд аст.

4. Ҳангоми андозбандии масоҳати ҳар як қитъаи замине, ки ба истифодабарандай замин тибқи ҳӯҷати алоҳидаи (мустақили) тасдиқунанда вобаста карда шудааст, ба истиснои ҳолатҳо, ки ин қитъаҳои замин ҳамҳудуд мебошанд, алоҳида баррасӣ мегардад. Ҳангоми андозбанӣ масоҳати қитъаҳои замини ҳамҳудуд, ки ба як заминистифодабаранда дар асоси ҳӯҷатҳои мухталифи (якчанд ҳӯҷатҳои) муайянкунандаи ҳуқуқ вобаста карда шудаанд, ҷамъ карда

шуда, ин қитъаҳои ҳамҳудуди замин чун як қитъаи замин баррасӣ мегарданд (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

Моддаи 274. Имтиёзҳо оид ба андози замин

1. Аз андози замин инҳо озод мебошанд:

- ҳудуди мамнӯъгоҳҳо, боғҳои миллӣ ва дендрологӣ, ботаникӣ мутобики номгӯи чунин ташкилотҳо ва масоҳати ҳудудҳои онҳо, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст;
- заминҳое, ки муассисаҳои давлатӣ барои татбиқи мақсад, вазифа ва амалҳои дар ҳуҷҷатҳои таъсисии чунин муассисаҳо дарҷгардида, истифода мебаранд, ба истиснои заминҳое, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ дода (истифода) шудаанд;
- замини ташкилотҳое, ки дар онҳо биноҳои истифодабарандай онҳо воқеъ гардида, аз ҷониби давлат ҳамчун ёдгориҳои таърихӣ, фарҳангӣ ва меъморӣ ҳифз карда мешаванд, тибқи номгӯи ташкилотҳо ва мутобики андозаи замине, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст;
- заминҳои барои истифода гирифташуда, ки мутобики хулосаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ вайроншуда (рекултиватсия талабқунанда) эътироф шудаанд ва заминҳое, ки дар зинаи азхудкуни кишоварзӣ мебошанд дар давоми 5 сол баъди гирифтани (офози азхудкуни) чунин заминҳо;
- заминҳое, ки таҳти хати мушоҳида дар тӯли сарҳади давлатӣ қарор дошта ба мақсадҳои дигар истифода намешаванд;
- заминҳои истифодаи умумии маҳалҳои аҳолинишин ва хоҷагиҳои коммуналӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои динӣ, қабристонҳо, агар дар чунин заминҳо фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода нашавад (ҚҶТ №1511 аз 21.02.2018);
- заминҳои захираи озоди давлатӣ, инчунин заминҳое, ки дар зери пиряҳҳо, ярҷҳо, дарёҳо ва кӯлҳо воқеъ мебошанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;
- заминҳои ташкилотҳое, ки на камтар аз 50 фоизи кормандони онҳоро маъюбон ташкил медиҳанд;
- заминҳои таҳти роҳҳои автомобилгарди истифодаи умум ва роҳи оҳан, инчунин заминҳои таҳти объектҳои давлатии интиқоли барқ, обтаъминкунӣ ва иншооти обии давлатӣ қарордошта, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;
- заминҳое, ки барои таъмини мудофиа ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобики ҷойгиркуни онҳо ва масоҳати муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;
- як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва қитъаи замине, ки барои соҳтмони манзил ба ҷангварони интернатсионалист, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда ҷудо гардидаанд;
- қитъаҳои замини наздиҳавлигие, ки ба муҳоҷирони аз дигар

ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зисти доимӣ ба ноҳияҳои муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон омада чудо карда шудаанд, дар давоми 3 сол баъд аз чудо намудани чунин заминҳо;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои соҳтмони манзил ба муаллимони дар муассисаҳои таҳсилоти ҳамагонӣ ва духтурони дар муассисаҳои тибии дехот коркунанда чудо карда шудаанд, дар давраи кори онҳо дар чунин муассисаҳо;

- заминҳое, ки бевосита барои мақсадҳои илмӣ ва таълими, инчунин озмоиши навъҳои зироатҳои кишоварзӣ, дараҳтҳои ороишӣ ва мевадиҳанда аз ҷониби ташкилотҳои илмӣ, ҳоҷагиҳои таҷрибавӣ ва илмию озмоишӣ, муассисаҳои илмию таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таълимии самтҳои кишоварзӣ ва ҳоҷагии ҷангали тибқи масоҳати замин ва мутобиқи номгӯи истифодабарандагони замин, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, истифода мегарданд;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои соҳтмони манзил дар ҳолати мавҷуд набудани аъзои оилаи қобили меҳнат ба ҳамаи гурӯҳи маъюбони бекор чудо карда шудаанд;

- замини ҷароғоҳҳо, алафзорҳо, бешаҳо ва дигар заминҳои қаблан дар соҳаи истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашаванд, ки барои бунёди боғҳо ва токзорҳо истифода мешаванд, - дар давоми 5 сол аз соли оғози бунёди ин боғҳо ва токзорҳо.

2. Барои истифодаи имтиёзҳои андозии дар ҳамин модда пешбинишуда андозсупорандагон ба мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаи замин ҳуҷҷатҳои даҳлдори муайянқунандай ҳуқуқро пешниҳод менамояд.

§3. Муқаррароти вобаста ба андоз аз объектҳои ғайриманқул

Моддаи 275. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз объектҳои ғайриманқул соҳибони (истифодабарандагони) объектҳои ғайриманқул, ки объекти андозбанӣ мебошанд, ба шумор мераванд (ҚҶТ, №1046 аз 28.12.2013).

Моддаи 276. Объекти андозбанӣ

1. Объектҳои андозбанӣ иморатҳо, хонаҳои истиқоматӣ, биноҳо, бӯстонсароӣҳо, гаражҳо ва дигар биною иморатҳои дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъбуда, инчунин объектҳои соҳтмонашон нотамом аз лаҳзаи зиндагонӣ кардан, истифода бурдан (минбаъд – объектҳои ғайриманқул) мебошанд.

2. Ба объектҳои ғайриманқул инчунин контейнерҳо, систернаҳо, дӯконҳо, шипангҳо (навесҳо), вагонҳо дохил мешаванд, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода шуда, дар давоми на камтар аз 3 моҳ дар ҳар соли тақвимӣ дар маҳалли амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ бе ҳаракат ҷойгир карда шудаанд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

Моддаи 277. Манбаи андоз

1. Манбай андоз масоҳати умумии ишғолнамудаи объекти гайриманқул, аз чумла масоҳати ҳар як ошёнаи бинои бисёрошёна мебошад.

2. Барои таҳҳонаҳо ва болоҳонаҳои биноҳо, ки баландии онҳо ба ҳисоби миёна зиёда аз 2 метр мебошад, ҳамчун манбай андоз 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо гирифта мешавад. Ба манбай андоз таҳҳонаҳо ва болоҳонаҳои биноҳои истиқоматӣ, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда намешаванд, дохил намегарданд.

3. Барои биноҳои ёрирасони шахсони воқеӣ (гаражҳо, саройҳо ва дигар биноҳои ёридиҳанд), ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд, ба сифати манбай андоз 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо гирифта мешавад.

4. Андозаи (ҳаҷми) объектҳои гайриманқул дар асоси ҳучҷатҳои техникии даҳлдор ё дигар ҳучҷатҳои вобаста ба ҷунин объектҳо муайян карда мешавад. Андозаи (ҳаҷми) объектҳои гайриманқул инҷунин тавассути аз берун ҷен кардан ё дар ҳолати имконнапазир будани ҷенкунии берунӣ, аз рӯи масоҳати умумии муфиди манзили дохилии объект, ки ба коэффициенти 1,25 зиёд карда шудааст, аз ҷониби мақомоти андоз бо иштироки андозсупоранд майян карда мешавад.

Моддаи 278. Имтиёзҳо

Бо андоз аз объекти гайриманқул инҳо андозбанӣ намегарданд:

- муассисаҳои давлатие, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ маблағгузорӣ мешаванд, нисбат ба объектҳои гайриманқули давлатие, ки бевосита аз ҷониби ҷунин муассисаҳо барои татбиқи вазифаҳои оинномавии худ истифода бурда мешаванд;

- шахсони ҳуқуқӣ, ки 50 фоизи кормандонашонро маъюbon ташкил медиҳанд, нисбат ба объектҳои гайриманқуле, ки бевосита аз ҷониби ҷунин шахсон барои иҷро намудани вазифаҳои оинномавии худ истифода бурда мешаванд;

- объектҳои гайриманқул дар шакли як хонаи истиқоматӣ ва дигар биноҳои дар як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва ё як қитъаи замин барои соҳтмони манзил ҷойдошта ва ё як ҳуҷрае, ки дар онҳо Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони меҳнати сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо ва ҷангварони интернатсионалист, иштирокчиёни рафъи оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил, маъюbonи гурӯҳҳои I ва II ба қайд гирифта шудаанд;

- объектҳои гайриманқули иттиҳодияҳои динӣ, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешавад (ҚЧТ №1511_аз 21.02.2018);

- масоҳати объектҳои гайриманқули давлатӣ, ки бо тартиби муқарраргардида ба иҷора дода шуда, иҷорапулии онҳо дар ҳаҷми пурра

ба бучети давлатӣ пардохт карда мешавад.

Моддаи 279. Меъёри андоз

1. Меъёри андоз аз объектҳои ғайриманқул вобаста ба масоҳати ишғолнамудаи объектҳои ғайриманқул ва мақсади истифодабарии он бо фоиз аз рӯи нишондиҳанда барои ҳисобҳо бо коэффиценти минтақавӣ дар миқёси шаҳру ноҳияҳо муайян карда мешавад (ҚҶТ, №1046 аз 28.12.2013).

2. Меъёри андоз тибқи андозаҳои зерин мукаррар карда мешавад:

- барои объектҳои ғайриманқули ба сифати биноҳои (хӯҷраҳои) истиқоматӣ истифодашаванд, инчунин биноҳои ёрирасони онҳо то 90 метри мураббаъ - ба андозаи 3 фоиз (ҚҶТ №1046 аз 28.12.2013);

- барои масоҳати боқимондаи объектҳои ғайриманқули ба сифати биноҳои (хӯҷраҳои) истиқоматӣ истифодашаванд, инчунин биноҳои ёрирасони онҳо зиёда аз 90 метри мураббаъ - ба андозаи 4 фоиз (ҚҶТ №1046 аз 28.12.2013);

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани фаъолияти савдо, ташкили нуқтаҳои ҳӯроки умумӣ, дигар намуди хизматрасонӣ ва иҷрои корҳо истифодашаванд то 250 метри мураббаъ - ба андозаи 12,75 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қӯргонтеппа ва Кӯлоб – ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур;

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани фаъолияти савдо, ташкили нуқтаҳои ҳӯроки умумӣ, дигар намуди хизматрасонӣ ва иҷрои корҳо истифодашавандай масоҳати боқимондаашон зиёда аз 250 метри мураббаъ - ба андозаи 15 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қӯргонтеппа ва Кӯлоб – ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур;

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани дигар намуди фаъолият истифодашаванд то 200 метри мураббаъ - ба андозаи 9 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қӯргонтеппа ва Кӯлоб – ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур;

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани дигар намуди фаъолият истифодашавандай масоҳати боқимондаашон зиёда аз 200 метри мураббаъ - ба андозаи 12 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қӯргонтеппа ва Кӯлоб – ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур (ҚҶТ №1188 аз 18.03.2015).

3. Коэффицентҳои зерини минтақавӣ андозаи пардохти андоз аз объектҳои ғайриманқулро ба танзим медароранд:

Гурӯҳ-ҳо	Номгӯи шаҳрҳо ва ноҳияҳо	Коэффицентҳои минтақавӣ
1.	ҳудуди шаҳри Душанбе	1,0
2.	ҳудуди шаҳрҳои Хуҷанд, Қӯргонтеппа ва Кӯлоб	0,8
3.	ҳудуди шаҳрҳои Қайроққум, Чқалов, Табошар, Истаравшан, Исфара, Конибодом, Панҷакент, Ваҳдат, Турсунзода, Роғун, Норак, Сарбанд ва Ҳоруғ	0,55

4.	ҳудуди дигар шаҳракҳо ва марказҳои маъмурии ноҳияҳое, ки дар гурӯҳҳои 1, 2 ва 3 нишон дода нашудаанд	0,4
5.	ҳудуди деҳоти мансуб ба ноҳияҳои (шаҳрҳои) Истаравшан, Қайроқкум, Чкалов, Бобоҷон Ғафуров, Исфара, Конибодом, Спитамен, Ҷаббор Расулов, Панҷакент, Ваҳдат, Рӯдакӣ, Турсунзода, Шаҳринав, Ҳисор, Ёвон, Восеъ, Дангара, Кӯлоб, Фарҳор, Ҳамадонӣ, Мӯъминобод, Норак, Ваҳш, Қубодиён, Қумсангир, Носири Ҳусрав, Панҷ, Сарбанд, Ҳурӯсон, Ҷалолиддини Румӣ, Ҷилиқӯл ва Шаҳритус	0,3
6.	ҳудуди деҳоти мансуб ба ноҳияҳои (шаҳрҳои) Ашт, Зафаробод, Маҷтоҳ, Темурмалик, Балҷувон, Ҳовалинг, Абдураҳмони Ҷомӣ, Ҷохтар, Варзоб, Файзобод, Тавилдара, Тоҷикобод, Ҷирғатол ва Шӯрообод	0,15
7.	ҳудуди деҳоти мансуб ба ноҳияҳои (шаҳрҳои) Ғонҷӣ, Айнӣ, Қӯҳистони Маҷтоҳ, Шаҳристон, Нурабод, Раҷт, Роғун, Ванҷ, Дарвоз, Ишқошим, Роштқалъа, Рӯшон, Ҳоруғ ва Шуғнон	0,09

4. Аз рӯи объектҳои ғайриманқуле, ки дар минтақаҳои рушди сайёҳӣ ва истироҳат ҷойгир мебошанд, меъёрҳои андоз ба андоза 2-каратаи меъёрҳое, ки дар қисми 2 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, муқаррар карда мешаванд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

5. Барои андозбандии таҳҳонаҳо ва болоҳонаҳо, инчунин барои биноҳои (хӯҷраҳои) ёрирасон меъёрҳои дар қисми 2 ҳамин модда муқарраршуда истифода бурда мешаванд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

§4. Муқаррароти умумӣ дар бораи тартиби ҳисоб ва пардоҳти андозҳо аз молу мулки ғайриманқул

Моддаи 280. Тартиби умумии ҳисоб ва пардоҳти андозҳо аз молу мулки ғайриманқул

1. Ҳисоб намудани андозҳо аз молу мулки ғайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) бо роҳи зарб задани манбаи андоз ба меъёрҳои даҳлдори андоз оид ба ҳар як объекти андозбандӣ алоҳида сурат мегирад.

2. Андозҳо аз молу мулки ғайриманқул аз моҳи минбаъдаи моҳе, ки дар он андозсупоранда ҳуқуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) объекти андозбандиро ба даст овардааст (гирифтааст), ҳисоб карда мешавад.

3. Ҳангоми қатъ гаштани ҳуқуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) объекти андозбандӣ андозҳо аз молу мулки ғайриманқул барои микдори воқеии моҳҳои истифода (ё ихтиёрдорӣ) намудани объекти андозбандӣ, аз ҷумла

моҳи қатъ гаштани ҳуқуқҳои пешбинигардида ҳисоб карда мешавад.

4. Ҳангоми дар давоми соли тақвимӣ гузаронидани заминҳо (маҳалли аҳолинишин) аз як категорияи замин (маҳалли аҳолинишин) ба категорияи дигар, андозҳо аз молу мулки ғайриманқул барои соли ҷорӣ аз андозсупорандагон мувофиқи меъёрҳои қаблан барои чунин заминҳои маҳалли аҳолинишин (гурӯҳи заминҳо) муқарраргардида, дар соли оянда бошад, тибқи меъёрҳои барои категорияи нави заминҳо (маҳалли аҳолинишин) муқарраргардида, ситонида мешавад.

5. Ҳангоми барҳам додани маҳалли аҳолинишин ва дохил намудани ҳудуди он ба таркиби дигар маҳалли аҳолинишин дар ҳудуди маҳалли аҳолинишини барҳамхӯрда меъёри нави андозҳо аз молу мулки ғайриманқул аз 1-уми январи соли минбаъдаи соле, ки дар он барҳамдихӣ ба вуқӯъ омадааст, татбиқ мешавад.

Моддаи 281. Тартиби пешниҳоди ҳисоби андоз

1. Андозсупорандагон, ба истиснои шахсони воқеи, ки молу мулки ғайриманқули андозбандишавандаро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, ҳар сол на дертар аз 1-уми марта соли ҷорӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқули худ ҳисоби маблағи андозҳо аз молу мулки ғайриманқулро (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои молу мулк), ки бояд дар соли ҷорӣ супоранд, пешниҳод менамоянд. Шакл ва тартиби пешниҳоди ҳисботи номбурдаро мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

2. Ҳисоби маблағҳои андозҳои пардохтшаванда аз молу мулки ғайриманқули (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) шахсони воқеӣ, ки онро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, аз ҷониби мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқул амалӣ карда мешавад. Шахсони воқеии пешбинигардида оид ба маблағҳои ҳисобшудаи андоз аз молу мулки ғайриманқул бояд дар мӯҳлати на дертар аз 1-уми майи соли ҷорӣ аз ҷониби мақомоти андози даҳлдор огоҳонида шаванд. Шакл ва тартиби огоҳинидани шахсони номбаршуда оид ба маблағҳои андозҳои молу мулки ғайриманқулро мақоми ваколатдори андоз муқаррар менамояд.

3. Агар бо ягон сабаб огоҳинома оид ба маблағҳои андозҳо аз молу мулки ғайриманқул ба шахси воқеи, ки чунин молу мулкро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебарад, нарасида бошад, чунин шахси воқеӣ ўҳдадор аст ҳисобҳои андозҳоро аз мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии ин молу мулк гирад ва (ё) мустақилона маблағҳои андозҳои пардохтшавандаро дар мӯҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур супорад.

4. Оид ба қитъаҳои замини аз нав ҷудокардашуда (ба даст овардашуда, гирифташуда) ва (ё) объектҳои молу мулки ғайриманқули шахсоне, ки дар қисми 1 ҳамин модда муайян шудаанд, ҳисоби андозҳо бояд дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи ҷудокунӣ (бадастоварӣ, гирифтан)

пешниход карда шавад.

Моддаи 282. Мұхлати пардохтқо

1. Маблағи андозҳо аз молу мулки ғайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) барои соли ҷори андоз аз ҷониби андозсупорандагон, ба истиснои шахсони воқеи, ки чунин молу мулки ғайриманқулро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, дар мӯҳлатҳои зерин супорида мешавад:

- барои ба объектҳои ғайриманқули (қитъаҳои заминҳо ва (ё) объектҳои ғайриманқули) дар маҳалҳои аҳолинишин ҷойгиршуда - на дертар аз 15-уми феврал (бо тартиби пешпардохт), 15-уми май, 15-уми август ва 15-уми ноябр соли ҷорӣ бо ҷамъбости афзоянда аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 25 фоиз, 50 фоиз, 75 фоиз ва 100 фоизи маблағи солона;

- барои ба объектҳои ғайриманқули (қитъаҳои заминҳо ва (ё) объектҳои ғайриманқули) берун аз маҳалҳои аҳолинишин ҷойгиршуда - на дертар аз 15-уми феврал (бо тартиби пешпардохт), 15-уми май, 15-уми август ва 15-уми ноябр соли ҷорӣ бо ҷамъбости афзоянда аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 15 фоиз, 35 фоиз, 60 фоиз ва 100 фоизи маблағи солона.

2. Аз ҷониби шахсони воқеи, ки молу мулки ғайриманқули андозбандишавандаро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд маблағи андозҳо аз молу мулки ғайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) барои соли ҷори андоз дар мӯҳлатҳои на дертар аз 15-уми июн, 15-уми август ва 15-уми ноябр соли ҷорӣ бо ҷамъбости афзоянда аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 33 фоиз, 66 фоиз ва 100 фоизи маблағи солона супорида мешавад.

3. Андозсупоранда ўҳдадор аст пардохтҳои андоз аз молу мулки ғайриманқулро дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда ичро намояд. Ҳангоми дар мӯҳлатҳои муқарраргардида аз ҷониби андозсупоранда ичро нагардидани пардохтҳо аз рӯи ҳар яке аз андозҳо аз молу мулки ғайриманқул аз ҷониби мақоми андоз барои батаъхиргузории пардохт фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

4. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад дар ҳар давраи соли ҷори андоз қисми боқимондаи пардохтнашудаи маблағи ҳар як андоз аз молу мулки ғайриманқулро бо як пардохт пеш аз мӯҳлат супорад.

5. Новобаста аз муқаррароти қисмҳои 1-4 ҳамин модда, андозсупоранда метавонад мутобиқи аризai ҳаттӣ, ки ҳамчун ҳисботи андоз ба ҳисоб меравад, маблағи пурраи андозҳои молу мулки ғайриманқулро дар мӯҳлати якуми пардохти муқаррарнамудаи қисмҳои 1 ё 2 ҳамин модда супорад.

6. Назорати супоридани андозҳо аз молу мулки ғайриманқулро мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

7. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохти андозҳо аз молу мулки ғайриманқул, инчунин шаклҳои эъломияҳоро (ҳисботҳоро) мақоми

ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

ФАСЛИ XVI. НИЗОМҲОИ МАХСУСИ АНДОЗБАНДӢ
БОБИ 42. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ШАҲСОНИ ВОҶЕИЕ,
КИ ФАҶОЛИЯТИ СОҲИБКОРИРО ТИБҚИ ПАТЕНТ Ё
ШАҲОДАТНОМА АМАЛӢ МЕНАМОЯНД
§1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 283. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми андозбандии шахсони воҷеи, ки фаҷолияти соҳибкориро тибқи патент амалӣ менамоянд, низоми маҳсуси андозбандӣ мебошад, ки дар асоси он соҳибони патент ўҳдадоранд андозҳои муқаррарнамударо ба андозаи устувор новобаста ба даромади бадастомада пардохт намоянд. Андозбандии даромадҳои шахсони воҷӣ, ки фаҷолияти соҳибкориро тибқи шаҳодатнома амалӣ менамоянд, дар асоси низомҳои андозбандии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур амалӣ гардонида мешавад.

2. Даромади шахси воҷеи, ки дар амал фаҷолияти соҳибкориро анҷом дода, аз қайди давлатӣ нагузаштааст, мутобики фасли мазкур андозбандӣ мегардад.

3. Истифода бурдани низоми маҳсуси андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб нисбат ба соҳибкорони инфиродӣ манъ аст, агар чунин истифодабарӣ асосан барои кам намудани ўҳдадориҳои андози соҳибкорони инфиродӣ ва (ё) шахсони истифодабарандай хизматрасонии онҳо равона карда шуда бошад, аз ҷумла:

- агар соҳибкори инфиродии тибқи патент ё шаҳодатнома фаҷолияткунанда асосан ба як шахс хизмат расонад ва (ё) даромадҳоро аз як манбаъ гирад ва (ё) аз ҷониби ў ичро намудани нишонаҳои шартномаи меҳнатӣ пешбинӣ шуда бошад;

- агар интихоби таҳвилкунандаи молҳо, иҷроқунандаи кор ва ё хизматрасонӣ асосан ба истифодабарии низоми андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб вобаста бошад.

4. Андозбандии даромадҳои фаҷолияти соҳибкории инфиродии шахсони воҷӣ – ғайрирезидентон мувофиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дарназардошти меъёри андоз аз даромади муқаррарнамудаи қисми 3 моддаи 103 ва дигар муқаррароти Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

**§ 2. Андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи патент
фаҷолияткунанда**

**Моддаи 284. Муқаррароти асосии андозбандии соҳибкорони инфиродии
тибқи патент фаҷолияткунанда**

1. Шахсони воқеј – резидентон ва ғайрирезидентон, ки ба сифати соҳибкори инфириодӣ тибқи патент бақайд гирифта шудаанд, аз низоми андозбандии шахсони воқеии фаъолияти соҳибкори инфириодиро тибқи патент амалиқунанда (минбаъд – низоми патентӣ), истифода мебаранд, агар ҳамзамон шартҳои зерин ичро гардида бошад:

- ҳуҷҷати тасдиқунандаи бақайдгирии давлатии онҳо ба сифати соҳибкори инфириодӣ патент мебошад;
- маблағи пешбининамудаи низоми патентии андозҳо аз ҷониби соҳибкор пешакӣ (бо тариқи пешпардоҳт) барои давраҳои пурраи даҳлдори фаъолияти соҳибкорӣ пардоҳт шудааст;
- фаъолияти соҳибкори инфириодӣ бевосита аз ҷониби шахси воқеј бо истифодаи молу мулки мавҷуда, аммо бе кирояи қувваи корӣ ва бе амалӣ намудани фаъолияти иқтисодии хориҷӣ ичро карда мешавад;
- намудҳои амалишавандай фаъолияти соҳибкори инфириодӣ ва андозаи устувори маблағи андозҳои аз ҷониби андозсупоранда пардоҳтшавандаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;
- дар соли тақвимӣ даромади умумии истифодабарандай низоми патентӣ наметавонад аз 100 ҳазор сомонӣ бештар бошад (минбаъд – ҳадди даромад барои низоми патентӣ).

2. Истифодабарии низоми патентӣ дар чунин ҳолатҳо иҷозат дода намешавад:

- ичро нагардидани ақаллан яке аз шартҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида;
- аз ҷониби соҳибкори инфириодӣ истифода гардидани ягон намуди дигари низомҳои андозбандии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур;
- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 3 моддаи 283 Кодекси мазкур.

3. Дар ҳолате, ки фаъолияти соҳибкори инфириодӣ - дорандай патент сарҳатҳои дуюм - панҷуми қисми 1 ҳамин моддаро қонеъ гардонида натавонад, чунин соҳибкори инфириодӣ ҳуқуқи истифодаи низоми патентиро гум мекунад ва ўҳдадор аст дар мӯҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвимӣ мувоғиҳи тартиби муқарраргардида оид ба қатъ намудани бақайдгирии давлатии фаъолияти соҳибкори инфириодӣ тибқи патент ариза дихад.

4. Истифодаи низоми патентӣ соҳибкори инфириодиро аз инҳо озод менамояд:

- аз пардоҳти андозҳо аз даромадҳо аз фаъолияти соҳибкории инфириодии ў, ки дар қисмҳои 2 ва 3 моддаи 6 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, ба истиснои андоз аз даромад ва андози иҷтимоии бевосита ба арзиши (нарҳи) патент дохилшаванд;
- аз пешниҳоди ҳисботи андоз (ҚҶТ, №1046 аз 28.12.2013);
- истифодабарии мошинаҳои назоратӣ-хазинавӣ, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

5. Дигар андозҳое, ки барои шахсони воқеј муқаррар гардидаанд, аз ҷониби истифодабарандагони низоми патентӣ мутобиқи Кодекси мазкур пардоҳт карда мешаванд.

6. Ўҳдадории андози шахси воқеие, ки низоми патентиро интихоб намудааст, то расман бекор кардани қайди давлатӣ давом мекунад.

Моддаи 285. Андозсупорандагон ва баҳисобгирии онҳо

1. Андозсупорандагон шахсони воқеӣ-резидентон ва ғайрирезидентон эътироф карда мешаванд, ки ба шартҳои қисмҳои 1 ва 2 моддаи 284 Кодекси мазкур ҷавобгӯ мебошанд.

2. Андозсупорандагони низоми патентиро истифодабаранд ӯҳдадоранд дар мақоми андози маҳалли амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб гузашта шаванд. Дар ҳолати иваз намудани маҳалли фаъолият бо тартиби муқарраргардида парвандай шахсии андозсупорандана ва бақияи варақаи ҳисоббаробаркуни он ба мақоми андози даҳлдор дода мешавад.

3. Гузариш аз низоми патентӣ ба низоми дигари андозбандӣ, инчунин гузариши баръакс мувофиқи тартиби муқарраргардида баъд аз ичро намудани расмиёти бақайдгирии давлатӣ амалӣ карда мешавад.

4. Ўҳдадории андози шахси воқеии тибқи патент фаъолияткунанда аз санаи якуми моҳе, ки баъд аз моҳи қатъ намудани бақайдгирии давлатии чунин соҳибкори инфириодӣ фаро мерасад, хотима меёбад.

Моддаи 286. Маблағи андоз

Меъёрҳои андозҳои соҳибкорони инфириodie, ки тибқи патент фаъолият менамоянд, аз рӯи намудҳои алоҳидай фаъолият бо дарназардошли хусусияти минтақавӣ мутобиқи боби мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайн карда мешавад.

Моддаи 287. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 288. Тартиби супоридани андозҳо

1. Супоридани андозҳо аз рӯи низоми патентӣ аз ҷониби андозсупорандана мустақилона бо тариқи пешпардоҳт барои як ё якчанд моҳи минбаъдаи пай дар пай ба суратҳисобҳои бонкии буҷети маҳаллий дар маҳалли фаъолияти андозсупорандана амалӣ карда мешавад.

2. Нусхаҳои хучҷатҳои бонкии андозсупорандана доир ба маблағҳои супоридашудаи андозҳо барои соли тақвимии гузашта ба мақомоти андози маҳалли фаъолияти андозсупорандана на дертар аз 1-уми марта соле, ки баъд аз соли ҳисботии тақвимӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

3. Назорати андозбандии соҳибкорони инфириodie тибқи патент фаъолияткунанда аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

§ 3. Принципҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфириodie тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда

Моддаи 289. Принципҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфириodie

тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда

1. Даромади умумии солонаи шахсони воқеӣ – резидентон ва гайрирезидентон, ки ба сифати соҳибкори инфириродӣ дар асоси шаҳодатнома бақайд гирифта шудаанд (минбаъд – соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда), аз ҳамаи намудҳои фаъолияти амалишавандай онҳо наметавонад аз як миллион сомонӣ зиёд бошад (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

2. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда вобаста ба намуди фаъолият ва даромади гирифтаашон мувофиқи тартиби муқарраргардида низомҳои зерини маҳсуси андозро истифода мебаранд:

- низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;

- низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои истехсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ;

- низоми маҳсуси андозбанӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ.

3. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки дар як вақт 2 низоми маҳсуси андозбандии дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардидаро истифода мебаранд, ўҳдадоранд мувофиқи тартиби муқарраргардида баҳисобгирии алоҳидаи даромадҳо, ҳароҷот ва амалиёти хоҷагидории анҷомшавандаро оид ба ҳар як низоми маҳсуси андози истифодашаванда пеш баранд.

4. Низомҳои маҳсуси андоз аз ҷониби соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда дар ҳолате истифода мешаванд, ки агар даромад ва фаъолияти онҳо ба шартҳои чунин низомҳои маҳсуси андоз ҷавобғӯ бошанд.

5. Агар ҳамин боб тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад, аз ҷониби соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда андозҳои дигар дар асоси Кодекси мазкур пардоҳт карда мешаванд.

6. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда аз иҷрои ўҳдадориҳои агенти андоз, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, озод намебошанд.

7. Намудҳои фаъолияте, ки соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда анҷом дода метавонанд ва қоидаҳои андозбандии онҳо мутобики боби мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

8. Назорати андозбандии соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

БОБИ 43. НИЗОМИ СОДДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ СОҲИБКОРИИ ХУРД

Моддаи 290. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд (минбаъд – андози низоми соддакардашуда) низоми маҳсуси андоз мебошад, ки мутобики он субъектҳои соҳибкории хурд андоз аз фоидай шахсони ҳуқуқӣ ё андоз аз даромад барои соҳибкорони инфириодиро бо тартиби соддакардашуда пардоҳт менамоянд.

2. Агар дар боби мазкур тартиби дигаре пешинӣ нагардида бошад, субъектҳои сохибкории хурде, ки даромади умумии бо усули кассавӣ ҳисобшудаи онҳо дар соли пешинаи тақвимӣ (бе дарназардошти андози аксизӣ, андоз аз фурӯш (алюминийи аввалия)) аз як миллион сомонӣ зиёд намебошад (минбаъд – ҳадди даромад) аз андози низоми соддакардашуда истифода мебаранд (ҚҶТ №1367 аз 14.11.2016).

3. Гузариш ба андози низоми соддакардашуда ё баргаштан ба низоми умумии андозбанӣ аз ҷониби андозсупорандагон бо тартиби пешбининамудаи ҳамин боб амалӣ карда мешавад.

4. Супорандаи андози низоми соддакардашуда супорандаи чунин андозҳо ба ҳисоб намеравад:

- андоз аз фоида, ба истиснои даромадҳое, ки аз онҳо андоз дар манбаи пардохт ситонида мешавад;

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;

- андоз аз даромад аз даромадҳои бевоситаи сохибкорони инфиродии тибқи шаҳодатномаи фаъолияткунанда, ба истиснои даромадҳое, ки дар манбаи пардохт андозбанӣ карда мешаванд;

- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва андоз аз арзиши иловашудаи ғайрирезидент, ки дар манбаи пардохт ситонида мешавад.

5. Агар дар ҳамин боб тартиби дигаре пешинӣ нагардида бошад, дигар андозҳо аз ҷониби супорандагони андози низоми соддакардашуда дар асоси Кодекси мазкур пардохт карда мешаванд.

6. Шахсоне, ки андози низоми соддакардашударо истифода менамоянд, аз иҷрои ӯҳдадориҳои агенти андози пешбининамудаи Кодекси мазкур озод намебошанд.

Моддаи 291. Андозсупорандагон

1. Инҳо супорандагони андози низоми соддакардашуда эътироф мешаванд:

- шахсоне, ки фаъолияти сохибкории онҳо дар соли ҷории тақвимӣ оғоз ёфтааст, новобаста аз воқеяти барасмиятдарории бақайдгирии давлатии ин шахсон;

- шахсоне, ки ба шартҳои қисмҳои 1 ва 2 моддаи 290 Кодекси мазкур ва сарҳати якуми қисми 3 ҳамин модда ҷавобғӯ мебошанд.

2. Андози низоми соддакардашуда нисбат ба андозсупорандагони зерин татбиқ намегардад:

- шахсони воқеие, ки ба сифати сохибкорони инфиродӣ тибқи патент ба қайд гирифта шудаанд ва нисбат ба даромадҳо аз чунин фаъолияти сохибкорӣ бо андозҳои низоми патент андозбанӣ мешаванд;

- фондҳои инвестиционӣ, иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ташкилоти сугуртавӣ ва қарзӣ, ташкилоти маблағгузории хурд, ломбардҳо, истифодабарандагони сарватҳои зеризамиӣ, таҳвилкунандагони алюминийи аввалия, истеҳсолкунандагони маҳсулоти зераксизӣ, ташкилоти миёнаравӣ (дар асоси шартномаҳои

комиссия, супориш ва шартномаҳои миёнаравии дигар амалкунанда). Субъектҳои мазкур, ки низомҳои маҳсуси андозбандири истифода мебаранд, ўҳдадоранд аз санаи мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур ба низоми умумии андозбандӣ гузашта, ҳамчун супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шаванд (ҚЧТ №1367 аз 14.11.2016);

-шахсони истифодакунандаи низоми соддакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ба истиснои даромадҳое, ки андозбандии онҳо дар доираи низоми соддакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ба танзим дароварда нашудааст;

- шахсони истифодабарандай низоми соддакардашудаи андозбандии субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳое, ки ба бизнеси бозӣ тааллук надоранд.

3. Гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба андози низоми соддакардашуда, инчунин гузариши баръакс бо чунин тартиб амалӣ карда мешавад:

- агар аз рӯйи натиҷаҳои дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвими гузашта даромади умумии андозсупорандай истифодабарандай низоми умумии андоз аз ҳадди даромад кам бошад ва агар баъди гузариши охирон аз **андози низоми соддакардашуда** ба низоми умумии андоз 36 моҳи тақвими гузашта бошад, андозсупорандай мазкур ўҳдадор аст дар мӯҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвими ба таври хаттӣ мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашро оид ба ҳаҷми даромади худ хабардор созад ва доир ба гузариш ба андози низоми соддакардашуда ариза дихад;

- агар дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвими гузашта даромади умумии андозсупорандай истифодабарандай андози низоми соддакардашуда (бо дарназардошти даромадҳои дигаре, ки дар ҳолати истифодабарии низомҳои дигари андозбандӣ ба даст омадаанд) аз ҳадди даромад зиёд бошад, андозсупорандай мазкур ўҳдадор аст дар мӯҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвими бо тариқи хаттӣ мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашро оид ба ҳаҷми даромади умумии худ хабардор созад ва доир ба гузариш ба низоми умумии андоз ариза дихад (қчт №1367 аз 14.11.2016);

- дар ҳолати аз ҷониби худи андозсупоранда иҷро нагардидани талаботи сарҳатҳои якум ё дуюми ҳамин қисм, мақомоти даҳлдори андоз гузариши чунин андозсупорандаро ба дигар низоми андозбандӣ таъмин карда, дар ин хусус ин андозсупорандаро хабардор месозад, инчунин ўро барои сари вақт ба дигар низоми андозбандӣ нагузаштан мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ мекашад.

Моддаи 292. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандии андози низоми соддакардашуда даромади умумӣ, аз ҷумла даромад аз таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва

хизматрасонихо, инчунин даромади дигари бадастомада мебошад, ба истисной даромадхое, ки дар манбай пардохт андозбандӣ карда шудаанд.

2. Даромади умумии супорандаи андози низоми соддакардашуда бо усули кассавӣ муайян карда мешавад.

3. Даромади умумии дар давраи ҳисботӣ бадастовардаи шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияти худро тавассути филиал ва (ё) намояндагӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, дар асоси даромадҳои он, ки аз манбаъҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шудаанд, муайян карда мешавад.

4. Барои мақсадҳои ҳамин боб санаи гирифтани даромади андозсупоранда рӯзи ворид гардидани маблағ ба суратҳисобҳо дар ташкилотҳои қарзӣ ва (ё) ҳазина (касса), гирифтани дигар молу мулк (корҳо, хизматрасонихо) ва (ё) ҳуқуқи молумулкӣ, инчунин пардохти маблағ ба андозсупоранда ба тарики дигар (усули кассавӣ) эътироф карда мешавад.

Моддаи 293. Манбай андоз

1. Манбай андоз оид ба андози низоми соддакардашуда ифодаи пулии даромади умумии дар давраи андоз гирифташуда эътироф карда мешавад.

2. Даромади умумӣ бо усули кассавӣ ҳисоб карда шуда, андози аксизӣ ва андоз аз фурӯшро (алюминий аввалияро) дар бар намегирад. Дар ҳолати дар мӯҳлати зиёда аз 6 моҳи амалӣ нагардидани ҳисоббаробаркуниҳо барои молҳои (корҳои, хизматрасонихо) аз ҷониби андозсупоранда таҳвилшуда, барои мақсадҳои ҳисоб намудани андози низоми соддакардашуда молҳои (корҳои, хизматрасонихо) зикргардида ба андозсупоранда пардохтшуда ҳисобида мешаванд.

3. Андозсупорандагони истифодакунандай андози низоми соддакардашуда ӯҳдадоранд барои мақсадҳои муайян намудани манбай андоз баҳисобигирии муҳосибии даромади умушишонро пеш баранд.

4. Андозсупорандагон метавонанд низоми соддакардашудаи баҳисобигирии муҳосибии аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ муқарраршударо истифода намоянд.

Моддаи 294. Имтиёзҳо

1. Имтиёзҳои пешбининамудаи моддаи 110 Кодекси мазкур барои мақсадҳои боби мазкур татбиқ карда мешаванд.

2. Озодкунӣ аз пардохти андози низоми соддакардашуда андозсупорандаро аз пешниҳод намудани эъломияи андоз доир ба даромадҳои озодкардашуда барои ҳар нимсолаи соли тақвимӣ бо шакли тасдиқардаи мақоми ваколатдори давлатӣ на дертар аз санаи 20-уми моҳе, ки баъд аз нимсолаи ҳисботӣ фаро мерасад, озод намекунад.

3. Кӯмакҳои молиявие (субсидияҳое), ки муассисаҳои давлатии фарҳангӣ то 1 январи соли 2018 аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ барои нигоҳдории фаъолияти худ мегиранд, ба даромади умумии онҳо дохил

намегарданد (КЧТ №1188 аз 18.03.2015).

Моддаи 295. Давраи андоз

Давраи андоз семоҳа эътироф карда мешавад.

Моддаи 296. Меъёрҳои андоз

Меъёри андози низоми соддакардашуда ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- барои фаъолият оид ба истеҳсоли молҳо – 5 фоиз;
- барои намудҳои дигари фаъолият – 6 фоиз.

Моддаи 297. Тартиби ҳисоб ва пардоҳт намудани андози низоми соддакардашуда

1. Андози низоми соддакардашуда ҳамчун ҳосили зарби манбаи андози даҳлдор ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

2. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда амалӣ гардидани якчанд намудҳои фаъолият, баҳисобигирии даромади умумӣ барои ин намудҳои фаъолият, инчунин ҳисоб намудани маблағҳои андози даҳлдор ҷудогона бурда мешавад.

3. Андозсупорандагоне, ки то гузариш ба андози низоми соддакардашуда ҳангоми ҳисоб намудани андозҳо аз рӯи низоми умумии андозбандӣ усули ҳисобу замкуниро истифода мебурданд, дар вақти пардоҳти андози низоми соддакардашуда қоидаҳои зеринро ичро менамоянд:

- маблағҳои пулии то гузариш ба андози низоми соддакардашуда ба ҳисоби пардоҳт тибқи шартномаҳое, ки андозсупоранда ичрои онҳоро баъд аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда амалӣ менамояд, гирифташуда ба манбаи андози низоми соддакардашуда дохил карда мешаванд;

- маблағҳои пулие, ки баъд аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда гирифта шудаанд, агар мувофиқи қоидаҳои баҳисобигирии андоз бо усули ҳисобу замкунӣ маблағҳои пешбинигардида ҳангоми ҳисоб намудани манбаи андоз доир ба низоми умумии андозбандӣ ба даромадҳо илова шуда бошанд, ба манбаи андоз дохил карда намешаванд.

4. Ба таркиби даромадҳои супорандай андози низоми соддакардашуда ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ даромадҳои аз таҳвили молҳо (ичрои корҳо, хизматрасониҳо, ҳуқуқҳои молумулкӣ) дар давраи истифодаи андози низоми соддакардашуда, ки пардоҳти (пардоҳти ҷузъии) онҳо то санаи гузариш ба низоми умумии андозбандӣ амалӣ нашудааст, дохил карда мешаванд.

5. Даромадҳои дар қисми 4 ҳамин модда пешбинигардида даромадҳои давраи охирини андоз то гузариш ба ҳисоб намудани манбаи андоз аз рӯи низоми умумии андозбандӣ эътироф карда мешаванд.

6. Ҳангоми гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба андози низоми соддакардашуда ва гузариши баръакс, андозсупорандагон дар мавриди андоз аз арзиши иловашуда қоидаҳои зеринро ичро менамоянд:

- ҳангоми гузариш ба андози низоми соддакардашуда маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то чунин гузариш аз маблағи ба ҳисоби таҳвили минбаъдаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар давраи пас аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда пардохтшуда (қисман пардохтшуда) ҳисоб ва ба буҷет пардохт шудаанд, дар давраи охирини андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешавад;

- ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбанӣ маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки супорандагони андози низоми соддакардашуда барои бақияи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) ҳаридаш супоридааст, аз ҷониби ин андозсупоранда дар давраи якуми андоз пас аз гузариш ба низоми умуми андозбанӣ доир ба андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешаванд.

7. Маблағи ҳисобшудаи андози низоми соддакардашуда супорида мешавад ва эъломияи андоз бо шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 10-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

8. Пардохти андози низоми соддакардашуда ба буҷети маҳаллӣ дар маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда анҷом дода мешавад.

9. Назорати пардохти андози низоми соддакардашударо мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

10. Дастурамал дар бораи ҳисоб кардан ва супоридани андози низоми соддакардашуда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 44. НИЗОМИ СОДДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ ИСТЕҲСОЛҚУНАНДАГОНИ МАҲСУЛОТИ КИШОВАРЗӢ (АНДОЗИ ЯГОНА)

Моддаи 298. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми соддакардашудаи андозбанӣ барои истеҳсолқунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (минбаъд – андози ягона) низоми маҳсус барои андозбандии субъектҳое мебошад, ки истеҳсоли маҳсулоти кишоварзиро бе коркарди минбаъда амалӣ менамоянд. Андози ягона аз ҷониби ҳочагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) ва дигар истеҳсолқунандагони маҳсулоти кишоварзие истифода карда мешавад, ки барои онҳо замин воситаи асосии фаъолияти соҳибкорӣ (минбаъд – истеҳсолқунандагони маҳсулоти кишоварзӣ) мебошад.

2. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, супорандай андози ягона дар қисми фаъолияте, ки бо андози ягона андозбанӣ мешавад, аз пардохти андозҳои зерин озод карда мешавад:

- андоз аз фоида (андози низоми соддакардашуда барои субъектҳои соҳибкории хурд), ба истиснои даромадҳои дар манбай пардохт андозбандишаванда;

- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашудае, ки ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии

Тоҷикистон пардоҳт мешавад ва (ё) дар ҳолати анҷом ёфтани амалиётҳои дар манбаи пардоҳт андозбандишаванда;

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андози замин.

3. Аз андози даромад даромадҳои вобаста ба фаъолияти кишоварзӣ бадастовардаи аъзои хочагии дехқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳукуқӣ фаъолияткунанда, ки супорандай андози ягона мебошад, озод карда мешавад.

4. Ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти гайрикишоварзӣ нисбат ба чунин фаъолият истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ – супорандагони андози ягона иловатан супорандагони андози низоми соддакардашуда мешаванд (ё дар ҳолати аз ҳадди даромад зиёд гардидани даромади умумӣ - андозҳо тибқи низоми умумии андозбандӣ) ва баҳисобирии алоҳидаи даромаду ҳарочотро аз истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ва гайрикишоварзӣ пеш мебаранд.

5. Супорандагони андози ягона дигар андозҳоро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардоҳт менамоянд.

6. Супорандагони андози ягона аз иҷрои вазифаҳои агенти андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, озод карда намешаванд.

7. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба шартҳои низоми умумии андозбандӣ ҷавобгу мебошанд, метавонанд ихтиёран бо тартиби муқарраргардида супорандай андози замин ва дигар андозҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур шаванд.

Моддаи 299. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози ягона истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие эътироф карда мешаванд, ки ба шартҳои қисми 1 моддаи 298 Кодекси мазкур мувофиқат менамоянд.

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ба маҳсулоти кишоварзӣ натиҷаи ибтидоии (маҳсули) парвариши маҳсулоти кишоварзӣ, ки таҳти коркарди минбаъда қарор нағирифтааст, дохил мешавад.

3. Ҳуқуқи гузариш ба пардоҳти (мондан ҳамчун супорандай) андози ягонаро инҳо надоранд:

- андозсупорандагоне, ки ба истеҳсоли молҳои зераксизӣ машғуланд;
- андозсупорандагоне, ки дар бизнеси бозӣ фаъолият менамоянд;
- муассисаҳои давлатӣ;
- андозсупорандагоне, ки низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурдро (барои фаъолияти асосиаш) истифода менамоянд;
- андозсупорандагоне, ки низомҳои имтиёznоки андозро истифода менамоянд.

4. Гузариш аз низоми умумии андоз ба пардоҳти андози ягона, инчунин гузариши баръакс аз 1-уми январи соли тақвимӣ бо чунин тартиб амалӣ карда мешавад:

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки бо андози ягона андозбандӣ карда шуда, даромади умумии онҳо ба талаботи низоми

умумии андозбандин чавобгү мебошад, ҳукуқ доранд на дертар аз 10-уми январи соли тақвимӣ ба мақомоти дахлдори андоз оид ба гузариш ба низоми умумии андозбандин ариза диҳанд;

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки даромади умумии онҳо ба талаботи низоми умумии андозбандин чавобгү намебошад, агар пас аз гузариши онҳо ба низоми умумии андозбандин на камтар аз 3 соли тақвимӣ гузашта бошад, ўҳдадоранд на дертар аз 10-уми январи соли тақвимӣ ба мақомоти дахлдори андоз оид ба гузариш аз низоми умумии андозбандин ба пардохти андози ягона ариза диҳанд.

5. То гузариш ба низоми дигари андозбандин андозсупоранд ўҳдадор аст ҳисоббаробаркуни ўҳдадориҳои андозро аз рӯи низоми андозбандии қаблий анҷом диҳад.

Моддаи 300. Объекти андозбандин ва манбаи андоз

1. Объекти андозбандии андози ягона қитъаи замини истеҳсолкунандай маҳсулоти кишоварзӣ мебошад, ба истиснои заминҳои аз андози ягона озод.

2. Манбаи андоз масоҳати қитъаи замини чудокардашуда (истифодашаванда) мебошад.

3. Ўҳдадории андоз оид ба андози ягона аз натиҷаҳои фаъолияти ҳочагии истеҳсолкунандай маҳсулоти кишоварзӣ вобастагӣ надошта, дар шакли пардохт барои масоҳати замини вобасташуда муқаррар карда мешавад.

4. Даромади умумии супорандай андози ягона барои соли тақвимии гузашта дар асоси усули кассавӣ бо ҳамон тартиби барои супорандагони андози низоми соддакардашуда муқарраршуда муайян карда мешавад.

5. Ҳангоми гузариш аз андози ягона ба низоми умумии андозбандин ва гузариши баръакси он қоидаҳои гузариш барои супорандагони андози низоми соддакардашудае, ки дар моддаи 297 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, истифода бурда мешаванд.

6. Супорандагони андози ягона, ки оид ба навъҳои алоҳидаи даромадҳо ва фаъолият низомҳои дигари андозро истифода мекунанд, ҳисоби даромадҳо ва ҳароҷотро дар асоси чунин низомҳои андозбандин алоҳида пеш мебаранд.

7. Андозсупорандагон ўҳдадоранд баҳисобгирии андозии худро, ки барои ҳисоб намудани даромади умумӣ дар соли тақвимӣ зарур аст, дар асоси маълумоти баҳисобгирии муҳосибӣ пеш баранд. Андозсупорандагон метавонанд баҳисобгирии даромадҳо ва ҳароҷотро барои мақсадҳои андозбандин дар китоби даромадҳо ва ҳароҷоти субъектҳои соҳибкории хурд – истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки шакл ва тартиби пур карданӣ он аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешаванд, пеш баранд.

Моддаи 301. Имтиёзҳои андоз

Аз андози ягона инҳо озод карда мешаванд:

- ҳудуди мамнӯъгоҳҳо, боғҳои миллӣ ва дендрологӣ, боғҳои ботаникӣ мутобики номгӯи чунин ташкилотҳо ва масоҳати ҳудудҳои онҳо, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст, агар чунин заминҳо барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода нашаванд;
- дар давоми 5 соли тақвимӣ баъд аз додан заминҳои вайроншуда (рекултиватсия талабкунанд) ва заминҳои дар марҳилаи азхудкуни кишоварзӣ қарордошта, ки мутобики хулюсаи мақоми ваколатдори давлатӣ доир ба заминсозӣ бо мувофиқаи мақоми ваколатдори давлатӣ эътироф карда шудаанд;
- заминҳое, ки таҳти ҳатти мушоҳида дар тӯли сарҳади давлатӣ қарор дошта, барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд;
- заминҳои заҳираи озоди давлатӣ, агар чунин заминҳо барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода нашаванд;
- дар давоми 5 соли тақвимӣ баъд аз додан заминҳои чарогоҳҳо, алафзорҳо, бешаҳо ва дигар заминҳое, ки қаблан дар соҳаи истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашудаанд ва дар онҳо боғҳо ва токзорҳо бунёд карда шудаанд. Доир ба майдони воқеии боғҳо ва токзорҳои дар чунин заминҳо бунёдгардида андозсупоранд ба таври ҳаттӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи анҷом ёфтани чунин корҳо иттилоот медиҳад. Дар ҳолати сари вақт пешниҳод нагардидани иттилооти мазкур чунин заминҳо ҳамчун заминҳои бо дараҳтони бисёрсола бандбуда, бе пешниҳоди давраи 5-солаи имтиёзноми дар боло пешбинигардида андозбандӣ карда мешаванд.

Моддаи 302. Меъёрҳои андози ягона

1. Меъёрҳои андози ягона дар минтақаҳои кадастрий бо дарназардошти ноҳияҳои кӯҳӣ аз ҳар як гектар замин барои соли тақвимӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар 5 сол муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёрҳои андози ягона барои дигар заминҳо, ки дар қисми 1 ҳамин модда муайян нашудаанд, ба меъёрҳои заминҳои даҳлдори бо андози замин андозбандишаванда баробар карда мешаванд.

3. Оид ба заминҳои киши тобӣ, ки амалан барои парвариши пахта истифода мешаванд, меъёри андози ягона дар ҳаҷми нисфи меъёри мутобики қисми 1 ҳамин модда муайянгардида муқаррар карда мешавад. Маълумот дар бораи масоҳати заминҳое, ки амалан барои парвариши пахта истифода мешаванд, аз ҷониби андозсупоранд ба мақоми андози маҳалли бақайдгириаш то 1-уми июни соли тақвимӣ (ҳисоботӣ) пешниҳод менамояд.

4. Мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар сол индексатсияи меъёрҳои андози ягона ва андози заминро мутобики сатҳи таваррум дар соли гузаштаи тақвимӣ, ки аз ҷониби мақоми ваколатдор дар соҳаи омор муайян гардидааст, анҷом дода, меъёрҳои индексатсияшудаи андози ягона ва андози заминро барои соли ҷорӣ дар сомонаи электронии

расмии худ чойгир мекунад.

Моддаи 303. Давраи андоз

Давраи андози ягона ин соли тақвимӣ мебошад.

Моддаи 304. Тартиби пешниҳоди ҳисоботи андоз

1. Ҳар сол то 1-уми марта соли ҷорӣ истеҳсолкунандай маҳсулоти кишоварзӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии заминҳои худ эъломияни андози ягона барои соли ҷории тақвимиро дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод менамояд.

2. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки маҳсулоти гайрикишоварзӣ истеҳсол менамоянд, нисбат ба ҷунин маҳсулот андозҳоро пардоҳт мекунанд ва ҳисботи андозро ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии худ дар шакл, бо тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи низоми даҳлдори андозбандӣ пешниҳод менамоянд.

Моддаи 305. Мӯҳлат, андоза ва тартиби пардоҳти андоз

1. Андози ягона барои соли ҷории андоз дар маҳалли ҷойгиршавии заминҳои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ дар мӯҳлатҳо ва бо андозаҳои зерин (бо ҷамъбасти афзоянда аз оғози сол) пардоҳт карда мешавад:

- на дертар аз 10-уми март ба андозаи на камтар аз 15 фоизи маблағи солонаи андоз;
- на дертар аз 10-уми июн ба андозаи на камтар аз 30 фоизи маблағи солонаи андоз;
- на дертар аз 10-уми сентябр ба андозаи на камтар аз 50 фоизи маблағи солонаи андоз;
- на дертар аз 10-уми декабр ба андозаи на камтар аз 100 фоизи маблағи солонаи андоз.

2. Маблағи пурраи андози ягона метавонад аз ҷониби андозсупоранда бо як пардоҳт пеш аз мӯҳлат пардоҳт шавад.

3. Андозсупоранда метавонад маблағи пурраи андози ягонаро тибқи аризai ҳаттӣ, ки ҳисботи андоз ба ҳисоб меравад, то мӯҳлати яқуми пардоҳти дар қисми 1 ҳамин модда муқарраршуда пардозад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб кардан ва супоридани андози ягона, шакли эъломияҳои (ҳисобҳои) андози ягона аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

5. Назорати пардоҳти андози ягона аз ҷониби мақомоти андоз бо қӯмаки мақомоти худидоракуни шаҳрак ва дехот амалий карда мешавад.

БОБИ 45. НИЗОМИ МАҲСУСИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ БИЗНЕСИ БОЗӢ

Моддаи 306. Мағҳумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда

1. Низоми маҳсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ (минбаъд – андоз аз бизнеси бозӣ) низоми маҳсуси андоз мебошад, ки субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳои бизнеси бозӣ, ки андозбандии онҳо дар манбаи пардоҳт амалӣ карда мешавад, ўҳдадоранд истифода намоянд.

2. Барои мақсадҳои боби мазкур мағҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- бизнеси бозӣ – фаъолияти соҳибкорӣ, ки бо гирифтани даромадҳои шаҳс дар шакли бурд ва (ё) пардоҳтҳо барои гузаронидани бозӣ ва (ё) гарав ва (ё) баровардани лотерея алоқаманд буда, таҳвили молҳо (хуқӯқ ба молумулк), иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо намебошад;

- гарав - созишномаи ба таваккал асосёфта доир ба бурд, ки байни ду ё якчанд иштирокчиёни бизнеси бозӣ байни худ ё бо субъекти (соҳиби, намояндаи соҳиби) бизнеси бозӣ баста шудааст ва натиҷаи он аз ҳодисае вобаста аст, ки фаро расидан ё нарасидани он маълум нест;

- мизи бозӣ – ҷойи маҳсуси бо як ё якчанд майдони бозӣ таҷҳизонидашудаи субъекти (соҳиби) бизнеси бозӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) пешбинӣ гардида, дар он субъекти (соҳиби) бизнеси бозӣ ба воситаи намояндағони худ ҳамчун тараф ё чун ташкилкунанда иштирок менамояд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

- автомати бозӣ – таҷҳизоти маҳсуси (механикӣ, барқӣ, электронӣ ё дигар таҷҳизоти техникӣ) ва (ё) компьютери шаҳсӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) бе иштироки субъекти (соҳиби, намояндаи соҳиби) бизнеси бозӣ дар бозиҳои мазкур истифода мешаванд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

- кассаи тотализатор ё идораи букмекерӣ – ҷои маҳсуси таҷҳизонидашудаи соҳиби бизнеси бозӣ, ки дар он маблағи гарав ба ҳисоб гирифта шуда, маблағи бурди пардоҳтшаванд муйян карда мешавад;

- роҳрави бозӣ – роҳрави маҳсус, ки барои бозии боулинг (кегелбан) пешбинӣ гардидааст;

- мизи билярд – мизи маҳсус, ки барои бозии билярд пешбинӣ шудааст;

- лото – бозӣ бо қартаҳои маҳсуси рақамдор (суратдор ё дигар аломатдор), ки бо мӯҳрача (фишка) пӯшонида мешаванд;

- лотерея – бозии омавии муташаккилона мебошад, ки дар он тақсимоти даромад ва зарар аз тасодуфанд гирифтани ин ё он чипта ё рақам (қуръа, лот) ва ҳаҷми фонди мукофот барои ҳар барориши лотерея вобаста аст. Як қисми маблағҳои супоридаи бозингарон ба ташкилкунандагони лотерея равона шуда, қисми дигари он дар шакли андоз ба давлат пардоҳт карда мешавад;

- дигар объектҳои бизнеси бозии аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимијати давлатӣ муйяншуда, ки барои гирифтани даромад истифода бурда мешаванд;

- барориши лотерея – шумораи чиптаҳои лотереяҳои аз ҷониби ташкилкунандаи лотерея барои фурӯш тайёршуда;

- варақаи бақайдирии объектҳои андозбандӣ – санади тасдиқунандай бақайдирии объектҳои андозбандии марбут ба бизнеси бозӣ дар мақомоти андоз, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

3. Истифодаи низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ аз пардохти чунин андозҳо, ба истиснои даромадҳои дар манбаи пардохт андозбандишуда озод меқунад:

- андоз аз фоида аз бизнеси бозӣ;
- андоз аз даромад бевосита аз даромадҳои бизнеси бозии соҳибкори инфиродӣ, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият меқунад;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;

андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашудаи барои хизматрасониҳои (корҳои) ба гайрирезидент таҳвилшуда ва марбут ба воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон.

4. Шахсоне, ки илова барои бизнеси бозӣ дигар намудҳои фаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, ӯҳдадоранд ҳисоби алоҳидай даромадҳо, ҳарочот ва фаъолияти хочагидориро пеш баранд ва дар асоси Кодекси мазкур андозбандӣ карда мешаванд.

5. Шахсоне, ки андоз барои бизнеси бозиро истифода менамоянд аз ичрои ӯҳдадориҳои агенти андози пешбинишудаи Кодекси мазкур озод карда намешаванд.

Моддаи 307. Андозсупорандагон

Андозсупорандагони андоз аз бизнеси бозӣ шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳои онҳо, филиалҳо ва намояндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ ва соҳибкорони инфиродие мебошанд, ки фаъолияти соҳибкориро дар соҳаи бизнеси бозӣ амалӣ менамоянд.

Моддаи 308. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ барои андоз аз бизнеси бозӣ инҳо мебошанд:

- мизи бозӣ;
- кассаи тотализатор;
- кассаи идораи букмекерӣ;
- автомати бозӣ бе бурди пулӣ;
- роҳрави бозӣ (ҳангоми бозии боулинг (кегелбан));
- мизи билиард (ҳангоми бозии билиард);
- ташкили лото (ҳангоми бозии лото);
- ба фурӯш баровардани лотерея;
- дигар объектии бизнеси бозӣ, ки аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимиияти давлатӣ муайян карда мешаванд.

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ҳар як объекти андозбандии дар қисми 1 ҳамин модда (ба гайр аз барориши лотерея ба фурӯш) пешбинигардида на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи оғози татбиқӣ (истифодаи) он дар мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии чунин объекти андозбандӣ ба қайд гирифта мешавад.

3. Ҳар як барориши чиптаҳои лотерея ба фурӯш, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд ва ҳаҷми фурӯши номиналии онҳо бо ифодаи пули бояд дар мақомоти андози даҳлдор на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи фурӯши чиптаҳои лотерея ба қайд гирифта шаванд.

4. Бақайдгирий аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси аризай андозсупоранда дар бораи баҳисобигрии объекти (объектҳои) андозбандӣ дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ бо ҳатман додани шаҳодатномаи даҳлдор сурат мегирад. Шаклҳои ариза ва шаҳодатнома аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешаванд.

5. Андозсупоранда ўҳдадор аст, ки ҳар тағйироти миқдории объектҳои андозбандиро на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи ҷойгиркунӣ ё қатъ гардидани татбиқи (истифодаи) ҳар объекти андозбандӣ, аз ҷумла ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш, дар мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии объектҳои андозбандӣ ба қайд гузорад.

6. Ҳангоми қатъи фаъолият дар соҳаи бизнеси бозӣ ва (ё) аз кор мондани ҳамаи объектҳои андозбандӣ (анҷом додани фурӯши чиптаҳои лотерея) варақаи бақайдгирии баҳисобигрии объектҳо бояд дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ ба мақоми андоз супорида шавад.

7. Амалий намудани фаъолияти бизнеси бозӣ бе бақайдгирии объектҳои андозбандӣ роҳ дода намешавад.

Моддаи 309. Манбаи андоз ва меъёри андоз

1. Барои мақсадҳои ҳисоб намудани манбаи андоз аз бизнеси бозӣ даромади аз ҳар як воҳиди объекти андозбандӣ (ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш) дар назар дошташуда истифода бурда мешавад.

2. Маблаги андоз аз бизнеси бозӣ барои давраи андоз новобаста ба андозаи даромад дар ҳаҷми устувор барои ҳар воҳиди объекти андозбандӣ (ҳар барориши лотерея ба фурӯш) дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳрҳо (нохияҳо) муқаррар карда мешавад (ҚҶТ №1046 аз 28.12.2013).

3. Супорандагони андоз аз бизнеси бозӣ ўҳдадоранд ҳисоби даромадҳо ва ҳароҷотро бо тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии хуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш баранд.

Моддаи 310. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 311. Тартиби пардоҳти андоз

1. Эъломия дар шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод гардида, маблаги ҳисобшудаи андоз ҳар моҳ на дертар аз санаи 5-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пардоҳт мешавад.

2. Пардоҳти андоз аз бизнеси бозӣ аз ҷониби андозсупоранда (шахси ваколатдорнамудаи ў) ба суратҳисобҳои бонкии бучети маҳаллии маҳалли ҷойгиршавии объекти андозбандӣ амалий мешавад.

3. Дар ҳолати аз ҷониби субъекти бизнеси бозӣ амалӣ гардидани намудҳои дигари фаъолият, ҳисоби фаъолият оид ба бизнеси бозӣ ва дигар намудҳои фаъолият, инчунин андозбандии онҳо алоҳида ба анҷом расонида мешаванд.

4. Назорати истифодаи низоми маҳсуси андоз барои субъектҳои бизнеси бозӣ аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

5. Дастурамал оид ба ҳисоб ва пардоҳти андоз аз бизнеси бозӣ, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ФАСЛИ XVII. НИЗОМҲОИ ИМТИЁЗНОКИ АНДОЗБАНДӢ

БОБИ 46. АНДОЗБАНДИИ СОХТМОНИ НЕРӮГОҲҲОИ БАРҚИ ОБӢ

Моддаи 312. Имтиёзҳо ҳангоми соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ

1. Дар давраи соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ (минбаъд- соҳтмон) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фармоишгари соҳтмон ва пурратчии генералии соҳтмон метавонанд аз пардоҳти андозҳои зерин (аз лаҳзаи фаро расидани мӯҳлати пардоҳт), ки бевосита ба соҳтмон алоқаманд мебошанд, тибқи номгӯи андозҳо, ба андоза ва мӯҳлати (давраи) муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қисми 5 ҳамин модда пурра ё қисман озод карда шаванд:

- андоз аз арзиши иловашуда;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз фоида (андоз низоми соддакардашуда);
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- андозҳо аз молу мулки гайриманқул;
- андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони хориҷие, ки бевосита дар соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ фаъолият меқунанд;
- бочи давлатӣ барои бақайдгирии тарҳи эмиссияҳои коғазҳои қиматноки гайридавлатӣ, ки бинобар соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ амалӣ шудаанд.

2. Воридоти молҳо барои соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ, ки барои Ҷумҳурии Тоҷикистон объекти маҳсусан мухим ба ҳисоб мераванд, аз андоз аз арзиши иловашуда ва бочи гумруқӣ бо тартиби муқаррарнамудаи сарҳати ҳафтуми қисми 4 моддаи 169 Кодекси мазкур ва моддаи 345 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озод карда мешаванд.

3. Дар давраи соҳтмон таҳвилгарони молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) барои соҳтмони дар боло пешбинигардида метавонанд аз пардоҳти андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд бевосита нисбат ба соҳтмони (вобаста ба соҳтмони) нерӯгоҳҳои барқи обӣ ҳисоб карда шаванд, бо андозаи озодкунӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қисми 5 ҳамин модда муайян менамояд, пурра ё қисман озод карда шаванд.

4. Ҳамзамон, ба сифати таҳвилгарони соҳтмон шахсони ҳуқуқие

баррасӣ мешаванд, ки бо фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ё пудратчии генералии он қарордодҳои (шартномаҳои, созишномаҳои) пешбиникунандаи таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои марбут ба соҳтмонро ба имзо расонидаанд.

5. Аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд:

- мӯҳлатҳо, намудҳо ва андозаҳои андозҳои аз пардоҳт озодшаванд аз номгӯи муайяннамудаи қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда, ки ба онҳо имтиёзи мазкур дода мешавад;

- бо пешниҳоди мутобиқи дастури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқашудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи энергетика - фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ва пудратчии генералии соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ;

- бо пешниҳоди мувофиқи дастури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқашудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи энергетика дар якҷоягӣ бо фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ва пудратчии генералии соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ тайёркардашуда – давраи (мӯҳлати) соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ.

6. Нисбат ба имтиёзҳои пешбининамудаи қисмҳои 1-5 ҳамин модда муқаррар карда шавад:

- қарордодҳои (шартномаҳои, созишномаҳои) марбут ба соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) эътироф карда мешаванд, ки аз ҷониби фармоишгари соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ дар асоси сметаи соҳтмон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи соҳтмон тасдиқ карда шудаанд;

- имтиёзҳои андоз ба қарордодҳое (шартномаҳое, созишномаҳое) дода мешавад, ки ба соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ марбутанд ва дар давраи соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ баста шуда, бояд то ба охир расидани давраи соҳтмони нерӯгоҳи барқи обӣ анҷом ёбанд.

7. Фармоишгари соҳтмон, пудратчии генералии соҳтмон ва таҳвилгарони молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) онҳо аз иҷрои дигар ўҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур озод намебошанд.

8. Даствурамал оид ба андозбандии соҳтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисботҳо, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 47. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ КОРХОНАҲОИ НАВТАҶСИС ВА КОРХОНАҲОИ АМАЛКУНАНДА, КИ БА СИЛСИЛАИ ПУРРАИ КОРКАРДИ НАҲИ ПАХТА БА МАҲСУЛОТИ НИҲОӢ (АЗ КАЛОБАИ ПАХТА ТО МАҲСУЛОТИ ПАХТАГИИ ДӮЗАНДАГӢ) МАШғУЛ МЕБОШАНД

Моддаи. Хусусияти андозбандии корхонаҳои навтаҷсис ва корхонаҳои амалкунанда, ки ба силсилаи пурраи коркарди наҳи пахта ба маҳсулоти

ниҳоӣ (аз қалобаи пахта то маҳсулоти пахтагии дӯзандагӣ) машғул мебошанд

1. Воридоти молҳо бевосита барои эҳтиёҷоти худ аз ҷониби корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда, ки ба силсилаи пурраи коркарди нахи пахта ба маҳсулоти ниҳоӣ (аз қалобаи пахта то маҳсулоти пахтагини дӯзандагӣ) машғул мебошанд (минбаъд - корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда), аз бочи гумrukӣ ва андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешавад. Дар ҳолати аз ҷониби корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда таҳвил додани молҳои воридшуда ба бозори доҳилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чунин амалиётҳо бо бочи гумrukӣ, андоз аз арзиши иловашуда ва дигар андозҳо бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

2. Содироти молҳое, ки корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда истеҳсол мекунанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

3. Корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда аз андоз аз фоида, андози низоми соддакардашуда ва андозҳо аз молу мулки гайриманқул озод мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

4. Дар сурати дар корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда ба миён омадани ўҳдадориҳои андоз аз рӯи дигар андозҳо, чунин ўҳдадориҳои андоз бояд мутобиқи қонунгузории андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро карда шаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

5. Аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи саноат дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ мувофиқи тартиби муқарраргардида:

- номѓӯи корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда, инчунин имтиёзҳои андозии пешбининамудаи қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда ба муҳлати то 12 сол аз 1-уми январи соли ба қайди давлатӣ гирифтани корхонаҳои навтаъсис ва барои корхонаҳои амалкунанда аз рӯзи мавриди амал қарор гирифтани Қонуни мазкур муайян карда мешавад (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018);

- нисбат ба ҳар як корхонаи навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда мӯҳлатҳои оғози соҳтмон ва ба кор андохтани объектҳои ҳар силсилаи истеҳсолии коркарди нахи пахта ба маҳсулоти ниҳоӣ муайян карда мешаванд (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

6. Мӯҳлатҳои таъсис додани ҳар силсилаи минбаъдаи коркард бояд бо ҳисобҳои техникию иқтисодӣ ва таҷрибай байналмилалӣ асоснок карда шаванд. Доир ба оғози амалии корҳо оид ба бунёди объектҳои ҳар силсила ва ба кор андохтани ҳар силсилаи коркард корхонаи навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда барои ташкил намудани баҳисобгирии маҳсус (алоҳида) бо мақсади гирифтани имтиёзҳои дар ҳамин модда муқарраршуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи

Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври хаттӣ маълумот медиҳад (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018).

7. Агар корхонаи навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи қисмҳои 5 ва 6 ҳамин модда барои таъсис додани силсилаи минбаъдаи коркард шурӯъ накунад, имтиёзҳои андозии пешбининамудаи ҳамин модда амали худро қатъ менамоянд. Бо ин мақсад ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якчоягӣ бо мақоми ваколатдори давлатӣ ваколат дода мешавад, ки бо қабули санади даҳлдор имтиёзҳои додашударо қатъ намоянд (ҚҖТ №1367 аз 14.11.2016). Дар ин сурат маблағи имтиёзҳои андозии аз ҷониби корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда аз лаҳзаи ба қайди давлатӣ гирифта шуданашон то лаҳзаи қатъ гардидани ин имтиёзҳо гирифташуда бояд аз рӯи меъёрҳое, ки дар давраи гирифтани имтиёзҳои андоз амал мекарданд, ҳисоб карда шуда, бо ҳисобу зам намудани фоизҳо ва ҷаримаҳо ба ҳисоби буҷет рӯёнида мешавад (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018).

8. Имтиёзҳои андозии дар қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида ба корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда баъд аз иҷрои талаботи қисми 5 моддаи мазкур ва гузоштани онҳо ба ҳисоби маҳсуси (алоҳидаи) иловагӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи ин мақомоти давлатӣ дода мешаванд (ҚҖТ №1367 аз 14.11.2016).

9. Барои корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда мӯҳлати нигоҳдории ҳӯҷатҳои баҳисобгирӣ ва ҳисботи андоз, инчунин мӯҳлати даъво ба мӯҳлати (давраи) пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ мутобиқи қисми 5 ҳамин модда дароз карда мешавад (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018).

10. Мувофиқи тартиби пешбининамудаи қисмҳои 1-9 ҳамин модда Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад барои коркарди саноатии пӯст, паshm, абрешими хом ва дигар ашёи хоми соҳаи кишоварзӣ ба маҳсулоти ниҳоӣ ба мӯҳлати то 5 сол имтиёзи андозӣ пешниҳод намояд.

11. Дастурамал оид ба андозбандии корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисботҳо, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд (ҚҖТ №1511_аз 21.02.2018).

БОБИ 47¹. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ КОРХОНАҲОИ ПАРРАНДАПАРВА҆РӢ ВА КОРХОНАҲОИ ИСТЕҲСОЛКУНАНДАИ ҲӮРОКИ ОМЕХТАИ ПАРРАНДА ВА ЧОРВО

Моддаи 313¹. Хусусияти андозбандии корхонаҳои паррандапарварӣ ва корхонаҳои истеҳсолкунандаи ҳӯроки омехтаи парранда ва чорво

1. Корхонаҳои паррандапарварӣ ва корхонаҳои истеҳсолкунандаи ҳӯроки омехтаи парранда ва чорво (минбаъд – корхонаҳо) ба муҳлати 6 сол аз супоридани андозҳои зерин озод карда мешаванд:

- андоз аз foida;

- андоз аз арзиши иловашуда;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

2. Дар ҳолати аз ҷониби чунин корхонаҳои тибқи ҳамин боб андозбандишаванда таҳвил додани молҳои воридотӣ ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чунин амалиёт бо андоз аз арзиши иловашуда, боҷи гумруқӣ ва дигар андозҳо бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд.

3. Барои корхонаҳои тибқи ҳамин боб андозбандишаванда мӯҳлати нигоҳдории ҳӯҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва ҳисботи андоз, инчунин мӯҳлати даъво ба мӯҳлати (давраи) пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ мутобики қисми 1 моддаи мазкур дароз карда мешавад (ҚҶТ №1511_аз 21.02.2018).

4. Даствурамал оид ба андозбандии корхонаҳои тибқи ҳамин боб андозбандишаванда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисбот, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (ҚҶТ №1045 аз 28.12.2013).

БОБИ 47². ХУСУСИЯТҲОИ АНДОЗБАНДИИ СУБЪЕКТҲОИ БОЗОРИ ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 313². Хусусиятҳои андозбандии субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок

1. Муқаррароти моддаи мазкур нисбат ба субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок – иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок (минбаъд – иштирокчиёни касбӣ), эмитентҳо ва сармоягузорон, ки дар бозори муташаккили қоғазҳои қиматнок иштирок мекунанд, татбиқ карда мешаванд.

2. Ба фаъолияти иштирокчиёни касбӣ дохил мешаванд:

- фаъолияти брокери;
- фаъолияти дилерӣ;
- фаъолият оид ба идораи портфели қоғазҳои қиматнок;
- фаъолият оид ба муайян кардани уҳдадориҳои тарафҳо (клиринг) аз рӯи амалиёт бо қоғазҳои қиматнок;
- фаъолият оид ба пешбуруди фехристи дорандагони қоғазҳои қиматнок;
- фаъолияти маҳфуздорӣ;
- фаъолияти ташкили савдо дар бозори қоғазҳои қиматнок.

3. Иштирокчиёни касбӣ, ки фаъолияти дар қисми 2 ҳамин модда муқарраршударо амалий менамоянд, зимни амалисозии чунин фаъолият аз пардоҳти андозҳои зерин ба муҳлати 5 сол озод карда мешаванд:

- андоз аз фоида;
- андоз аз арзиши иловашуда.

4. Эмитентҳо – шахсони ҳуқуқии резидент ва ғайрирезиденте, ки қоғазҳои қиматноки онҳо дар биржаҳои фондии дар худуди Ҷумҳурии

Тоҷикистон амалкунанда дар муомилот мебошанд, вобаста ба даромади аз ҷунин фаъолият бадастоварда ба муҳлати 5 сол аз пардохти андоз аз фоида (андози низоми соддакардашуда) озод карда мешаванд.

5. Сармоягузорон – шахсони воқеӣ ва ҳукуқие, ки резидент ва ғайрирезидент мебошанд ва аз муомилот бо қофазҳои қиматнок дар биржай фондии Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд, вобаста ба ҷунин даромад ба муҳлати 5 сол аз пардохти андозҳои зерин озод карда мешаванд:

- андоз аз даромад аз афзоиши қофазҳои қиматнок;
- андоз аз суди саҳмияҳо.

6. Бо мақсади амалисозии назорати имтиёзҳои додашаванда, ворид намудани шахсони дар қисмҳои 3, 4 ва 5 моддаи мазкур зикргардида ба қайди маҳсуси мақоми ваколатдори давлатӣ ва асосҳои соҳиб шудан ба имтиёзҳои андозӣ аз ҷониби онҳо, биржай фондӣ сари вақт ба мақоми ваколатдори давлатӣ барои бақайдгирӣ маълумоти асоснокро пешниҳод менамояд. Имтиёзҳои дар моддаи мазкур номбаршуда танҳо пас аз қайди зикргардида ва пешниҳоди шаҳодатномаи даҳлдор истифода мегарданд.

7. Дар сурати аз ҷониби эмитентҳо ва сармоягузорон ба анҷом расонидани амалиёт бо қофазҳои қиматнок дар бозори номуташаккили қофазҳои қиматнок, ҷунин амалиёт бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур андозбандӣ мешавад.

8. Барои субъектҳои бозори қофазҳои қиматноки тибқи ҳамин боб андозбандишаванда муҳлати нигоҳдории ҳуччатҳои баҳисобгирӣ ва ҳисботии андоз, инчунин муҳлати даъво ба муҳлати (давраи) пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ мутобики қисмҳои 3, 4 ва 5 моддаи мазкур тамдид карда мешавад.

9. Дастурамал оид ба андозбандии субъектҳои бозори қофазҳои қиматноки тибқи ҳамин боб андозбандишаванда, инчунин шакли эъломияҳо (ҳисбот ва маълумотҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад. (ҚҶТ №1245 аз 23.11.2015)

БОБИ 48. АНДОЗБАНДӢ АЗ РӮИ СОЗИШНОМАҲО ОИД БА ТАҚСИМИ МАҲСУЛОТ

Моддаи 314. Мафҳумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда

Барои мақсадҳои боби мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- маҳсулот – маъданӣ фоиданоке, ки аз сарватҳои зеризаминӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар қитъаи замине, ки тибқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот ба ихтиёри сармоягузор дода шудааст, истихроҷ гардида, аз ҷиҳати сифат ба стандарти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё стандарти байналмилалӣ мутобиқ мебошад. Маҳсулоте, ки дар натиҷаи коркарди минбаъдаи (ғанигардонӣ, тағийирдиҳии

технологии) маъданни фоиданоки истихроҷшуда ҳосил шуда, маҳсулоти саноати коркард мебошад, маъданни фоиданок ҳисобида намешавад;

- маҳсулоти истеҳсолшуда – миқдори маҳсулоти саноати истихроҷи маъдан ва маҳсулоти коркарди конҳои күшода, ки дар таркиби миқдори маъданҳои фоиданок ва ашёи хоми минералии (чинс, моэъ ва омехтаи дигари) амалан аз сарватҳои зеризаминӣ истихроҷшуда (гирифташуда) (партовҳо, талафҳо) мавҷуд аст ва аз ҷиҳати сифат ба стандарти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё стандарти байналмилалӣ мутобиқ буда, аз ҷониби сармоягузор дар ҷараёни икрои корҳо тибқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот истихроҷ шудааст ва дар доираи меъёрҳои муқарраргардида ба миқдори талафоти технологиин маҳсулот кам карда шудааст;

- тақсими маҳсулот – тақсими маҳсулоти истеҳсолшуда байни давлат ва сармоягузор дар ифодай молӣ ва (ё) арзишӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» ва Кодекси мазкур;

- маҳсулоти фоиданок – маҳсулоте, ки ҳангоми икрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот дар давраи ҳисботӣ (андозӣ) истеҳсол гардидааст, бе дарназардошти маҳсулоти ҷубронӣ;

- маҳсулоти ҷубронӣ – қисми маҳсулоти ҳангоми икрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот истеҳсолшудае, ки ба моликияти сармоягузор барои пӯшонидани ҳароҷоти бо мақсади икрои созишинома оид ба тақсими маҳсулот анҷомдодаи он дода мешавад (ҳароҷоти ҷуброншаванд), ки таркиби онҳо мутобиқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар мегардад. Маҳсулоти ҷубронӣ бо дарназардошти арзиши иқтисодии кони коркардшаванд аз рӯи ҳар як созишинома оид ба тақсими маҳсулот ба таври инфириодӣ муқаррар карда мешавад. Маҳсулоти ҷуброние, ки созишинома муқаррар кардааст, наметавонад аз 70 фоизи ҳачми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда зиёд бошад;

- маҳалли тақсимкунӣ – ҷои баҳисобигирии тиҷоратии маҳсулоти истеҳсолшуда, ки дар он андозагирии (ҳисоби) ҳачми (миқдори) умумӣ ва муайянкуни сифати он анҷом дода мешавад ва давлат ба сармоягузор қисми маҳсулотеро, ки тибқи созишинома оид ба тақсими маҳсулот ба ўтааллук дорад, месупорад;

- нархи маҳсулот – нархи таҳвил ё содироти воҳиди ченаки даҳлдори маҳсулоти истеҳсолшудае, ки тибқи шартҳои созишинома оид ба тақсими маҳсулот, вале на пасттар аз нархи бозорӣ дар санаи таҳвил ё содирот муайян карда мешавад;

- андозсупорандагон (агентҳои андоз) - нисбат ба андозҳое, ки дар асоси ҳамин низоми итиёзномаи андоз пардоҳт мешаванд, шахсоне эътироф карда мешаванд, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» ва Кодекси мазкур сармоягузор мебошанд.

Моддаи 315. Муқаррароти асосии низоми андоз

1. Шахсе, ки ҳангоми ичрои созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот ҳукуқи татбиқи низоми имтиёзноми андозро истифода мекунад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ нусхай тасдиқшудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулотро пешниҳод менамояд. Иттилооти шабеҳ ба мақоми андоз аз ҷониби мақоми ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки созишнома оид ба тақсими маҳсулотро аз ҷониби давлат имзо намудааст, пешниҳод карда мешавад.

2. Низоми имтиёзноми андози дар ҳамин боб муқарраргардида:

- метавонад дар созишнома оид ба тақсими маҳсулот инъикос шуда, дар давоми тамоми давраи мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот истифода гардад;

- нисбат ба андозсупорандагоне татбиқ мегардад, ки сармоягузор мебошанд;

- тақсими маҳсулоти фоиданокро байни сармоягузор ва Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз ҷониби сармоягузор пардоҳти намудани андозҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии муқаррарнамудаи ҳамин бобро пешбинӣ менамояд.

3. Ҳангоми ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки шартҳои тақсими маҳсулоти истеҳсолшударо мутобиқи қисми 1 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» пешбинӣ менамояд, сармоягузор андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии зеринро пардоҳти менамояд:

- андозҳо барои захираҳои табиӣ;
- андози иҷтимоӣ;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- бочи давлатӣ;
- хироҷҳои гумруқӣ;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул;
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- дигар пардоҳтҳои ҳатмие, ки ба ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот вобастаанд.

4. Ҳангоми ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки шартҳои тақсими маҳсулоти истеҳсолшударо мутобиқи қисми 2 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» пешбинӣ менамояд, сармоягузор андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии зеринро мепардозад:

- андози иҷтимоӣ;
- бочи давлатӣ;
- хироҷҳои гумруқӣ;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул;
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- дигар пардоҳтҳои ҳатмие, ки бо ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот вобастаанд.

5. Ҳангоми ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи қисмҳои 3 ва 4 ҳамин модда:

- сармоягузоре, ки ба коргарони кироя музди меҳнат ва дигар даромадҳои ба он баробаркардашуда медиҳад, мувофиқи тартиби муқарраргардида пардохти андоз аз даромад ва андози иҷтимоиро таъмин менамояд;

- аз ҷониби сармоягузор таҳвил намудани маҳсулоти истеҳсолшуда аз андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз озод карда мешавад;

- сармоягузор аз пардохти андоз аз фоида озод карда мешавад;

- аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда молҳои ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои икрои корҳо тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот воридшаванда, ки дар барномаҳои корҳо ва сметаҳои ҳарочоти мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи қисми 1 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тасдиқ шудаанд, озод карда мешаванд. Дар сурати дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил шудани (ба истиснои содироти) ин молҳо андозҳои дар боло пешбинигардида ва дигар андозҳо мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёри ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешаванд. Номгӯи ҳуҷҷатҳое, ки дар сурати ба мақомоти гумruk пешниҳод намудани онҳо озод кардан аз пардохти андозҳои дар ин қисм пешбинигардида анҷом дода мешавад, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мегардад.

6. Ҳангоми икрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот объекти андозбандишаванда, манбаи андоз, давраи андоз, меъёри андоз ва тартиби ҳисоб кардани андоз нисбат ба андозҳое, ки дар қисмҳои 3, 4 ва 5 ҳамин модда зикр гардидаанд, мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти хусусиятҳои пешбининамудаи муқаррароти ҳамин боб, ки дар санаи мавриди амал қарор додани созишнома оид ба тақсими маҳсулот амал меқунанд, муайян карда мешаванд.

7. Ҳангоми дар давоми мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот тағйир ёфтани номгӯи ягон андоз ё дигар пардохтҳои ҳатмии дар қонунгузории андоз пешбинигардида, вале дар айни ҳол тағйир наёфтани унсурҳои андозбандӣ, чунин андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ҳангоми икрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот бо номи нав ҳисоб ва пардохт мешаванд.

8. Ҳангоми дар давоми мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот тағйир ёфтани тартиби пардохти андозҳо, инчунин тағйир ёфтани шакл, тартиби пур кардан ва мӯҳлатҳои пешниҳоди эъломияҳои андоз бе тағйир ёфтани манбаи андоз, меъёри андоз ва тартиби ҳисоб кардани андозҳо, пардохти андозҳо, инчунин пешниҳод намудани эъломияҳои андоз мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешаванд.

Моддаи 316. Бузургихои (параметрҳои) асосии созишнома

1. Маҳсулоти истеҳсолшуда бояд байни давлат ва сармоягузор мутобиқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки бо дарназардошти талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид

ба тақсими маҳсулот» ва Кодекси мазкур баста шудааст, тақсим карда шавад.

2. Бо мақсадҳои ҳамин боб харочоти ҷуброншаванд бояд аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ба андозаи харочоти воқеан анҷомдодашуда, вале на бештар аз маҳсулоти ҷубронии муқаррарнамудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба сармоягузор ҷуброн карда шавад. Дар айни ҳол маҳсулоти ҷубронӣ дар ҳар як давраи андоз (ҳисобот) наметавонад аз андозае, ки мутобики моддаи 314 Кодекси мазкур муайян карда шудааст, зиёдтар бошад.

3. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот, аз ҷумла бо мақсадҳои ҳамин боб, бояд инҳоро пешбинӣ намояд:

1) Дар сурати бастани созишнома тибқи шартҳои қисми 1 моддаи 10 Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тартиб ва шартҳои:

а) муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳалли тақсимкуниро гузаштааст ва арзиши он;

б) муайян намудани қисми маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳсулоти ҷуброниро ташкил медиҳад;

в) тақсими (муайян намудани таносубҳои тақсими) маҳсулоти фоиданок байни давлат ва сармоягузор.

2) Дар сурати бастани созишнома мутобики шартҳои қисми 2 моддаи 10 Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тартиб ва шартҳои:

а) муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳалли тақсимкуниро гузаштааст ва арзиши он;

б) тақсими (муайян намудани таносубҳои тақсими) ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда байни давлат ва сармоягузор ё эквиваленти арзишии ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда. Таносубҳои чунин тақсимкуниӣ дар созишнома вобаста ба баҳодиҳии геологӣ-иқтисодӣ ва арзишии конҳои маъданҳои фоиданок, лоиҳаи техникӣ, нишондиҳандаҳои асосноккунии техникию иқтисодӣ муайян карда мешаванд.

3) Дар ҳамаи ҳолатҳои бастани созишнома мутобики моддаи 10 Конуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тартиб ва шартҳои:

а) аз ҷониби сармоягузор ба давлат додани қисми маҳсулоти истеҳсолшудаи мутобики шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба давлат тааллуқдошта ё эквиваленти арзишии он;

б) қисми маҳсулоти мутобики шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба сармоягузор тааллуқдоштаро гирифтани сармоягузор.

4. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот метавонад танҳо як усули тақсими маҳсулотро, ки ҳамин модда муқаррар кардааст, пешбинӣ намояд. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот наметавонад гузариш аз як усули тақсими маҳсулот ба усули дигарро, ки ҳамин модда муқаррар кардааст, муайян қунад, ҳамчунин наметавонад иваз кардани як усули тақсими маҳсулотро ба усули дигар пешбинӣ намояд.

5. Фаъолияти сармоягузор дар бобати ичрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун фаъолияти шахси ҳукуқии мустақил – корхонае, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ба ҳисоб меравад.

Моддаи 317. Муайян намудани ҳачми (микдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда ва арзиши он

1. Ҳачми (микдори) умумии маҳсулоти дар давраи ҳисботӣ (андозӣ) истеҳсолшуда дар маҳалли тақсимкуни маҳсулот тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот муайян карда мешавад.

2. Маҳалли тақсимкуни маҳсулотро созишнома оид ба тақсими маҳсулот муайян менамояд.

3. Арзиши маҳсулоти истеҳсолшуда дар маҳалли тақсими маҳсулот барои ҳар як давраи ҳисботӣ (андозӣ) ҳамчун ҳосили зарби ҳачми (микдори) умумии маҳсулоти дар давоми давраи ҳисботӣ (андозӣ) истеҳсолшуда, ки дар маҳалли тақсимкунӣ андоза карда шуда, бо воҳидҳои даҳлдори ченак (тонна, метри мукааб, баррел ва гайра) ифода ёфтааст, ба нарҳи таҳвил ва содирот дар маҳалли тақсимкунӣ дар давоми ин давраи ҳисботӣ (андозӣ) мутобиқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот муайян карда мешавад.

Моддаи 318. Харочоти ҷуброншаванда

Харочоти ҷуброншаванда – харочоти асоснок ва бо ҳуҷҷатҳо тасдиқгардидаи сармоягузор мебошад, ки ў воқеан ҳангоми ичрои корҳо дар доираи созишномаи басташуда оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи барномаҳои корҳо ва сметаҳои харочоти тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» тасдиқгардида анҷом додааст, ба истиснои харочоти ҷуброннашаванда.

Моддаи 319. Таркиби харочоти ҷуброннашаванда

1. Ба харочоти аз ҳисоби ҳиссаи маҳсулоти фоиданок анҷомдодашаванда (пӯшонидашаванда), ки ба сармоягузор тааллук дорад ва аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ҷуброн намешавад, намудҳои зерини харочот (масрафҳо) дохил мешаванд:

- пардоҳти саҳм барои иштирок дар озмуни барномаҳои сармоягузорӣ барои гирифтани ҳуқуқи истифодаи сарватҳои зеризаминиӣ аз рӯи шартҳои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот»;

- барои гирифтани иттилооти геологӣ;

- аз рӯи моддаҳои харочоте, ки барои онҳо созишнома оид ба тақсими маҳсулот маҳдудиятҳо муқаррар намудааст, дар қисми зиёдтар аз ин маҳдудиятҳо;

- аз рӯи супоридани пардоҳтҳои ҳатмӣ барои аз меъёрҳои муқарраршуда зиёдтар ифлос кардани муҳити зист;

- барои пардоҳти таҳвил ё содироти маҳсулоти ҷубронӣ ва ҳиссаи маҳсулоти фоиданоки ба сармоягузор тааллукдошта, бо дарназардошти

харочот барои аз маҳалли тақсимот то маҳалли таҳвил ё содирот бурдани ин маҳсулот, талафҳо ҳангоми боркашонӣ, харочот барои сугурта ҳангоми боркашонии маҳсулот то маҳалли таъинот, харочоти комиссионӣ ва харочоти дигар;

- барои маблағгузории тафтиши (аудити) фаъолияти молиявию хочагӣ, ки бо талаби саҳмдорони (муассисони) сармоягузор анҷом дода шудааст;

- бинобар аз ҷониби сармоягузор ичро накардан ё дар сатҳи даҳлдор ичро накардани ӯҳдадориҳо, ки созишинома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар кардааст, бо дарназардошти ӯҳдадориҳои мутобиқи қисми 2 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи созишиномаҳо оид ба тақсими маҳсулот» пешбинишуда, инчунин харочот барои вайрон кардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- барои пардоҳти арзиши экскурсияҳо ва сайёҳатҳо, аз ҷумла бо роҳҳатҳо;

- додани мукофотпулӣ (фоизҳо) барои қарз (заём) ва истифодаи маблағҳои заём, инчунин пардоҳтҳои комиссионӣ ва дигар харочоте, ки бо ҷалб ва истифода намудани маблағҳои заём алоқаманд мебошанд, зиёда аз меъёри ЛИБОР бо ҷамъ намудани маржа, ки бо созишинома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар карда мешавад. Ҳамзамон, маржа наметавонад аз меъёри ЛИБОР зиёд бошад;

- зарари (харочоти) расонидашуда (анҷомдодашуда) дар натиҷаи садамаҳое, ки бо айби сармоягузор бинобар риоя накардани технология ва (ё) техниқи бехатарӣ рӯй додаанд;

- харочот барои сугуртаи ихтиёрии кормандон;

- харочоти вобаста ба тафтишоти судӣ;

- ҷарима ва пиняҳое (фоизҳое), ки мақомоти давлатӣ аз сармоягузор мегиранд;

- харочоти пардоҳти масрафҳо барои истифодаи шахсии кормандон, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ накардааст;

- андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардоҳтҳои ҳатмии мутобиқи ҳамин боб пардоҳтшуда;

- тамоми харочоте, ки бевосита ба фаъолият аз рӯи созишинома оид ба тақсими маҳсулот тааллуқ надорад, бо дарназардошти арзиши молу мулки додашуда, корҳои икрошуда, хизматрасониҳои аз ҷониби сармоягузор (аз ҳисоби сармоягузор) ройгон (хайрия) расонидашуда.

2. Харочоте, ки дар сарҳатҳои сеюм ва ҷоруми қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, дар доираи маҳдудиятҳо ва меъёрҳои муқарраршуда ба таркиби харочоти ҷуброншаванд донил карда мешаванд.

Моддаи 320. Тартиби пӯшонидани харочоти ҷуброншаванд

1. Харочоти ҷуброншаванд аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ тибқи тартиби дар ҳамин модда муайянгардида бо дарназардошти ҳусусиятҳои дар созишинома оид ба тақсими маҳсулот муқарраргардида ба сармоягузор ҷуброн карда мешаванд.

2. Пӯшонидани харочоти ҷуброншавандай сармоягузор аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ аз моҳи гирифтани маҳсулот сар карда, анҷом дода мешавад.

3. Тақсими маҳсулоти фоиданок ё ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда низ байни давлат ва сармоягузор мутобиқи шартҳои созишина оид ба тақсими маҳсулот, ки байни онҳо баста шудааст, аз моҳи гирифтани маҳсулот оғоз мегардад.

4. Барои мақсадҳои ҳамин боб харочоти ҷуброншаванде бояд аз ҳисоби ба сармоягузор додани маҳсулоти истеҳсолшуда ба миқдори на бештар аз маҳсулоти ҷубронӣ тибқи созишина оид ба тақсими маҳсулот пӯшонида шаванд.

5. Бақияи харочоти ҷуброншаванде, ки дар охири давраи андоз пӯшонида нашудааст, чунин муайян карда мешавад:

- харочоти ҷуброншаванде, ки дар аввали давраи андозӣ ба сармоягузор ҷуброн карда нашудааст;
- ҷамъи харочоти ҷуброншаванде, ки сармоягузор дар давоми давраи андозӣ анҷом додааст;
- тарҳи харочоти ҷуброншаванде, ки дар давраи андозӣ (барои давраи андозӣ) ба сармоягузор ҷуброн карда шудааст.

Моддаи 321. Баҳисобгирии маҳсулоти ҷубронӣ, фоида ва харочоти ҷуброншаванд

1. Сармоягузор пешбури ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ва фоидаро бо воҳидҳои ченаки молӣ (натуралий), инчунин бо пули миллӣ ва асъори хориҷии озод табдилшаванд, ки дар созишина оид ба тақсими маҳсулот муайян карда шудаанд, тибқи қоидаҳои баҳисобгирии андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, бо дарназардошти муқаррарати ҳамин модда анҷом медиҳад.

2. Сармоягузор ӯҳдадор аст пешбури ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ва харочоти ҷуброншавандаро тавре таъмин намояд, ки ба инъикоси дукаратай ҳамон як харочот дар маҳсулоти ҷубронӣ ва ҳам дар харочоти ҷуброншавандро роҳ дода нашавад.

Моддаи 322. Муайянкуни таносубҳои тақсими маҳсулоти фоиданок

Таносубҳои тақсими маҳсулоти фоиданок байни сармоягузор ва давлат дар созишина оид ба тақсими маҳсулот муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 323. Ҳисоб ва пардоҳт намудани андоз

1. Андозҳои дар асоси ҳамин боб пардоҳтнамудаи сармоягузор бо тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳисоб ва ба буҷет супорида мешаванд.

2. Эъломияҳои (ҳисботҳои) андоз аз ҷониби сармоягузор дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешаванд.

3. Назорати пардохти андозҳо аз ҷониби сармоягузорро ҳангоми истифодаи низоми андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб нозироти андози андозсупорандагони калон амалӣ менамояд.

БОБИ 49. АСОСҲОИ АНДОЗБАНДИ ФАҶОЛИЯТИ МИНТАҚАҲОИ ОЗОДИ ИҚТИСОДӢ

Моддаи 324. Муқаррапоти асосӣ

1. Низоми имтиёзноми андозбандии пешбининамудаи боби мазкур танҳо нисбат ба субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ дар қитъаи маҳдуни бо девор ихоташуда ва муҳофизатшавандай худуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷавобгӯи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, татбиқ карда мешавад.

2. Молҳои хориҷӣ ва ватаний ба минтақаи озоди иқтисодӣ бо пурра озод будан аз пардохти бочҳои гумруқӣ, андозҳо зери назорати мақомоти гумruk бо шартҳои муайяннамудаи низоми гумruкии минтақаҳои озоди иқтисодӣ ворид карда мешаванд.

3. Интиқоли молҳо аз худуди минтақаи озоди иқтисодӣ ба минтақаи дигари Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти назорати мақомоти гумruk бо шартҳои муайяннамудаи низоми гумruкии иҷозат барои муомилоти озод амалӣ карда мешавад.

4. Интиқоли молҳо аз худуди минтақаи озоди иқтисодӣ ба берун аз худуди гумruкии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти назорати мақомоти гумruk бо пардохт ва (ё) бидуни пардохти бочҳои гумruқӣ, андозҳо бо шартҳои муайяннамудаи низомҳои гумruқӣ амалӣ карда мешавад.

5. Андозсупорандагон - шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатномаи фаҷолияткунанда, филиалҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар худуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ ба сифати субъектҳои он фаҷолият мекунанд, ўҳдадоранд дар айни замон ба чунин шартҳо ҷавобгӯ бошанд:

- ҳучҷатҳои тасдиқунанда дар бораи гузаштан аз қайди давлатӣ мутобики Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ» ва дар нозироти андози ноҳияи (шаҳри) даҳлдор ба ҳисоб гирифта шудан, дошта бошанд;

- берун аз худуди минтақаи озоди иқтисодӣ воҳидҳои алоҳида надошта бошанд;

- намудҳои фаҷолиятеро амалӣ намоянд, ки низомномаи минтақаи озоди иқтисодии даҳлдор манъ накардааст.

6. Ба соҳиби объекти молу мулки гайриманқули дар худуди минтақаи озоди иқтисодӣ қарордошта дар давоми 3 (се) сол баъд аз таъсис додани минтақаи озоди иқтисодӣ мӯҳлат дода мешавад, ки мақоми субъекти минтақаи озоди иқтисодии мазкурро соҳиб шавад ё дар асоси шартҳои низомҳои андозии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун шахсе фаҷолият кунад, ки субъекти минтақаи озоди иқтисодии мазкур намебошад.

Моддаи 325. Низоми андоз дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ

1. Субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ ва маъмурияти минтақаи озоди иқтисодӣ дар доираи фаъолияти дар минтақаи озоди иқтисодӣ амалишаванд ва молу мулки истифодашаванд аз пардохти ҳамаи намудҳои андози муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии хукуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои андозҳои дар қисмҳои 2-3 ҳамин модда пешбинигардида озод карда мешаванд.

2. Ташкилотҳо – субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ агентони андоз оид ба андоз аз даромад ва супорандагони андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони воқеи мебошанд, ки ба онҳо даромадҳо, мукофотпулиҳо, пардохтҳо, фоида ва маблағҳои дигар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардохт мешаванд (бояд пардохт шаванд).

3. Соҳибкорони инфириodie, ки тибқи шаҳодатнома фаъолият мекунанд- субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ:

- нисбат ба даромадҳои бевосита гирифтаи (гирифта мешудаи) онҳо – мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур супорандагони андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ мебошанд, ки ҳар семоҳа пардохт мешаванд;

- нисбат ба даромад, подош, пардохт, фоида ва дигар пардохтҳои ба манфиати шахси воқеӣ пардохтшуда (пардохтшаванд) мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур супорандагони (агентони андози) андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ мебошанд.

4. Имтиёзҳои андоз барои субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ танҳо ба он қисми фаъолияти онҳо, ки он дар ҳудуди минтақаи озоди иқтисодӣ ба анҷом расонида мешавад, амал мекунанд.

Моддаи 326. Тартиби ҳисоб ва пардохти андозҳо

1. Ҳисобкуни, тартиб ва мӯҳлати пардохти андозҳои барои субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ муқарраргардида, инчунин аз ҷониби онҳо пешниҳод намудани эъломияҳо ва ҳисботи дигари андоз бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешаванд.

2. Маъмурияти минтақаи озоди иқтисодӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи ҳисботӣ фаро мерасад, ба мақоми андози маҳалли баҳисобигирии худ оид ба субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ ва объектҳои андозбанӣ бо шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот медиҳад.

3. Субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ ҳисоби алоҳидаи даромадҳо, ҳароҷот, молу мулк ва фаъолияти хоҷагидории худро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш мебаранд.

4. Объектҳои андозбандии дар ҳудуди минтақаҳои озоди иқтисодӣ қарордоштае, ки ба субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодӣ мансуб нестанд, мутобики қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбанӣ карда мешаванд.

5. Хусусиятҳои муносибати мутақобилаи мақомоти андоз бо маъмурияти минтақаҳои озоди иқтисодӣ метавонанд дар созишномаи байни онҳо басташуда муайян карда шаванд.

6. Назорати пардохти андозҳо аз ҷониби субъектҳои минтақаҳои озоди иқтисодиро мақомоти андоз ва гумрук амалӣ менамоянд.

ФАСЛИ XVIII. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ **БОБИ 50. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ**

Моддаи 327. Муқаррароти интиқолӣ

1. Минбаъд, то ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба андозбанӣ дар қисме, ки ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон мухолиф намебошанд, татбиқ карда мешаванд.

2. Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, татбиқ карда мешавад. Дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки то мавриди амал қарор додани он ба миён омадаанд, Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба он ҳукуқ ва ўҳдадориҳое татбиқ карда мешавад, ки онҳо пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, агар мӯҳлатҳои муқарраршудаи даъво нагузашта бошанд.

3. Андозсупорандагоне, ки ба талаботи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи натиҷаҳои соли 2012 мутобиқ намебошанд, ўҳдадоранд:

- соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди ниҳоии даромад барои низоми патентӣ бештар мебошад, бояд то 1-уми апрели соли 2013 фаъолияти соҳибкории худро қатъ намуда, ба фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар шурӯъ намоянд. Дар ҳолати идома додани фаъолияти соҳибкорӣ дар мӯҳлати пешбинигардида аз чунин шахсон бочҳои давлатӣ барои қатъ намудани фаъолият ва оғоз намудани фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар ситонида намешаванд;

- соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди ниҳоии даромад барои андозбандии чунин соҳибкорон бештар мебошад, бояд то 1-уми апрели соли 2013 фаъолияти соҳибкории худро қатъ намуда, ба фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар шурӯъ намоянд. Дар ҳолати идома додани фаъолияти соҳибкорӣ дар мӯҳлати пешбинигардида аз чунин шахсон бочҳои давлатӣ барои қатъ намудани фаъолият ва оғоз намудани фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар ситонида намешаванд;

- супорандагони андоз тибқи низоми соддакардашуда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди даҳлдори даромад бештар мебошад, бояд то 1-уми январи соли 2013 ба низоми умумии андозбанӣ гузаранд ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шаванд;

- андозсупорандагони тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди дахлдори даромад кам буда, онҳо на кам аз 3 соли тақвимии пай дар пайи қаблӣ тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолият доштанд, бояд то 1-уми январи соли 2013 ба яке аз низомҳои маҳсуси андозбандӣ гузаранд ва бақайдгирии худро барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор кунанд;

- андозсупорандагоне, ки бо бизнеси бозӣ машғуланд, ӯҳдадоранд аз 1-уми январи соли 2013 ба низоми маҳсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ гузаранд. То қабули қарорҳои Маҷlisҳои вакилони ҳалқи шаҳрҳо (ноҳияҳо) доир ба маблағи андоз аз бизнеси бозӣ, маблағи андоз аз бизнеси бозӣ барои шахсони мазкур дар ҳаҷми миёнаи моҳонаи ҳамаи андозҳои аз фаъолияти онҳо дар соли 2012 ҳисоб карда шуда, бо истифодаи коэффиценти баландкунандаи 1,5 муайян карда мешавад;

- то қабули қарорҳои Маҷlisҳои вакилони ҳалқи шаҳрҳо (ноҳияҳо) доир ба андозҳои маҳаллӣ, ҳисоб ва пардоҳти андозҳои маҳаллӣ тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ анҷом дода мешаванд.

Моддаи 328. Дар бораи аз эътибор сокит донистани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2004 қабул карда шудааст (Ахбори Маҷlisи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №12, қ. 1, мод. 688; мод. 689; с. 2005, №12, мод. 629; с. 2006, №7, мод. 341; №12, мод. 543; с. 2007, №3, мод. 172; №7, мод. 668; с. 2008, №3, мод. 195; №6, мод. 455; с. 2009, №3, мод. 86; №5, мод. 332; №12, мод. 823; с. 2010, №7, мод. 559; с. 2012, №4; мод. 263; №7, мод. 702) аз 1 январи соли 2013 аз эътибор сокит дониста шавад.

Моддаи 329. Мавриди амал қарор додани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 январи соли 2013 мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон